

NEBRAŇTE DĚTEM PŘICHÁZET

Podněty pro dětské katecheze při bohoslužbě

Jana Zehnalová

Nedělní cyklus **A** (od začátku školního roku),
celý nedělní cyklus **B**

Děkuji ThLic. P. Stanislavu Pacnerovi, P. Janu Hábovi
a P. Oldřichu Chocholáčovi za cenné připomínky
a otestování většiny katechezí v praxi.

AUTORKA

ÚVOD

Mše svaté s účastí dětí mají svá přesná pravidla jako jakákoliv jiná bohoslužba, a přece se v mnohém liší. Protože zde bývá větší počet dětí než obvykle, je jim také věnováno více pozornosti. Při promluvě kněz bere do rukou mikrofon a jde mezi své posluchače, pokládá dětem otázky a očekává od nich odpověď, používá drobné rekvizity, jimiž oživuje své příběhy, občas volá děti k sobě jako pomocníky. Při výběru rekvizit je potřeba zohlednit velikost chrámového prostoru, protože i dále sedící věřící mají právo vidět, co se vpředu děje. Také vybírané pomocníky je potřeba trochu znát a předpokládat jejich reakce, aby bylo dosaženo zamýšleného cíle.

Hlavní myšlenka kázání bývá po dobu mše svaté vystavená na viditelném místě, třeba ve formě nástěnky. (Velikost písma je opět dána rozlehlostí chrámového prostoru.) K ní se po promluvě přidává i předmět, pomůcka, která se ke kázání používala, event. při pokládání pomůcky ještě kněz stručně zopakuje, k čemu se vázala. Pokud máme šikovnější děti a „dětská“ mše je již zaběhnutá, nemusíme dětem dávat již hotovou myšlenku na nástěnce, ale můžeme jim nabídnout, aby závěr (pod naším vedením) zformulovaly samy, a případně zapsaly na tabuli. Tento postup je povede k hlubšímu zamyšlení nad tématem.

Některé zde uvedené katecheze jsou přímo označeny *Zpracování pro malé děti*. Tyto nemají v závěru napsané heslo, protože maličké děti ještě neumějí číst a jejich katechezi zakončujeme spíše písničkou nebo zopakováním hlavních myšlenek.

V bohoslužbách zvláště určených pro děti a jejich rodiče mají děti při bohoslužbě své úkoly: podílí se na čtení, přicházejí přednést své přímluvy, některé nesou obětní dary a zbylé jdou s nimi v obětním průvodu, scházejí se společně při modlitbě Otčenáš kolem obětního stolu a roznášejí odtud pozdravení pokoje. Ti, kteří nemohou přistoupit ke svatému přijímání, dostávají křížek na čelo a při závěrečných obřadech dostávají všechny děti „osobní“ požehnání. Mše je doprovázena přiměřenými hudebními nástroji, třeba kytarou spolu s písněmi např. z Hosany, které se hodí ke mši svaté.

Bohoslužba s účastí dětí je již jejich přítomností živější, a je-li zde více maličkových, také rušnější. Stanovme si pevná pravidla, co lze dětem ještě dovolit a co už ne. Budme při tom po všech stránkách tolerantní: k dětem, které nevydrží dlouho klidně poslouchat, ale i k přítomným dospělým, kteří chtějí být co nejméně rušeni. Je třeba mít na zřeteli

i posvátnost místa a celého liturgického úkonu, protože úcta k Bohu je hodnota, které musíme učit děti už od malička. V žádném případě by neměl obstát argument, že malé děti do kostela nepatří, protože tam jenom vyrušují. Když nenaučíme děti chodit do kostela od malička, těžko je to naučíme později. A když dítě v kostele opravdu velmi ruší, obvykle s ním stačí jít na chvílku ven a domluvit mu nebo se s ním projít, dát mu pití či malou svačinku a pak se s ním vrátit. U malých dětí lze tolerovat toto opatření i několikrát během mše.

Návrh promluv pro mše svaté s dětmi *Nebráňte dětem přicházet* vychází vždy z nedělního čtení a evangelia a je koncipován přibližně pro děti středního školního věku. Dá se využít i pro děti mladší, ale u nich by bylo vhodné zakomponovat do promluvy ještě více přímé řeči, ukazovací písničky, více pomůcek, případně, pokud je to vhodné a kazatel je zručný, může nechat alespoň část příběhu povídat maňásky. Získá si tak nejen pozornost dětí, ale i jejich srdce. V některých farnostech je o nedělních bohoslužbách promluva rozdělena: zatímco kněz má běžnou promluvu od ambonu, malé děti si odvádějí katecheté do jiné části kostela, např. do uzavřené kaple, na malou katechezi. Tato katecheze je ještě více doplněna nejrůznějšími pomůckami a maňásky, kromě mluveného slova se zde tancuje a zpívá, hrají se krátké scénky, děti dostávají zvláštní razítka nebo obrázky. Do společného slavení nedělní mše svaté se vrací tak, aby stihly obětní průvod.

Návrh aktivit, které souvisejí s bohoslužbou

V období mezidobí je vpředu nebo na boku v kostele velká maketa kmene a větví stromu. Na stromě jsou přišpendlené listy ze zeleného krepového papíru. Každé dítě si při příchodu do kostela odšpendlí jeden lístek, který opatruje po dobu celé bohoslužby slova. Spolu s obětními dary pak děti všechny lístky přinášejí knězi. List v tomto případě symbolizuje něco, co máme od Boha (listy na stromě), a co mu nyní přinášíme jako dar. Podobně je to totiž s obětními dary: Bohu přinášíme chléb a víno, které máme jen díky Němu.

Aby aktivita nebyla stále stejná, mohou děti přinášet „zlatá zrnka“, ze kterých je poskládán tvar obrovské hostie (vytríháno ze samolepicí tapety), části veliké konvičky a misky apod.

Obětní průvod v zimním období

Místo podzimního stromu, který „ztrácí“ listy, jež děti přinášejí v obětním průvodu, je v tomtéž místě v kostele nainstalována na nástěnce zimní krajina, kterou zčásti překrývají papírové vločky. Podobně jako na podzim listy, nyní si děti přede mši odšpendlují vločky, které přinášejí spolu s obětními dary.

Na jaře se opět objevuje strom, který pro změnu rozkvetl. Děti přinášejí v obětním průvodu květy ze stromu. Po mši přišpendlují na místo bývalých květů zelené lístky.

Mimo tato období v kostele probíhá **adventní a postní aktivita**.

ADVENTNÍ A POSTNÍ AKTIVITY

Po nějaké době zjistíme, že adventní a postní aktivity stojí v podstatě na třech možnostech:

- A) můžeme soutěžit ve vědomostech,
- B) můžeme někam něco přidávat za účast na mši nebo za splnění úkoly a skládat tak nějaký obraz nebo scénu
- C) můžeme odněkud někam něco ubírat a naopak tak odrývat obraz nebo scénu

Přitom to „něco někam“ může být na nástěnce či do prostoru, takže nakonec vznikne buď jakási koláž nebo trojrozměrná scéna. Podstata však je vždy tatáž. Na katechetovi je, aby vymýšlel podoby, které se odlišují od let minulých nebo je kombinoval tak, aby vznikl jiný obraz, i když na stejném principu.

Poznámka: více nápadů lze získat na příslušných diecézních katechetických centrech nebo v dílku „Dopisy Jiřímu“.

Praktická poznámka: tečky za tázací větou v textu obvykle znamenají místo pro odpověď dětí.

NEBRAŇTE DĚTEM PŘICHÁZET Podněty pro katecheze dětí při bohoslužbě

Nedělní cyklus A (od začátku školního roku),
dále celý nedělní cyklus B

23. neděle v mezidobí – cyklus A (zároveň mše svatá na zahájení školního roku)

Ez 33, 7-9; Řím 13, 8-10; Mt 18, 15-20

Pomůcky: mobil, nástěnka představující obětní dary (Ve zvětšené podobě jsou na ní v papírové misce papírové hostie a v konvičce víno. Lze přišpendlit nebo nalepit samolepící tapetu.)

Končí dva měsíce prázdnin, pomalu se sjíždíte domů od babiček, z dovolených nebo z tábora, začnete zase žít ve společenství své rodiny, své třídy, své školy. Na to poslední se možná někdo příliš netěšíte; ale je tady někdo, kdo by chtěl žít pořád úplně sám, třeba někde na nějakém pustém ostrově bez jakékoliv možnosti dorozumět se s kýmkoliv? Bez telefonu, počítače, dopisu...? Myslím, že se shodneme, že lepší je mít kolem sebe kamarády, rodinu, někoho, kdo nám rozumí... To se lehkou řekne. Ale jak si udržet takového kamaráda? Co myslíte?... (Společné hry, zájmy, rozumíte si atd.) A co když ten váš dobrý kamarád něco opravdu špatného provede? Jak se zachováte?... (Je dobré dělat, že to nevidíte, opustit ho, pomlouvat ho...?)

Představte si, co o letošních prázdninách zažil Ondra. Protože rodiče neměli moc dovolené, strávil Ondra velkou část prázdnin u babičky na malé vesnici. Zpočátku z toho neměl vůbec radost. „Co tam budu celé dny sám dělat?“ říkal si. To však jen do té doby, než zjistil, že babička má nové sousedy. Jejich syn Jarďa byl sice o něco mladší, ale jak se záhy ukázalo, měli ti dva mnoho společných zájmů. Stali se z nich rychle dobří kamarádi. „Dnes jedu s taťkou do Brna,“ řekl jednoho dne Jarďa. „Nechceš jet s námi? Taťka si jede koupit nový mobil, ale pak bychom se ještě mohli někde zastavit,“ nabízel. Ondra byl pro, babička nic nenamítala, a tak se všichni vydali do města. Obchod s mobily byl opravdu dobře zásobený. Jarďův tatínek dlouho vybíral, než se pro jeden rozhodl. „Tak a co teď, kluci?“ usmál se před obchodem. Kluci už měli program vymyšlený. „Tak jdeme!“ souhlasil tatí-

nek. Odpoledne rychle uběhlo. „Koukej, co mám!“ pošeptal Jarďa Ondrovi cestou domů. Z kapsy vylovil úplně nový mobil. „Kdes to vzal?“ užasl Ondra. Výraz Jarďovy tváře mu byl dostatečnou odpovědí. Ondra se vyčítavě podíval na kamaráda. „Však jich tam měli dost,“ odušil Jarďa. „A ten, co si koupil taťka patřil k nejdražším. Zaplatil jim hodně peněz!“ dodával. Co teď? Ondra bojoval: krást se nesmí a Jarďa ten mobil ukradl. Jenže když to na něj řekne, ztratí kamaráda. Má tedy dělat, že mu Jarďa nic neukázal, že o ničem neví? Ale když to Jarďovi projde, mohl by to udělat zase! Co byste, děti, Ondrovi poradily? Jak byste se vy zachovaly na jeho místě?... (odpověď dětí)

V dnešním evangeliu jste mohli slyšet radu pro takový případ od samého Pána Ježíše: „Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říct, získal jsi bratra.“

Ondra se ukázal jako pravý kamarád. Záleželo mu na tom, aby se Jarďa nedal na špatnou cestu. Nenechal si tedy jeho špatný čin pro sebe, neodvrátil se od Jarďy, ani ho nešel nikam pomlouvat, ale všechno s ním pořádně probral. A nejen to. Dokonce se uvolil spolu s Jarďou jít za jeho rodiči a poprosit je o napravení celé věci.

Možná si řeknete, že byste neměli pro takové řešení, jaké zvolil Ondra dostatek odvahy. Pak je dobré požádat o pomoc dalšího dobrého kamaráda – Pána Ježíše. V dnešním evangeliu nám připomíná: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.“ Platí to i zde v kostele. Pán Ježíš je tu s námi. Jistě víte, že při přinášení obětních darů přinášíme Pánu Ježíši i své radosti a starosti, třeba právě takové, o jakých se dnes mluvilo. A v duchu je přinášíme všichni. Ne jen ti, kteří jsou vybráni, aby přinesli k obětnímu stolu chléb na misce a víno v konvičkách. Abychom si tuto skutečnost uvědomili a dobře zažili, mám pro vás velký úkol: před každou „dětskou“ mší svatou si z nástěnky každý z vás oddělá jednu papírovou hostii nebo jednu část papírového vína a to potom přinesete v obětním průvodu sem k obětnímu stolu. Budeme to tak dělat až do začátku doby adventní. Připomínám, že si tak máme uvědomit, že dary pro Pána Ježíše při mši svaté nepřináší jen dva vybraní, ale všichni.

Heslo: Nebud' lhostejný ke zlu.

Jiná verze k 23. neděli v mezidobí – cyklus A (zároveň mše svatá na zahájení školního roku)

Ez 33, 7-9; Řím 13, 8-10; Mt 18, 15-20

Pomůcky: míč, nástěnka představující obětní dary (Ve zvětšené podobě jsou na ní v papírové misce papírové hostie a v konvičce víno. Lze přišpendlit nebo nalepit samolepící tapetu.)

Nový školní rok nás tlačí do povinností, ale já bych se přece jen rád vrátil k prázdninám a množství různých her. Vzpomenete si na nějaké hry, kdy jeden hráč je uprostřed a ostatní kolem něho?... (Děti jmenují, např. „smradlavé vajíčko, na mrkanou, na kočku a na myš atd.) Dobře. Kolik musí být nejméně hráčů, aby šlo hrát nějakou hru tak, aby byl jeden uprostřed?... (Tři) A znáte takovou hru?... Jasně. Třeba na třetího. Víte všichni, o jakou hru jde? Já bych prosil tři dobrovolníky, aby mi ji sem přišli ukázat... (Děti dostanou míč a po mírném ponaučení, že přece jen jsou v kostele, mohou alespoň naznačit, jak se hraje. Dva si přehazují, třetí uprostřed se snaží míč zachytit.) Je tam ten prostřední hráč důležitý?... Jistěže je. Pokud by tam nebyl, hra by úplně ztratila smysl a stala se jen obyčejným házením.

Proč si to tady dnes říkáme? Protože o něčem podobném mluvil v dnešním evangeliu Pán Ježíš. Řekl: „Kde jsou dva nebo tři“ (tedy jak vidíte, aspoň ti dva, nikoliv jeden) „shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.“ Zkusíme si na tento výrok Pána Ježíše dosadit to, co jsme si před chvílí povídali o hře. My jsme zvyklí se k Pánu modlit často sami, ve skrytosti. Nic proti tomu. Ježíš je náš nejlepší kamarád a povídat si s ním má jistě velikou cenu. Ale dalo by se to přirovnat ke hře, kdy si jeden hráč háže s míčem. Jde to? Jde! Ale něco tam přece jen chybí. Je „plnější“ někoho si přibrat. A tak je to i tehdy, kdy si třeba k modlitbě přibereme ještě někoho. „Kde jsou dva (nebo víc) shromážděni v mém jménu...“ Pán Ježíš přichází mezi nás. Teprve s Ním se stává naše společenství s druhými lidmi plnějším.

To je také jeden z důvodů, proč se scházíme v kostele. Je nás zde hodně shromážděných v Pánově jménu a On je uprostřed nás. Můžeme si to trochu představit: (Zavolat jednu dvojici. Stojí proti sobě, mezi nimi je mezera.) Pokud zde budou ve jménu Pána Ježíše, on bude uprostřed nich. (Zavolat další dvojici a představit ji a postavit úplně stejně. Totéž udělat se třetí dvojicí.) Znamená to tedy, že Pán Ježíš je zde třikrát? ... Jistě ne. Je jeden. A ještě něco. Může si kterákoliv dvo-

jice *sáhnout* na Pána, který má podle svých slov být uprostřed? ... Ne. Ale i na toto myslel. Ví, že my lidé si nejraději všechno prohlédneme, ochytáme, ochutnáme... A tak se nám zanechal ve svátosti oltářní pod způsobou chleba a vína. A to je vidět. Při mši svaté je tedy Pán Ježíš s námi přímo bytostně. Nezapomínejme na to a zvěme jej často do svého středu.

Heslo: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, jsem já uprostřed nich,“ říká Pán.

Poznámka: Vysvětlit celoroční obětní průvod, pro něj máme připravené pomůcky. (viz původní verze)

24. neděle v mezidobí – cyklus A

Sir 27, 30-28, 7; Řím 14, 7-9; Mt 18, 21-35

Pomůcky: kamínky, větší papír, tužka

Jestlipak vám již někdy někdo ublížil? Je tu někdo, komu někdo neprávem vynadal, posmíval se, něco poškodil nebo sebral?... Co jste dělali?... Odpustili jste to tomu, kdo vám něco provedl?... Odpustili jste pokaždé?... Kolikrát to asi celkem bylo?

Jestli jste dobře poslouchali dnešní evangelium, mluvilo se tam o nějakých číslech. Apoštol svatý Petr nevěděl, kolikrát má odpustit tomu, kdo mu ublížil. „Možná by stačilo, kdyby odpustil třikrát,“ napadlo ho možná. Tehdy totiž bylo zvykem takto odpouštět. Protože však Petr znal velkorysost Pána Ježíše, pro jistotu se zeptal (a přidal): „Mám odpustit až sedmkrát?“ Odpověď Ježíše ho ale asi pěkně usadila: „Ne sedmkrát, ale sedmdesátkrát sedmkrát!“

Myslíte, že se dá spočítat, že už jsme jednomu člověku odpustili padesátkrát, šedesátkrát, sedmdesátkrát sedmkrát?... Pokud si to pečlivě nepíšeme, neděláme si čárečky za každé odpuštění, nedá se to spočítat. S tím počítal i Pán Ježíš. Petrovi tak vlastně řekl, aby odpouštěl stále znovu, vždycky.

To se lehkou řečí, ale proč má stále někomu procházet, že mi ubližuje a já mu to mám pořád dokola odpouštět, když bych mu to tak rád někdy vrátil...?

Pokusíme si to ukázat. Jenže k tomu potřebuji nějakého dobrovolníka... Haničko (jméno konkrétního dítěte), už ti někdo ublížil? Hodněkrát? Představ si, že bys mu to neodpustila. Pořád by ses

na něho zlobila a té zloby by přibývalo. Já ti dám nyní do rukou kamínky. Tvé ruce představují tvoji duši, každý kamínek jednu neodpuštěnou zlobu. Je jich hodně, hromadí se. Ty kamínky nesmíš nyní položit ani si je nijak předělat. Potřebuji však, abys do ruky vzala ještě tužku a napsala na papír celé své jméno... Jde to dobře?... Tak. Nějak jsi to zvládla. A nyní mi podej ruku (s kamínky) k pozdravu... Jde to?... Nejde. Není to moc příjemné a přátelské podání ruky. Tvoje ruka má nyní jako hlavní úkol držet kamínky, pak teprve všechno ostatní. Kamínky ruku docela ochromily. Nemůže vykonávat práce, které jindy hravě zvládá. A teď si představ, že bys s takovými kamínky v rukou musela žít a všechno dělat. To by jistě nebylo moc příjemné. Můžete si to doma také vyzkoušet. Podobně je to s naší duší. Když se v ní hromadí neodpuštění, touha po odplatě, zloba, nemůže pořádně pracovat. Je ochrnutá seblítostí a neláskou. Ochromuje pak celého člověka, který se neumí bezstarostně radovat, ale jen vymýšlí, jak by druhému oplatil zlo, kterého se mu dostalo. Místo nad dobrem přemýšlí takový člověk nad zlem. vzdaluje se Pánu Ježíši.

Tím, že nám Pán Ježíš radí stále znovu a znovu odpouštět, nedělá z nás měkké bábovky, které si nechají všechno líbit, ale osvobozuje nás pro dobro.

Heslo: Odpuštění osvobozuje duši.

Jiná verze pro 24. neděli v mezidobí – cyklus A

Sir 27, 30- 28, 7; Řím 14, 7-9; Mt 18, 21-35

Pomůcky: nádobí (používá se ve chvíli, kdy se o něm mluví)

Dnešní evangelium je velmi pěkné, výpravné. Kdo dobře poslouchal, možná ho napadlo: ten první služebník byl ale vychytralý! Sám dosáhl od od krále odpuštění velkého dluhu, ale druhému neodpustil ani dluh malý. Dobře mu tak, že ho král dal nakonec do vězení!

To se nám to odsuzuje, ale nejednáme někdy také tak? Možná se někdo nalezne v následujícím příběhu:

„Honzíku, jak to žes neumyl nádobí, jak jsme se včera domluvili?“ ozvala se z kuchyně maminka, která před chvílí přišla z práce. Čtvrťák Honza ztuhnul. Na nádobí úplně zapomněl. „Prosím, promiň mi to, já jsem to nestihl. Dnes jsem toho měl fakt hodně. Ve škole písemma z českého jazyka a matematiky, po obědě jsem spěchal do hudebky, pak jsem se stavil u Petra pro nějaká CD a teprve před chvílí jsem přišel domů.“

„A já na tebe tak spoléhala. Za chvíli má přijít teta Eva se strýcem, já nemám nic nachystaného a ještě hora nádobí...“, vzdychla maminka a začala napouštět vodu do dřezu.

Honzík si ulehčeně oddechl, protože nádobí umýval velice nerad a vrátil se do svého pokoje. Malý bráška tam zrovna stál u jeho skříňky a házel po zemi Honzíkovy věci. Právě ty, které si Honzík tak nerad skládal a uklízel. „Necháš toho?!“ zakřičel Honzík, až malý leknutím nadskočil. „Cos to udělal? Co si dovoluješ hrabat mi ve věcech? Kdo to teď bude uklízet? Já teda ne!“ Honzík ječel tak, až z kuchyně přiběhla maminka a vzala třesoucího se brášku do náručí. „Mami, jak to, že mi to vyházel! A nic se mu nestane! To já mu taky můžu vyházet hračky!“ Rozmáchl se Honzík a smetl z poličky bráškovy plyšáky. Malý se rozplakal. „Přestaň!“ přísně zavelela maminka. „Kolikrát jsem ti říkala, aby sis nenechával otevřenou skříňku se svými věcmi! Bráška je ještě malý, mnohým věcem nerozumí. Ty rozum máš a také neděláš, co máš. Teď mi pomůžeš umýt to nádobí a pak si věci pouklízíš.“

Máme rádi odpuštění? Mnozí možná podle toho, kdo komu co odpouští. Když něco provedeme, zapomeneme, neuděláme a mohl by přijít trest, po odpuštění toužíme. „Jen aby se to přešlo a nám se nic nestalo,“ přejeme si. Když někdo ublíží nám, již zpravidla tak velkorysí nejsme. Všechno se v nás bouří: „Jak si to mohl dovolit? Já mu ukážu...! To teprve uvidí...! To mu nedaruji...“ vyhrožujeme aspoň v duchu.

Ale to pak máme hodně společného se služebníkem z dnešního evangelia, který nechtěl odpustit! A toho jsme přece před chvílí kritizovali, a pokládali za správné, že mu král nakonec také neodpustil!

Možná by bylo dobré ještě připomenout závěr dnešního evangelia. Pán Ježíš tam připomíná: Stejně bude jednat můj nebeský Otec s tím, kdo ze srdce neodpustí svému bratru.

Heslo: Kdo ze srdce neodpustí svému bratru, tomu ani nebeský otec nemůže odpustit.

25. neděle v mezidobí – cyklus A

Iz 55, 6-9; Flp 1, 20c-24. 27a; Mt 20, 1-16a

Pomůcky: stokoruna (používá se ve chvíli, kdy se mluví o penězích, o finanční odměně)

Dávali jste pozor, o čem bylo dnešní evangelium? Dovedl by mi ho někdo stručně převyprávět?... Dobře. Souhlasíte s jednáním hospo-

dáře nebo byste něco udělali jinak?... Co?... Jak?... Možná se vám z lidského hlediska zdá jednání hospodáře poněkud nespravedlivé. Ale je třeba si všimnout dvou věcí: v závěru příběhu hospodář vysvětluje, že nikomu neukřivdil, protože dal každému to, co s ním smluvil (a při uzavírání smlouvy nikdo neprotestoval) a pak ještě jedna věc: hned na začátku příběhu je řečeno, že jde o podobnost. Měli bychom se tedy ptát: o čem vypovídá podobnost? O odměňování za splněnou práci nebo o něčem jiném?

K lepšímu pochopení vám chci nabídnout příhodu, která se klidně mohla stát o letošních prázdninách.

„Tak se předved'te,“ nabádal dědeček malého Kamila, staršího Jirka a Ondru. Kluci hned věděli, co má dědeček na mysli. Za pěkné vysvědčení jim vždycky dával malou finanční odměnu. Netrvalo tedy dlouho, a všichni tři stáli vyrovnaně před dědečkem. „Tak ukaž,“ natáhl dědeček ruku po Kamilkově vysvědčení. „To bych si tak mohl dovolit, donést hned v první třídě dvojku z matematiky,“ utrousil škodolibě Ondra. Kamilkovi se zalily oči slzičkami, ale dědeček ho pohladil po kučeravých vláskách, vytáhl z kapsy stakorunu, podal ji chlapečkovi a usmál se: „Teď o prázdninách se ti tohle určitě hodí.“ Pak přišel na řadu Jirka. „Hm, vyznamenání...to jsi kabrňák,“ potřásl uznale hlavou a stakoruna z dědečkovy ruky přistála v Jirkově dlani. „Patřím k nejlepším žákům naší školy,“ pospíšil si s hodnocením svého vysvědčení Ondra a nastavoval list dědečkovi. „Však jsem na tebe docela pyšný,“ odtušil dědeček a vytahoval třetí stovku...

Náš příběh by mohl ještě pokračovat, ale pro přiblížení dnešního evangelia to stačí. Řekněte mi: jednal podle vás dědeček spravedlivě, když dal každému stakorunu?... Jistěže jednal. On neplatil klukům za práci, ale chtěl je odměnit za celoroční snahu, chtěl jim udělat radost. Odměnit, ne jim zaplatit!

Podobně jednal i hospodář v dnešním podobnosti. On odměňoval, ne platil. Odměna, jeden denár, byl obnos, za který mohla jedna tehdejší rodina žít jeden den. Tím, že hospodář vyšel několikrát za den nabídnout dělníkům práci, dával jim vlastně příležitost, aby mohli zabezpečit svoji rodinu. Všichni. Nejen první, s nimiž domlouval odměnu hned ráno. Ukázal svou dobrotu, své milosrdenství, se kterou dal možnost výdělku i těm nejposlednějším.

Jeho jednání je nezvyklé pro jednání lidské, ne však pro jednání Boží. I nám Bůh dává mnoho milostí, které si nezasloužíme a které nemůžeme dostat od lidí.

Heslo: O kolik převyšují nebesa zemi, o tolik se liší Boží chování od lidského.

Jiná verze pro 25. neděli v mezidobí – cyklus A

Iz 55, 6-9; Flp 1, 20c-24. 27a; Mt 20, 1-16a

Pomůcky: papírové (nebo jiné) otevírací okno, po otevření se objeví nápisy: pomluva, lež, nactiutrhání, nepřejícnost, nenávisť, vražda

Dávali jste pozor, o čem bylo dnešní evangelium? Dovedl by mi ho někdo stručně převyprávět?... Jaké postavy tam vystupují? Co dělají? Dobře. Souhlasíte s jednáním hospodáře nebo byste něco udělali jinak?...Co?... Jak?...

Možná se vám z lidského hlediska zdá jednání hospodáře poněkud nespravedlivé. Abychom pochopili jeho jednání, je třeba všimnout si dvou věcí: v závěru příběhu hospodář vysvětluje, že nikomu neukřivdil, protože dal každému to, co s ním smluvil (a při uzavírání smlouvy nikdo neprotestoval, protože odměna *jeden denár* byla vysoká). Pak je tu ještě jedna věc: hned na začátku příběhu je řečeno, že jde o podobnost. Měli bychom se tedy ptát: o čem vypovídá podobnost? O odměňování za splněnou práci nebo o něčem jiném? I to jsme slyšeli hned ze začátku. Vzpomene si někdo, jakými slovy začínal Pán Ježíš svou řeč?... „S královstvím nebeským je to tak, jako když...“ Tady je odpověď: dnešní příběh je podobností o Božím království.

Mnohé lidi volá Pán Ježíš k práci pro Boží království – *jako v evangeliu zmiňovaný hospodář k práci na své vinici*. Každého volá v jinou dobu. Někdo pro Ježíše začne pracovat již od dětství, jiný až třeba v dospělosti, někdo zemře dříve, jiný později... Pán vyměřuje lidem různě dlouhý čas k práci pro Boží království. Všem však dává stejnou možnost dosáhnout odměny v nebeském království. Asi by se nám nelíbilo, kdyby někdo musel zemřít jako mladý, a proto se nemohl dostat do nebe. Pán Ježíš je spravedlivý. Dává *všem* stejnou šanci. Evangelium mluví jasně: jakmile uslyšíš Boží výzvu, odpověz a následuj Pána Ježíše. My lidé se však často díváme na to, jestli náhodou ten druhý není v lepší situaci, než jsme my, jestli se nemá lépe. Občas máme takovou nepěknou vlastnost – *závist*. Co je to závist? *Závist je smutek z dobra druhého*. Jistě jste ji už někdy zažili. Nebo jí také sami podlehli? Co se dá třeba závidět?... A víte, že závist je ten nejhlupejší hřích, jaký může ovládnout naše srdce? Z každého hříchu může mít člověk chvíli potěšení: když něco sebere, může mít chvíli radost z ukradené věci. Když někomu zalže, může se pro tu chvíli ukázat v lepším světle než je. Když je lakomý, víc na něj zbude. Ten hřích se sice za chvíli obrátí proti němu, ale pro tu chvíli hříšníkovy udělá radost.

Jen se závistí to tak není. Člověk, který druhému závidí, trápí své srdce, což mu nedělá ani chvilkovou radost a druhému to neubližuje. Ze závistí člověk nemá naprosto nic. Co je ještě horší, ze závistí často vznikají další hříchy, jako pomluva, lež, nactiutrhání, nepřejcnost, nenávisť, ba dokonce i loupež či vražda.

Ted' bych potřeboval dva pomocníky... Vezměte tady to okno a ukažte ostatním. Závist je totiž takovým oknem... Každé okno je zasazeno do nějakého domečku. ...Potřebuji další pomocníky. Pojd'te a postavte se jako zahrádka kolem domečku – okénka... Víme, že závist je takovým oknem. Oknem zla. Všimněte si, že kytičky, které jsou na okně, jsou povadlé. Se závistí se špatně žije. Navíc na nás za takovým oknem závistí číhají další hříchy, které závist vyvolává: (děti opatrně otevírají okno a a požádání hlasitě čtou odkryté nápisy.)

Pozor! Otvírejme takové okno co nejméně. Nejradiji vůbec!

Heslo: Nenechej se ovládnout závistí.

26. neděle v mezidobí – cyklus A

Ez 18, 25-28; Flp 2, 1-5; Mt 21, 28 -32

Pomůcky: nápisy na pruzích papíru, děti jako pomocníci

Poslouchali jste dobře dnešní evangelium? Možná někoho napadlo, že tentokrát to vypadá, jakoby byl Pán Ježíš na návštěvě u vás doma a pak to, co tam viděl, vyprávěl apoštolům. Jen místo maminky, která po vás něco chce, do evangelia dosadil hospodáře, který posílá syny na vinici. Dále to znáte z domova. Jako třeba u Vojáčků. „Uklid' to!“ řekne maminka Adamovi. „Ano, hned,“ odpoví Adam, ale nejde. O chvíli později maminka zavolá na Broňu: „Pojd' utřít nádoby!“ Broňa právě kouká na televizi a nechce se mu. Jenže pak si to rozmyslí a jde utírat. Mohu se zeptat slovy Pána Ježíše: Kdo z těch dvou splnil maminčin rozkaz?... Jistě. Broňa, kterému se sice nechtělo, ale dokázal svou nechuť přemoci...

Takovéto situace však nastávají i v jiných souvislostech a nebývají vždy tak průhledné. Abychom si to mohli předvést, potřebuji několik dobrovolníků. (*Jejich počet se řídí počtem listů, které budou držet, při menším počtu dětí zvolíme méně příkladů. Zde uvedený počet vět odpovídá asi 16 dětem celkem.*) Všichni víme, co po nás Pán Ježíš chce: dodržovat Desatero, odpouštět, mít rád druhé, půjčovat, dělit se atd. Jak na jeho výzvu reagujeme? (*Rozdat dětem listy. Mohou je rozvinout ale jen do přeložení, za nímž je druhá část výpovědi.*)

Děti drží několik odpovědí na výzvu Pána Ježíše:

- Ano, Pane. Každý den se modlím.
- Ano, Pane. V neděli chodím do kostela.
- Ano, Pane. Odpouštím, když mi někdo ublíží.
- Ano, Pane. Rád se o vše rozdělím.

Takových výpovědí bychom jistě našli více. Stejně jako těch záporných:

- Ne, Pane. Zásadně nikomu nic nepůjčuji.
- Ne, Pane. Modlím se jen tehdy, když něco potřebuji.
- Ne, Pane. Do kostela se mi chodit nechce.
- Ne, Pane. Kdo si to zaslouží, zbiju ho.

Které z těch výpovědí byste nyní přiřadili k lidem, kteří jednají správně?... Jistě. Ty, které začínají slovy: Ano, Pane. Jenže ten první syn v dnešním evangeliu také říkal „ANO.“ Ale své ano neuskutečnil. Jaké jednání naznačuje pokračování *dobrých* výpovědí? (*Děti postupně rozvíjejí celý arch a čtou výpovědi. Možno přizvat k pomoci další děti, protože archy papíru jsou velké.*)

- Ano, Pane. Každý den se modlím. Ale dnes dám přednost televizi.
 - Ano, Pane. V neděli chodím do kostela. Ale tuto neděli přijede návštěva, takže nepůjdu.
 - Ano, Pane. Odpouštím, když mi někdo ublíží. Ale tohle mu nikdy nemohu odpustit.
 - Ano, Pane. Rád se o vše rozdělím. Ale tak dobrou svačinu si schovám jen pro sebe.
- Jsou tyto výpovědi stále úplně vpořádku?...

Jak dopadnou odpovědi „ne“?

- Ne, Pane. Zásadně nikomu nic nepůjčuji. Ale souseď tu tužku opravdu potřebuje: „Na, půjč si ji!“
 - Ne, Pane. Modlím se jen tehdy, když něco potřebuji. Ale vím, že je to málo. Proto si maluji kříž na psací stůl. Bude mi připomínat, že se mám pravidelně modlit i ráno a večer.
 - Ne, Pane. Do kostela se mi chodit nechce. Ale když tam na mě čekáš, nemohu tě zklamat.
 - Ne, Pane. Kdo si to zaslouží, zbiju ho. Ale ty bys tak nikdy nejednal. Zkusím to také jinak.
- Tak co, kdo jednal správně? ... Už to tak jednoznačné není, že?

V životě každého člověka jsou občas situace, kdy sice řekneme „Ano, Pane,“ ale rádi bychom tam dodali i to *ALE*. Všimněte si, že mezi odpovědí a jednáním je vždy určitý prostor, pauza, ve které dochází k rozhodnutí. Přeji vám, aby ta pauza nebyla příliš dlouhá a abyste se během ní dokázali vždy správně rozhodnout. Protože ono sice záleží na „ANO“ či „NE“, ale ještě mnohem důležitější je jednání, které po odpovědi následuje.

Heslo: Rozhoduj se pro dobro nejen slovem, ale i skutkem.

27. neděle v mezidobí – cyklus A

Iz 5, 1-7; Flp 4, 6-9; Mt 21, 33-43

Pomůcky: hrozen vína (používá se při rekapitulaci evangelia v první části promluvy)

Je podzim, v mnohých krajích se sklízí hrozny z vinohradů. Na vinohrad nás už potřetí po sobě (třetí neděle po sobě) zve i evangelní podobnoství. Jistě mi dáte za pravdu, že dnes bylo docela kruté. Hospodář vysadil vinici, (určitě se na tom hodně napracoval), zabezpečil ji vším, co bylo potřeba, a protože musel odjet, celou vinici pronajal vinařům. Trpce se však zklamal. Když mu měli vinaři odevzdat podle dohody díl úrody, nejenže neodevzdali nic, ale služebníky, kteří pro díl úrody přišli, zbili nebo zabili. Stejně naložili i s majitelovým synem.

Že jsou nám práce na vinici a majetkové poměry přece jen příliš vzdálené? Poslechněme si tedy příběh, který nám může být trochu bližší. Možná jste někdy i něco podobného sami zažili.

Paní učitelka rozdělila třídu do dvojic a každé zadala samostatný úkol. Alenka s Vandou měla do týdne zjistit co nejvíc o mravencích. „Kde to máme tak asi vzít?“ rozčilovala se Vanda. „Neboj, já chodím do knihovny, tam je hodně knížek o přírodě. Jistě se tam najde něco i o mravencích,“ uklidňovala spolužačku Alenka. Vanda věděla, že Alenka je spolehlivá a navíc velmi ráda čte, a tak vše nechala na ní. V pátek to měla Alenka hotové. Přinesla do školy několik ručně psaných listů o mravencích. „Nemohla bys k tomu dokreslit nějaké obrázky?“ žádala po Vandě. Vanda vše beze slova shrnula do aktovky. V pondělí paní učitelka vybírala hotové úkoly. „To jsem dělala celé sama!“ chlubila se Vanda paní učitelce, když jí odevzdávala Alenčinu práci. Sama do ní nepřidala nic. Alenka oněměla. Chtěla něco říct, bránit se, ale Vandina kamarádka se po ní jen posměšně otočila a zlým posunkem naznačila, co se stane, když se ozve.

Jak se asi Alenka cítila?... Bude ještě někdy chtít s Vandou spolupracovat?... Chtěli byste vy ještě někdy spolupracovat s někým, kdo vás tak zklame? ... Vanda nebyla moc hodná, že?...

V postavení Vandy jsme ale někdy my všichni. Pán Bůh nám dal celou krásnou zemi, dal nám maminku a tatínka, babičku a dědečka, dal nám žít v prostředí, v němž jsou kamarádi, kde chodíme do školy, žijeme a pracujeme. Pracujeme na Boží zemi. Jak? Jak hospodaříme s tím, co jsme od Boha dostali? Bude Pán Bůh chtít s námi ještě spolupracovat? Mějme stále na paměti to, co nám říká v dnešním textu Pán Ježíš: *Já jsem vás vyvolil, abyste přinášeli ovoce.*

Heslo: „Já jsem vás vyvolil, abyste přinášeli ovoce,“ říká Pán Ježíš.

Jiná verze pro 27. neděle v mezidobí – cyklus A

Iz 5, 1-7; Flp 4, 6-9; Mt 21, 33-43

Pomůcky: asi 10 cihel a 1 tvárnice nebo jiný velikostí odpovídající stavební materiál, v horším případě postačí papírové „cihly“ dvojí velikosti

Pro lepší zapamatování si stručně zopakujeme dnešní evangelium. Kdo to zvládne?... Ano: Jeden muž založil vinici. Vybavil ji vším potřebným, a protože musel odjet, pronajal ji vinařům. Vinaři byli možná pracovití, ale asi ne moc hodní lidé. Když nastal čas sklizně a oni měli odevzdat dohodnutý díl úrody, pochytili pánovy služebníky a velmi zle s nimi naložili. Pánova syna, ke kterému měli mít úctu, bez milosti zabili.

V závěru evangelia připomíná Pán Ježíš žalm: „Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kvádrem nárožním.“ Zdánlivě tento verš s předchozím příběhem moc nesouvisí. Nebo ano?

Na zodpovězení otázky potřebuji asi dva zdatné dobrovolníky (Případně tolik dobrovolníků, kolik je cihel.)... O čem se mluvilo v žalmu? ... O stavitelích, kameni jako stavebním materiálu. Budeme tedy stavět. Vyberte ze zde připraveného stavebního materiálu a postavte zeď. Musí být v mezích možnosti pevná a vzhledná. *(Je třeba povzbuzovat děti tak, aby stavěli jen ze stejných cihel, bez použití tvárnice.)* Tak, dobře, stačí. Máme pěknou zeď. Děkuji vám, posad'te se.

Nyní se podíváme, co má tato zeď společného s dnešním evangelium. Nejdřív si vysvětlíme Ježíšovo podobnoství. Ještě si ho pama-

tujete? Podobně jako majitel vinice, i Pán Bůh poslal svého jediného Syna. Byl to Boží Syn a lidé k němu měli mít úctu. Jenže byl zajat a zabit, stejně jako syn vinaře z evangelia.

Proč chytily vinaři majitelova syna? ... Protože se od nich odlišoval. Nebyl jedním z nich. Byl jiný, byl synem pánovým, svým postavením je velmi převyšoval. Vyřadili jej ze svého středu. Podobně lidé vyřadili (a dodnes mnozí ze svého života vyřazují) i Pána Ježíše, Božího Syna. Svým učením, svatostí, vystupováním, smýšlením, lidmi velmi převyšuje.

Zde máme postavenou zeď. Aby byla pěkná, vzhledná, podle lidských měřítek, je postavena z jednoho druhu stavebního materiálu. Naši stavebníci měli k použití i jeden odlišný kámen. Nezařadili jej. Ostatní převyšoval, vzhled zdi by narušoval, nehodil se.

Jenže co se stalo v žalmu s kamenem, který stavitelé odložili?... Stal se kvádrem nejdůležitějším. Sám Pán Bůh ho umístil jako základ celé stavby, jako základ nové zdi. Byl nejpevnějším, byl oporou pro ostatní, i když se mu museli přizpůsobit.

Takový byl i Pán Ježíš. Stal se základním kamenem duchovní stavby, které říkáme církev. Sám Bůh ho dosadil na toto místo. Ježíš se stává naší oporou, pokud jsme ochotni se mu přizpůsobit.

(Je-li čas, můžeme znovu vystavět zeď, tentokrát za použití všech kamenů, přičemž kvádr je umístěn jako rohový základ nové zdi nebo v základech rovné zdi.)

Mnoho lidí v dnešní době bere Pána Ježíše jako nepotřebný kámen, který kdesi leží bez možnosti využití. Lidé jsou zvyklí „na své rozměry“, své pohodlí, něco odlišného se jim příliš nehodí, i když jim to sám Pán Bůh ze své veliké lásky nabízí jako základ pro stavbu jejich života.

Heslo: Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem nárožním.

28. neděle v mezidobí – cyklus A

Iz 25, 6-10a; Flp 4, 10-14. 19-20; Mt 22, 1-14 nebo kratší Mt 22, 1-10

Pomůcky: malé svatební mašličky pro všechny účastníky, pozvánky na svatební hostinu, silný fix, arch balicího papíru

Při příchodu do kostela dostanou všichni vstupující „pozvánku“ (pokud je tohle řešení neproveditelné, dostávají „pozvánku“ jen děti, pro něž je tato bohoslužba zvláštním způsobem určena):

Mše svatá je jako svatební hostina s Pánem Ježíšem. Máš svatební šat? Jdi do předsínky kostela, uprav pěkně svůj oděv, vezmi si z košíčku na stolku bílou svatební mašličku a přišpendli si ji viditelně na oblečení.

Dnes jsme začínali trochu jinak než obvykle. Před mší svatou jste dostali pozvánku a měli jste splnit úkol. Jaký to byl úkol?... Co myslíte, jak se vztahoval k dnešnímu evangeliu? ... Správně. Měli jste si vzít „svatební mašličku“ a ozdobit jí své šaty. To proto, že dnešní evangelium nás zve na svatbu. Dovede mi někdo zopakovat, jaký byl děj dnešního evangelia?... Výborně. Všimněme si: králi velmi záleží na hostech, které zve. Nespokojuje se s nějakým psaným oznámením, ale posílá své posly. Jenže oslovení mají plno výmluv, proč nemohou přijít. Jejich osobní zájmy jsou přednější než svatební královská hostina. Jak jedná král? Neruší svatební hostinu svého syna, ale volná místa nabízí jiným hostům. A oni přicházejí. Protože vědí, že jdou na svatbu, a takové pozvání je pro ně ctí, přizpůsobují tomu i svůj šat. (Jít na svatbu přece nejde v tepláčkách!) Všichni?... Jednomu pozvanému na tom očividně nezáleží. *Chce se mít dobře na svatbě, ale nic pro to není ochoten udělat...*

Pán Ježíš dnes na začátku evangelia říkal, že tohle podobenství ukazuje, jak to je v nebeském království. Nikdo do něj není násilím tažen. Sám Král – Bůh nás zve. Pokud pozvání přijmeme, je však potřeba se na něj dobře připravit. A nezáleží ani tak na obleku těla, ale na „obleku duše“.

Kdo z vás již byl někdy na svatbě?... Víte, že jste se na ni pořádně připravovali. Už dlouho před svatbou jste pečlivě vybírali šaty, promýšleli jste, jak se tam dostanete, co všechno ještě budete potřebovat, jak to tam bude vypadat.. I nám Pán Bůh dává čas na přípravu. Tou je čas na této zemi. Dokonce máme možnost si nebeskou svatební hostinu tak trochu vyzkoušet. Kdy? Při každé mši svaté. Že svatební hostina má daleko ke mši svaté? Zkusme si to porovnat. Ale potřebuji k tomu pomocníky.

Pomocníci drží balicí papír, na který za pomoci dětí fixem píšeme podmínky účasti na svatební hostině: sluší se přijmout pozvání, vybrat dar, vykoupat se, vhodně se obléknout, přijít včas, vhodně se chovat, setkat se s ženichem a dalšími svatebčany... Srovnáme si, zda tyto podmínky platí i pro mši svatou: pozvání – mnozí lidé mají plno výmluv, proč nemohou přijít na mši, ale sám Pán Ježíš nás zve. Darem jsme my sami a vše, co ve své duši Pánu Ježíši odevzdávám. Máme přicházet s čistou duší, abychom se mohli setkat se samotným Pánem

Ježíšem ve svatém přijímání... Kdo se to už zde na zemi dobře nenaučí, těžko bude mít možnost dobře se účastnit nebeské hostiny.

Heslo: Mše svatá je předzvěstí věčné hostiny v nebi.

Shrnutí: Pozvánka: jsi pozván k věčné hostině s Pánem Ježíšem. Protože hostina bude trvat věčně, také čas přípravy je tomu úměrný: celý tvůj život. Tak to nepropásni!

29. neděle v mezidobí – cyklus A

Iz 45, 1. 4-6; 1Sol 1, 1-5b; Mt 22, 15-21

Pomůcky: Staré váhy s dvěma miskami, „závaží“, tj. lístky s nápisy činností, které děláme pro dobrý život s Pánem Bohem a pro dobrý život s lidmi. Aby bylo lépe vidět, je dobré postavit váhy na stůl.

V dnešním evangeliu nutili farizeové Pána Ježíše vybrat si, zda platit či neplatit daň císaři. V podstatě to byla léčka. Ať by Pán odpověděl ANO nebo NE, vždy by to bylo špatně. Proč? Izraelité tehdy žili pod římskou nadvládou, kterou neuznávali. Za jediného svého vládce uznávali Pána Boha, ne císaře. Kdyby Pán Ježíš řekl, že se daň má platit, nařkli by ho, že není tím slíbeným Mesiášem, protože na první místo staví císaře. Kdyby řekl, že platit daň císaři nemají, obžalovali by ho ze vzpoury vůči římské vládě. Co tedy vybrat? Pán Ježíš velice moudře odpověděl, že mají dávat císařovi, co je císařovo a Bohu to, co je Boží.

Týká se nás vůbec takový případ? Vždyť dnes již císaře nemáme, máme pana presidenta a daním většina z nás až tak moc stejně nerozumí. Co jsou však Boží věci, co máme odevzdávat Pánu Bohu – to bychom vědět mohli. Co to je?... Ano. Jsou to věci nutné pro náš život s Pánem. Protipólem jsou pak věci světské, nutné pro náš život na zemi. O oboje se musíme dobře starat. Aby se člověku dobře žilo, oboje musí být v rovnováze. Chcete to vidět názorně? Pak ale potřebují pomocníky!...

Nejlépe se rovnováha předvádí na vahách. Proto je tady mám. Na jednu misku vah budeme pokládat to, co potřebujeme k dobrému životu s Pánem, na druhou to, co je potřeba k dobrému životu s druhými lidmi. (*Pomocníci vždy nahlas přečtou nápis na „závaží“ a pak se zdůvodněním položí na příslušnou misku vah.*) Nápis na závaží (např.): čistota těla, zpověď, jídlo, svaté přijímání, hry, modlitba, set-

kání s kamarády, mše svatá, sport, pomoc druhému, četba Bible, dívání se na televizi, odpočinek, rozjímání nad slovy Bible, povídání si s druhými o Bohu atd.)

Jsou váhy v rovnováze? Jsou. Co by se stalo, kdyby se člověk jenom stále modlil, chodil do kostela a o nic jiného se nestaral? Bylo by to dobře?... (*Necháme děti odpovědět a pak odebereme vše ze „světské“ misky vah.*) Nebylo. A co když se člověk bude starat jen o věci pozemské?... Také to nebude dobře. Pokud člověk žije na této zemi, musí se starat o věci pozemské i Boží. Světu i Bohu máme odevzdávat to, co jim patří. Protože žijící člověk je jednota těla a duše, je třeba se o obojí dobře starat. Pokud bychom se starali jen o duši, naše tělo zemře v hladu a špíně, opuštěné od všech lidí v okolí. Budeme-li se starat jen o tělo, bude nedostatkem umírat naše duše. Jeden řeholní řád má krásné ponaučení: *modli se a pracuj*. Pro život člověka je totiž oboje *stejně důležité*.

Heslo: Modli se a pracuj.

30. neděle v mezidobí – cyklus A

Ex 22, 21- 27; 1Sol 1, 5c-10; Mt 22, 34-40

Pomůcky: dvě velké „desky Desatera“, rozstříhané Desatero podle jednotlivých přikázání, hlavní přikázání na dvou listech

Dnešní evangelium trochu připomíná evangelium z minulé neděle. Farizeové opět zkoušejí Pána Ježíše. Minulou neděli se ptali: Komu je dovoleno dávat daň: Bohu nebo císaři? Měli za to, že ať odpoví kteroukoliv možností, bude to špatně. Dnes pokládají jinou otázku: Které přikázání je nejdůležitější? Ani na tuto otázku nebyla odpověď jednoznačná a tehdejší rabíni o ni vedli nejen jeden spor. Abychom mohli pochopit odpověď Pána, je potřeba si nejdříve objasnit zákoníky pokládanou otázku.

Mojžíš kdysi přinesl Izraelitům z vrcholu hory Sinaj od Hospodina Desatero přikázání. Z náboženství víte, že Desatero bylo vytesáno do...(?)... ano, do dvou kamenných desek. Bohužel kamenné desky zde nemám, ale nahradím je těmito. (*Vytáhnout připravené pomůcky.*) Může mi někdo pomoci?... Tak: desky jsou zde, dovedete na ně ve správném pořadí doplnit přikázání?... (*Je možné zavolat další děti a nechat je připevnit přikázání podle tradičního pojetí římsko-katolické církve, tedy I.-III., IV.-X.*) Tohle znali zákoníci. Často si ale kladli

otázku: je některé přikázání více důležité než jiné? Jestli ano, které to je? *Podívejte se na naše desky Desatera. Dokázali byste se shodnout na tom, že některé přikázání je důležitější než jiné? Které?...* Jeden zákoník se pokusil shrnout celé Desatero do tzv. Zlatého pravidla: „Co nechceš, aby ti druzí dělali, ani ty jim nedělej.“ Výkladů ale bylo víc. Jak odpovídá Pán Ježíš? „Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je první a největší přikázání. Druhé je mu podobné: Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Která přikázání Ježíš shrnul do přikázání „milovat Pána Boha“?... Ano, první tři. (*Přikázání na první desce překryjeme zněním první části Ježíšovy odpovědi.*) Druhá část odpovědi Pána Ježíše může klidně nahradit IV. – X. přikázání. Nevěříte? Kdo má rád rodiče, ctí je, to je IV. přikázání, kdo má rád druhého, tak mu neublíží, chová se k němu slušně, neokrádá ho, je k němu pravdivý, dělí se s ním, má úctu k tomu, koho má druhý rád. To je obsah V. – X. přikázání. *Děkuji za pomoc. Můžete se posadit, protože se na naše „nové“ desky podíváme ještě blíže.*

Zatímco „původní“ Desatero tvořily příkazy a zákazy, Pán Ježíš žádá jiný postoj: Měj rád! Na prvním místě Pána Boha. Když uvážíme, co všechno Bůh pro nás udělal a dělá, neměl by to být tak nepřekonatelný problém. Ale mít rád druhého člověka? Mamku, tatku, babičku, dědečka, kamarády..., to by snad ještě šlo, ale ostatní? Každého zvlášť? A navíc tak, jak mám rád sebe?... Nenechat se „vytáčet“ hloupými zlozvyky svého spolužáka, přehlížet jeho nedokonalosti, brát ho takového, jaký je a ještě mu ve všem pomáhat? „Ale to se budu učit celý život!“ napadne možná někoho. Dovolím si jednu poznámku: všimněte si, že desky Desatera byly původně vytesané z kamene. Aby tam vešla všechna přikázání, nebyly to určitě žádné kamínky, ale pořádné balvany. A ty se nosily všude tam, kam se stěhovali Izraelité. Desatero nikdy nebylo pro slabochy. Trénujte tedy, abyste ho unesli.

Heslo: Miluj Pána Boha celým svým srdcem, duší i myslí a bližního jako sám sebe.

Misijní neděle – 3. neděle v měsíci říjnu

Pomůcky: Děti (mohou být i někteří dospělí) jsou oblečeny v oděvech připomínajících tradiční oděvy zemí a světadílů, o nichž bude řeč v přímluvách. V souladu s typem oblečení je i účes a nalíčení tváře. Při čtení přímluv přinášejí předměty, o kterých se v přímluvách mluví. Tyto předměty jsou ukládány k obětnímu stolu.

Náměty k promluvě: Lze využít autentické vyprávění člověka, který strávil nějaký čas na misiích, seznámit věřící s náplní práce misijních děl, poukázat na materiály Papežských misijních děl České republiky apod. Vhodné je též seznámit věřící s životem lidí v konkrétní misijní zemi. K tomuto účelu je možné využít zářijových čísel časopisu Duha nebo přímo materiálů z národní kanceláře Misijních děl.

Příběh:

Tato neděle je *nedělí misijní*. Víte, co toto označení znamená?... Ano. Je to neděle, kdy lidé na celém světě myslí na lidi, kteří neznají Pána Ježíše. Možná si řeknete: jak může někdo neznat Ježíše?... Bývá to ze dvou důvodů: buď není nikdo, kdo by lidem o Pánu pověděl anebo již o Ježíši slyšeli, ale vyloučili ho ze svého způsobu života. Do této druhé skupiny patří i mnoho našich spoluobčanů. Jak s tím ale souvisí *misijní neděle*? Celá církev dnes na tyto lidi myslí v modlitbách, při všech bohoslužbách, ale také v peněžních sbírkách. Vybrané peníze jsou pak posílány do chudých zemí, které kromě poznávání Pána Ježíše potřebují i školy, nemocnice, léky a lékařské pomůcky, zabezpečení dětí, o které se nemá kdo starat apod. Lidé, kteří v těchto zařízeních pracují, často opouštějí pohodlí svých domovů a odjíždějí téměř zadarmo pomáhat těm, kteří to potřebují. S nimi pracují na misiích i kněží - misionáři, kteří se starají o duchovní život tamních obyvatel. Modlitby misijní neděle jsou určeny i těmto dobrovolníkům. Jejich život na misiích totiž není ani tak dobrodružný, jako často nebezpečný. Každý rok několik misionářů pokládá život za Pána Ježíše.

Jeden misionář, žijící již dlouhou dobu v Africe, přijížděl čas od času domů na dovolenou. Vždy, když přijel, přišlo mnoho lidí do kostela, aby si poslechlo, co dobrodružného „jejich otec“ prožil a v jaké bídě žijí tamní věřící. Obdivovali se knězi a dlouho mluvili o tom, co se dověděli. Jen jeden chlapec byl po misionářově kázání zamklý. „Ten otec všechno odevzdal Pánu Ježíši. Svůj majetek, své ideály i svůj život. Co já bych tak mohl odevzdat Pánu Ježíši?“ uvažoval. Když po čase misionář opět přijel a lidé mu přinášeli dary pro jeho africké farníky, objevil se chlapec s krásným koženým sedlem. „Přinesl jsem vám svoje sedlo. Chtěl jsem, aby byl můj dar opravdu hodnotný. Bez sedla se již nějak obejdu. Vždyť na koni se dá jezdit i bez sedla.“ Misionář byl darem velmi dojat. To však netušil, co se stane při jeho další návštěvě. Mezi lidmi se najednou objevil i zmíněný chlapec. Za uzdu přiváděl krásného koně. „Vždyť dostat se z místa na místo se dá i jinak, než na koňském hřbetě,“ řekl udivenému misionáři. Když přijel misionář

do svého rodiště příště, byl chlapec mezi lidmi opět. Tentokrát nenesl ani nevedl nic. Jeho oči však zářily. „Dnes jsem, otče, přišel nabídnout Pánu Ježíši sám sebe...“ pronesl tiše, ale odhodlaně. Od té doby uplynul nějaký čas. Jednoho dne pak chlapec, už trochu odrostlý dětským střevíčkům a řádně připravený na život misionáře, vystoupil z letadla na africkém kontinentu, dostal krásného koně i se sedlem, a spolu s tím i několik vesnic domorodců, o něž se měl jako kněz – misionář starat...

Možná by se někomu z vás také líbilo stát se misionářem. Nemusíme proto odevzdávat ani sedlo, ani koně, dokonce nemusíme ani cestovat do dalekých zemí. Stačí jen odevzdat svůj život Pánu a nechat se jím vést. Už tím, že ukazujeme svým životem na Ježíše, stáváme se malými misionáři ve svém okolí.

Heslo: Pane Bože, prosíme tě, za lidi na celém světě.

Misijní přímluvy

- Přinášíme ti, Pane, **obilí**. Peče se z něj chléb, který denně jíme, abychom neměli hlad. Prosíme tě, aby žádné dítě na světě nikdy nemuselo umírat hladem.
- Přinášíme ti, Pane, **vodu**, která je zdrojem života. Prosíme tě za všechny lidi, aby si dokázali vždy a za všech okolností vážit života svého i života svých bližních.
- Přinášíme ti, Pane, **kukuřici**. Její zlatožlutá barva připomíná slunce a teplo. Prosíme tě, ochraňuj naši planetu a její bohatství.
- Přinášíme ti, Pane, **ovoce a zeleninu**. Jsou to plody této Země, na nichž máš svůj podíl. Vyrostly také díky práci lidí. Prosíme tě za všechny lidi, kteří pracují pro dobro druhých.
- Přinášíme ti, Pane, **sešit a tužku**. Pro mnohé děti v misijních oblastech není samozřejmostí umět číst a psát. Prosíme tě, aby se všichni lidé mohli vzdělávat a díky tomu pak zlepšovat životní podmínky sobě i druhým.
- Přinášíme ti, Pane, **hračky**. Patří dětem a jejich hrám. Prosíme tě, aby si děti na celém světě mohli bezstarostně hrát a nemuseli se starat o věci, které patří do světa dospělých.
- Přinášíme ti, Pane, dětskou **zbraň**. Je symbolem války a násilí. Prosíme tě, aby se vládcové na celém světě dokázali domluvit na životě v míru a přátelské spolupráci.
- Přinášíme ti, Pane, **peníze**. Jsou důležité pro výstavbu škol, nemocnic a sirotčinců, stejně tak jako pro nákup jídla, léků a učebních pomůcek. Prosíme tě, aby se lidé naučili dobře se svými pe-

nězi hospodařit a podělit se o ně s těmi, kteří je opravdu potřebují pro záchranu svého života.

- Přinášíme ti, Pane, **lékárníčku**. Je symbolem léků a lékařské péče, která je mnohým lidem v rozvojových zemích světa nedostupná. Prosíme tě, za ty, které trpí různými nemocemi a nemohou se léčit.
- Přinášíme ti, Pane, **glóbus**. Je na něm zobrazen celý svět, který jsi, pane, ve své lásce stvořil. Prosíme tě, aby si lidé více vážili Tvého díla a Tvé lásky a dokázali ji šířit mezi sebou navzájem.
- Přinášíme ti, Pane, **chléb a víno**. Přijmi je jako obětní dary své farní rodiny. Ať jsou posilou k radostnému žití evangelia pro všechny, kteří je proměněné přijímají jako tvé Tělo a tvou Krev.

Poznámka: jde o nezávazný návrh přímluv i přinášených darů.

31. neděle v mezidobí – cyklus A (zpracování především pro mladší děti)

Mal 1, 14b-2, 2b. 8-10; 1 Sol 2, 7b-9. 13; Mt 23, 1-21

Pomůcky: maňásci holčičky a chlapečka, event. obrázky doplňující příběh

(Hlasy: Nech mě! Budeš mě poslouchat! Nebudu!...) Slyšíte? ... Něco se tu děje. Po chvíli hledání se objevují na ruku navlečení maňásci, kteří pokračují v bitce: Budeš mě poslouchat! Já jsem starší! Nebudu! Já jsem holka a ty mě nemáš co bít ani mi co poroučet!... Nedá se nic dělat, kněz musí zasáhnout a upozornit maňásky, že jsou v kostele a nejsou tu sami. Pak si je „posadí“ k sobě, představí je dětem a poví jim, že Martínek se na Evičku občas vytahuje a to není vůbec pěkné. Protože ti dva na sebe stále dorážejí, rozhodne se všem povědět příběh:

V jednom lese rostl nádherný smrk. Z celého okolí se na něj chodili lidé dívat. A že se k němu pěkně prošli! Smrk totiž rostl až na samém vrcholku kopce. Na rozdíl od okolních smrků byl velký, silný, pravidelně rostlý. Majestátně shlížel do údolí. Všechny okolní stromky k němu shlížely s velkou úctou a náš smrk si toho byl náležitě vědomý. „Jsem velký a silný, můžete se o mně opřít! Podržím vás!“ Volal na okolní stromy a ty toho s radostí využívaly. Začaly dokonce mezi sebou tomu velkému stromu říkat Pan Strom. A smrk byl na toto oslovení náležitě hrdý. Vypínal se stále výš a výš. Musí ho být přece pořádně

vidět! Poznenáhlu začal přikazovat: „Jsem z vás největší, potřebuji nejvíc živin! Dejte mi je!“ „Ano, Pane,“ říkaly ostatní stromky a odevzdávaly svou část velkému stromu. Strom dávno zapomněl, že kdysi chtěl podpírat slabé a chudé stromečky. Jeho starost teď byla úplně jiná. Musí být hodně vidět! Musí být nejvyšší na světě! A tak rostl a rostl, vyčníval víc a víc. Ale chtěl být ještě vyšší! Bude nejvyšší! Vytahoval se. Jednoho dne se nebe zatáhlo těžkými mraky. „Bude bouře!“ šeptala si příroda a ztichla očekáváním. Pak se znenadání přihnal vítr. Párkrát se zatočil a rozhodl se vyzkoušet svou sílu na stromcích. Lomcoval jimi a ony sténaly pod jeho nápoem. Malé stromky se opíraly jeden o druhého. Ale velký strom? O koho se měl opřít vysoký strom? Nikdo v jeho blízkosti tak velký nebyl! Pak se ozvalo velké praštění. Strom, který se tak vyvyšoval, se pomalu skládal k zemi. Jeho pyšné větve přikrývaly domečky lesních mravenců... Možná, že až někdy půjdete do lesa, někde tam náš strom ještě udivíte.

Jenže tak, jak se vyvyšoval strom v našem příběhu, se někdy vyvyšují i lidé. Dělají to v dnešní době, dělali to už v době Pána Ježíše. Nechali se titulovat ctihodnými jmény, na hostinách chtěli sedět na předních místech, dávali na odiv svůj majetek, svou vzdělanost nebo i svou zbožnost. V dnešním evangeliu jsme mohli slyšet varování Pána: Kdo se povyšuje, bude ponížen! Brrrr! Být ponížen! To přece znamená mít ostudu! A to jistě nikdo z nás nechce. Tak na to ve svém chování nezapomínejme.

Jiný příběh navazující na „maňásky“

Alenka a Barborka byly kamarádky. Tedy aspoň do nedávna. Co se stalo nedávno? Alenka začala chodit do školy, zatímco Barborka zůstala ještě ve školce. „Alenko, pojď si hrát ven!“ volávala Barborka kamarádku. „Nemůžu, musím se učit!“ odpovídala Alenka. Nejdříve si Barborka myslela, že se Alenka učí proto, aby měla samé jedničky, ale brzy zjistila, že je to trochu jinak. Spolu s Alenkou jezdil do školy druhák Marek z vedlejší ulice a Alenka mu chtěla ukázat, jak jí to ve škole jde. Jenže Marek si Alenky vůbec nevšiml. Když jednou po dešti přišla zase Barborka pro Alenku, Marek si právě s kluky hrál nedaleko. Alenka, která vykoukla z okna, ho zpozorovala. „Nemůžu ven,“ povídala tak nahlas, aby to i Marek slyšel, „musím se učit. Víš, já už jsem školačka a ve škole mi to docela jde. Víš, já už si s dětmi ze školky ani moc nehraji. Jsem už na hraní velká! A jednou chci být slavnou zpěvačkou!“ Zatímco se Barunce zalézaly oči slzami nad ztrátou kamarádky, kluci si Alenčina projevu ani nevšimli. „Ale počkej, něco ti ukážu!“ vzpomněla si najed-

nou Alenka. Barborka se usadila na podezdívce plotu a čekala. Po chvíli se ve dveřích domu objevila Alenka v nových šatech. „Podívej, co mi maminka koupila!“ zavolala na Barborku. „Jsem v nich jak princezna! I paní prodavačka to povídala!“ Barborka si prohlížela kamarádku. Měla krásné nové šaty a snad aby dodala dokonalou iluzi zjevu princezny, nazula si na nohy maminčiny boty na vysokém podpadku. „Podívej!“ Alenka si stoupla doprostřed chodníku a začala roztáčet bohatou sukni. Jak jí to slušelo! Najednou se jí však nohy nějak zamotaly, Alenka šokbrtla a už se válela v řídkém blátě vedle chodníku. Právě v tu chvíli se blížili kluci s Markem v čele...

Co myslíte? Jak se Alenka cítila?... Máte pravdu. Hodně hloupě. Takhle se vyválet v nových šatech v blátě, před kluky a ještě v maminčiných botech, které byly viditelné o několik čísel větší, to byla pořádná ostuda. Když to Barborka viděla, najednou si vzpomněla, co často slyšela od babičky: Kdo se povyšuje, bude ponížen. A Alenka se přece povyšovala. A to nemyslím jen podpadky na maminčiných botech, které jí dělaly o několik centimetrů vyšší. Vytahovala se na Barborku, že už chodí do školy, že jí to ve škole jde... Určitě jste se již někdy také setkali s někým, kdo se zbytečně vytahoval. Nebo se tak rádi vychloubáte sami? To si pak zapamatujte to, co Barborka znala od babičky: Kdo se povyšuje, bude ponížen. Dnes nám to totiž evangeliu připomínal i Pán Ježíš. On jako Boží Syn měl jistě největší důvod se vytahovat. Přesto to nikdy nedělal. Tak to nedělejme také.

Heslo: Kdo se povyšuje, bude ponížen.

Jiná verze pro 31. neděli v mezidobí – cyklus A

Mal 1, 14b-2, 2b. 8-10; 1 Sol 2, 7b-9. 13; Mt 23, 1-21

Pomůcky: diaprojektor s ukázkami chodeb v jeskyních, případně obrázky s toutéž tematikou

Možná jste si všimli, že evangelia poslední doby reagují na blížící se konec liturgického roku a dávají nám krátká ponaučení. Minule nám Pán Ježíš připomínal, že máme mít rádi z celého srdce Boha, a bližního jako sami sebe. Dnes připomíná, abychom se nad nikoho nevytahovali. Za špatný příklad dává farizeje, kteří mluví a nařizují, ale sami se tím neřídí. To všechno celkem chápeme. Ale jak je to s poznámkou Pána Ježíše, že nikomu nemáme říkat Mistře, Otče, Učiteli? Tady si dovolím trochu zajít do historie Izraelitů. Pro ně oslovení Mistře,

Otče, Učiteli, nebylo jen pouhým oslovením jako u nás. Pro ně to byl výraz úcty, kterou pociťovali až do hloubi svého srdce. „Dání jména“ neznamenal v Izraeli záležitost zdvořilostní, ale něco mnohem důležitějšího. Jméno charakterizovalo osobu, byla to jakási nejstručnější vizitka lidské osoby. Svým významem takový Mistr, Otec nebo Učitel mnohdy zastíňoval i samého Boha. Za takovým člověkem byli lidé ochotni jít a všechno opustit. A před tím Ježíš varuje. S Bohem se můžete mnohem lehčeji setkat ve svém vlastním nitru než ve skupině lidí, v níž si jeden přisvojuje roli všemocného zachránce.

Nabídnou vám nyní něco jako soudobé podobenství. Představte si jeskyňáře. Člověka, který miluje toulání hlubokými podzemními prostorami, často těmi, kam ještě nikdy nikdo nevkročil. Jeden takový procházel jednoho dne nedávno objevenou chodbou. Šel pomalu a zastavoval se u každé pukliny ve skále. Náhle se napřímil. Z jedné pukliny na něj dýchl svěží vzduch. To znamenalo další jeskynní prostor! Po vyřízení nutných formalit se pustil spolu s dalšími nadšenci do objevování. Nebylo to nic příjemného. Používali krompáče i sbíječky na rozšíření uzoučké průrvy, vytáhli mnoho kbelů mazlavého a studeného bláta. Má to vůbec smysl? Kladli si otázky, když se po břicho plazili temným skalním komínem. Jenže stále tu byl ten *svěží vzduch*. Po deseti dlouhých letech jeskyně odhalila své tajemství a dala nahlédnout do svého nitra: před jeskyňáři se otevřela nádherná skalní síň plná krápníkové výzdoby.

Jeskyně z našeho příběhu může symbolizovat nitro člověka. Ne každý má odvahu se do něj ponořit. A pokud to přece udělá, co najde? Plno bahna hříchů, studených vztahů a nedokonalostí. To všechno je potřeba odstranit, trpělivě tím projít, aby člověk na dně svého nitra mohl objevit Tvůrce. Každý člověk má v tichém skrytu své duše ukrytý Jeho obraz.

Heslo: Hledej Boží obraz v hloubce svého nitra.

Nebo: Klaněj se Bohu, nikoliv člověku, byť sebeslavnějšímu.

32. neděle v mezidobí – cyklus A

Mdr 6, 13-17; 1Sol 4, 13-18; Mt 25, 1-13

Pomůcky: lampička, paškál, křestní svíce, symboly nebo nápisy dobrých skutků a svátostí

Už se vám někdy stalo, že jste někam přišli pozdě? Že jste něco zmeškali?... Dávali jste dnes pozor na čtení? Také tam někdo něco

zmeškalo... Ano. Druzičky na svatbě usnuly a málem zmeškaly příchod ženicha. Na ten je nakonec vzbudili, ale polovina z dívek neměla v lampičkách olej na osvětlení cesty ženichovi. Zmeškaly. Neměly v pořádku věci, které byly právě velmi důležité. Proč je neměly v pořádku? Neměly dostatek času? Měly – vždyť tak dlouho čekaly, až usnuly. Máme my vždycky v pořádku věci, které jsou pro nás důležité? Nebo klidně spíme s pocitem, že „to nějak dopadne“?

Dnešní evangelium je podobenstvím. Co nám tím podobenstvím chce Pán Ježíš říct?... Odpověď byla v úvodu evangelia: „S nebeským královstvím to bude tak, jako když...“ Svatba je tedy obrazem nebeského království. Koho asi představuje ženich?... Pána Ježíše. A kdo jsou družičky?... Všichni ti, kteří jsou *pozváni* do nebeského království, tedy např. my; každý z nás. *Kdy* nás Pán pozval do nebeského království? ... Při křtu. Kdo už jste byli někdy přítomni při křtu, jistě jste si všimli, že se během obřadu zapaluje od paškálu *křestní svíce*. Paškál je symbolem Pána Ježíše a křestní svíce značí právě to *pozvání do nebeského království*. Při křtu v duši křtěného jakoby začíná *hořet světlo*, které tam sám Pán rozžihá. Duše se stává jakousi lampou, lucerničkou, jejíž plamen je potřeba celý život chránit. Můžeme si zkusit (samozřejmě obrazně) ukázat, jak by to mohlo vypadat. Pomůže mi někdo?... *Pomocník dostává do rukou skleněnou lucerničku, jejíž knot je zapálen křestní svící od paškálu*. Plamínek duchovního světýlka má hořet po celý pozemský život člověka. Všimněte si, že XY drží lampičku velmi opatrně. Chováme se ke světýlku ve své duši také tak opatrně? ... Jistě ne. Někdo nechává plamínek života své duše jen tak uhasnout. Je sice pokřtěný, ale o Božím pozvání ve své duši nic neví, Pána Boha nezná. Občas někdo křísí plamínek ve své duši u prvního svatého přijímání, ale dále se už o něj nestará. Ničí ho hříchem nebo nechává uhasnout svým nezájmem. Aby plamínek naší duše hořel, je třeba jej sytit *olejem*. Tedy vším, co posiluje náš vztah k Pánu Bohu. Mohou to být naše dobré skutky (*další pomocník*), modlitby (*další pomocník*), svaté přijímání... (*další pomocník*). Jak vypadá situace se světýlkem naší duše teď? Staráme se o to, aby světýlko nezhaslo, doplňujeme olej. Bude nám svítit takto vybavené světýlko na cestu do Božího království?... Ještě na něco jsme zapomněli. Aby lampička osvětlovala protor, je potřeba čas od času lampičku pořádně vyčistit. Čím?... Svátostí smíření. (*další pomocník*) Takto udržovaná lucernička je nyní symbolickým obrazem lamp družiček, o nichž jsme dnes četli. Je připravená na příchod ženicha. Je jenom na nás, aby byla takto připravená kdykoliv jí bude potřeba.

Heslo: Buď stále připraven na příchod Pána Ježíše.
Nebo Udržuj v pořádku lampu své duše.

Poznámka: tuto katechezi lze použít i k prvnímu svatému přijímání.

33. neděle v mezidobí – cyklus A

Př 31, 10-13 . 19-20 . 30-31; 1Sol 5, 1-6; Mt 25, 14-30

Pomůcky: 15 na stříbrno nalakovaných kamenů přibližně stejně velkých, čtyři různě velké sklenice s připevněnými postavičkami

Na dnešní promluvu budu potřebovat dva dobrovolníky. (*Vybrat dvě postavou co nejméně rozdílné děti.*) Prohlédněte si tyto dva pomocníky. Mají něco společného? Co? ... V čem se na pohled liší? ... Takhle vidíme my lidé druhé lidi. Někdo je velký, jiný malý... Podobně je také navzájem srovnáváme. Ten je lepší než ten... Jinak je to s Pánem Bohem. Bůh se nedívá na zevnějšek člověka, ale dobře zná nitro každého. Podle svého uvážení pak rozdává své dary. Co je takovým Božím darem? ... Ano. Např.: život, zdraví, domov, rodiče, rozum, ale také např. víra, milost křtu, Boží odpuštění ... Dary jsou i různá nadání: někdo umí pěkně vyprávět, jiný zpívat, další umí potěšit, naslouchat, pomáhat...

Těmto darům můžeme také říkat *hřivny*. Připomíná vám to něco?... Ano. O hřivnách se mluvilo v dnešním evangeliu. Vzpomínáte si? ... Jeden člověk dal před cestou do ciziny svůj majetek do úschovy služebníkům. Podle jejich schopností dal jednomu pět hřiven, druhému dvě a třetímu jednu hřivnu. (Taková hřivna – to byl pořádný majetek! Celých 36 kilogramů stříbra!) A jak s nimi služebníci naložili? ... (*dokončit podle evangelia*) Podle čeho pán dával počet hřiven svým služebníkům? ... Podle schopností. Naše schopnosti zná lépe než my Bůh. I nám dává *hřivny* podle schopností. Zkusíme si to ukázat: (*Dle uvážení zavolat další pomocníky*) Každá sklenice představuje nitro jednoho člověka. Jen Pán zná naše nitro a podle něho udílí: někomu pět hřiven (*naskládat pět kamenů do největší sklenice*), druhému dvě hřivny (*do menší sklenice dva kameny*), jinému jen jednu (*jeden kámen*). Všechny sklenice jsou zaplněny právě do poloviny. Hřivny jsou něco jako půjčka. Lidé si berou půjčky, aby s nimi něco dokázali. I nám Pán Bůh dává hřivny ne proto, abychom se s nimi chlubili, ale abychom jimi dělali něco

dobrého pro druhé lidi. Své hřivny máme používat k dobru druhých. Tak je vlastně rozmnožujeme jako služebníci v dnešním evangeliu. Jak to bylo?... (*první přinesl dalších pět hřiven – dodáme dalších pět kamenů, dva kameny*). První sklenice se zaplnila, stejně jako druhá. Oba služebníci byli pochváleni. Třetí služebník však jednal jinak. Nepřemýšlel, jak rozmnožit svěřený majetek. S malou námahou zakopal svoji hřivnu a byl v klidu. Ani se nesnažil prokázat dobrou vůli. Přitom měl pouze jednu jedinou hřivnu. Nechtělo se po něm nic moc. Přesto „jeho sklenice zůstala zaplněná jen do poloviny“. Když pak přijel pán, byl vyhozen. Už nesměl zůstat v jeho domě.

Mám zde ještě jednu „nečinnou“ sklenici. Představuje nitro každého z nás. I nám Pán Bůh dává dary – hřivny. Každému jiné. Jak s nimi naložíme? Kterého ze služebníků si vezmeme za vzor? Jednoho z prvních dvou, kteří své nitro naplnili, nebo budeme v klidu jako ten třetí a budeme riskovat, že při setkání s Pánem Ježíšem úplně „propadneme“?

Heslo: Využívej své hřivny pro dobro druhých.

34. neděle v mezidobí – Ježíše Krista Krále - cyklus A

Ez 34, 11-12. 15-17; 1Kor 15, 20-26. 28; Mt 25, 31-46

Pomůcky: talířek, hrnek, hůl s ranečkem nebo batoh, případně mapa na zavěšení na krk, deka nebo pončo, šátek na krk, dětská „želízka – pouta“ na ruce, eventuálně pruhovaný oděv

Máme tu poslední neděli liturgického roku. Neděli označovanou jako Slavnost Ježíše Krista Krále. Co je hlavní náplní práce dobrého krále?... (Co má hlavně dělat správný král?)... Vládnout. Choval se v dnešním evangeliu Pán Ježíš jako opravdový král?... Ano. Podle čeho tak můžeme usuzovat? ... Jako král přijímá lidi do Božího království nebo je odmítá. Podle čeho vybírá?... Podle lásky, kterou prokázali svým bližním. Podle toho, zda jim pomohli nebo se k nim chovali nevíšmavě. Přímou jmenuje ty, kterým je potřeba zvlášť pomoci. Kdo to je? (*zavoláme si pomocníky a označíme je příslušnými atributy*): Hladový (*dostane do ruky talířek*), žiznivý (*dostane do ruky hrnek na pití*), pocestný (*hůl s ranečkem*), nahý (*účinkující stojí v postoji „brr, je mi zima“*), nemocný (*dostane šátek na krk jako při angíně*), vězněný (*pouta na ruce*).

Ke každému z těchto lidí můžeme přistupovat dvojím způsobem. Jakým? Vezmeme to po pořádku:

Hladový má hlad. Jak se k němu můžeme chovat? A) Dát mu něco k jídlu B) Nevšímat si ho a třeba si říkat: „Měl si vzít jídlo z domova a nemusel mít teď hlad. Nebo: V dnešní době má přece v naší zemi každý co jíst! Nebo: Existují přece organizace, které dávají lidem jídlo zdarma, tak proč si tam nezajde a otravuje mě?“ apod. (*Máme-li šikovné a trochu teatrálně nadané děti, můžeme obě odpovědi nechat dětem zahrát. Pro další postup katecheze dáme představiteli hladového do ruky list, na němž je na jedné straně zapsána pozitivní reakce a na druhé negativní reakce.*)

Žíznivý chce pít. Jak se můžeme zachovat? A) Dát mu napít B) Nevšímat si ho a v duchu se ubezpečovat o svém „správném“ postoji např.: „Měl si vzít pití z domu. Voda, kterou mám, by mu jistě nechutnala a nic jiného nemám. Může si přece koupit!“ atd. (*Další postup jako v předchozím případě.*)

Pocestný. Kdo to vlastně je? Co se mu mohlo přihodit? V čem by mohl potřebovat pomoci?... (Třeba zabloudil... je cizincem a neumí se domluvit...) Jak se k němu můžeme chovat? A) Nabídnout mu pomoc podle toho, co potřebuje B) Můžeme dělat, že ho nevidíme a říkat si: „Ať se zeptá na policii. Proč se chce ptát zrovna mě? Spěchám a nemohu se s ním zdržovat.“

Nahý. Nemusí být přímo nahý. Může být z nejrůznějších příčin jen nedostatečně oblečený ve špatném počasí. Co s ním? A) Nabídneme mu oděv B) Můžeme si říct: „Proč zrovna já? Může mu pomoci nějaká charitativní organizace. Moje oblečení by mu neslušelo. To by se mu nelíbilo.“

Nemocný. Jak se k němu zachováme? A) Navštívíme ho. B) Nenavštívíme ho. Přece bychom mohli od něj chytit nakažlivou nemoc! Nenavštívíme ho - do nemocnice se nám za ním nechce. Nenavštívíme ho - máme spoustu zajímavější „práce“.

Vězněný. Co radí Pán Ježíš? Jak se k vězněnému zachovat?... Ano. Je to jedna z možností. A) Můžeme ho navštívit. B) Nenavštívíme ho. S vězněm nechceme mít nic společného. Kdyby nic neprovedl, nebyl by ve vězení. Může si za to sám.

Jak by asi jednal v jednotlivých případech Pán Ježíš? ...

Prosím všechny představitele evangelních postav, aby otočili listy na správnou odpověď... (*Zkonrolujeme.*) Tak by jednal Pán. Jak to víme? Když chodil po této zemi, jednal tak a učil tomu i své učed-

níky. Nyní zve ke spolupráci nás. Máme být jeho rukou, která pomáhá druhým.

Můžete mi namítnout, že v dnešní době žijí lidé, kteří zneužívají dobroty druhých lidí a vydávají se za ty, kterými nejsou. Bohužel je tomu tak. Proto dnes nepotřebujeme jen ruce, kterými bychom pomohli, ale i jistou dávku pozornosti, předvídativosti a opatrnosti. Ani to nás však nezabavuje povinnosti pomáhat skutečně potřebným.

Event. dodatek pro starší: V jednom kázání říkal jeden kněz velmi hezká slova: „I kdybychom dali hmotnou pomoc podvodníkům (nechtěně, přes pečlivé zvážení!), naše pomoc se neztratila: ačkoli hmotné prostředky skončili ve špatných rukou, náš skutek skončil v rukou dobrých, v rukou samotného Krista.“

Heslo: Nauč mě, Pane, vidět v druhých tebe.

Heslo: Nauč mě, Pane, pomáhat potřebným.

Heslo: „Cokoli jste neudělali jednomu z těchto mých bratří, mně jste neudělali,“ říká Pán Ježíš.

Poznámka: stačí vybrat jedno z uvedených hesel.

Návrh adventní aktivity (další lze získat v knížce Dopisy Jiřímu nebo na diecézních katechetických střediscích, pře .něji v jejich časopisech pro katechety, které v průběhu své činnosti vydávaly)

Pomůcky: podkladová deska, chvojí nebo mech, písek, kamínky, papírové domečky, zvířátka, malé postavičky, ikona nebo soška Panny Marie

Vysvětlení aktivity:

Jak jsme si dnes v promluvě říkali, advent je příprava na příchod Pána Ježíše. Poprvé se lidé těšili na jeho narození před více než dvěma tisíci lety. Co myslíte, kdo se vůbec první a nejvíc těšil?... Samozřejmě, jeho maminka Panna Maria. Když se pak měl malý Ježíš narodit, a císař právě na ten čas vymyslel sčítání lidu, hledala Panna Maria s Josefem v Betlémě starostlivě místo, kde by mohli přenocovat. Jistě si z náboženství pamatujete, že chodili od domu k domu, ale všude bylo obsazeno. Z cesty Panny Marie před Ježíšovým narozením vychází i letošní aktivita. Panna Maria bude putovat po našich domovech. Mám zde dnes její ikonu (obraz, sošku), kterou si na konci dnešní mše odnese domů jedna rodina. Doma se pak večer sejde a společně se pomodlí.

(Podle „vypěstlosti“ farníků lze navrhnout prostou společnou večerní modlitbu, jeden desátek či celou modlitbu růžence). Další den se předá ikona do další rodiny k modlitbě, další den opět dál. Panna Maria by během letošního adventu měla projít co nejvíce rodin naší farnosti.

Kromě ikony Panny Marie „putují“ s Pannou Marií předtištěné domečky. Ty je třeba vybarvit, podlepit tvrdším papírem a složit. Domeček má jednu stěnu otvírací. Je to proto, že do domečku se budou jednou týdně dávat „dary“ pro Pána Ježíše. Darem je na papírku napsané to, co se mi tento týden nejvíce povedlo. Tím „nejvíce povedlo“ se nemyslí, že jsem byl nejlepší v matematice, ale něco, z čeho by měl radost Pán Ježíš. Např.: Tento týden se mi povedlo usmířit se s někým, na koho jsem se dlouho zlobil. Povedlo se mi vždycky hned vyhovět mamince. Tento týden jsem ani jednou nikomu nevyndal. Pochopili jste hodnotu darů k narozeninám Pána Ježíše? Psát do domečku mohou i dospělí, které zároveň prosím, aby eventuelně pomohli i mladším dětem. A co s domečkem?

Rodina, která již měla na návštěvě Pannu Marii, svůj domeček označí a přinese do kostela na předem připravenou „zemi“ z chvojí, kamínků a dalších pomůcek. (Vesničku lze oživit velikostně přiměřenými zvířátky, postavičkami, vhodně vybraným podkladem s mechem, chvojí, kůrou...)

Z domečků se bude během adventu vytvářet „vesnička Betlém“. Počet domečků je svým způsobem ukazatelem, v kolika rodinách již byla Panna Maria přijata.

Poznámka: Při zadávání aktivity je nutno brát v úvahu počet rodin. Při větším počtu může být v oběhu i několik ikon (sošek). Motivace může být větší, pokud si děti při každodenní adventní mši losují, kdo si ten den vezme Pannu Marii domů, případně „putující“ ikona zůstane tomu, kdo ji bude mít jako poslední před Vánoce.

Ukončení aktivity: Malé odměny (např. vánoční figurku, sladkost) dostávají před Vánoce děti ze všech rodin, které se do aktivity zapojily. Domečky si děti odnášejí domů symbolicky na svátek Svaté rodiny.

1. neděle adventní – cyklus B

Iz 63, 16-17; 64, 1-7; 1Kor 1, 3-9; Mk 13, 33-37

Pomůcky: několik menších polštářků s papírovým obalem nebo alespoň páskou, na kterou je možno psát bez obavy ze zničení polštářku nebo větší papírové ubrousky, silnější fix, „klapky na uši“

Už se těšíte na Vánoce?... Jak se na ně připravujete?... Co slavíme o Vánocích?... Jak se my jako křesťané připravujeme na narození Pána Ježíše?... Jak říkáme době, kdy se připravujeme na Ježíšovo narození?... Advent znamená v překladu „příchod“. Mluvílo se dnes v evangeliu o příchodu?... Co?... Na první pohled se zdá, že dnešní evangelium s radostným očekáváním Vánoc vůbec nesouvisí. Jenže slovo „advent“ není jen přípravou na Vánoce, ale je i přípravou na příchod Pána Ježíše. Přípravou na *naše vlastní osobní setkání s živým Pánem Ježíšem tváří v tvář*. Kdy takové setkání bude? To nevíme. Ale máme být stále připraveni. Podobně jako když se malé dítě těší na někoho, koho má velmi rádo. Jí, spí, hraje si, ale při tom se co chvíli ptá: „Kdy přijde? Kdy už přijde...?“ Žije ve stálém radostném očekávání. Jak žijeme my?

V jednom měsíci – adventu - se těšíme na příchod Ježíše. A jinak? Na to budu potřebovat jednoho pomocníka...

Jinak na příchod Pána ani tak moc nemyslíme. Snažíme si svůj život co nejpohodlněji zařídit a to nám zabírá spoustu času a energie. Co všechno potřebujeme k životu? ... Děti vymýšlejí, pomocník zapisuje každou věc na jeden polštářek nebo ubrousek a z popsaného vytváří „pohodlí“ ve formě jakéhosi lůžka. (Pokud je počet přítomných dětí „únosný“, je možno všem dětem rozdat polštářky nebo ubrousky a fixy, aby každé zapsalo věc, která se mu zdá pro život člověka obzvlášť potřebná. Kněz pak jednotlivé nápisy čte a za pomoci dobrovolníka skládá do tvaru lůžka.) Tak se zde objevují nápisy jako dobré jídlo, dobré pití, zaměstnání, škola, oblečení, domov, auto, televize, počítač, internet... Upozorníme děti, že těch věcí je jistě mnohem a mnohem víc. Čím je člověk starší, tím víc a raději se obklopuje dalšími a dalšími věcmi, které pro něj vytvářejí pohodlí. Do našeho pohodlí dokonce můžeme zahrnout i modlitbu, která se stala jen zvykovým odříkáváním textu bez osobního setkávání s Pánem. Máme všechno co potřebujeme, děláme to, co máme, život se pro nás stává jakýmsi zaběhnutým stereotypem, ve kterém jako bychom podřimovali. (Na vzniklé lůžko se pomocník pohodlně položí.) Někteří lidé si ve svém pohodlí dokonce dávají „klapky na uši“, aby je nikdo nerušil. Hlavně aby je nevyrušovalo vlastní svědomí.

Většina věcí, které jste před chvílí říkali, jsou pro život opravdu důležité. Pán Ježíš jistě nemá nic proti tomu, abychom je měli. Právě proto nám ale připomíná v dnešním evangeliu, abychom při tom všem sháňení nezapomněli, že On *opravdu osobně* přijde a nemusí to být jen o Vánocích. Říká to jedním jediným lehce zapamatovatelným slovem: **Bděte!**

Heslo: Bděte!

2. neděle adventní – cyklus B

Iz 40, 1-5. 9-11; 2Petr 3, 8-14; Mk 1, 1-8

Pomůcky: bezpečnostní trojúhelník a vesta

Minule jsme si vysvětlovali, co je to *advent*. Ještě si to pamatujete?... Ano, příprava na Vánoce. Je viditelná už doslova všude. V nazdobených výkladech obchodů, v televizních reklamách i v rozsvícených ulicích. Někdo z vás se možná účastnil adventního koncertu, vystoupení nebo chystá aspoň předvánoční besídku. Je tu někdo takový? ... A co na takovém koncertě, vystoupení nebo besídce děláte? ... zpíváte, hraje... Jestlipak někoho z vás někdy napadlo, že by mohl být jednou třeba známým zpěvákem, zpěvačkou nebo hercem? Tím, za kým jde spousta lidí, poslouchají mu, tleskají, dlouho o něm mluví a vzpomínají na jeho vystoupení? ... Mohlo by být fajn stát se jednou takovým hodně známým člověkem? ...

V dnešním evangeliu nám Pán Ježíš jednoho takového hodně známého člověka ukazuje. Kdo jím je?... Ano, Jan Křtitelem. Slyšeli jsme, že za ním chodily davy lidí, aby si ho poslechli a nechali se od něho pokřtít. Podle toho můžeme usuzovat, že byl člověkem nejen známým, ale i tím, koho byli lidé ochotni poslouchat a komu věřili. Jistě se nedal přehlédnout. Zatímco ostatní lidé chodili oblečení v látkových šatech, on měl na sobě pás z velbloudí srsti. Zatímco lidé bydleli v domech, on žil na poušti. Zatímco lidé pěstovali obilí, chovali domácí zvířata a lovili ryby, aby měli co jíst, on se spoléhal na stravu pouště – kobylinky, kořínky a med divokých včel. O co méně věnoval času svému pohodlí, o to více se modlil. Jeho moudrá slova a vystupování vzbudily v některých lidech přesvědčení, že on je tím slíbeným Mesiášem. Jan mohl být pyšný: lidé ho považují za slavného Vykupitele, který má přijít!! Jenže on se pyšně nechoval. Skromně hlásal: „ Za mnou přichází silnější, než jsem já; já ani nejsem hoden zavázat mu řemínek u jeho bot.“

Jan svým životem nechtěl ukazovat na sebe, ale na Pána Ježíše. Kázal proto, aby lidem ukázal směr, kudy k němu bezpečně dojít.

Zkusíme si to ukázat na malém připodobnění. Půjde mi někdo pomoci? ... (Vyzvat jednoho pomocníka, ale zatím ho neoblékat.) Představte si takovou situaci: Je zima, podvečer, na rušné silnici stojí auto, které se náhle porouchalo. Je nebezpečí, že řidiči, kteří pojedou za ním, do něj narazí. Co teď? (Mimochodem: každý náš hřích je také takovým „poroucháním“. Auto nejede, jak by mělo, my se občas nechováme, jak bychom měli. Je nebezpečí, že svým hříchem ublížíme někomu dalšímu.) Ale vraťme se k autu. Majitel chce zabránit další havárii. Vystoupí z auta, oblékne si bezpečnostní vestu (dobrovolník se obléká), rozdělá bezpečnostní trojúhelník. Tím vším přiláká pozornost příjezdějících řidičů. Dělá to kvůli sobě, aby se stal známým? ... Ne. Dělá to kvůli nim, aby se nenabourali. Pokud je v těch místech silnice méně přehledná, může dokonce ukázat směr, kudy jet, kudy objet nastalou překážku, aby se další řidiči dostali dobře ke svému cíli.

Podobný byl účel vystoupení Jana Křtitele. I on ukazoval správný směr. Podobně bychom měli vystupovat my. Svým dobrým životem bychom měli ukazovat správný směr cesty k Pánu Bohu. Ne slovy, poučováním, ale snahou o opravdový život.

Heslo: Ne já, ale Bůh.

Ukazuj svým životem směr cesty k Pánu Ježíši.

3. neděle adventní – cyklus B

Iz 61, 1-2a. 10-11; 1Sol 5, 16-24; Jn 1, 6- 8. 19-28

Pomůcky: hokejka, míček, „branka“ s nápisem „Vánoce - setkání s Pánem Ježíšem“, překážky na cestě z krabic nebo židlí

Poslouchali jste dobře dnešní evangelium? Pokud ano, jistě jste si všimli, že mělo hodně společného s evangeliem, které jsme četli minulý týden. V čem se obě evangelia shodovala? ... Správně. Obě mluvila o Janu Křtiteli. To dnešní je ale konkrétnější. Minulý týden jsme slyšeli o muži, který žil na poušti, živil se kobyčkami a medem lesních včel, oblékal se do šatu z velbloudí srsti a kázal lidem o blížícím se Božím království. Dnešní evangelium ukazuje Jana Křtitele z jiného pohledu. Stal se již velmi známou osobností. Tak známou, že za ním nechodili jen „obyčejní“ lidé, aby si ho poslechli a nechali se pokřtít, ale sami jeruzalémští představení za ním poslali vážené kněze a levity, aby zjis-

tili, kdo doopravdy je. To svědčí o důležitosti Jana Křtitele. A co Jan Křtitel? Ani tentokrát nezpychnul slávou, ale zopakoval, že je tím, kdo připravuje cestu někomu mnohem a mnohem důležitějšímu...

Jan připravoval lidi na první veřejné setkání s Pánem Ježíšem. Lidé tehdy prožívali jakýsi první advent, aniž by si to uvědomovali. My prožíváme advent každý rok před Vánoce. Aniž bychom si to ale nějak moc uvědomovali, prožíváme zároveň celoživotní advent, v němž se chystáme na setkání s Pánem na konci svého života. Tento předvánoční advent je jakousi každoroční zkouškou na toto setkání.

Je lehké dobře se připravit? Nevím jak vám, ale já mám pocit, že čím víc se blíží Vánoce, tím těžší je udržet duchovní pozornost zaměřenou na Pána Ježíše. Spousty reklam, obchody vyzývající k nákupu dárků, snaha pomáhat doma mamince s úklidem, pečení vánočního cukroví, to všechno nás svým způsobem odvádí od duchovní přípravy. Jenže to všechno k Vánocům patří. Tak jak to spolu sloučit? To si hned ukážeme. Pomůže mi někdo? ... (Zavoláme pomocníka a zapředeme s ním letmý rozhovor na téma hraní hokeje, florbalu apod. – podle toho, jaké se nám podařilo sehnat pomůcky.) Symbolem našeho života je teď takový míček. Minulý týden nám Jan Křtitel ukazoval směr cesty. Byli jsme ještě poměrně daleko od cíle. Podobně jako hráč, který je ještě na druhém konci hřiště. Stačí mu vědět, že branka, do níž se má trefit, je „někde tam.“ A tak pinká tím směrem do míčku. Také my postřkujeme svým životem „tím směrem.“ Zpočátku to jde celkem snadno. Jenže čím víc se blíží hráč brance, tím víc se objevuje protihráčů, kteří se mu v zamýšleném směru snaží zabránit. Podobně čím víc se blížíme Vánocům, tím víc se objevuje dalších povinností, překážek. Co dělá správný hráč? Musí toho zvládnout hodně: nejen dobře sledovat svůj míček, aby mu jej někdo neposlal jiným směrem nebo nenarazil na nějakou překážku, ale ještě usilovněji se zaměřit na blížící se branku. Snaží se nerozptylovat se zbytečnostmi, ale plně se soustředit – a těšit se, že branku nemine. (Pomocník soustředěně pinká svůj míček do branky, kterou drží další pomocníci nebo je připevněna mezi židlemi.) I když to na nás bude jistě klást velké nároky, i my bychom se měli snažit co nejdříve zaměřit svoji pozornost k cíli, jímž je setkání s Ježíšem. Ať už teď o Vánocích, tak i na setkání s Pánem Ježíšem na konci života. Vždyť letos si to druhé setkání opět můžeme „nanečisto“ vyzkoušet.

Heslo: Celý náš život je přípravou na setkání s Pánem Ježíšem.

4. neděle adventní – cyklus B

2Sam 7, 1-5. 8b-12. 14-16; Řím 16, 25-27; Lk 1, 26-38

Pomůcky: betlémské světlo (pokud ještě není dovezeno, pak alespoň silnější zapálená svíce)

Dnešní evangelní příběh je velice známý. Přesto bych se rád zastavil u některých slov a upozornil na některé souvislosti. Co myslíte, chtěla se Panna Maria stát maminkou malého Ježíše? ... Asi ano. O tom, že se má narodit Vykupitel světa, se mezi lidmi díky prorokům vědělo. Přesto, když Panna Maria uviděla anděla – jak reagovala? ... „zarazila se a přemýšlela...“ – říká evangelium. Možná ji v té chvíli napadlo, jak to všechno bude, jak to bude zvládat... Ale na druhé straně to byla velká možnost být Pánu Bohu, kterého měla velmi ráda, ještě mnohem blíže než dosud. A tak nakonec andělovi odpovídá... Co?... „Ať se mi stane podle tvého slova.“ Rozhodla se pro velikou spolupráci s Pánem Bohem. Může se nám stát něco podobného? (Asi nepotkáme zrovna anděla, kterého by Bůh za námi poslal, ale spolupracovat s Pánem Bohem se dá docela dobře i v běžném životě.)

Páteční večer se pomalu snášel nad krajinu. Malý Vašek se probíral televizním programem: „Na co se dnes budu dívat? Mamka šla na noční, taťka se vrátí z odpolední až posledním autobusem, zítra nemusím stávat do školy – to se přece musí využít!“ Náhle zazvonil telefon. „Vašku, nechceš se mnou jet zítra ráno pro Betlémské světlo?“ ozvalo se na druhém konci drátu. Vaškovi se zatajil dech. Betlémské světlo znal. Už několik let jej mají vždycky o Vánocích v kostele a pan farář povídal, že je to světlo, které malé dítě zapaluje od světél, která hoří v betlémském chrámě v místech, kde se narodil Pán Ježíš. Že toto světlo pak skauti letadlem opatrně přepravují do Vídně, odtud vlakem do Brna a pak dál po celé republice. Každý rok si pro něj s maminkou chodil do kostela, aby byli pomocí tohoto světla ještě blíže Betlému. A teď by mohl toto světlo sám přivážet? „Tak Vašku, jsi tam? Potřebuji někoho, kdo by se mnou jel! Jarda, který mi každý rok pomáhá, má zlomenou nohu, nechceš jet místo něj?“ „Chci, chci,“ chce vykřiknout Vašek, ale najednou se zarazí: „A kdy pojedeme?“ „Budeš si muset přivstát! Stavil bych se pro tebe u vás ráno v šest!“ Vašek bojuje sám se sebou. Chtěl se přece dívat dlouho na televizi a ráno si přispat! A určitě bude ráno pořádná zima! Ale touha po nevšedním zážitku nakonec přece jen zvítězila. „Ano, pojedu! Nastavím si budíka a ještě napíšu na papír tatínkovi, aby mě vzbudil. Takovou příležitost nemohu zaspát!“ chrлил už nadšeně do telefonu. Jak Vašek slíbil, tak

udělal. Ještě před šestou stál připraven před domem vybaven dvěma svíčkami ve sklenicích. „Raději jsem si vzal věci na dvě světla, vím, že to nesmí zhasnout a lampu jsem doma nenašel!“ vysvětloval panu Krejčovi, který se pro něj zastavil. „Nebojte se, o betlémské světlo budu dobře pečovat!“ Že rtuť teploměru klesla hluboko pod nulu, si v té chvíli ani neuvědomoval.

Vašek jednal tak trochu jako Panna Maria. Byl požádán o službu, která měla druhým přinést radost. (Mohli si odnést z kostela Betlémské světlo.) Ale musel obětovat něco ze svého pohodlí. Odhodlal se říct ANO. Své ANO odpověděla andělovi i Panna Maria. Jen tak mohla vzniknout velká věc: narodit se Vykupitel světa.

A co my? Jsme ochotni vzdát se svého pohodlí a říct Pánu Bohu ANO?

Heslo: ANO.

(ANO bylo slovo, které proměnilo Mariin život. SLOVO se potom stalo tělem, aby proměnilo život náš.)

Je možné připojit informaci o možnosti získání Betlémského světla v našem kostele.

Poslední předvánoční mše pro děti – cyklus B (po úpravě lze použít i o Vánocích)

Iz 62, 1-5; Sk 13, 16-17. 22-25; Mt 1, 18-25

Pomůcky: krabice zabalené jako dárky, každá má dvě popisky, např. autíčko a pod ní: láska, dobrota, radost z obdarování, štědrost. (Druhá popiska je na všech dárkách stejná.)

Advent se chýlí ke svému konci. Někomu utekl rychle, jinému pomalu, pro všechny stejně ale začnou Vánoce. Kdo se na ně těší? ... Na co se z celých Vánoc těšíte nejvíce? ... Hodně z vás říkalo, že se těší na dárky. Víam, že už jste si nějaké dávali ve škole, s kamarády nebo v dětském společenství... A tak jsem si také dnes nějaké přinesl. Jsou trochu jiné než ty, co jste dostali, ale zase ne tak moc. Není na nich napsané, pro koho jsou, ale je na nich napsané, co v nich asi je. Pomůže mi to někdo přečíst? ... *(Přicházejí pomocníci, berou dárky do rukou a čtou nahlas popisky.)*

Možná byste si právě takové dárky přáli; aspoň některý z nich. Pro mnoho lidí, kteří neznají Pána Ježíše, jsou dárky o Vánocích to nej-

důležitější. Dárky jistě důležité jsou a mít z nich opravdovou radost k tomu patří. Jenže i ten nejkrásnější dárek se po nějakém čase okouká, zevšední... Někdo je dokonce už při rozbalování dárku zklamán... Chci vám dnes říct jedno „tajemství“. Každý dárek, který dostaneme, obsahuje ve skutečnosti kromě věci viditelné i neviditelnou. Můj pomocník před chvílí četl viditelnou složku každého dárku: „autíčko, panenka ...“ Jenže pod tímto nápisem je ukrytý ještě jeden. Ukazuje, co je v dárku neviditelného. Přečteš nám to? *(Pomocník opatrně sundává horní popisku a objevuje pod ní další: láska, dobrota, radost z obdarování, štědrost.)* Někdy je neviditelná hodnota dárku mnohem větší než viditelná a dokáže udělat mnohem delší a trvalejší radost.

Mezi dárky, které se pod stromečkem pro každého objeví, je i jeden veliký *(můžeme naznačit jeho velikost rukou)*, neviditelný. Je darovaný z té největší lásky, z největší dobroty a štědrosti. Je každému člověku zvláště dáván naším nebeským Tatínkem, Bohem – Otcem. Lidé si tento dárek zviditelňují jako malé Děťátko v jesličkách. Kdo je tím naším největším darem od Pána Boha? ... Správně. Je to Pán Ježíš, jehož narozeniny si o Vánocích připomínáme. Ježíš, který se stal z lásky k nám obyčejným člověkem, nás zve na své narozeniny.

Byli jste někdy pozváni na něčí narozeniny? ... Jaké to bylo? ... Jistě jste se hodně věnovali tomu, kdo vás pozval. Dali jste mu dárek, popřáli, povídali si s ním. Podobně bychom se měli chovat i k Pánu Ježíši. Povídat si s ním v modlitbě, přinášet mu jako dar sám sebe do kostela, setkávat se s ním ve svátosti smíření a svatém přijímání. Zvláště teď o Vánocích na to budeme mít více času. Tak ho využijme.

Heslo: O Vánocích slavíme narozeniny Pána Ježíše.

2. neděle po Narození Páně

Sir 24, 1-4. 12-16; Ef 1, 3-6. 15-18; Jn 1, 1-18 nebo kratší text Jn 1, 1-5. 9-14

Pomůcky: asi tři větší archy, fixy, podložky na kreslení nebo tři tabule a barevné křídly

Na Štědrý večer bývá na mši hodně lidí. Není to ani dva týdny, a do kostela nás přišlo o mnoho méně. Proč? ... Ano. Mnoho z těch, kteří zde byli o Vánocích, vlastně v Boha nevěří. Proč? ... Jestli jste dávali dobrý pozor, dnešní evangelium nevěřícím tak trochu nahrává. Vzpo-

mene si někdo, co se v závěru četlo o Bohu? ... Ano: Boha nikdy nikdo neviděl. Někdo si může říct: „Proč bych měl věřit v někoho, koho *nikdo nikdy neviděl?*“ Jenže ta věta měla pokračování: ... *Syn, který spočívá v Otcově náručí, ten o něm vypověděl.* Pán Bůh poslal na svět svého Syna Ježíše, abychom mohli poznat Boha. Ježíšovo svědectví je pro nás nesmírně důležité. Dokonce by se dalo říct, že *životně důležité.*

Možná jste někdy zažili, co znamená *životně důležité svědectví.* Já jsem něco takového zažil právě na Štědrý večer pozdě v noci. Vracel jsem se autem z půlnoční mše svaté, když se náhle ve světle reflektorů na silnici přede mnou objevily nějaké světlé předměty. Co to je? Blesklo mi hlavou a automaticky jsem začal brzdit. Právě včas. Při levém okraji vozovky stálo neosvětlené auto napasované do svodidla. Havárie. Rychle jsem zjistil, co se stalo a vytočil na mobilu dvě jedničky a dvojkou. „Záchraný systém,“ ozvalo se z druhého konce a já si oddechl. Přijede pomoc! Bylo potřeba co nejpřesněji popsat situaci. Můj správný popis může zachránit život! ... Na druhé straně pečlivě poslouchali, občas potřebovali něco ujasnit nebo zopakovat.

Pán Ježíš přišel na svět, abychom mohli poznat Pána Boha. To je pro naši duši přímo životně důležité. Ježíšova výpověď byla jistě přesná. K tomu, abychom však mohli správně zareagovat, je ještě potřeba *pečlivě naslouchat a správně vyhodnotit přijaté informace – tedy správně podle nich jednat.*

Jsou všechny informace stejně důležité? ... Ne. Bohužel my lidé se často ptáme především na nedůležité věci a pak jsou naše informace nepřesné nebo zkreslené. Zkusíme si to ukázat. Pomůže mi někdo? ... *(Dobrovolníci přijdou dopředu, dostanou kreslicí potřeby a místo vyhrazené tak, aby ostatní viděli, jak postupují. Pak dostávají všichni najednou pokyny, např. nakreslete člověka. Je starý, má dlouhé vlasy, laskavé oči... dále dle fantazie. Nakonec jednotlivé kresby srovnáme. Jsou stejné? Liší se. Každý člověk má jiné představy. Navíc nám obraz nic neříká o tom, jaký ten člověk je, co dělá, jak v jednotlivých situacích jedná...)*

Boha nikdy nikdo neviděl. Z toho, co jsme si dnes řekli, to ani není důležité. I kdyby Ho někdo viděl a druhým popsal, každý by si Ho stejně představoval jinak. Někomu by se líbil, někomu ne. Mnohem důležitější je, že nám poslal svého Syna, který nám ukázal, jak Bůh *jedná, jaký je.* Navíc žil tady na zemi mezi lidmi a ukázal nám vlastním příkladem, jak máme jednat.

Heslo: Boha nikdy nikdo neviděl: proto poslal svého Syna Ježíše, aby nám o něm vypověděl. (vydal svědectví).

Slavnost Zjevení Páně – cyklus B

Iz 60, 1-6; Ef 3, 2-3a. 5-6; Mt 2, 1-12

Pomůcky: tři obleky pro mudrce (stačí tři jednobarevné šátky), truhlička na zlato, v ní event. zlaté penízky a křída, kadidlo ve schránce (lod'ce), nádoba na mast, voda

K zamyšlení: Dnes je svátek Zjevení Páně, lidově zvaný Třech králů. Jeho význam je podobný jako svátek Narození Páně. Mohli bychom říci, že dnešním svátkem doba vánoční dosahuje svého vyvrcholení. V obou svátcích je oslavováno malé Dítě Ježíš. Zatímco o Vánocích svými krajany – židovskými pastýři, dnes cizinci, kteří neznali Pána Boha. Přesto se přišli poklonit Králi všeho světa a ukázat tak, že toto Děťátko přišlo pro všechny lidi.

Právě přečtené evangelium nám připomnělo, že je dnes svátek. Jaký? ... Ano, svátek lidově zvaný Třech králů, církevně - svátek Zjevení Páně. Je to jakýsi druhý vrchol Vánoc. Pravoslavná církev je slaví až dnes. My jsme je slavili již 25. prosince. Co jsme si tehdy připomínali? ... Že v městečku Betlémě v malém chlévě přišel na svět Boží Syn. Kdyby to andělé neoznámili pastýřům, zůstala by tato ohromná událost možná bez povšimnutí lidí. Dnešní čtení staví narození Pána Ježíše do úplně jiného světla. Hvězda, která se ukázala na obloze, přivedla bohaté mudrce odkudsi z území dnešního Iránu, aby poukázali na velký význam narození Děťátka pro všechny lidi, nejen pro Židy. Mudrci nám byli v mnohém podobní. V lidech je odedávna přesvědčení, že se významné věci a významní lidé musí představovat za význačných okolností na význačných místech. A tak hledali významného krále na významném místě – v paláci krále Heroda. Našli? ... V Herodově paláci ne. Hvězda je vedla dál a nakonec cíl své cesty objevili tam, kde ho určitě nečekali. Po dlouhém putování a strastech cesty odezdali královské dary v chudém příbytku chudé Mamince a Děťátka. (Písmo svaté neříká nic o tom, jak se přesvědčili, že Dítě, kterému se klaní, je opravdu ten, kterého hledali.) Ve snu pak uviděli anděla, který jim poradil jinou cestu zpět a oni odešli, aby o svém objevu řekli dalším lidem, kteří třeba také viděli hvězdu, ale ani je nenapadlo za ní jít...

Až s postupem času začalo lidem stále víc docházet, jak význačná to byla událost. A tak ji začali malovat a hledat v ní křesťanskou symboliku. Ale na to budu potřebovat pomocníky... *(Je potřeba vybrat tři pomocníky, ideálně velkého věkového rozdílu a „přestrojit“ je za krále.)* Ve skutečnosti toho o mudrcích moc nevíme. Často bývají

zobrazování jako muži rozdílného stáří a rozdílné barvy pleti. Tato symbolika chce podtrhnout, že Pán Ježíš přišel pro všechny lidi. Staré i mladé, lidi žijící na různých místech světa. Písmo svaté neříká, kolik mudrců ve skutečnosti bylo, ale mluví o darech, které přinesli. Co to bylo? ... (*Děti jmenují, kněz pomocníkům rozdává truhličku na zlato, lodku na kadidlo a nádobku na mast.*) Někteří lidé si myslí, že dary měly symbolický význam.

Zlato – dar pro krále. Pán Ježíš je Králem celého světa.

Kadidlo – vonná pryskyřice - se používá jako výraz úcty a dar Pánu Bohu. Pán Ježíš je nejen Král, ale i Bůh.

Myrhu používali lidé k léčebným účelům. Pokud nepomohla, mazali jí tělo zemřelého člověka. Byla to tedy mast pro člověka - Pán Ježíš byl nejen pravý Bůh, ale také pravý člověk.

Každý z nás je takovým mudrcem, který putuje celým svým životem za Pánem Ježíšem. Co mu nabídneme? Možná nejsme tak bohatí, abychom mohli jako mudrcové dávat Pánu Ježíši zlato. Ale občas mu alespoň v duchu odevzdáváme svoji práci a činy. Snažíme se o to, aby to, co děláme, bylo čisté a hodnotné jako **zlato**? Stoupají naše myšlenky k nebi stejně jako dým **kadidla** nebo směřují úplně jinam? Je naše řeč **myrhou** - léčivou mastí na rány druhých lidí nebo spíše zraňující zbraní?

Mudrci přinesli malému Ježíšovi dary. Také my si dnes budeme z kostela odnášet dary. Jaké? ... Podíváme se, zda je tomu skutečně tak. Naši pomocníci, kteří tu dnes představují mudrce, mají tyto věci v rukou. (*Pomocníci během komentáře ukazují, co vlastně drží.*)

Pomocník, který drží „nádobu na mast – myrhu“ ukazuje, že v nádobce je voda. Myrha měla léčivou moc, pomáhala uzdravovat. Také voda používaná při křtu uzdravuje duši člověka od dědičného hříchu a činí člověka Božím dítětem. Křesťané si dnešního dne odnášejí z bohoslužeb „svěcenou“ vodu, aby si tuto skutečnost připomínali.

Kadidlo (*pomocník ukazuje*) bylo vždy darem pro Boha, naším vyznáním víry v něho. Je symbolem modlitby, která od nás k němu vystupuje.

Zbývá nám zde mudrc s truhličkou na zlato. Místo zlata si budeme odnášet domů křídou. (*Pomocník otvírá truhličku, v níž je kromě zlatých penízků i křída.*) Křídou budeme na dveře svých bytů a domů psát K + M + B. Jsou to počáteční písmena latinských slov *Christus mansionem benedicat* – Kristus ať požehná (tomuto) příbytku. Boží požehnání ať je pro nás darem stejně hodnotným jako je pro lidi nevěřící

dar zlata. Nápis nám má také připomínat, že celý náš život patří tomu, který za nás dal dar cennější než zlato – svůj život na kříži.

Heslo: K + M + B

***Doplňující myšlenka:** Dary jsou substance v té době všech známých skupenství. Zlato zastupuje jako dokonalý kov všechno, co je skupenství pevného. Kadidlo vše, co je skupenství plynného, kapaliny symbolizuje myrha. Není nic a nikdo, co by se vymykalo z Kristovy Boží suverenity. Můžeme vyvozovat, že mudrci chtěli dát najevo, že králi světa patří úplně všechno.*

Neděle Křtu Páně - cyklus B

Iz 42, 1-4. 6-7; Sk 10, 34-38; Mk 1, 6b-11

Pomůcky: arch papíru, fixy

Kdo z vás by uměl dát název dnešnímu evangeliu? ... Ano. Křest Pána Ježíše. Ví někdo, jak byl tehdy Pán Ježíš starý? ... Ano. Měl již 30 let. (Možná někdo máte v tomto věku svého tatínka.) Pán Ježíš byl už dospělý. Dnes je to trochu jiné. Křtí se především děti, a to v kostele politikou hlavou svěcenou vodou. K čemu je křest důležitý? ... Ano. Smývá se dědičný hřích, stáváme se Božími dětmi. Vzpomínáte? V evangeliu se četlo: ... z nebe se ozval hlas: ... Co říkal? ... „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení.“ A to je okamžik, který zůstal i po více než dvou tisíciletích stejný. Tato věta platí pro každého, kdo je křtěn. I každému z nás Pán Bůh ve chvíli křtu řekl: „Ty jsi můj milovaný syn (dcera), v tobě mám zalíbení.“ ... Já osobně to cítím jako velmi zavazující. A taky cítím pocit zahanbení: Sám Bůh se ke mně hlásí přede všemi – a co já? Hlásím se k němu také přede všemi?

Ale tohle možná znáte. Každý patříme do nějaké rodiny, rodiče nás mají rádi – a my jim tu jejich lásku občas odplácíme špatně. Přesto víme, co máme dělat. Víme? To si hned zkusíme. Ale potřebuji k tomu pomocníka. (*Zatímco přichází pomocník z řad dětí, nachystáme arch papíru tak, aby na něj ostatní viděli.*) Vzpomenete si, jak se máme správně chovat k rodičům? Pro jistotu si to napíšeme... (*Děti diktují, pomocník zapisuje, např.: poslouchat maminku a tatínka, pomáhat, neodmouvat, modlit se za ně, nebýt drzý, mít je rád...*). Teď si ukážeme, že všechno to, co jsme napsali, se týká i našeho vztahu k Pánu Bohu, jako k nebeskému tatínkovi. Nevěříte? Vezmeme to po pořádku:

Poslouchat rodiče... Máme poslouchat Pána Boha? Jistě! Vzpomeňme třeba na Abrahama. Poslechl, odešel ze své země do Kanaánu, kam ho Bůh poslal. Mojžíš – vyvedl izraelský národ z Egypta, i když se mu nechtělo a nebyla to žádná lehká cesta. Stejně poslouchali Boha i svatí. Chceme-li dojít jako oni do nebe, měli bychom Boha opravdově poslouchat. V čem? To přece známe z Bible, evangelií, církevních spisů i hlasu svědomí. *Co máme dělat dále? Pomáhat...* Jak můžeme pomáhat Pánu Bohu? Vždyť On je všemohoucí! Ano, ale potřebuje naše nohy, kterými jdeme někoho navštívit, naše ruce, kterými někomu pomůžeme, naše uši, kterými někoho trpělivě vyslechneme, naše ústa, jimiž někoho potěšíme... Vzpomínáte? „Cokoliv jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste učinili...“ *Modlit se za rodiče...* Copak se modlíme za Pána Boha? Ne, ale modlíme se k Pánu Bohu. Povídáme si s ním modlitbou: S rodiči si přece také povídáte, u rodičů se za někoho přimlouváte. Stejně se modlitbou za někoho přimlouváme u Pána Boha. *(Atd. Stejně postupujeme i u dalších zápisů. Pozn.: regulujte si je už při zápisu tak, abyste je uměli připodobnit na vztah člověk-Bůh.)*

Z toho, co jsme si teď ukázali také vidíme, že na vztahu k mamince a tatínkovi se zároveň učíme vztahu k Pánu Bohu. To proto, že jsme od křtu nejen dětmi svých rodičů, ale také dětmi Božími.

Heslo: „Ty jsi můj milovaný syn (dcera), v tobě mám zalíbení.“

Slavnost Uvedení Páně do chrámu

Mal 3, 1-4; Žid 2, 14-18; Lk 2, 22-32

Pomůcky: paškál, křestní svíce, lampa věčného světla (kvůli technickým potížím je její název napsán na papíře), svícen se svíčkou z obětního stolu, obřadní svícen se svíci. Lucerna, kterou se přivází Betlémské světlo, „hromnička“,

Zkuste se zamyslet: máte nějaké opravdu velikánské přání? Takové, že si třeba řeknete: Když se mi toto splní, už nebudu chtít nic jiného? ... Dobře. Napadne vás, proč jsem se zrovna takto ptal? ... Protože v dnešním evangeliu Pán Bůh splnil jednomu muži jeho největší životní přání. Komu? ... Ano. Starci Simeonovi. Co to bylo za přání? ... Ano. Simeon chtěl na vlastní oči vidět Spasitele světa. Božím Duchem byl vedený do chrámu právě v době, kdy tam Josef s Marií přinesli malého Pána Ježíše. Jak reagoval Simeon? ... Ano. Vzal malého Ježíše do náručí a velebil Boha, děkoval Pánu Bohu: „Nyní Pane můžeš propustit svého služebníka v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, světlo k osví-

cení národů...“ Všimněte si: do chrámu chodilo mnoho lidí, kteří prošli také kolem malého Ježíše, a přece jen Simeon a Anna poznali, že to malé dítě je slibovaným Božím Synem. Za téměř 2000 let se situace moc nezměnila. Ani dnes mnoho lidí nerozpoznává v Pánu Ježíši Božího Syna. Nemáme zde sice už Simeona, který by nás na něj upozornil, ale máme zde viditelné symboly, které nám neviditelného Pána připomínají. Jistě uznáte, že v kostele je takových symbolů hodně. Já bych ale dnes vybral jen ty, které nám připomínají Pána Ježíše symbolem, o němž mluvil Simeon. Dávali jste pozor? Jak Simeon nazval malého Ježíše? ... Ano. Nazval jej světlem.

Zde v kostele máme jedno světlo, které nám připomíná slavné zmrtvýchvstání Pána Ježíše. Poprvé se rozžihá vždy o Velikonocích, přesně při obřadech na Bílou sobotu. Během roku doprovází svým světlem zvláště slavnostní bohoslužby, svítí při křtech, prvním svatém přijímání dětí, ale i o pohřbech. O čem mluvíme? ... Ano. Tím světlem je **paškál**. *(pomocník přinese paškál na viditelné místo)*

Od paškálu se rozsvěcuje světlo, které připomíná začínající Boží život v duši člověka. Co to je? ... Ano. Je to **křestní svíce**. *(„výherce správně odpoví“ vybere z připraveného koše křestní svíci a stojí s ní v popředí)*

Křestní svíce je jakýmsi „viditelným dokladem“ toho, že patříme k Pánu Ježíši. Někteří z vás ji měli v kostele nejen u křtu, ale také ... kdy? ... Ano. U prvního svatého přijímání. Když jste ji drželi rozžatou v ruce, obnovovali jste svůj křestní slib, který za vás kdysi převzali rodiče.

Pak je zde světlo, které nás hned po příchodu do kostela upozorňuje, že je zde Pán Ježíš. Co je to? ... Nápověda: je to světlo, které nám ohlašuje Ježíšovu přítomnost ve svatostánku ... Ano. Je to **věčné světlo**. *(Kněz ukáže přítomným, kde se věčné světlo nalézá a ten, kdo správně odpověděl, může vzít do rukou nápis.)*

Své místo mají také svíce na obětním stole a na oltáři, stejně jako obřadní svíce, které ministranti nosí při zvláštních příležitostech v průvodu nebo drží při čtení evangelia nebo při přijímání. *(Chceme-li zaměstnat více pomocníků, může jedno dítě držet přede všemi svíci z obětního stolu a jiné obřadní svíci.)*

Pro křesťany je Pán Ježíš světlem, které osvěcuje - ukazuje cestu do nebe, osvětluje rozum, aby poznal skutečnou pravdu a hodnoty života, světlem, které přináší bezpečí, radost a Boží blízkost.

Boží blízkost a blízkost místa, kde se narodil Pán Ježíš nám před Vánoce připomíná i novodobý symbol, který se letecky dopravuje

do Vídně a odtud vlakem rozváží po celé Evropě. Co je to? ... Ano, **Betlémské světlo**. („vítěz“ bere do rukou lampu od Betlémského světla)

Podstatně starším symbolem je světlo, které si lidé odnášejí domů 2. února. Co to je? ... Ano, je to **hromnička**.

Pokud se tato promluva používá 3. února, je vhodné užít i následující část:

Světlo je také symbolem světece, jehož svátek slavíme hned další den po Hromnicích. O koho jde? ... Ano. Je to svatý Blažej. Tento biskup a zároveň lékař žil převážně ve 3. stol. na území dnešního Turecka. Kvůli pronásledování křesťanů se musel skrývat v horských jeskyních. Zde podle legendy zachránil jedné vdově vepřika, kterého uchvátil vlk. Vděčná vdova pak za to Blažejovi nosila svíce, aby si mohl v temné jeskyni svítit. Jenže ani jeskyně nebyla bezpečným úkrytem. Při jednom honu pronásledovali honci zvěř, která se zaběhla do jeskyně a objevili tak Blažejův úkryt. Blažej byl předveden před krále a dostal za úkol veřejně se klanět pohanským bohům. Protože to odmítl, byl poslán na smrt. Cestou ještě zachránil chlapce, jemuž uvázla v krku rybí kost. Celá legenda dala vzniknout tzv. svatoblažejskému požehnání, které se bude udělovat po dnešní mši svatě a jehož pomůckou je také svíce, i když v trochu upravené podobě.

Jak vidíte, je mnoho symbolů, které nám připomínají, že i pro nás by měl být Pán Ježíš někým mnohem důležitějším, než nějaké malé dítě přinesené do chrámu. Měl by být tím, kdo osvětluje náš život a my se jím necháváme vést k nebeskému Otci.

Heslo: Je pro mě Pán Ježíš světlem, které osvětluje můj život?

1. neděle postní – cyklus B

Gn 9, 8-15; 1Petr 3, 18-22; Mk 1, 12-15

Pomůcky: samostatná písmena S, P, O, U, Š, Ť, případně bílý papír a zakrývání a odkrývání písmen, dále pomůcky podle aktivity, kterou chceme dělat s dětmi v době postní (zde popisovaná aktivita je pouze návrhem, který nemusíte využít, další lze najít např. v materiálech diecézních katechetických středisek)

O čem bylo dnešní evangelium? ... Ano. O tom, že Pán Ježíš byl na poušti. Možná někoho napadlo, že dnes bylo evangelium nějaké krátké. Že vy toho víte o bytu Pána Ježíše na poušti mnohem více.

Je to pravda? Co tam sv. Marek nenapsal? ... (*Děti mohou doplnit to, co už znají z náboženství.*) Ano. To, co jste nyní říkali, je v evangeliu Matoušově a Lukášově. Proč to tam asi nenapsal i Marek? Že by to nevěděl? Spíš než na popis událostí na poušti nás asi chtěl upozornit na prostředí pouště. Co je to vlastně poušť? Jak vypadá? (*Zavolat si pomocníka, který obrátí nástěnku, na níž je z jednotlivých písmen sestaveno slovo POUŠŤ.*) ... Ano. Poušť si představujeme jako nekonečnou písečnou nebo skalnatou krajinu, kde nejsou rostliny, zvířata ani lidé, kde je klid, nerušený hlukem automobilů, provozem televize, mobilů, počítačů a všech podobných moderních vymožeností. Chtěli byste žít na takové poušti? ... Pán Ježíš odešel na poušť na celých 40 dnů. Hledal samotu.

K čemu je dobrá samota? Ticho? ... Ano. Ticho potřebujeme třeba k uspořádání myšlenek, k přemýšlení. Ticho potřebujeme k opravdové modlitbě. K setkání s Pánem Bohem. Ke zpytování svědomí před svátostí smíření (před zpovědí). Ticho nám pomáhá nahlédnout do naší duše a někdy zde odhalujeme *spoušť* nepořádku, který zde udělal hřích. (*Před slovo POUŠŤ na nástěnce přidáme S v odlišné barvě, jakou jsme dosud nepoužili*). Co s takovým nepořádkem? Z domu jistě víte, že nepořádek je potřeba uklidit. Dát všechno na své místo, nepotřebných věcí se zbavit, všechno je špinavé umýt. Když se dozvíme, že přijede vzácná návštěva nebo budeme něco slavit, tak nejenom všechno uklízíme, ale ještě všelijak vylepšujeme a zdobíme.

Tento týden začala Popeleční středou doba postní. Nastává čas, abychom se připravili na oslavu Velikonoc. Nastává čas úklidu naší duše: dát všechno na své místo – všechny vztahy k druhým lidem, k sobě i k Pánu Bohu, zbavit se nepotřebných návyků, „umýt špinavou duši“ ve svátosti smíření a vyzdobit ji dobrými skutky. To všechno není vůbec lehké. Je potřeba vše pořádně promyslet a zkusit, zda to, co jsem si předsevzal, dokážu splnit. Máme na to 40 dnů. Máme na to celý půst. (*změna slova na PŮST. Propustíme pomocníka.*)

Na začátku jsme zmiňovali poušť, na které Pán Ježíš strávil 40 dní. Poušť je i symbolem naší letošní aktivity. Na nástěnce je naznačena nejen poušť, ale také šest oáz – postních nedělí, které nám pomáhají udržet směr k Pánu Bohu, abychom na cestě pouští své duše nezabloudili a nedali se špatným směrem. Cílem aktivity je do Velikonoc „oživit“ poušť tak, aby se stala rozkvetlou zahradou. Jak ji lze „oživit“? Za každou návštěvu mše svaté si můžete přišpendlit na poušť zelený trs trávy. Chcete-li mít na poušti také květy a zví-

řátka, je potřeba si vždy po mši vzít jeden lísteček a dobře přečíst úkol, který je na něm napsán. Podaří-li se ti úkol splnit, obrázek vystříhni, vybarvi a připevni na nástěnku. Pak teprve si můžeš vzít další úkol.

Heslo: Nástěnka s poskládaným textem POUŠŤ – SPOUŠŤ – PŮST
Nebo: Připrav svou duši na oslavu Velikonoc.

V době postní s dětmi prožíváme pobožnost křížové cesty. V současné době je na trhu několik verzí křížové cesty pro děti. Nám se nejvíce osvědčila ta, která je rozepsaná do rolí. Spolu s dětmi procházíme chrámem kolem obrazů křížové cesty, u každého se zastavíme a děti čtou „svoji postavu“. K hlubšímu prožitku poslouží i symbolické přeleky z jednobarevných šátků.

Jiná verze pro 1. neděli postní – cyklus B

Gn 9, 8-15; 1Petr 3, 18-22; Mk 1, 12-15

Pomůcky: podle postní aktivity, kterou chceme s dětmi dělat (návrh zde popisované aktivity není závazný, další najdete v materiálech diecézních katechetických středisek nebo v dílku Dopisy Jiřímu)

Dnešní evangelijní příběh se odehrává v krajině pro nás trochu exotické. Kde? ... Ano. Na poušti. Co je to poušť? ... Ano. Podle našich představ je poušť písčité místo, kde nic neroste, nikdo tam nežije... Vůbec nikdo? Beduíni by vám řekli, že poušť není tak pustá, jak se na první pohled zdá. Život zde může ohrozit nejen nedostatek vody, ale i jedovatí štíři, hadi nebo divoké šelmy. Písečné bouře dokáží v krátké době změnit dokonale vzhled krajiny. Nejsou tu cesty ani rozcestí a zbloudit tedy není pro nezkušeného cestovatele až tak moc těžké.

Proto si člověk na cestu pouští najímá schopného a vybaveného průvodce. Podle evangelia podobně jednal i Pán Ježíš. Na poušť se vydal veden Božím duchem. Po té, co byl pokřtěn.

My jsme také pokřtěni. I my bychom se tedy měli vydat na poušť. „Tak daleko?“ řeknete si možná. Ani ne. Pro nás je totiž takový postní výlet do pouště výletem do pustin naší duše. Do míst, kam nikoho nepouštíme, ale kde si tajně uchováváme jedovaté pavouky hříchů, kde často nerozhodně stojíme na křižovatkách cest mezi lákavými nabídkami zla a nelákavými povinnostmi. Výlet do takových zákoutí

duše není nic příjemného. Naštěstí nemusíme jít sami. Máme trpělivého průvodce, který nás už dávno zná. Doprovázel i Pána Ježíše; je jím Duch svatý. Prochází s námi naší duší a učí nás rozlišovat, čemu musíme říci NE, a co si naopak podržet a ještě více rozvíjet. V tichu nitra nás učí naslouchat. Stejně jako vycvičené ucho beduína na poušti dokáže rozeznat spousty zvuků, které necvičené ucho nepostřehne, učí nás Boží duch správně rozeznat Boží hlas v našem svědomí. Stejně jako hlas pouště může zachránit život poutníků, tak Boží hlas může zachránit život duše.

Poušť je také námětem letošní postní aktivity. Nebudeme se při ní vydávat na Saharu ani veřejně odhalovat tajemství své duše. Máme zde třetí pojetí pouště – na nástěnce. Je tu naznačena nejen poušť, ale také šest oáz – postních nedělí, které nám pomáhají udržet správný směr k Pánu Bohu, abychom na cestě nezabloudili a nedali se špatným směrem. Cílem aktivity je do Velikonoc „oživit“ poušť tak, aby se stala rozkvetlou zahradou. Jak ji lze „oživit“? Za každou návštěvu mše svaté si můžete přišpendlit na poušť zelený trs trávy. Chcete-li mít na poušti také květy a zvířátka, je potřeba si vždy po mši vzít jeden lísteček a dobře přečíst úkol, který je na něm napsán. Podaří-li se ti úkol splnit, obrázek vystříhni, vybarvi a připevni na nástěnku. Pak si teprve můžeš vzít další úkol.

Proč se snažíme v době postní o dobré skutky místo toho, abychom veškeré své úsilí zaměřili na odstranění špatných? Odpověď nám dávají duchovní vůdcové. Říkají, že špatné skutky se nejlépe odnaučují konáním dobra. Něco na tom asi bude: když přemýšlím, co dobrého udělat a pak to dělám, nezbyvá mi tolik času na špatné věci. Otcové také upozorňují na další jev. Ten si můžeme velmi laicky představit tak, že když se nám podaří „vyčistit duši“ od nějaké špatnosti, vznikne tam volný prostor, o který se hned uchází ďábel. Aby tam volné místo nebylo, je lepší volné místo co nejrychleji zaplnit dobrem. Dřív, než ho podle nápoděvy ďábla zaplníme nějakou hloupou chybou.

Heslo: Neboj se sestoupit do ticha své duše.
Nebo: Připrav svou duši na oslavu Velikonoc.

Příklady postních úkolů - předsevzetí:

- celý týden si budu bez připomínání dělat všechny své úkoly
- vydržím tři dny bez hádek se sourozencem
- pomohu sourozenci s jeho úkoly
- celý týden budu ochotně pomáhat rodičům

- udělám si čas na někoho, na něhož si dělám čas nerad
- dám dárek někomu, koho zrovna „nemusím“
- týden nebudu ve škole na nikoho a na nic nadávat
- vydržím týden bez sladkostí
- týden si odřeknu televizi
- zkusím vydržet tři dny bez mobilu
- celý týden budu používat počítač jen k nevyhnutelným školním úkolům

2. neděle postní – cyklus B

Gn 22, 1-2. 9a. 10-13. 15-18; Řím 8, 31b-34; Mk 9, 2-10

Pomůcky: obrázek se zamračenou tváří, která je po otočení o 180 stupňů usměvavá

Mám pro vás jednu otázku lehkou a jednu těžkou. Mohli bychom začít – třeba tou lehkou. Kde se odehrává děj dnešního evangelia? ... Správně. Na vysoké hoře. A teď tu těžší: vzpomenete si na nějaké příběhy z Bible, jejichž děj se také aspoň z části odehrává na hoře nebo na kopci? ... např. ve Starém zákoně: Noe staví archu *na kopci*; tato archa pak zachraňuje ho i jeho rodinu při potopě. V jiném příběhu se Abraham *na kopci* rozchází se synovcem Lotem, aby se se svými stády usadil na novém místě zaslíbené země. Později osvědčuje před Hospodinem svoji víru, když má *na hoře* Moria obětovat svého syna Izáka. V příbězích o Mojžíšovi se o hoře mluví hned několikrát: *na kopci* se zjevuje Hospodin Mojžíšovi v hořícím keři, *na hoře* Sinaj dostává od Hospodina pro Izraelity Desatero Božích přikázání, později umírá *na hoře* Nebo před vstupem do zaslíbené země... *S horou* se setkáme také při popisu událostí v Novém zákoně. Příkladem může být předpověď Pána Ježíše o konci Jeruzaléma, vyhlášení programu Božího království na hoře Blahoslavenství, modlitba v Getsemanské zahradě Olivové hory, ukřižování na Golgotě, nanebevstoupení a samozřejmě dnešní příběh proměnění Pána Ježíše na hoře Tábor.

Jak vidíte, mnoho důležitých věcí se odehrává na vyvýšeném místě. Dnešní proměna Pána Ježíše na hoře měla velký vliv na smýšlení apoštolů o Ježíši. Najednou se na něj dívali jinak.

Možná jste sami zažili nějakou příhodu, která zcela změnila váš pohled na nějakého člověka. Ten, koho jste moc nevnímali, se najednou stal vaším kamarádem. Někdy se to stane neplánovaně,

zcela náhodou při nějaké příležitosti, někdy si musíme dát sami velkou práci, abychom našli na někom nám nesympatickém nějaké dobré vlastnosti.

Před více než týdnem jsme vstoupili do doby postní. Víme, že se v této době máme obrátit ... (*Zavolat pomocníka.*) *Jirko*, co znamená **OBRÁTIT SE**? Ano. Obrátit se k Bohu. Znáš ještě jiné obrácení? (*Přijměme pomocníka, aby se obrátil čelem vzad.*) Dobře. Můžeš nám říct, co teď vidíš? ... A teď se obrať. Co vidíš? ... Je to stejný pohled? .. Ne. Při obrácení se díváme jinam. Já zde mám ještě jiný směr pohledu. (*Ukázat připravený obrázek a pak tentýž „hlavu dolů“.*) Co tím chce říct? Že v době postní bychom se měli snažit vidět druhé lidi jinak. Z jiné stránky. Tedy ne se k nim otáčet zády, ale cíleně u všech hledat dobré vlastnosti, které třeba jindy přehlízíme.

Heslo: Pokus se napravit svůj pohled na druhého.

Jiná verze pro 2. neděli postní – cyklus B

Gn 22, 1-2. 9a. 10-13. 15-18; Řím 8, 31b-34; Mk 9, 2-10

Pomůcky: obrázek se zamračenou tváří, která je po otočení o 180 stupňů usměvavá

Jistě jste dávali dobrý pozor a víte, kde se odehrává děj dnešního evangelia? ... Ano. Na hoře. Na hoře se odehrává mnoho důležitých věcí: Mojžíš na Sinaji dostává od Hospodina Desatero Božích přikázání, Pán Ježíš vyhlašuje na hoře osmero Blahoslavenství, na Golgotě umírá na kříži, z hory vystupuje od apoštolů do nebe... Na hoře se také odehrává náš dnešní docela obyčejný příběh.

„Co kdybychom šli v pátek místo školy na výlet?“ zeptala se jednoho dne paní učitelka. Žáci nadšeně souhlasili. „Tak nezapomeňte hlavně svačinu a pořádné boty!“ připomínala ještě na konci vyučování. Páteční ráno se vyznamenalo. Jarní sluníčko vytahovalo rtuť teploměru do výšky, a když se všichni shromáždili před školou, vypadalo to na krásný den. Cesta se sice hned na konci vesnice šplhala do kopce, ale zdejší děti byly na okolní krajinu zvyklé. Asi za hodinu se celí udýchaní zastavili na vyvýšeném místě. Stromy se zde trochu rozestupovaly a odkrývaly pohled dolů na vesnici. „Tam dole je naše škola,“ ukazovali si navzájem a zvědavě prohlíželi rozcestník. Kam asi půjdou? „Kde je Serjoža?“ přerušila jejich úvahy paní učitelka. „Ále, ten se neztratí,“ ohrnul ret Pavel. „Přece na něj nebudeme čekat!“ vyjádřil mínění

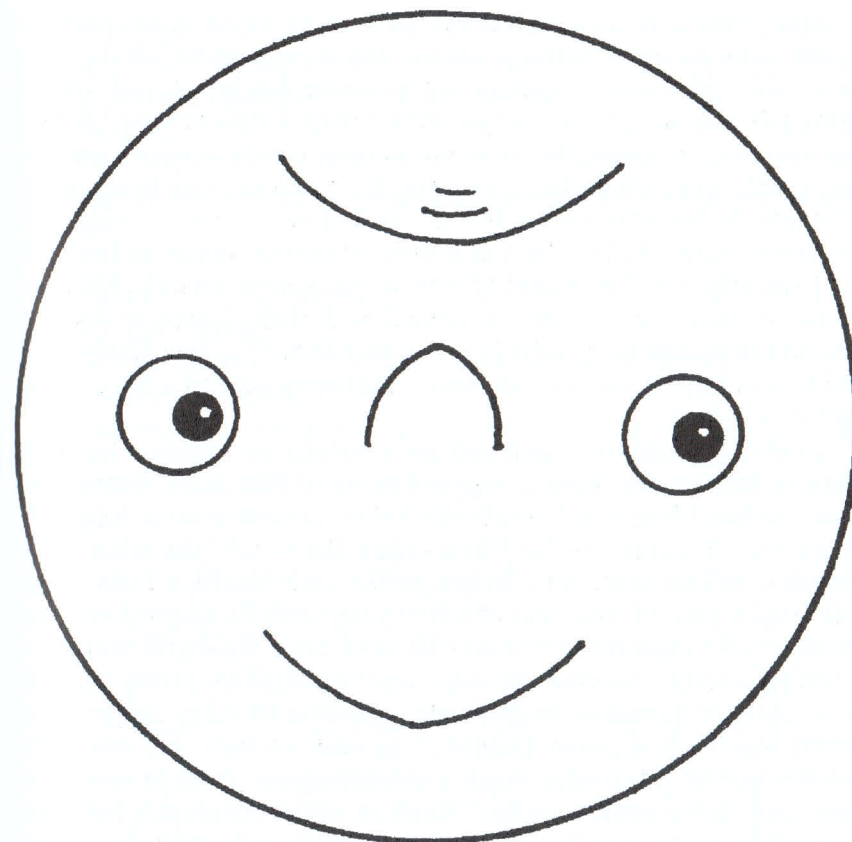
všech. Serjoža k nim do třídy přišel teprve nedávno. Přistěhoval se s rodiči z Ukrajiny. Mezi dětmi si zatím oblibu nezískal. Jeho oblečení působilo zastarale, jméno nezvykle a špatná výslovnost češtiny budila salvy smíchu. „Ale přece ho tu nemůžeme nechat! Co kdyby se mu něco stalo? Nezná to tady,“ snažila se děti přesvědčit učitelka. Naštěstí se chlapec brzy objevil a výprava mohla pokračovat. Cesta po hřebenu pohoří byla nádherná. Co chvíli se děti zastavovaly a vzájemně se upozorňovaly na pohled do údolí. Všechno se jim zdálo od podzimu jakési změněné. Teď už tušily cíl cesty. Jiště se vyškřábou až na rozhlednu nejvyšší hory! Měly pravdu. Poledne již dávno minulo, když se shromáždily v blízkosti kovové konstrukce rozhledny. Jenže – co to? Sluníčko, které je doprovázelo celou cestu, se náhle skrylo za mrak a ledový vítr srážel na zem veliké kapky deště se sněhem. Děti rychle vytahovaly pláštěnky a nasazovaly kapuce. Jen Pavel zůstal bezradně stát. Neměl nic, čím by se ochránil proti ledovému dešti. „Zdeňku, nemohl by ses s kamarádem rozdělit o své oblečení? Vidím, že máš pláštěnku i nepromokavou bundu!“ požádala paní učitelka nejlepšího Pavlova kamaráda. Jenže ten si strčil ruce do kapes a upřeně pozoroval vedlejší strom. Podobně reagovali i ostatní. Náhle se z ohybu cesty vynořil opožděný Serjoža a zamířil přímo k Pavlovi. „Mám s sebou ještě pláštěnku,“ řekl samozřejmě a začal otvírat nemoderní batoh.

A závěr příběhu? Z výletu se vracela třída jaksi jiná. Serjoža se stal plnoprávným členem dětského kolektivu. Změnil se? Ne. Jen děti se na něj začaly dívat jiným pohledem. Příhoda na hoře se stala pro celou třídu důležitou událostí.

Také Pán Ježíš v dnešním evangeliu byl stejný před výstupem na horu Proměnění i po výstupu. To, čeho byli apoštolové na hoře svědky, změnilo jejich smýšlení. Nyní viděli Pána jinak.

Před více než týdnem jsme vstoupili do doby postní. Víme, že se v této době máme obrátit ... (*Zavolat pomocníka.*) *Jirko, co znamená OBRÁTIT SE? Ano. Obrátit se k Bohu. Znáš ještě jiné obrácení? (Přimějme pomocníka, aby se obrátil čelem vzad.) Dobře. Můžeš nám říct, co teď vidíš? ... A teď se obrať. Co vidíš? ... Je to stejný pohled? ... Ne. Při obrácení se díváme jiným pohledem. Já zde mám ještě jiný směr pohledu. (Ukázat připravený obrázek a pak tentýž „hlavou dolů“.) Co tím chci říct? Že v době postní bychom se měli snažit vidět druhé lidi z jiné stránky. Tedy ne se k nim otáčet zády, ale cíleně u všech hledat dobré vlastnosti, které třeba jindy přehlídíme.*

Heslo: Pokus se napravit svůj pohled na druhého.

Autor neznámý

Jiná verze pro 2. neděli postní – cyklus B (zpracování pro malé děti)

Gn 22, 1-2. 9a. 10-13. 15-18; Řím 8, 31b-34; Mk 9, 2-10

Pomůcky: obrázek na vybarvení, který se vztahuje k dnešnímu evangeliu

Dnes budu hned od začátku potřebovat vaši pomoc. Vydáváme se totiž spolu na výlet. A protože jsme na mši svaté a nemůžeme teď jen tak vyběhnout pryč, budeme si to zkusit představit. Tak se postavte, dejte si na záda batoh (ukazujeme) a jdeme. Procházíme nádhernou loukou, všude kvetou první kytičky, ale my se nezasta-

vujeme, netrháme je a jdeme dál. (Jdeme na místě nebo, máme-li kolem sebe alespoň trochu prostoru, tak jej využijeme.) Naše cesta se zvedá – jdeme do kopečka. Už nejdeme tak lehce, náš krok je těžší. (Ukazujeme.) Cesta se postupně zužuje a stále stoupá. Už jsme celí zpocení, ale jdeme dál. Je to namáhavé, někde dokonce musíme lézt po čtyřech, ale nedáme se odradit. Tak. A tady už to nejde ani po čtyřech, budeme muset lézt po skále jako horolezci. Půjde to? Zkusíme! Hurá, jde to? Místy je potřeba dokonce šplhat po laně. Ale my to zvládneme. Tak. Konečně jsme až na úplném vrcholu. Můžeme se tu na chvíli usadit. (Děti se posadí na židličky.) Proč se lidé šplhají na tak vysoké hory, když je to tak namáhavé? ... Ano. Chtějí něco zažít. Mnohdy je jim pak odměnou nádherný pohled z hory. Co se dá třeba vidět? ...

Dnešní evangelium také vypráví o výletu na vysokou horu. Ta hora se jmenovala Tábor a vypravil se na ni Pán Ježíš. Nešel sám. Vzal s sebou tři ze svých apoštolů: Petra, Jakuba a Jana. Když přišli na vrchol, najednou šat Pána Ježíše zbělel tak, jak ještě nikdy neviděli. Přímou zářil. A tu kolem Ježíše stojí Mojžíš a Eliáš a rozmlouvají s ním. To bylo teprve něco! Vždyť Mojžíš žil před více než 1500 lety a Eliáše na zemi viděli již také před dlouhými staletími. A teď jsou tady a rozmlouvají s Ježíšem! Apoštolové z toho byli udiveni. „Mistře, je dobré, že jsme zde; uděláme tři stany. Jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi,“ osmělil se Petr. Ale než stihli cokoli udělat, zastínil je mrak a uslyšeli slova: „Toto je můj milovaný Syn, toho poslouchejte.“ Když se oblak rozplynul, byli zase s Ježíšem sami. Ale to, co prožili, v nich zanechalo hlubokou stopu. Když pak sestupovali z hory, přikázal jim Pán Ježíš, aby o svém zážitku nemluvili, dokud nevstane z mrtvých. Teď byli již dokonale zmateni. Co znamená vstát z mrtvých? Celou cestu dolů o tom mezi sebou mluvili.

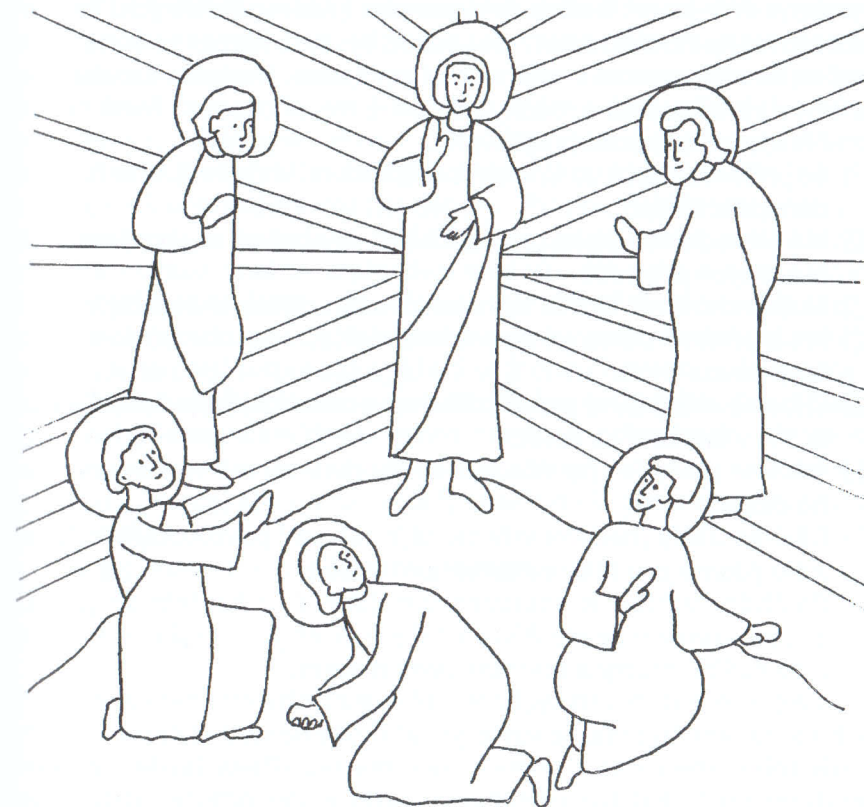
My už dnes víme, co znamená vstát z mrtvých. Víme? ... Kdo vstal z mrtvých? ... Kdy si připomínáme zmrtvýchvstání Pána Ježíše? ... Ale do Velikonoc máme ještě několik týdnů. Kolik? ... Ano. Jak se jmenuje doba, kterou právě prožíváme? ... Ano. A co máme dělat v době postní? ... Správně. Dnešní evangelium nám také trochu napovídá. Apoštolové zažili na hoře něco velice zvláštního a jistě to byl pro ně moc hezký zážitek. Pána Ježíše uviděli v jiném, možná by se dalo říci, že ještě v lepším světle. Oni ho znali, brali ho jako výjimečného člověka, od kterého se měli stále co učit. Ale dnes jim sám Pán Bůh připomněl, že je to také Boží Syn, kterého mají (a my s nimi), tedy kte-

rého máme poslouchat. Že je Pán Ježíš Boží Syn, to víme již dávno. Svůj pohled na něj tedy měnit nemusíme. Ale co kdybychom si teď v době postní zkusili změnit svůj pohled na druhé a snažili se v nich objevovat to, co je v nich dobré? Zkusme si všimnout, jak je na nás maminka hodná, co všechno pro nás dělá (a děkujeme jí za to), co pro nás dělá tatínek, sourozenci, kamarádi a další lidé, se kterými se setkáváme.

Na konci se nezapomeneme symbolicky vrátit z výletu, tj. slézt z hory a dojít domů.

Zbývá-li čas, zařadíme na konec písničku, zopakujeme pomocí otázek, co jsme si dnes povídali.

Doma můžeme vymalovat tématický obrázek a přístě ho přinést.

Autor neznámý

3. neděle postní – cyklus B

Ex 20, 1-3. 7-8. 12-17; 1Kor 1, 22-25; Jn 2, 13-25

Pomůcky: alespoň 5 židlí, obrázek kostela tvořený postavami

Vzpomene si ještě někdo z vás, kde se odehrávala první část dnešního evangelního příběhu? ... Ano. V chrámě. Co se tam stalo? ... Správně. Dnes je pro nás tehdejší situace nepředstavitelná, nikoho by asi nenapadlo vodit do kostela dobytek. Jenže tehdejší jeruzalémský chrám také nevypadal jako zdejší kostel. Tehdejší součástí chrámu bylo chrámové nádvoří, na němž se obětovala zvířata, která se tam také prodávala. Ale než připomínat, v čem byly rozdíly, raději se dnes chci věnovat tomu, co měl Jeruzalémský chrám společného s naším kostelem. Pán Ježíš nám v evangeliu tak trochu napověděl. Vzpomínáte si? ... Co řekl o chrámu? ... Že je to dům jeho Otce. I náš kostel je Božím domem. A nejenom Božím. Je domovem i nás – pokřtěných. Že vám kostel nepřipomíná domov? No, pokud byste tu hledali televizi, počítač nebo třeba postel – tak to zde nenajdete. Ve vybavení domova a kostela jsou znatelné rozdíly. Ale jak je to s chováním? To už budou obě místa možná podobnější.

- Co je domov? *Místo, kde se schází rodina. V chrámě se schází rodina pokřtěných.*
- Má život doma nějaká pravidla? *Ano. I v chrámě se chováme podle určitých pravidel.*
- Slušné chování? *Slušně se máme chovat doma i v kostele.*
- Poslouchání? *Doma posloucháme rodiče, v kostele posloucháme Boží slovo.*
- Chceme mít pěkné prostředí? *Doma máme kytky, ubrus na stole... A v kostele? ... Totéž.*
- Trávíme volný čas *(ve všední den chodíme na mši ze svého volného času)*
- Děláme úkoly *(nedělní mše svatá je zároveň povinností křesťana)*
- Jídlo *(doma pro tělo, v kostele pro duši)*
- Prožívání vztahu k sourozencům *(doma, v kostele se jedná za své sourozence modlíme a také ti, kteří jsou s námi v kostele, jsou našimi bratry a sestrami před Bohem)*

Takových podobností bychom jistě našli ještě mnohem více. Stačí, když si zapamatujeme, že kostel je náš druhý domov. Nalezneme tady vždy toho, který nás z celého srdce má rád (Pána Ježíše), za kým můžeme přijít s každým problémem a kdo je nám ochoten vždy znovu odpustit a poradit.

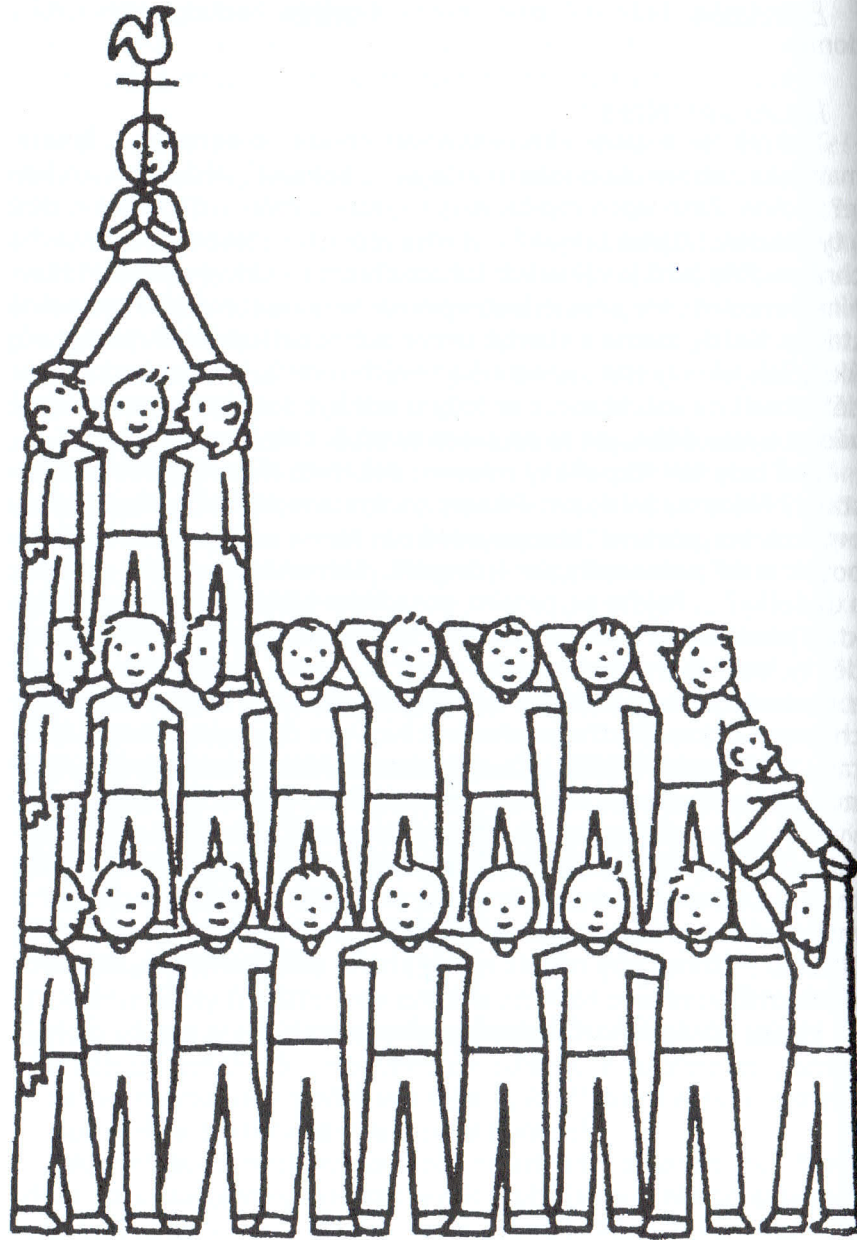
Poznámka: Tady můžeme skončit **heslem:** Kostel je náš druhý domov.

Lze ale pokračovat:

Ted' mě tak napadlo: kdo vás naučil chodit do kostela? ... Říkáte: maminka, tatínek. Kdo to asi naučil je? ... Babička? Dědeček? ... A kdo je? ... Ano. Zase jejich rodiče. A vy to jednou máte učit zase své děti a ty své děti. Vzniká tak jakási stavba věřících – stavba církve, stavba chrámu. Pán Ježíš je základem tohoto chrámu – církve a zároveň hlavním stavitelem. My jsme jednotlivými kameny zasazenými do mohutné stavby. Každý máme v stavbě církve své nezastupitelné místo, svůj úkol. Tak jako vy jste „nadstavba“ svých rodičů, jednou budou vaše děti stavět na vás. Musíme se tedy snažit být dobrými kameny, které vědí, co mají dělat, jak se na svém místě (v církvi) mají chovat.

Ted' tady tak filozoficky mluvím; dokážete si to, co říkám, představit? Můžeme to zkusit. *Přinést nachystané židle.* Zkusíme si tedy pro ilustraci „postavit“ kousek jedné zdi. Ale na to dnes nebudu potřebovat malé pomocníky, ale i dospělé. Máme tady nějaké babičky a dědečky? ... Pojd'te se, prosím, posadit na tyhle židle. Oni byli těmi, kteří předávali víru vašim rodičům. Máme tady nějaké rodiče (nejraději ty, kteří doprovázejí maličké děti)? ... Prosím, pojd'te sem dopředu a postavte se za babičky a dědečky. Tvoříte tak další vrstvu zdiva chrámu – církve. Snažte se předávat svoji víru dál, svým dětem. Máme tady nějaké malé děti? ... *Zavoláme malé děti. Pokud to půjde, vezmou je rodiče do náruče nebo společně se svými sousedy je trochu vyvýší.* Je to další vrstva zdiva, která se jednou rozroste o další generace. Taková stavba církve trvá velmi dlouho, celá staletí. Tak dlouho tady nebudeme, nemůžeme proto dnes dál pokračovat. Přesto si můžeme zapamatovat, že máme být dobrými kameny na stavbě chrámu – církve, aby na nás mohly stavět další generace. *Propustit pomocníky.*

Heslo: obrázek kostela tvořený postavami

Autor neznámý

4. neděle postní – cyklus B

2Kron 36, 14-16. 19-23; Ef 2, 4-10; Jn 3, 14-21

Pomůcky: šátek na zavázání očí, baterka, případně svíce se zápalkami

V dnešním evangeliu Pán Ježíš vysvětluje důvod, proč přišel na tento svět. Víte, ke komu mluvil? ... Správně. K Nikodémovi. Nikodém byl farizej, tajný učedník Pána Ježíše. Proč *tajný* učedník? Protože byl členem židovské velerady, která Pána neměla příliš ráda. A tak raději přicházel potmě, aby ho nikdo neviděl. V úplné tmě člověk není vidět, ale ani sám nevidí. A to bývá někdy problém. *Na to, co budu nyní povídat, potřebuji pomocníka. Nejde se tu někdo takový? ... Následuje rozhovor s pomocníkem: „Vidíš dobře? ... Máš zdravé oči? ... Přál sis někdy, aby raději nikdo neviděl, co právě děláš? ... (možná odpověď na tuto otázku jen ANO – NE). Než tento pomocník přišel, končili jsme větou: v úplné tmě člověk není vidět, ale ani sám nevidí. Pomocník nyní dostane šátek přes oči – sám nevidí. Protože sám má zaslepené oči, sám nevidí, zda je kolem tma či není, tedy zda ho ostatní vidí nebo nevidí. Nebudeme zde zhasínat a rozžíhat, ale světlo a tmu kolem pomocníka nám bude představovat tato svíčka, která bude rožnutá nebo zhasnutá. Rožnout svíčku (ideálně kousek od „zaslepeného“, aby neslyšel zvuk škrtnutí), dotázat se pomocníka, zda si myslí, že je nyní „světlo“ či „tma“, zhasnout, zopakovat, zeptat se i ve chvíli, kdy se nic nezměnilo. Pomocník odhaduje situaci, někdy však špatně určí „tmu“ ve chvíli, kdy je „světlo“. Upozorníme na to ostatní.*

V běžném životě nenosíme na očích pásku. *Sundat pásku z očí dobrovolníka, propustit ho, zopakovat poslední větu a pokračovat.* Přesto někdy býváme zaslepení hříchem, který nám nedovoluje správně vidět. Můžeme pak být třeba přesvědčeni, že nás nikdo neviděl a v hříchu pokračujeme dál. Jenže hřích není nikdy jen věcí jednoho člověka. Hřích je něco, co ubližuje vztahu jednoho člověka k druhému a vztahu člověka k Pánu Bohu. Před Pánem Bohem nelze skrýt vůbec nic, nadlouho nelze skrýt nic ani před lidmi. A tak i když doufáme, že je tma, tedy – že nás nikdo neviděl a můžeme být klidní, doopravdy to tak není. Přes všechna pokušení je jednodušší snažit se žít tak, abychom se za své skutky nemuseli stydět před Pánem Bohem ani před druhými lidmi.

Heslo: Jednej tak, aby ses za své činy nemusel stydět.

Nebo: Jednej tak, abys nemusel své činy skrývat.

Jiná verze pro 4. neděli postní – cyklus B

2Kr 36, 14-16. 19-23; Ef 2, 4-10; Jn 3, 14-21

Pomůcky: papíry, tužky, kbelík nebo krabice, baterka nebo jiné světlo zdůrazňující ideu kontrastu ke tmě

Dnešní evangelium bylo docela složité na zapamatování: žádný příběh, ale promluva Pána Ježíše k Nikodémovi. Dovedli byste mi něco z toho zopakovat? ... *Necháme děti vyjádřit, pak shrneme s důrazem na „skrývání špatných skutků“.* A teď mám pro vás jeden úkol. Vzpomeňte si na jeden opravdu nejhorší skutek vašeho života. Na něco, co nejhoršího jste provedli. ... Máte? Chvilku to teď podržte ve své paměti. Dal by se ten skutek vyjádřit nějakým symbolem? Nějakou značkou? ... Teď prosím tři pomocníky (*Vyberte děti, jejichž jednání umíte dopředu trochu odhadnout*) ... *K pomocníkům:* Máte nějaký skutek, který byste nikdy nikomu nechtěli říct? Máte pro něj značku? Tady máte malý papír a tužku. Napište značku svého skutku. ... Kdo z vás by nám teď tady všem chtěl ten skutek povědět? ... Nikdo? Tak dobře. Zkusíme to jinak. *Připravte rekvizity na všemi viditelné místo.* Kdybyste si měli vybrat: tuhle věc byste dali na světlo (všem na odiv) nebo byste to nejraději schovali do tmy pod kbelík? Udělejte to. ... (*Postupně děti přicházejí a dávají své špatné činy zapsané symbolem do tmy pod krabici.*) Ano. Své špatné činy běžně každému nepovídáme, tzv. je *nevytahujeme na světlo.* Podle dnešního evangelia přišel Pán Ježíš na svět jako světlo. Přišel, aby nás spasil, aby nás zbavil všeho zla. Přišel, abychom nemuseli ve tmě skrývat a hromadit své hříchy (jako tady symbolicky pod krabicí), ale abychom mu mohli své hříchy odevzdat. On nám naše hříchy odpouští a bere na sebe. Za naše hříchy umírá na kříži. Svým učením nás navíc vede k tomu, abychom se snažili dělat jen to, co nemusíme pečlivě skrývat, za co se nemusíme stydět.

Heslo: Jednej tak, aby ses za své činy nemusel stydět.

Nebo: Jednej tak, abys nemusel své činy skrývat.

Poznámka: Na konci je vhodné na připraveném tácku spálit nashromážděné a ukryté papírky.

Jiná verze pro 4. neděli postní – cyklus B

2Kr 36, 14-16. 19-23; Ef 2, 4-10; Jn 3, 14-21

Pomůcky: kvetoucí květina v květináči, nejraději růžovitá

Možná víte nebo jste zaslechli, že dnešní neděle je trochu jiná než ostatní postní neděle. V čem? ... Ano. Na oltáři jsou květiny, liturgický oděv může mít (má) jinou barvu. Jak se tahle neděle jmenuje? ... Ano. Růžová. Její název připomíná růži. Právem. Od 16. století v tuto neděli vždy papež (na základě zvyku dokládaného již v 10. století) světil zlatou růží, kterou pak daroval svým úředníkům. Později byli obdarováni i významní lidé mimo Řím. Růže byla jakýmsi znamením hodnocení dotyčného člověka a jistě mu i jako dar udělala velikou radost. Dnešní neděle chce být také radostná. Evangelní texty každému z nás připomínají, že *Bůh mě (tebe, tebe, tebe a mohl bych pokračovat na všechny přítomné) tak miloval, že dal svého jednorozeného Syna, abych měl život věčný.* Mám možnost získat nádherný dar od samého Pána Boha – věčný život.

Chtěli byste někdy od nějakého člověka dostat drahocenný dar? ... Co by to bylo? ... O hodnotný dar je potřeba se starat. Někdo třeba dostane auto: musí se starat o údržbu, dodávat pohonné hmoty. Někdo dostane pejska: je potřeba ho krmit, starat se o pelíšek. Dokonce i oblečení vyžaduje starostlivost: je potřeba ho prát, žehlit, uklízet, aby se na něj neprášilo. Pán Bůh nám nabízí jako dar věčný život. Vlastně nám ho už dal ve chvíli křtu. Jenže aby měl tento dar smysl, je třeba se o něj celý život dobře starat. Co znamená „dobře se starat“ o takový dar jako je věčný život? ... (*Některé z dětí občas vymyslí, že správně se stará ten, kdo nedělá hříchy.*) Jde to „nedělat hříchy“? Nejde. Každý člověk občas něco provede. Podobně jako dnes zmiňovaná růže má trny, tak každý člověk v sobě nosí nějaké „trny“, špatné skutky, kterými někoho zranil. I přes trny je růže považována za nejkrásnější květinu. Nezahazujeme ji proto, že má trny. Stejně nás Pán Ježíš přijímá i s našimi „trny“ hříchů. Někteří lidé se však se svými hříchy skrývají před Pánem Ježíšem. (Slovy dnešního evangelia *se ukrývají před světlem do tmy*). Co by se stalo s touto květinou, kdybych ji na dlouhou dobu ukryl do tmy a nestaral se o ni? Kvetla by krásně? ... Jistě ne. Strádala by a nakonec uhynula. Květina potřebuje ke svému životu kromě jiného světlo. Jinak je za chvíli „na vyhození“. Nechtějme být „květy, které budou na vyhození“ ze světla Boží lásky.

Heslo: Jednej tak, abys nemusel své činy skrývat.

5. neděle postní – cyklus B

Jer 31, 31-34; Žid 5, 7-9; Jn 12, 20-33

Pomůcky: co největší sklenici, proděravěný kryt na sklenici, zapálená svíce

K Velikonocům se blížíme nejen my, ale pravděpodobně i doba, v níž se odehrávalo dnešní evangelium. Co se tam stalo? ... Ano. Několik pohanských poutníků (asi Řeků) přišlo do Jeruzaléma, aby tam spolu s židy oslavili velikonoční svátky. Chtěli nejen oslavit svátky, ale také se setkat s Pánem Ježíšem, který byl v té době již velmi známou osobností. Tak známou, že se neodvažovali jít za ním přímo, ale hledali někoho, kdo by je k němu uvedl. Proto vyhledali Filipa. Kupodivu ani Filip nechtěl jednat sám. Pozval dalšího prostředníka. Koho? ... Ano. Svého kamaráda Ondřeje. Oba se znali velmi dlouho. Byli původně učedníky Jana Křtitele. Po křtu Pána Ježíše v řece Jordán opustili Jana a následovali Ježíše. Teď se spolu vydali za Ježíšem znovu, aby mu vyřídili prosbu pohanských poutníků. Co Pán Ježíš? Přijal poutníky? ... Ne. Proč? Protože ještě nebyla vhodná doba. Ježíš nepotřeboval obdivovatele, nechtěl si zakládat nějaký fan-klub. Byl Boží Syn, jehož měli lidé následovat. Věděl, že to by lidé nyní ještě nepochopili. Jeho působení se mělo završit až tajemstvím smrti a zmrtvýchvstání, které se mělo již velmi brzy odehrát.

Velmi vzdáleně se pokusíme to, co jsme dnes řekli, přiblížit. Pomůže mi někdo? ... *Zatímco přichází pomocník, je nachystána velká sklenice s rozžatou svící uvnitř. Pomocník ji vezme do rukou a stává se asistentem.*

Když žil Pán Ježíš na této zemi, lidé jej často vyhledávali. Byl pro ně světlem, které vidí, obdivují, snaží se mu přiblížit. Apoštolové ho doprovází na jeho cestách. Často žasnou nad jeho činy a učením. I přesto, že jsou mu blízko, zůstává pro ně tajemstvím. *(Ukazuje to i tato svíce uzavřená za sklem. Všichni ji vidíte, jste v její blízkosti, ale nemůžete proniknout až k ní.)* Co je potřeba udělat, abyste si mohli svíci pořádně prohlédnout, pořádně se jí přiblížit? ... Ano. Sklenici se svíci zničit, rozbít, a svíci vyzvednout ven. Podobně to bylo s Pánem Ježíšem. Svou smrtí na kříži *zničil*, ukončil svůj pozemský život. Svým zmrtvýchvstáním, *vyzvižením z hrobu*, odstranil překážky, které jej dělily od těch, kteří se s ním toužili setkat. Pán Ježíš již nebyl ničím omezený. S lidmi se mohl setkávat úplně kdykoliv a kdekoliv. Trvá to tak dodnes. I my, ač žijeme v jiném místě a v jiné době, jej můžeme přijímat do svého srdce v modlitbě a ve svátostech.

Heslo: Díky Ježíšově smrti a zmrtvýchvstání se můžeme s Pánem blíže setkat.

Květná neděle – cyklus B

Jn 12, 12-16; Iz 50, 4-7; Flp 2, 6-11; Mk 15, 1-39

Pomůcky: větvička „kočiček“, nápisy SLUNCE, KAMRÁD, VÝLET, UČENÍ, TELEVIZE

Slyšeli jste někdy říkat, že *někdo má s něčím zkušenost?* ... Co to znamená *mít s něčím zkušenost?* ... Ano. Podle toho, co už víme, předpokládáme, že něco bude tak a ne jinak. A předpokládáme tak docela často. Například, že večer bude tma, že večer půjdeme spát, že ráno budeme vstávat atd. Jenže ono to tak vždy neplatí. Ale s tím už nám pomohou pomocníci. *(Zavolat pomocníky, postupně jim rozdávat listy s nápisy a zároveň komentářem pracovat s ostatními dětmi.)*

Tak zde máme nápis SLUNCE. Když svítí slunce, předpokládám, že si nemusím brát deštník. Jenže co to? Sotva vyjdu jen tak polehku z domu, přizene se odkudsi mrak a než se stihnu pořádně rozhlédnout, lijí jako z konve. Ale s tím jsem nepočítal. Vždyť přece svítilo slunce!

Nápis KAMRÁD. Když mám opravdu dobrého kamaráda, tak předpokládám ... *(že mi něco půjčí, bude si se mnou hrát, povídat, pomáhat mi..)* Jenže kamarád si najednou hraje a povídá s někým jiným. Zradil mě.

VÝLET. Doma jsme se domluvili, že v sobotu pojedeme na výlet. Všichni se moc těšíme. Maminka již večer nabalila tašku plnou jídla, tatínek natáhl budíka, abychom náhodou nezaspali. Předpokládám, že se výlet vydaří. Jenže – do rána jsem dostal vysokou horečku. Je po výletě.

UČENÍ. Na dnešek jsem se do školy opravdu poctivě učil, ani jsem nešel ven. Chci si totiž opravit špatnou známku. Kvůli tomu, co mě to stálo úsilí, předpokládám, že to dopadne dobře. Jenže ... paní učitelka ... *(zkuste doplnit)*

TELEVIZE. Honem si dělám všechny své úkoly, abych se mohl večer dívat na televizi. Má tam být velmi zajímavý pořad. Už dopředu si domlouvám s rodiči, že se smím dívat. Jenže – když zasednu k televizi, najednou vypadne elektřina. Než naskočí, je dávno po pořadu.

Jistě takové věci dobře znáte a dokázali byste jich ještě hodně vymyslet. (*propustit pomocníky*) Člověk si něco naplánuje a ono je to jinak. Něco předpokládá, a ono to nevyjde. Podobně to ukazují čtení této neděle. Na začátku bohoslužby doprovázíme Pána Ježíše. Přijíždí na oslátku oslavován jako král. Mnozí ho již vidí na královském trůně a sebe třeba poblíž něj. Být králem znamená vládnout, být slavný, bohatý, mít moc zatočit s nepřáteli... Lidé mávají Ježíšovi na cestu palmovými větvíčkami, provolávají slávu. My nemáme palmové větvíčky, ale kočičkové pruty. (*ukázat jeden*) Pán Ježíš je král! Hosana! Hosana! Po několika minutách však čteme jiné čtení. Jeho děj se odehrává jen o pět dnů později. Lidé už nemávají palmovými ratolestmi, ale pěstmi. Již neprovolávají slávu, ale žádají pro téhož člověka smrt. Pro ty, kteří Pánu Ježíši věřili, to byla pořádná sprcha. Tohle nepředpokládali. Prut kočiček jako by se změnil v prut na bití. (*před očima dětí strhnout květy a ukázat holý proutek s gestem proutku na bití*) Jak to, že se vše tak najednou změnilo? Copak se tomu nemohl Pán Ježíš vyhnout? Vždyť byl všemohoucí Boží Syn! Pán Ježíš boří všechny naše představy i představy svých vrstevníků. On, Král světa, bere na sebe svůj kříž a trpělivě jej nese až k smrti na Golgotě. Ukazuje nám tak cestu, kterou se máme dát i my: trpělivě snášet vše, s čím jsme nepočítali. Neutíkat od toho, neobcházet, ale trpělivě projít. Pán Ježíš jde s námi. Sám zakusil, co je zrada, nepřátelství, bolest a smrt. Neslibuje nám, že nic z toho neprožijeme, ale pomáhá nám svou přítomností. Přišel, aby byl naším kamarádem, společníkem, průvodcem a Spasitelem. Přišel, aby nám otevřel cestu do nebe. My žijeme, abychom se s ním jednou opravdově v tom nebi setkali.

Heslo: Pán Ježíš nám svou smrtí na kříži a vzkříšením otevřel cestu do nebe.

Neděle velikonoční - cyklus B

Sk 10, 34a. 37-43; Kol 3, 1-4; Jn 20, 1-9

Pomůcky: velikonoční vajíčko

Také jste, děti, ve škole nebo ve školce teď nedávno zdobily vajíčka? ... Evička také. Jednoho dne, už těsně před Velikonocemi, řekla paní učitelka prvňáčkům: „Zítra budeme malovat vajíčka. Je potřeba, abyste si přinesli nějaké vyfouknuté skořápky.“ Evička má hned jasno. Po škole míří k babičce. „Babi, paní učitelka říkala, že si máme do školy přinést vajíčko, budeme na něj malovat! Byla jsem se

podívat v kurníku, jsou tam taková veliká. Můžu si jedno vzít?“ „Myslíš ta husí? To nepůjde. Ve vajíčkách jsou housátka! Už za tři dny by se měla klubat.“

Evička se na babičku podívala nedůvěřivě. Cože? Ve vajíčkách jsou housátka? A jak se tam dostala? „Babi, a víš to jistě?“ „Co? Jestli tam jsou housátka? To víš, že ano. Husa už na nich sedí.“

Tomu už Evička vůbec nerozumí. Nejenže jsou podle babičky housátka uvězněná ve vajíčku, ale ještě na nich sedí husa. Vždyť by je rozsedla! Ale proč by jí to babička povídala, kdyby to nebyla pravda? Evička si umínila, že tu záhadu vyzkoumá. Do školy si vzala jiné vajíčko, ale na velká vajíčka nezapomněla. Když byla u babičky, co chvíli se na ně odbíhala podívat. Tak jak očekávala – nedělo se nic.

Za tři dny ale přivítala babička Evičku s potutelným úsměvem: „Pojď, něco ti ukážu!“ a poodhrnula cíp utěrky zakrývající košík. Na dně se choulily žluté kuličky. „Vidíš? To jsou ta tvoje vajíčka!“ řekla babička. „Tak už věříš?“ Evička si důkladně prohlédla obsah košíku a pak se rozběhla do kurníku. Velká vajíčka byla pryč. Jen ve slámě na zemi se povaloval zbytek skořápek. Teď jí nezbývalo než uvěřit, že babička měla pravdu.

Jsou Velikonoce. Slavíme největší svátky v roce, svátky zmrtvýchvstání, nového života Pána Ježíše. Pán Ježíš své zmrtvýchvstání předpověděl. Přesto apoštolové a Panna Maria, kteří viděli jeho ukřižování a sami ho uložili do hrobu, na něco takového ani nepomyslili. Nedělní objev u hrobu je však zmátl: kámen odvalený od hrobu, plátna, do nichž Pánovo tělo zabalili, ležela složená na jednom místě a šátek z hlavy pohozený opodál ... Kde je tělo? Otázky střídaly otázky, ale odpověď nepřicházela. Nezbývalo než čekat. Až setkání se zmrtvýchvstalým Pánem probudilo nádhernou radost poznání, že smrtí život nekončí...

Naše velikonoční radost zatím není radostí poznání, ale radostí víry a naděje, že i my jednou budeme moci stát Pánu Ježíši tváří v tvář.

Heslo: Smrtí život nekončí. Aleluja!

Jiná verze pro Neděli velikonoční - cyklus B

Sk 10, 34a. 37-43; Kol 3, 1-4; Jn 20, 1-9

Pomůcky: na viditelném místě je „skála - hrob“ poskládaná z kamínků nebo větší nástěnka, na níž je „skála“ poskládaná z papírových tvarů. Vchod do skály je zakryt větším kamenem nebo kouskem papíru. Všechny části „skály“ jsou opatřeny heslem: *Pán Ježíš*

vstal z mrtvých., případně účastníci dostanou fix, kterým si zmíněnou větu sami na konci katecheze napíší.

Dávali jste pozor, o čem se mluvilo v dnešním čtení? (*zopakovat pomocí otázek a odpovědí*).

Z pohledu toho, co jsme si nyní řekli, mi jistě dokážete říct, co představuje to, co zde mám. (*Ukázat znázornění hrobu.*)... Tento hrob ale není otevřený. Možná vás zajímá, co je uvnitř. To byl přesně ten pocit žen, které přišly ke hrobu. V pátek tam uložili Ježíšovo tělo. Pokud by byl hrob uzavřený, bylo by to jasné. Uvnitř je vše tak, jak to v pátek zanechali. Otevřený hrob napovídal, že se něco stalo. Hrob nebyl ani prázdný, ani plný. Co je uvnitř? — Petr a Jan uviděli plátna. „Kde je Pán?“ Tušili, že se vyplnilo to, na co je připravoval, ale dosud si nebyli jistí. Lidská zkušenost připomínala páteční tragédii. Nikdo nikdy nevstal z mrtvých. Víra a plátna v hrobě přesvědčovala o něčem jiném. Čemu věřit?

Každý z nás je v situaci, kterou dnes popisuje evangelium. K čemu se přiklonit? K lidské zkušenosti nebo k víře? I přes to, že se s Pánem Ježíšem setkáváme ve svátostech, jako by cosi bránilo tomu, abychom mu skutečně patřili. Křtem jsme se stali Božími dětmi, a přesto se chováme jako děti světa. Svíce Velké noci nám viditelně připomněla naše napojení na věčný život a my stále váháme uvěřit, že i na nás se vztahuje. Vezměme si dnes každý kousek té naší velikonoční skály. Je na něm největší zvěst velikonoc: *Pán Ježíš vstal z mrtvých*. Dejte si ten kamínek (papírek) do kapsy svého oblečení. Ať vám aspoň na čas ve vašem běžném každodenním životě připomíná to velké tajemství, v jehož duchu máme žít a jednat. (*Děti si jdou pro jednotlivé části „skály“.*)

Heslo: Pán Ježíš vstal z mrtvých.

Jiná verze pro Neděli velikonoční - cyklus B (zpracování pro maličké děti)

Sk 10, 34a. 37-43; Kol 3, 1-4; Jn 20, 1-9

Pomůcky: plyšový zajíček (použito metody převyprávění z hlediska „přímého účastníka“)

Jestlipak, děti, víte, co dnes slavíme? ... Ano. Velikonoce. A co se stalo o Velikonocích? ... Ano. Pán Ježíš vstal z hrobu. Chtěla jsem vám

o tom popovídat sama, ale pak mě napadlo, že by to dnes mohl zvládnout můj pomocník. Kdepak jsi? (*Vytáhnout z pečlivě zakrytého košíku plyšového zajíce.*) Pomůžeš mi? Zajíček horlivě kývá hlavičkou a pak povídá: (možno obměnit, zkrátit nebo prodloužit podle reakcí dětí)

No, já jsem to přímo nezažil, ale povídala mě to moje maminka, že to slyšela od své babičky a ta zase od své... Tehdy bydlela naše rodina až v dalekém Jeruzalémě. Tedy ne přímo v Jeruzalémě, ale na kopci za ním. Byly tam krááásné zahrady. (*zajíček se zasní*) Plno krásných kytiček, ale také jistě plno mrkviček, jetele a dobrých věcí. Ale byla tam i skála. V té skále byl vytesaný hrob. Úplně nový. Patřil jednomu bohatému muži. Prý se jmenoval Josef z Arimatie. Dosud v něm nebyl nikdo pohřben. Můj pradědeček to věděl, protože tam s ostatními zajíčky často pobíhal. Až jednou. Nedaleko těchto krásných zahrad bylo strašlivé místo. Říkali mu Golgota. Tady přibíjeli na kříž ty nejhorší zločince. Muselo to být něco hrozného. Vždycky, když to slyším, tak se mi z toho zježí všechny chloupky na těle. Jednou před Velikonocemi tam ukřižovali jednoho pána, jmenoval se Ježíš. To vůbec nechápu. Vědělo se o něm, že umí uzdravovat, křísit mrtvé, rozmnožovat jídlo. Nikdy prý nikomu neublížil, všem pomáhal, všechny učil znát Pána Boha, chtěl, aby se všichni lidé jednou dostali do nebe. Přesto tohoto dobrého muže nechali lidé ukřižovat. Bylo to tak najednou, že jej neměli kam pohřbit. A tak přišel Josef z Arimatie a nabídl jeho mamince Marii právě ten svůj nový hrob. Ježíšovo mrtvé tělo narychlo zabalili do pláten a přenesli do hrobu. Jak bylo zvykem, před hrob pak přivalili veliký kámen, aby tam nikdo nemohl. Ten kámen byl tak těsný, že se ani můj pradědeček neprotáhl dovnitř. S ostatními aspoň pobíhal kolem a snažil se něco zahlédnout. Jenže ani to netrvalo dlouho. Před hrob připochovali vojáci. Prý jim Pilát nařídil, že musejí ten hrob hlídat. Z vojáků šel takový strach, že se všichni zajíčky poschovávali do svých nor. A tak nevím, co se dělo. Až můj pradědeček uslyšel v neděli brzy ráno u hrobu nějaké jemné hlasy. Ihned poznal, že nepatří vojákům, a tak si dodal odvahy a šel se tam opatrně podívat. Abych řekl pravdu, nestačil se divit! Po vojácích ani vidu ani slechu, kámen odvalený... a u hrobu byly nějaké ženy. V jedné z nich poznal Marii, maminku toho v pátek ukřižovaného a do hrobu ve skále položeného Ježíše. Všichni se prý tvářily velmi překvapeně, jedna prý dokonce velice plakala a říkala, že Pána Ježíše někdo ukradl... Jak to pradědeček uslyšel, rozběhl se honem svolat ostatní zajíčky. Neviděl někdo něco? Ale nikdo nevěděl nic určitého. A tak se teď už všichni vrátili ke skále do křoví, aby nerušili a čekali, co bude dál. Za chvíli prý přiběhli nějakí dva páni. Podle toho, jak na sebe mluvili,

to byl Petr a Jan. Když uviděli otevřený hrob, moc se jim dovnitř nechtělo. Ale Petr si dodal odvalu a vešel dovnitř. Jan sice nejdřív váhal, ale pak vešel také. Ježíšovo tělo nenalezli. Ale plátna, do kterých byl Pán Ježíš ještě v pátek zabalený, prý ležela složená na tom místě, kam ho položili, zatímco šátek z hlavy byl pohozený opodál. To byla záhada! Pradědeček čekal, jak se to všechno vysvětlí, ale moc se toho nedověděl. Zaslechl jen, že něco mluví o zmrtvýchvstání. Škoda, že jsem také nebyl při tom! Prastrýc potom ještě říkal, že o tom zmrtvýchvstání to byla pravda, že prý dokonce mnoho lidí ještě později Ježíše vidělo a mluvilo s ním. Já bych ho také tak rád viděl!

Ale teď jsem už moc unavený. Dáš mě spinkat do košíčku? *To víš, že ano. (Uložit zajíčka do košíčku a zakrýt.) S dětmi pak podle času zopakovat pomocí otázek a odpovědí, co jim zajíček pověděl, zatancovat ukazovací písničku Ježíš žije, aleluja a rozdat obrázky nebo razítka.*

2. neděle velikonoční – cyklus B

Sk 4, 32-35; 1Jan 5, 1-6; Jn 20, 19-31

Pomůcky: pomůckou jsou tentokrát dobrovolní pomocníci a uzavíratelný prostor, např. sakristie

Jistě jste dávali dobrý pozor při čtení dnešního evangelia a nebude pro vás problém vzpomenout si na první větu Pána Ježíše, kterou řekl apoštolům. Co to bylo? ... Ano. Pokoj vám. Proč to řekl? ... Přišel do místnosti, kde byli apoštolové, dlouho je neviděl, nějak je musel pozdravit. Jak je třeba mohl pozdravit? ... Jenže on neužil ani *Dobrý den*, ani *Ahoj*, *tak jsem tady*, ale *Pokoj vám*. Proč? Když někoho zdravíte, přejete mu vždycky vědomě to, co říkáte nebo jde spíš o zdvořilostní frázi, o znak dobrého vychování? ... (*Určitě úplně každému vyučujícímu vždy přejete s plným vědomím DOBRÝ DEN?*) ... Vidíte. Pán Ježíš jim nepřál *dobrý večer*, dokonce jim ani *nepřál pokoj*. To by mohl říct třeba: „Ať je pokoj s vámi.“ On jim ten pokoj přímo dal. Proč? Protože ho potřebovali. Vzpomeňte si na začátek evangelia: ..večer, když byli učedníci *ze strachu* před židy shromážděni za zavřenými dveřmi...Proč se báli? ... Ano. Protože viděli, jak dopadl Pán Ježíš. On, ten nejlepší z nich, jejich Mistr a Pán, skončil bolestnou smrtí na kříži. Bývalo běžné, že takovýto osud klidně mohl stihnout i Pánovy učedníky. Kdo by o to stál? A tak byli ve strachu zavřeni. Ale Pán Ježíš při-

šel a daroval jim tolik potřebný pokoj. K čemu? Co by se stalo, kdyby ten dar pokoje nedostali?

To si zkusíme vysvětlit pomocí pomocníka. Ale ne ledajakého. Musí to být důvěryhodný člověk, který dobře ovládá třeba Desatero. Je zde někdo takový? (*Je možné vybrat dva spolehlivé.*) Tak. Doufám, že vy dva dobře splňujete dané podmínky. Teď, prosím, jděte do sakristie, já za vámi dobře zavřu dveře (nebo pan kostelník). Za zavřenými dveřmi budete představovat apoštoly. To znamená budete se chovat docela přiměřeně a v klidu tam jeden druhému převyprávíte Desatero. Pak můžete opět přijít mezi nás. (*Pomocníci odejdou. Po jejich odchodu je možno krátce zopakovat, k čemu jsme právě došli.*) Naši pomocníci již jsou zde. Splnili jste úkol? ... A co my? Slyšeli jsme zde, jak plnili svůj úkol za zavřenými dveřmi? Neslyšeli. Kdyby tam vykládali cokoli, nikdo mimo zavřené dveře by z jejich povídání nic neměl. (*Propustit pomocníky.*)

Podobně to bylo s apoštoly. Déle než tři roky chodili s Pánem Ježíšem, poznávali ho a učili se od něho. Znali ho, měli ho rádi, věřili mu. Ale pak se stalo něco, co nemohli pochopit. Jejich Mistra ukřižovali. Ve strachu se schovali. Ale tak nemohli dál nikomu nic povídat! Kdo by je za zavřenými dveřmi slyšel? Pán Ježíš přišel, aby jim dal s plností svého učení zažít, že vstal z mrtvých, že není potřeba se bát. Bylo potřeba „dotáhnout“, završit jejich učení, osvobodit je od strachu tak, aby po konečném rozchodu a v síle seslaného Ducha svatého dokázali jít do celého světa, ničeho se nebát a učit lidi to, co sami od Pána Ježíše načerpali.

Pro apoštoly to bylo všechno nové, my se na to díváme ze vzdálenosti 2000 let. Úkol však máme stejný: nebát se o Pána Ježíši mluvit. Zpočátku aspoň doma ve své rodině a se svými kamarády.

Heslo: Nebojte se! Pokoj vám!

2. neděle velikonoční – cyklus B (Neděle Božího milosrdenství - prvního svatého přijímání)

Sk 4, 32-35; 1Jan 5, 1-6; Jn 20, 19-31

Pomůcky: co nejmenší dětské botičky, střevíčky vhodné k 1. svátému přijímání, větší nástěnka s obrysy kostela, uvnitř nápis *Místo setkávání rodiny Božích dětí s Pánem Ježíšem ve svátostech.*

Dnes je pro celou naši farnost význačný den: mezi sebou máme děti, které jsou připraveny na setkání s Pánem Ježíšem ve svátém při-

jímání. Stihli jste při vši té dnešní výjimečnosti sledovat evangelium? Také tam byl někdo, kdo velmi toužil setkat se s Pánem Ježíšem. Kdo to byl? ... Ano. Byl to Tomáš. Chtěl se setkat se zmrtvýchvstalým Pánem. S tím, kterého jako apoštol již tři roky doprovázel na jeho cestách, se kterým se běžně setkával. Ale setkání, po kterém nyní toužil, mělo být jiné.

U vás, děti, je tomu podobně. I vy se již s Pánem Ježíšem roky setkáváte, třeba při modlitbě nebo zde v kostele při mši svaté; ale dnešní setkání by mělo být jiné. Veřejné, slavnostní, hlubší. Kdysi jste již veřejné a slavnostní setkání s Pánem Ježíšem zažili. Kdy? ... Když vás rodiče poprvé přinesli do kostela ke křtu. Byl to váš vstup, vaše přijetí do rodiny Božích dětí. Většina z vás byla tehdy ještě miminkem a všechny kroky s tím spojené za vás dělali rodiče. Měli jste nějakou takovou maličkou nožičku, které by mohly být dobře takové minibotičky (*Vzít maličké dětské botičky, ukázat je „veřejnosti“ a postavit je před nástěnku do míst hlavních dveří naznačeného kostela.*), a znalosti o Pánu Ježíši tehdy odpovídaly vašemu věku. Tedy: tak jako se nedá mluvit o těchto botičkách jako o skutečných botičkách, nedalo se tehdy mluvit ani o nějakých skutečných znalostech Pána Ježíše.

Dnes přicházíte do kostela sami. Dnešní slavnost však bude v mnohém podobná vašemu křtu. Prinášíte si křestní svíci, kterou jste měli při křtu, jste nastrojení, máte bílé šaty nebo bílou košili, podobně jako jste měli u křtu bílou roušku. Něco je však přece jiné. Do těch maličkových botiček už byste se nevešli. Jste větší, máte větší boty (*ukázat, odsunout maličké botičky a na jejich místo postavit větší*), ale také mnohem větší znalosti o Pánu Ježíši. Přesto jste v mnohém opět na začátku. Dnes se sami a vědomě vydáváte na cestu s Pánem Ježíšem, svým prvním svatým přijímáním se k němu sami veřejně před celou farností hlásíte, sami zopakujete křestní slib, který za vás kdysi říkali rodiče. Víte, že na tento krok jste se museli sami připravovat a rodiče byli už jen těmi, kteří vás po celou dobu přípravy doprovázeli a pomáhali vám. Ve svátosti smíření a svatém přijímání se již teď budete řídit vlastním svědomím.

Dnes **začíná** vaše samostatná cesta. Máte-li se na té cestě setkat se skutečným Pánem Ježíšem, je potřeba po té cestě jít. A k tomu jsou opět potřeba boty. Vystačíte s těmi, které máte obuty dnes? Jistě ne. Porostete, budete potřebovat i větší boty. Budete ale také potřebovat větší znalosti, vědomosti. Tak jak budete starší a starší, budete mít větší a větší boty, budete potřebovat vědět víc o světě, o životě i o Pánu Ježíši. Stejně jako v životě je potřeba i ve víře se vzdělávat.

Nestačí říct: byl jsem u prvního svatého přijímání a tak už mi to stačí. Bylo by to stejné, jako kdybyste si řekli: Tak. Tyhle boty se mi líbí a už mi vystačí na celý život. Nevystačí. Proč? ... Protože vám za chvíli budou malé, budou vás tlačit. Stejně tak vědomosti, i ty o Pánu Ježíši, vám za chvíli nebudou stačit. Je potřeba je zvětšovat podle věku.

Mnozí lidé kdysi také byli u prvního svatého přijímání, ale nyní již do kostela nechodí. Většinou je to proto, že si zapoměli opatřit „větší boty“ ve víře. A tak mají jen ty znalosti, jen tu velikost, která je jim dnes již velmi malá. Prostě je ve věcech víry tak „tlačí bota“, že ani nemohou přijít do kostela a na své cestě životem jít spolu s Pánem Ježíšem.

Přeji vám, aby nikoho z vás problém „malých bot ve víře“ nepotkal.

PŘÍMLUVY: (*Počet a znění přímluv je jen orientační. Měly by je číst všichni prvokomunikanti.*)

1. Pane, prosíme tě za Svatého otce, biskupy, kněze a jáhny. Ať společně dobře vedou celou církev k tobě.
2. Prosíme tě za všechny státníky, aby usilovali o pokoj a mír ve světě.
3. Prosíme tě za děti v zemích, kde jsou přírodní katastrofy, války, hlad a bída.
4. Prosíme tě za všechny nemocné, trpící a nešťastné: dej jim dostatek sil k trpělivému snášení toho, co je trápí a pošli jim někoho blízkého, kdo jim bude oporou.
5. Prosíme tě za všechny lidi, které máme rádi. Ať se s nimi jednou radujeme u tebe v nebi.
6. Prosíme tě za děti a mládež v naší farnosti. Dej jim odvahu svědčit o tobě ve svém okolí.
7. Prosíme tě za naše nevěřící kamarády. Ať tě také poznají a vydají se na cestu k tobě.
8. Prosíme tě za naše rodiče a sourozence. Ať si vždycky vzájemně radostně pomáháme ve věcech víry i v běžném životě.
9. Veď naše srdce, aby v nich byla radost, ochota a kamarádství.
10. Prosíme tě za nás, kteří tě dnes poprvé přijmeme ve svatém přijímání, abychom se každou neděli těšili na setkání s tebou tak jako dnes.
11. (*pro rodiče*) Prosíme tě za naše rodiny, aby se stávaly místem lásky a odpuštění.
12. (*pro rodiče*) Prosíme tě o radost, odvahu a vytrvalost, abychom svým dětem dávali příklad života podle evangelia.

Společná modlitba před svatým přijímáním:

Pane Ježíši, jsi mezi námi na oltáři.
Ty víš, jak jsem se snažil(a) tě poznat
a mít tě rád(a).
Konečně je tu chvíle, kdy se setkáme.
Prosím tě, přijď ke mně
a proměň mě, ať se ti podobám.
Prosím tě za svoje rodiče a kamarády,
aby tě také poznali
a měli tě rádi.
Amen.

Společná modlitba po svatém přijímání

Pane Ježíši, vítám tě u sebe.
Jsem šťastný(á), že jsi u mě.
Ty jsi měl rád děti.
Dokonce jsi řekl, že kdo nebude jako dítě,
nepřijde do nebe.
Otvírám ti své srdce.
Odevzdávám ti všechny,
které mám rád(a).
Dej, ať jsme tvoji,
ať se máme rádi a pomáháme si.
Amen.

3. neděle velikonoční – cyklus B

Sk 3, 13-15. 17-19; 1Jan 2, 1-5a; Lk 24, 35-48

Pomůcky: „pomůckou“ jsou děti – pomocníci

Evangelní texty nás stále znovu vrací k velikonočním událostem. Proč? Je potřeba velmi dobře pochopit a přijmout, co se tehdy událo. Zkusme si to představit.

Apoštolové právě dychtivě naslouchají dvěma učedníkům. Před několika hodinami je doprovázel do Emauz živý Ježíš! Mluví tito muži pravdu? Je to vůbec možné? Snad by je podezírali ze lži, ale toto svědectví není jediné, které dnes slyší o zmrtvýchvstání. Přesto váhají. Náhle uprostřed nich stojí Ježíš sám. Je to tak neuvěřitelné, že jsou z toho zmateni. Je to opravdu on? Když Pán Ježíš vidí jejich bázeň,

nabízí jim, aby se přesvědčili, že je to skutečně on. Živý Ježíš z masa a kostí. Jak se mají přesvědčit? ... Ano. Mohou si prohlédnout jeho probodené ruce a nohy, mohou se ho dotknout, mohou s ním dokonce jíst. Asi se přece jen trochu uklidnili, protože poslouchají, jak jim připomíná, co o něm bylo předpovězeno. Na závěr zazní věta, která je konstatováním a zároveň jakýmsi pověřením. Jak zněla poslední věta dnešního evangelia? ... „Vy jste toho svědky.“

Pokusíme si trochu přiblížit, kdo je to svědek. *(Vybrat nějakou nedávnou událost, při které byly některé z dětí, v našem případě např. 1. svaté přijímání nebo aktivita z minulého týdne.)* Ale budu na to potřebovat vaši pomoc. Vzpomene si někdo z vás, kdo pomáhal minule? *(Je možné, že se zvedne něčí ruka „Já!“ – zůstane bez reakce. Je potřeba všimnout si někoho, kdo bude odkazovat na minulého pomocníka.)* Věrko, víš jistě, že to byl .. XY..? Kde jsi minule seděla? ... Viděla jsi, jak XY šel pomáhat? ... V čem pomáhal? ... Zvládnul to? ... *(apod.)*

Děkuji Věrce, osvědčila se jako skutečný svědek. Dosvědčila nám, že ... *(např. XY nám tady minule pomáhal.)*

Kde se můžete setkat se svědkem? ... Ano. Svědci vystupují třeba u soudu. Podobně jako tady Věrka se přihlásí, případně jsou předvoláni, aby podali svědectví, že byli tam a tam a viděli to a to. Dosvědčují to svým slovem. Může si takový svědek vymýšlet? ... Neměl by. Protože pak může ublížit nevinnému. Aby se tomu předešlo, vypovídají často svědkové u soudu pod přísahou (přisahají, že budou mluvit pravdu). Někdy je také jejich pravdomluvnost zkoumána lékaři psychology a psychiatry nebo na přístroji – detektoru lži. Ke svědectví je potřeba lidí, kteří jsou hodnověrní (věrohodní).

Pán Ježíš říká apoštolům: „Vy jste toho svědky.“ Tato Ježíšova slova platí i pro nás. I my máme být svědky. Čeho máme být svědky? ... Máme svědčit o Pánu Ježíši, kterého poznáváme, s nímž se osobně setkáváme v modlitbě, svátostech a Božím Slově. A nemusíme ani nic říkat. Svědčíme svým životem. Lidé, kteří žijí kolem nás, nás pozorují a poznávají, jak a čím žijeme.

Heslo: Budme dobrými svědky.

Jiná verze pro 3. neděli velikonoční – cyklus B

Sk 3, 13-15. 17-19; 1Jan 2, 1-5a; Lk 24, 35-48

Pomůcky: bez pomůcek

Velikonoce už jsou za námi a náš všední život se rychle vrátil do obvyklých kolejí. Hodně času trávíte jistě ve škole. Chodíte tam rádi? ... Jaké předměty vás baví? ... A co třeba výtvarná výchova? ...

Ve 5.A právě končila hodina výtvarné výchovy. „Přineste sem na zem před tabuli svoje výkresy, ať mohou uschnout,“ řekla paní učitelka. „A o přestávce neotvírejte okno!“ dodala a odešla do kabinetu pro pomůcky na další hodinu. „Tady je ale vzduch!“ zašklíbila se Nela. „Však to nikdo nepozná, když na chvíli otevřeme,“ přidala se Lenka a hnala se k oknu. ... Prudký závan větru se prohnal mezi otevřenými dveřmi a oknem. Mokrý výkresy se rázem zatřepaly, některé se přesunuly, jiné obrátily mokrou stranou na vedlejší obrázky. Nela vypískla. „Honem zavři!“ Třída ztichla. Co teď? „Co se tu stalo?“ zeptala se paní učitelka, sotva vešla do třídy. „Jak jste odešla, tak se průvanem rozletěly výkresy!“ tvrdila Lenka. „To se mi nezdá. Neotvíral někdo okno?“ vrtěla hlavou učitelka. „Ne, nikdo,“ přidala se Nela ke své kamarádce Lence. „Stalo se to samo.“ „To není pravda,“ zasáhl Jirka. „Lenka otevřela okno a tím průvanem se výkresy posunuly.“

Paní učitelka nebyla ve třídě a chtěla se dovědět, co se tam v její nepřítomnosti stalo. Ptala se tedy těch, kteří tam byli. Děti se staly svědky události s otevřeným oknem a rozfoukanými výkresy. Kdo byl dobrým svědkem? ... Proč? ... Ano. Dobrým svědkem byl Jirka, protože mluvil pravdu. Řekl paní učitelce, co se stalo v době, kdy byla mimo třídu.

V dnešním evangeliu se také mluvilo o svědcích. Kdo o nich mluvil? ... Pán Ježíš. Kdo měl svědčit? O čem? ... I my máme svědčit o Pánu Ježíši. O svém vztahu k němu. Vlastně už o něm svědčíme tím, že chodíme do náboženství, do kostela. Mnoho lidí to o nás ví a mnoho lidí nás pozoruje, jestli to myslíme s vírou opravdu vážně nebo jestli si na víru jen hrajeme a předstíráme ji. Jak se pozná, že víru nepředstíráme? ... Ano. Protože *žijeme* s Pánem Ježíšem. V chování i jednání.

Heslo: Budme dobrými svědky.

Jiná verze pro 3. neděli velikonoční – cyklus B

Sk 3, 13-15. 17-19; 1Jan 2, 1-5a; Lk 24, 35-48

Pomůcky: v pytlíku je několik běžných předmětů (např. hřeben, kartáček na zuby, klíč apod.)

Dnešní evangelium nás opět přivádí do prvního dne po zmrtnýchvstání Pána Ježíše. Jistě jste dávali pozor a můžete mi říct, jak reagovali podle čtení apoštolové, když uviděli Pána Ježíše? ... Ano. Zděsili se. Není to zvláštní? Jeho návštěvu přece klidně mohli očekávat! Vždyť o tom, že vstal z mrtvých, mluvily již ráno ženy, pak Šimon, teď Kleofáš a další učedníci, kteří přišli narychlo z Emauz. Přesto stále odmítají uvěřit. Možná si řeknete: tak apoštolové nemohli uvěřit a to Pána Ježíše přímo viděli. Jak máme tedy uvěřit my, kteří jsme živého Ježíše nikdy na vlastní oči neviděli? Trochu se nad tím zamysleme.

Může mi někdo pomoci? ... Tak. Tady máme pomocníka; já zde mám navíc tajemný pytlík s předměty. Dej ruku dovnitř a vytáhni jednu věc. ... Co je to? (*Pomocník vytahuje a ukazuje předmět denní potřeby, např. hřeben apod.*) Poznáme, co to je? ... Jistě. Vidíme, že náš pomocník drží X. Nemusíme tomu věřit, protože to vidíme. Podobně apoštolové v dnešním evangeliu. Zprvu jim sice jejich zkušenost říkala, že není možné, aby někdo vstal z mrtvých, ale když konec konců Pána Ježíše viděli, mohli se ho dotýkat, jedli s ním, uvěřili. Tedy správně: věděli jistě, že vstal z mrtvých. Již to nebyla otázka víry. Měli jistotu. My předmět X vidíme, můžeme se ho dotýkat, máme jistotu, že je to X.

Další úkol pro pomocníka: můžeš dát ruku dovnitř, uchopit jednu věc, nevytahovat, ale pořádně si ji ochytat, můžeš i tajně nakouknout, a když si budeš jistý, co to je, řekneš nám, co držíš? ... Tak již víš? Co držíš? ... A co my ostatní? Věříme mu? ... Kdo mu věří? ... Proč mu věříme? ... Ano. Nemá důvod, proč by nás šidil. A navíc se můžeme přesvědčit. *Propustit pomocníka.*

Podobně uvažovali lidé, kteří se sice s Pánem Ježíšem nesetkali, ale znali apoštolů. Apoštolové neměli důvod o setkání se zmrtnýchvstalým Ježíšem lhát. Navíc za své svědectví byli ochotni i zemřít. (A mnozí to také udělali.) Aby nedošlo ke zkreslení jejich výpovědí, byla napsána evangelia a další texty Nového zákona. To nyní máme k dispozici. A nejen to. Ze zkušeností svého vlastního života a výpovědí lidí, jimž věříme, se můžeme přesvědčit o tom, že Ježíš skutečně žije.

Věříme tedy nejen tomu, co můžeme zachytit svými smysly, tedy hmatem, zrakem, sluchem, čichem, chutí. Smyslové vnímání není

vpodstatě vírou. To je jistotou potvrzenou smysly. Věřit znamená přimout za skutečné to, co si vlastními smysly nemohu tak dobře zjistit. Věřím většinou proto, že člověk, který mi něco říká, je věrohodný, jeho slova se odrážejí v jeho činech nebo věřím proto, že je rozumné, abych předpokládal, že tomu tak skutečně je. Tento druhý argument se užívá častěji, než by se na první pohled zdálo. Představte si, co by si počali lékaři, kdyby léčili nemocného pouze v případě, že by měli jistotu, že se uzdraví? Co by si počali historici, kdyby nám mohli sdělit jen to, co poznali svými smysly? (Nikdo z nich přece nežije tak dlouho!) Nemohly by existovat zprávy v tisku, rozhlasu ani televizi. Vždyť kdo z nás procestoval celý svět a svými smysly se mohl o všem přesvědčit?

Víc než 90% informací o světě přijímáme vírou, aniž bychom se o tom mohli nějak zvláště přesvědčit. O tom Ježíši, který vstal z mrtvých, se můžeme přesvědčit v osobním vztahu s ním. Využijme toho! Pak se i my můžeme stát svědky, skoro takovými, jakými byli apoštolové.

Heslo: Budme dobrými svědky pro druhé.

4. neděle velikonoční – cyklus B

Sk 4, 8-12; 1Jan 3, 1-2; Jn 10, 11-18

Pomůcky: obrázky zvířat, např. z časopisu Duha (např. lev, pes, kočka, slon, opice... ovce), na tabuli nebo větším archu napsané vlastnosti: tichost, klid, nenásilí, skromnost, učenlivost, schopnost žít s druhými, schopnost rozlišit jemné hlasové niance, schopnost nechat se vést

Venku už je jaro, sluníčko nás vytahuje od učení. Jenže do prázdnin je ještě daleko. Teprve je třičtvrtiletí; mnohde jsou třídní schůzky, rodiče nás přesvědčují, že je v některých předmětech potřeba pořádně zabrat. Někdo se možná srovnává se spolužáky: „Ta se má! Angličtina jí jde úplně sama. Bodejť by ne, když se nedávno vrátila i s rodiči z Anglie.“ Nebo jinak: „Tomu ale jde tělocvik! Hned bych si to s ním vyměnil! Já být tak na jeho místě!“

Napadlo vás někdy, že by bylo dobré být aspoň na chvíli někým jiným? ... A co kdybyste se mohli na chvíli změnit na nějaké zvíře? Brali byste to? ... Jenom na chvíli. V co byste se chtěli proměnit? ... *Děti se mohou hlásit, pokud si vyberou zvíře, které máme na obrázku, jdou*

dopředu, podrží obrázek tak, aby na něj viděli ostatní a řeknou, proč by chtěli být právě tímto zvířetem. (Nebo můžeme vybrat několik obrázků a zeptat se dětí, kdo by chtěl být aspoň na chvíli právě tímto zvířetem a proč.)

Chtěl by někdo být ovci? ... (Ano – ne – proč). *Poděkovat aktivním dětem, propustit.*

Co myslíte: kdybychom náš výběr zúžili jen na možnost být lvem nebo ovci a zeptali se třeba vašich spolužáků. Co by si asi raději vybrali?...

Většina lidí v dnešním světě by asi chtěla být raději lvy. Aspoň se tak prosazují: silným hlasem, silou, hbitostí, mnohdy až vychytralostí, lstí a tzv. „ostrými lokty“ se snaží urvat co nejvíc i na úkor druhých. Dnešní evangelium nás však zve k jinému postoji. Zatímco lev poslouchá svůj silný hlas a spoléhá jen na sebe a své schopnosti, Pán Ježíš se nám představuje jako pastýř, který má kolem sebe plno oveček. Mají ovečky vůbec nějaké dobré vlastnosti? ... Jistě. (*Obrátit tabuli nebo arch s vlastnostmi a doplnit je o další z nich vycházející.*) Jsou tiché, klidné, nenásilné, skromné, učenlivé, schopné žít s druhými. Umějí rozlišit jemné hlasové niance, bezpečně poznají pastýřův hlas, nechávají se jím vést, obdarovávat. Jak vidíte, mají mnoho vlastností, které by se nám také hodily. (*Použít opět napsané vlastnosti a upozornit na shodu s již řečeným.*) Být tichý a klidný – „nevyletět“ pro každou maličkost, umět se ovládnout, být skromný, umět se učit vše potřebné, dobře vycházet s druhými, umět rozlišit Boží hlas a nechat se jím vést, to jsou vlastnosti, které přísluší nejen ovčím, ale které sluší i všem, kteří znají svého Dobrého pastýře – Pána Ježíše.

Heslo: „Já jsem dobrý pastýř,“ říká Pán Ježíš.

Jiná verze pro 4. neděli velikonoční – cyklus B (zpracování pro malé děti)

Sk 4, 8-12; 1Jan 3, 1-2; Jn 10, 11-18

Pomůcky: větší plyšová ovečka, obrázek Pána Ježíše s ovečkou (ovečkami)

Viděli jste někdy opravdovou ovečku? ... Kdy? Kde? ... A viděli jste někdy ovečku v kostele? ... No, já také ne. Do kostela přece normálně ovečky nepatří. Jenže jedna malá ovečka sem dnes moc chtěla jít. Nejdřív jsem ji s sebou nechtěla vzít, ale když jsem se dověděla, že i Pán

Ježíš v dnešním evangeliu mluví o ovečkách, vzala jsem ji. Chcete ji vidět? ... A teď si představte, že by ta ovečka ožila a chtěla nám dokonce něco říct. Zkusíme to, ano? (*Vytáhnout dosud ukrytou ovečku. Od začátku dbát, abychom s ní nezacházeli jako s bezduchou loutkou. Ovečka vypravuje:*)

Jmenuji se Bělinka. Spolu s ostatními ovečkami bydlím v jednom ovčinci, kde se o nás stará náš pastýř. Je moc hodný. Kousek od nás je další ovčinec. Také tam žijí ovečky a také mají svého pastýře. Jenže jejich pastýř je jiný než ten náš. Zatímco náš pastýř je stále s námi, ten sousední přichází za ovečkami vždy ráno, vyvede je na pastvu a odpoledne je zase zažene zpět. Pak se vrací do svého domu ke své rodině a na ovečky si ani nevzpomene. Pást ovečky je jeho zaměstnání, za které dostává zapláceno. Když se objeví vlk, raději uteče a ovečky nechá svému osudu.

To náš pastýř je jiný. Je s námi pořád. Každou z nás zná jménem a my známe jeho hlas. S nikým jiným bychom nikam nikdy nešly. A to já vím, o čem povídám! Jednou, když jsem byla ještě malá, jsem se ztratila. Tedy – neztratila bych se. Jenže - bylo zrovna poledne a náš pastýř si zdřímlul ve stínu jednoho stromu. To byla chvíle, na kterou jsem čekala. Už od rána poletovali nad naší loukou krásní motýlci. Za jedním jsem se nepozorovaně rozběhla. Hráli jsme si dlouho. Motýlek létal sem a tam, já běhala sem a tam za ním. Ale pak začalo zapadat sluníčko, a já zjistila, že jsem moc daleko od našeho pastýře. Volala jsem ho, ale neozýval se. Chtěla jsem ho najít, ale nešlo to. A najednou – uiiiiiii! Kdesi poblíž se ozval vlk. Vlků se my ovečky bojíme. Hledala jsem, kde bych se ukryla. Vtom se mi kopýtko smekla, a já jsem kamsi padala... Ani nevím, jak dlouho jsem ležela na dně rokliny. „Bělinko, Bělinko...“ uslyšela jsem najednou. To byl hlas našeho pastýře! Bezpečně jsem ho poznala. Radostně jsem vyskočila na nožičky a co nejhlasitěji zabečela. Když byl tady, vlka jsem se už vůbec nebála. Pastýř mě nedá! Za chvíli se ke mně již spouštěl na provaze. Uvázal si mě na záda a oparně jsme lezli nahoru. Když jsme se vrátili do ovčince, ostatní už spali. Až ráno mi řekli, jak moc byl pastýř nešťastný, když zjistil, že jsem se ztratila. Náš pastýř je ten nejlepší. Mám ho moc ráda.

Ale teď už jsem moc unavená... *ovečka zívá, katecheta ji uloží do košíku a zakryje.*

Chtěli byste být také takovou ovečkou, která má tak hodného pastýře?

Dnešní neděle se říká *neděle Dobrého pastýře*. Pán Ježíš o sobě říká, že ON je tím dobrým pastýřem, který se o nás stará a nedopustí, aby

nám někdo zlý ublížil. Můžeme se radovat, že jsme to právě my, kteří ho známe a patříme mu.

(pokud máme dost času, je vhodné s dětmi zopakovat základní evangelní údaje)

Písnička: Když máš radost a víš o tom...

5. neděle velikonoční – cyklus B

Sk 9, 26-31; 1Jan 3, 18-24; Jn 15, 1-8

Pomůcky: dva opravdové vinné hrozny (jeden již otrhaný, jeden celý), pro každé dítě jeden papírový hrozen vína, velká nástěnka s nakresleným vinným kmenem, jeden velký hrozen popsaný vlastnostmi jako *schopnost odpouštět, radostné přijímání Boží milosti, život zaměřený k Bohu, touha po dobru, láska k Bohu i lidem, nebojácnost plynoucí z víry, radost z víry, Boží pokoj* apod.

Touto nedělí se láme doba velikonoční do své druhé poloviny a odpovídají tomu i mešní texty. Zatímco dosud jsme se vždy vraceli ke mrtvýchvstání Pána Ježíše, od této neděle se budeme spíše zbývat tím, jak se má zmrtvýchvstání Pána projevit na jednání křesťanů. V dnešním evangeliu nám Ježíš na příkladu vysvětluje, co znamená „zůstávat v Bohu“. Co pro svůj příklad použil? ... Ano. Vinné hrozny. Já zde také nějaké mám ... (*kněz vytahuje dva hrozny vína: jeden uschlý, bez bobulek, druhý celý*). Který se vám víc líbí? ... Proč? ... Ano. Protože ten bez kuliček je tak dobrý na vyhození.

Pán Ježíš říká, že on sám je vinný kmen a my jsme jeho ratolestmi. (*Ukázat nástěnku, na níž je namalován prázdný vinný kmen.*) Na kmenech jsou však dva druhy výhonků: živé, které jsou napojeny na životodárnou mízu z kmene a suché. (*Přidržet oba hrozny u kmene.*) Ty suché podle evangelia Otec odřezává a zahazuje, ty živé naopak ještě více čistí, aby nesly dobré ovoce. Být *živou ratolestí* znamená být spolu s jinými „ratolestmi“ napojený na Pána Ježíše, žít z jeho slov obsažených v evangeliu, využívat jeho lásku a odpuštění, mít naději ve spásu a věčný život. Kdo je připojen k Pánu Ježíši, je „použitelný“ pro Boží záměry, jeho život pokračuje a rozvíjí se nejen v běžném světském pojetí, ale i v duchovním směru. Ten, kdo k němu není nijak připojen ani vírou, ani způsobem života, kdo netouží po věčném životě podle Ježíšových slov, stává se z vlastní vůle suchou ratolestí.

Před chvílí jste říkali, že se vám více líbí hrozen, který byl asi dobře napojený na svůj kmen, protože jsou na něm bobulky. Dává dobrý užitek, dobré ovoce. Člověk, který je svým životem napojen na Pána Ježíše, nese ovoce Božího života. Dá se to poznat tak dobře jako u tohoto hroznu? Skoro ano. Já zde mám jeden hrozen, který takové „dobré ovoce“ nese. Aspoň je to na něm napsáno. Je zde někdo, kdo by nám to přečetl? (*Vytáhnout velký popsany hrozen a zavolat někoho, kdo je opravdu schopen dobře číst. Po přečtení hrozen přišpendlit na nástěnku.*)

(Podle situace a složení posluchačů možno vložit: Všimněte si, že nikde Pán Ježíš neslibuje těm, kteří jsou na něj napojeni, šťastný, úspěšný a bezstarostný život. Podobně je to s hrozny. Ani ony nemají příliš „radostný život“: jejich posláním je obětovat se pro druhé. Slouží jako pokrm nebo se přímo lisují na víno. I po svém fyzickém zániku přinášejí užitek a radost. **Konec vloženého.**)

Ted' už víme, jaké „ovoce“ nese člověk, který je úzce spjat s Pánem Ježíšem. Když to převedeme na dnešní evangelium, tedy: jak se pozná živý výhonek na kmeni vinné révy. Je tady někdo, kdo by chtěl být takovým výhonkem, který nese dobré ovoce? Jestli ano, tak takový člověk si sem nyní může přijít pověsit „svůj“ hrozen. (*Pomocník nebo ministrant přinese košík s pívými hrozny a děti je špendlí na nástěnku.*)

A ještě jedno slovo na závěr: tyhle vinné hrozny, které si sem nyní špendlíte, si po mši přijďte vzít, aby vám připomínaly vaše rozhodnutí: být živým výhonkem na kmeni révy, kterým je Pán Ježíš. A že ten živý výhonek opravdu nese dobré ovoce, které dobře chutná a přináší radost, můžete po bohoslužbě zakusit ochutnáním tohoto hroznu.

Heslo: „Já jsem pravý vinný kmen,“ říká Pán Ježíš.

Nebo: Zůstávejme v trvalém spojení s Pánem Ježíšem.

Jiná verze pro 5. neděli velikonoční – cyklus B

Sk 9, 26-31; 1Jan 3, 18-24; Jn 15, 1-8

Pomůcky: indiánská maska

O čem jsme četli v dnešním evangeliu? ... Ano. O vinné révě. O hroznech, které rostou na vinném kmeni a berou z něj mízu a živiny pro svůj růst. Bez kmene by se výhonky staly uschlými ratolestmi, které je potřeba odřezat, hodit do ohně a spálit. Jde tedy o věc života a smrti.

Přirovnávat se k obyčejným hroznům, jejichž bytí a nebytí závisí jen na nějakém kusu dřeva, to asi není pro dnešního člověka příliš lákavá představa. Dnešní člověk má rád samostatnost. Jenže samostatnost může člověka dovést až k osamělosti. A to už tak moc lákavé není.

Také není kmen jako *kmen*. Jistě jste slyšeli, že ještě dnes někteří lidé v Africe nebo Jižní Americe žijí v kmenech. (*indiánská maska*) Takový kmen je pro člověka životně důležitý. Je vlastně velikou rodinou. Jeho lidé mají mnoho společného. Každý kmen od malička vychovává všechny své děti, předává jim kmenové zvyky i kulturu. Ve svém vlastním kmenu je člověk v bezpečí. Zde má přátele, život, jídlo, ochranu i péči, kterou potřebuje. Kmen je chápán jako dar, který v sobě zahrnuje všechno potřebné pro život. Všichni se o sebe navzájem starají, každý má svůj úkol, jímž pomáhá celému společenství. Vyhoštění z kmene často znamená jistou smrt.

Kdo chce v divoké a nebezpečné přírodě Afriky a jižní Ameriky přežít, dodržuje nařízení a zvyklosti vlastního kmene. Nedělá to z donucení, ale ze základní lidské potřeby přežití. Napojení na kmen mu neslibuje život v přepychu ani lehké projití všemi životními nástrahami, ale zajišťuje pevné zázemí, jistou podporu a doprovázení.

Naše civilizace nestojí na kmenových zásadách. Žijeme v rodinách, ve vesnicích a městech, kde se často ani neznáme a na život kmenů se mnohdy díváme jako na primitivní kulturu. Neměli bychom se ale i od takovýchto „primitivních kultur“ něco přiučit? Co například? ... **Důraz na to, co jsme jmenovali ve shora uvedeném.**

Shrnutí.

Lidi, kteří žijí v jednom kmenu, spojuje kmenová příslušnost, hrdost na svůj kmen i láska ke všem jeho členům. Podobně nás v dnešním evangeliu vybízel Pán Ježíš k hrdosti, že mu můžeme patřit. On je ten, který nás chce spojit, chránit, vést i živit. Jen na nás je, jestli se necháme.

Na závěr si můžeme všichni v kostele zahrát „elektriku“ s tím, že když si budeme přátelsky tisknout ruku, ať si také uvědomíme jednotu se sebou navzájem, ale také s Pánem, díky němuž tady můžeme být. (Případně odkážeme na Pozdravení pokoje.)

Heslo: „Já jsem pravý vinný kmen,“ říká Pán Ježíš.

Nebo: Zůstávejme v trvalém spojení s Pánem Ježíšem.

6. neděle velikonoční – cyklus B

Sk 10, 25-26 . 34-35 . 44-48; 1Jan 4, 7-10; Jn 15, 9-17

Pomůcky: velké papírové srdce nepravidelně rozdělené na dvě části (podoba rozlomeného znamení), papírová dvojité „zasunovatelná“ srdíčka, která spojením vytváří řetěz

O čem mluví dnešní evangelium? ... Ano. Mluví o lásce. Kdo vás má rád? ... (*maminka, tatínek, babička, dědeček...Pán Ježíš...*) Co myslíte? Kdo vás měl rád jako úplně první? ... Pán Bůh. Již dlouho před vaším narozením věděl, že se narodíte právě vy. Znal každého z vás jménem už v době, kdy se maminka s tatínkem teprve rozhodovali, jak se to jejich miminko bude jmenovat. Už tehdy vás měl Pán Bůh velmi rád a chtěl se stát vaším přítelem.

Ve starém Řecku měli takový zvyk: když se dva přátelé měli na delší dobu rozejít, vzal jeden z nich nějaký předmět – často to byla mince nebo pečeť, a tu rozlomil na dvě půlky. Jednu si schoval a tu druhou dal svému příteli. Oba si svou část velmi střežili. Věděli totiž, že kdyby jeden z nich kdykoliv něco potřeboval, může ke druhému poslat někoho, komu věří a jemuž svěří svou polovinu. Jakmile přítel uvidí druhou polovinu pečeti a zkontroluje, že přesně zapadá do jeho části, přijme posla a udělá všechno, co bude potřeba.

Dnes se v obchodě prodává podobný symbol. Je ve tvaru srdce – symbolu lásky, dá se rozdělit na dvě části a často se o něj dělí lidé, kteří se mají rádi. *Já tady mám takový symbol v trochu zvětšené podobě.*

Pán Ježíš každého z nás volá, vybral si nás za svého nejlepšího přítele. Ne za někoho bezejmenného, který chodí do kostela, ale za svého přítele. Dělí se s každým z nás o svou lásku, o své srdce. (Dokázal to třeba tím, že za naše hříchy položil život na kříži.)

Dělí se sám jako první bez ohledu na to, jak se zachováme. (*Jednu část srdce přidělat na nástěnku.*) Jak s částí, kterou nám dal, naložíme? Můžeme ji zahodit. (*Naznačit.*) Ale to by snad udělal jenom člověk, kterému vůbec na ničem nezáleží. To bychom se dobrovolně vyloučili z Boží pomoci. Je lepší si darovanou část nechat. Ale co s ní? Opět máme dvě možnosti. Uschovat ji nebo využít pro svůj život. Co je lepší? ... Když se rozhodneš přijmout Boží lásku a využít ji pro svůj život, získáš mnoho lásky, kterou můžeš využít jako dar pro druhé lidi. Jen ten, kdo hodně lásky dostává, může také hodně dávat. (*Přípevnit druhou část srdce k první.*)

Pán Ježíš nám nabídl dvou lásku (v symbolu „svou polovinu

srdce“), ale neodešel. Nemusíme jej pracně shánět ani posílat posla s druhou částí znamení. Pán Ježíš je stále s námi, dokonce nám v dnešním evangeliu říká: „Zůstaňte v mé lásce.“ Pořád. Stále. Co to znamená? Má to nějaký smysl? Můžeme si to představit? *Na to bude potřeba pomocníky...*

Tato malá srdíčka nám nyní představují ty, kteří přijali Ježíšův dar lásky a chtějí jej využít pro svůj život. Srdíčka představují odraz Ježíšovy lásky k nám. Na první pohled jsou to obyčejná srdíčka – symbol lásky. Opravdu obyčejná? Jsou to srdíčka, která jsou schopná na sebe navázat další srdíčka. Dělí se tak, rozdávají svůj vztah dál... (*Pomocníci zasunou několik srdíček do sebe a vytvoří řetěz.*) Stejně tak jedná člověk, který zůstává v Ježíšově lásce: šíří ji dál mezi další lidi a oni mu stejně oplácejí. Protože jen ten, kdo dostává, je schopen pak zase dál dávat.

Heslo: „Zůstaňte v mé lásce,“ říká Pán Ježíš

Jiná verze pro 6. neděli velikonoční – cyklus B (zpracování pro malé děti)

Sk 10, 25-26 . 34-35 . 44-48; 1Jan 4, 7-10; Jn 15, 9-17

Pomůcky: maňásek – chlapec Martínek, velké papírové srdce nepravidelně rozdělené na dvě části

Základní navázání kontaktů s dětmi, jednotlivě je přivítat, pozornost věnovat i jejich milému (často plyšovému) doprovodu.

Tak jak jste se vyspali? Doufám, že dobře. Je jaro, svítí sluníčko, všude všechno kvete... Teď mě tak napadá: co jste dělali včera? Byl někdo z vás třeba na výletě? ... (*Ptáme se dětí, co dělaly předešlého dne, divíme se, chválíme, komentujeme tak, aby všichni slyšeli odpovědi.*) Zeptala jsem se všech? ... Jé, nezeptala. Ještě za námi přišel Martínek a toho jsem se neptala. Martínku! Martínku! *Vytáhnout na ruce maňásku.*

„Tys byl až dosud schovaný?“

„Ano, ale poslouchal jsem, co děti dělaly.“

„No to je pěkné.“ (*pohoršeně*) „Tak ty posloucháš tajně? To se mi tedy zrovna moc nelíbí. Ale když už ses nám tady konečně ukázal, tak bys také mohl říct dětem, co jsi dělal včera ty!“

„Hrál jsem fotbal.“

„Ano? A s kým?“

„S Adámkem.“

„S Adámkem? To je ten tvůj nejlepší kamarád, že? To jste si asi pěkně zahráli!“

„Nezahráli. On mi schválně podrazil nohy. Tak jsem se na něj tak naštval, že bych ho nejraději zmlátil.“

„Adámka? Zmlátil? Ale vždyť to se nedělá!“

„Dělá! On mě podrazil nohy a já jsem spadl. Tak si zaslouží zmlátit!“

„To snad nemyslíš vážně! Víš přece, že Pán Ježíš říkal, že máme každému odpouštět. A zrovna dnes v evangeliu připomínal, že nás má moc rád a že máme zůstat v jeho lásce. Tys to neposlouchal? Adámek to jistě neudělal schválně.“

„No.... My jsme oba chtěli kopat do balónu... možná to neudělal schválně...“

„Tak vidíš... A víš co? Aby sis lépe zapamatoval, co dnes Pán Ježíš říkal, tak si teď tady sedni do košíku a spolu s dětmi pěkně poslouchej, o čem vám budu povídat.“

*(Posadit maňásky do košíku **POZOR, DĚTI JEJ NIKDY NESMÍ VIDĚT JAKO NEŽIVOU LOUTKU!** Vytáhnout velké papírové srdce.)*

Dnes jsem si pro vás přinesla takovéto velké papírové srdce. *(ukázat)* Víte, aspoň vy starší, čeho je srdce symbolem? ... Ano. Srdce je symbolem lásky. Když se mají dva lidé rádi, malují si srdíčka, dokonce se někdy s nadsázkou říká, že si svá srdce dávají. Teď mě tak napadlo: kdo vás má rád? ... *(Ptát se konkrétních dětí, nejdříve starších, které napovědí těm ostatním, že do vyjmenovaných patří také miminka, tatínek...snad někoho napadne, že také Pán Ježíš nás má rád, pokud ne, doplníme.)* Pán Ježíš nás má dokonce tak rád, že za nás položil život na kříži, jak jsme si to připomínali o Velikonocích. Mohli bychom si představit, že nám Pán Ježíš nabízí své srdce. *(rozdělat papírové srdce na poloviny)* Přijmeme jeho srdce? ... Do jisté míry to už za nás udělali maminka a tatínek, když nás přinesli ke křtu a teď nás vodi do kostela. Na nás je, abychom srdce Pána Ježíše někam nezahodili, ale jeho lásku mu opláceli. Jak? ... Tím, že budeme mít rádi nejen ho, ale jeho lásku budeme šířit i mezi další lidi: naučíme se druhým odpouštět („Slyšíš to, Martínku?“), za všechno jim hned nenadávat, neoplácat. Budeme se snažit nejen hledat si dobré kamarády, ale dobrými kamarády také pro druhé být.

Máte někdo dobrého kamaráda? ... *(podle času se děti zeptat, kdo je jejich dobrým kamarádem, jestli maminka, tatínek a sourozenci mohou být také kamarády...)*

Jak vás tak dnes poslouchám, vidím, že jste vlastně všichni šťastné děti. Každý z vás jmenoval mnoho těch, kteří ho mají rádi, ale také mnoho těch, které má rád sám. Pamatujme si, že nejvíc ze všech nás má rád Pán Ježíš. Važme si srdce, které nám nabízí.

Na závěr ukazovací písnička Lásky Kristova je tak nádherná...

7. neděle velikonoční – cyklus B

Sk 1, 15-17. 20a. 20c-26; 1Jan 4, 11-16; Jn 17, 11b-19

Pomůcky: velké zrcadlo

Blížíme se k závěru doby velikonoční. Ve čtvrtek jsme si připomínali nanebevstoupení Pána Ježíše, příští neděli oslavíme slavnost Seslání Ducha svatého. Atmosféru kolem těchto velikých událostí v dějinách církve dobře zachycuje i dnešní evangelium. O čem jsme četli? ... Ano. Pán Ježíš prosí svého Otce za ty, kteří žijí zde na zemi, ale patří Bohu. Prosí za nás. Nechává nás jako své učedníky ve světě a vyprošuje nám Boží ochranu od zla, posvěcení a jednotu.

Dnes, stejně jako před 2 000 lety, není svět příliš nakloněn těm, kteří věří v Boha a podle toho žijí. My, jako věřící křesťané, se na první pohled od nevěřících ničím nelišíme, a přesto jsme jiní. Máme jiné morální zásady, uznáváme jiné hodnoty než ti, kterým je Ježíšovo učení cizí. Chtěli bychom dodržovat Boží přikázání, ale nechceme „se příliš odlišovat od druhých“, bojíme se, abychom se pro víru nestali třeba terčem posměchu, často „nechceme být ukráceni“ o to, co nabízí svět bez Boha. Chceme žít ve světě, chceme, aby nás svět „bral“, ale cítíme před Pánem určité závazky. Jde to vůbec nějak dát dohromady? K tomu, abychom se dobrali nějaké odpovědi na takovou otázku, potřebuji jednoho dobrovolníka. *(Tentokrát lze vybrat mladší dítě. Než se dostaví dopředu, vytáhnout větší zrcadlo a obrátit ho směrem k lidem. Dobrovolník tedy bude stát k lidem zády.)* Pán Ježíš nás učí dívat se na svět jeho očima. Byli bychom zde dlouho, kdybychom chtěli vyjmenovat všechno, co můžeme vidět na světě. Proto je zde toto zrcadlo. Vymezuje jen malou část světa. Můžeš vyjmenovat, co všechno je díky němu vidět? *(Dítě jmenuje to, co se odráží v zrcadle. Líbí se mu všechno? Je všechno úplně vpořádku nebo by se něco mělo změnit?... Co vidím v zrcadle především? Vidím sám sebe.)* Často si pečlivě všímáme všeho kolem, přijímáme to nebo kritizujeme, ale sami sebe si zrovna moc nevšímáme. Ale vždyť i my jsme součástí tohoto

světa! Svět se nám nepodaří příliš napravit, ale u sebe to můžeme zkusit! Podaří-li se to, napravíme tím i kousek světa.

Pán Ježíš prosí svého Otce, aby nás chránil od zlého, ale nevyvádí nás ze světa. Neradí nám, abychom tento svět co nejdříve opustili. Ani on to neudělal. Chodil po tomto světě, žil zde i trpěl na kříži. Přijímal tento svět takový, jaký je, a ještě plnil vůli svého Otce. Totéž máme dělat i my. Jak?

V dnešním evangeliu byl skrytý návod: žít na této zemi, ale být Božími dětmi. Modlit se, prosit o ochranu před zlem, posilovat se Božím slovem. Neuzavírat se před světem, nebát se ho, ale nesplynout s ním, nepodlehnout mu, nechat se vést Duchem svatým.

Svatá Klára radila kdysi svaté Anežce České: „Každý den se podívej do zrcadla a pečlivě zkoumej svoji tvář. Srovnávej ji neustále s obrazem Ježíšovy tváře, v níž se odráží láska, dobro, síla k Pravdě a svatost.“

Heslo: Proměňuj každodenně svoji tvář podle Ježíšovy podoby.

Jiná verze pro 7. neděli velikonoční – cyklus B

Sk 1, 15-17 . 20a . 20c-26; 1Jan 4, 11-16; Jn 17, 11b-19

Pomůcky: klasy obilí, delší stébla trávy

Tak vás tady po týdnu zase všechny vítám na mši svaté. Jsem moc rád, že vás tady vidím. Kdy vás napadlo, že půjdete dnes na mši svatou? ... Plánovali jste si to dlouho dopředu nebo vás to najednou napadlo a šli jste? ... Co budete ještě dnes dělat? Co máte v plánu? ...

Člověk si tak občas něco naplánuje a ono mu to pak nevyjde. Jako v pohádce, kterou jsem si dnes pro vás přichystal. Tak se pěkně posaďte, protože to není jen tak obyčejná pohádka, kterou chceme ukrátit čas. Je to pohádka poučná.

Jeden sedlák si naplánoval, že toho a toho dne zaseje obilí. Nevyšlo to. V den, kdy chtěl vyjet na pole, od rána přšelo a o mnoho lepší to nebylo ani v další dny. Všude bylo plno bláta, které se lepilo na nohy i kola vozu. O zasetí obilí nemohlo být ani řeči. Sedlák hořekoval: „Pane Bože, ty mě nemáš vůbec rád. Když chci zasít, tak prší, když jsem loni potřeboval, aby přšelo, tak mnoho dní svítlo slunce. Děláš mi to všechno naschvál?“

„Ale kdepak,“ povídá Pán Bůh. „Viš přece, že tě mám velmi rád a chci pro tebe vždycky to nejlepší, ale musíš uznat, že na světě nejsi sám a počasí se nemůže vždycky všem zavděčit.“

„To já bych to udělal úplně jinak,“ radil sedlák. „Když myslíš, že to bude lepší, tak to zkus,“ navrhnul Pán Bůh. Sedlák se zaradoval: může si naplánovat počasí! A hned si naplánoval krásný slunečný čas na zasetí. Vyšlo slunce, vysušilo pole, sedlák zasel. „A teď by mohlo zapršet,“ pomyslel si. Vyplnilo se. Každý den vycházel sedlák na pole. Obhlížel vzrůstající obilí, plánoval déšť či slunce a těšil se na bohatou sklizeň. Po čase si spočítal, kdy asi bude obilí zralé a na pole už ani nejezdil. Plánoval z domova. V určený čas pak přijel na pole pro úrodu. Ale co to? Obilí se tak divně kladlo k zemi! Bylo sice vzrostlé, ale klasy byly prázdné. Jak to? Vždyť dostatečně přšelo i svítlo slunce... Sedlák si však zapomněl přát vítr, který zajišťuje bohatost úrody. Tolik pohádka.

Svět je pole, na které nás Bůh poslal hospodařit. Svět je místo, za které máme spoluzodpovědnost. Jsme pozváni k tomu, abychom byli uprostřed světa Božím obrazem. Abychom dodávali světu to, co je od Boha. Jistě není jednoduché „žít ve světě“, a přitom si uchovat svoji křesťanskou tvář podle Ježíšovy podoby. Všelijaká pokušení nás totiž svádějí, abychom trochu „upravili svůj vzhled“ podle svého nevěřícího okolí. Podle dnešního evangelia však máme „být ve světě, ale ne ze světa“. Tedy – máme být silní. Sám Pán nám tuto sílu vyprošuje na svém Otcí. Máme prožívat svůj život spolu s Bohem, probírat s ním své těžkosti, otazníky, i úspěchy, posilovat se slovem Bible.

Ještě si vzpomínáte na pohádku? Sedlák podcenil vliv vanutí větru. Vybíral si jen to, co se podle jeho mínění hodilo. Ne to, co mu Bůh nabízel. Nedopusťme se stejné chyby! Ochotně přijímejme vše, co nám Bůh sesílá a nepodceňujme vanutí Ducha svatého, který nám pomáhá poznávat a naplňovat Boží vůli.

Heslo: Žijme ve světě, ale ne ze světa.

Jiná verze pro 7. neděli velikonoční – cyklus B (verze pro maličké děti)

Sk 1, 15-17 . 20a . 20c-26; 1Jan 4, 11-16; Jn 17, 11b-19

Pomůcky: maňásci Martínek a Evička, dvě malá lízátka

Ještě si pamatujete, o čem jsme si minulý týden povídali? ... Ano. O tom, že Pán Ježíš nás má rád a nabízí nám své srdce, svou lásku. Měli jsme zde takové veliké červené srdce a povídali jsme si o tom, kdo nás má rád a koho máme rádi my. Ještě si to pamatujete?

Dnešní promluva tak trochu na tu minulou navazuje. Dokonce i Martínek by tu někde měl být. Neviděli jste ho? „Martínku, Martínku, kde jsi? ... Ty jsi tu i s Evičkou? Tak pojdte za dětmi!“ *Oba maňásci se objevují již natažení na rukou, Evička drží dvě lízátko. Martínek na ni doráží: „Já chci taky lízátko, dej mi lízátko!“*

Katechetka: Ty máš lízátko, Evičko? „Ano, dala mi je babička.“ „Já chci taky lízátko! Dej sem lízátko!“ Martínek tahá lízátko od Evičky, katechetka zasahuje: Ale Martínku, takhle se to přece neříká! „Ale já chci lízátko!“ a opět se vrhá na lízátko. Tak dost. To se pěkně předvádíte. Co tomu řeknou děti? Katechetka se obrací na děti a ptá se jich na jejich zkušenosti: už se jim někdy něco takového stalo? Jak má správně jednat Martínek, jak Evička? (Evička se má rozdělit, Martínek má poprosit).

Už děti někdy někoho prosily? Koho, za co?

Můžeme prosit o něco Pána Boha? O co? ...postupně docházíme k tomu, že prosíme nejen o něco, ale i za někoho. V dnešním evangeliu prosil dokonce svého nebeského Otce – Pána Boha, Pán Ježíš. Prosil za nás, za ty, kteří jsou pokřtěni, kteří mu věří. Věděl, že se budeme ve světě setkávat s různými lidmi, že někteří se k nám nebudou chovat pěkně. Věděl také, že i nám se někdy chce zlobit a zapomínáme na to, jak se máme správně chovat. Pán Ježíš prosil svého Otce za nás, abychom měli dost síly, touhy a odhodlání, abychom se k Pánu Bohu stále znovu vraceli, nezapomínali na něho, abychom se měli rádi a dávali si to najevo svým chováním. Pán Ježíš za nás prosil, abychom uměli bojovat se zlem, se zlými skutky i myšlenkami.

Pán Ježíš nás v boji se zlem nenechává samotné. Kromě toho, že je stále s námi a pomáhá nám, dal nám své Slovo, tedy Písmo svaté, které se čte při mši svaté. Vždycky pozorně naslouchejte, co je v něm napsané. Je tam totiž mnoho návodů, jak máme jednat, jak se máme chovat.

Obrací se k maňáskům: Poslouchali jste dobře? ... A jak podle toho budete jednat? ... „Na, Martínku.“ Evička podává Martínkovi lízátko. „Děkuji, Evičko. Právě jsem tě chtěl pěkně poprosit. Až příště něco dostanu, tak se s tebou rozdělím... Ale to se mi dnes líbilo. Myslel jsem si, že Pán Ježíš za nic prosit nemusí. A on prosí. A to ještě za nás! Měli bychom mu za to moc poděkovat.“ „Taky mě to napadlo. A poděkujeme mu písničkou nebo modlitbou?“

Myslím, že teď bychom mu mohli poděkovat písničkou a za chvíli kostele modlitbou, co říkáte, děti?

Ukazovací písnička: Láska Kristova je tak nádherná...

Pokud je to vhodné nebo máme opravdu maličké děti, může mít Evička v baťůžku bonbónky. Hravou formou si pak vyzkoušíme, jak se prosí a děkuje.

Slavnost Seslání Ducha svatého

Sk 2, 1-11; 1Kor 12, 3b-7. 12-13; Jn 20, 19-23

Pomůcky: nejrůznější hudební nástroje (např. flétny, xylofon, tri-angl, bubínek, dětský klarinet, fukací harmonika...), noty známé dětské písničky, Bible

Touto nedělí končí doba velikonoční. Víte, jakou máme dnes (v neděli) slavnost? ... Ano. Slavnost Seslání Ducha svatého. Pán Ježíš slíbil apoštolům Ducha svatého před tím, než od nich naposledy odešel do nebe. (To znáte z náboženství.) Vzpomene si někdo, na jak dlouho měl Duch svatý přijít? ... Správně. Má být zde na zemi až do konce světa. Už skončil svět? ... Neskončil. Podle slov Pána Ježíše zde tedy Duch svatý ještě stále je. Projevuje se nějak? Má pro nás význam, že je zde? Jaký? ... Duch svatý není nějakým „dárkem na přilepenou.“ Je nutným základem naší víry. Je tím, kdo nám pomáhá pochopit slova Pána Ježíše zapsaná v Bibli, je tím, kdo nás vede životem směrem k Bohu. Pána Boha nemůžeme nikdy svým lidským rozumem plně pochopit. Duch svatý nám pomáhá, abychom pochopili a do svého života přijali aspoň to, co potřebujeme k tomu, abychom se dostali do nebe. Dary, které nám rozdává, mají přinášet užitek i druhým lidem: Duch svatý nás uschopňuje k tomu, abychom mohli spolu s ním vydávat svědectví o Boží lásce, o Pánu Ježíši a o naději ve spásu.

Možná bychom si činnost Ducha svatého mohli připodobnit na vystoupení sehraného orchestru. Víte, co je to orchestr? ... Ano. Je to soubor hudebníků, které spojuje provedení (zahrání) nějakého koncertu, hudebního díla. Podobně je církve, kterou Duch svatý vede, souborem lidí, které spojuje jedna víra, naděje a láska k Bohu.

Jistě mi dáte za pravdu, že ten, kdo chce hrát v orchestru, musí mít **vlastní hudební nástroj**. My jsme získali takový nástroj k Boží oslavě tím, že jsme se narodili. Máme ústa, kterými můžeme Boha chválit, ruce, jimiž můžeme druhým pomáhat... narozením jsme se stali nástrojem k Boží oslavě.

Ale tím, že má někdo hudební nástroj, nestává se ještě automaticky členem orchestru. K tomu je nutné pozvání. My jsme takové

pozvání pro práci v církvi dostali při křtu. Stali jsme se Božími dětmi, začali jsme patřit do „souboru“ (do „orchestru“) křesťanů.

Podobně jako je každý člen orchestru jiný, má jiný úkol, hraje na jiný nástroj, tak jsme také v církvi každý jiný a máme **jiné úkoly**: někdo je knězem, jiný ministruje, další učí náboženství, jiný vychovává své děti ve víře, další se teprve seznamuje s Pánem Ježíšem...

Ale vraťme se k orchestru. Jsou pozváni hudebníci, každý má svůj nástroj. Může tedy nyní orchestr dobře zahrát? ... Zkusíme si to. *Pozvat dobrovolníky, rozdat jim hudební nástroje.*

„A nyní nám společně jako orchestr zahrajte písničku, kterou dobře znáte. Například Ráno, celý den...“ (*Nutno vybrat písničku, kterou předpokládáme, že děti znají, ke které máme nachystané noty, ale která nemá jednoduchý rytmus*) „Jde to?“ ...

Někteří říkáte, že potřebujete **noty**. Dobře, tady je máte. (*rozdat noty*). Takovými „notami“, podle kterých máme vést svůj život k Boží oslavě, je Bible. Jenže někdo nezná noty. Neumí je číst. Nebo je sice umí číst, ale neumí podle nich hrát. Podobně je to s Biblií. Třeba už umíme číst, známe písmenka, ale neumíme podle toho žít. Tady zasahuje Duch svatý. Dává nám schopnost pochopit smysl Božích slov a přenést je do vlastního života.

Může již nyní orchestr hrát? Každý má svůj nástroj, své noty, řekněme, že je už umí i číst a zahrát. Stačí to? ...

Snad nyní by každý sám za sebe mohl zahrát svůj part. Jenže orchestr hraje společně! Také Pán Ježíš nepřišel pro jednotlivé lidi, ale pro všechny!

Orchestr se musí sehrát. Naučit se poslouchat jeden druhého, dodržovat délku not i pomlky, nechtít všechny přehrát, ale hrát svůj part v pravý čas. Nejlepší orchestry mají k tomuto účelu věhlasné dirigenty, které všichni poslouchají. Naším *věhlasným dirigentem*, který řídí náš život, je Bůh Otec, Syn a Duch svatý. Tak jej dobře poslouvejme.

Heslo: Přijmeme Ducha svatého do svého života.

Jiná verze pro Slavnost Seslání Ducha svatého

Sk 2, 1-11; 1Kor 12, 3b-7. 12-13; Jn 20, 19-23

Pomůcky: bez pomůcek

Jestlipak už se vám někdy stalo, že jste se ztratili? Komu se to už přihodilo? ... Někdo možná zabloudil v lese, někdo se ztratil mamince

při nákupech... Sestřičky Alenka a Verunka se ztratily v divadle. Stalo se to takto: Strýc Láďa byl výborným houslistou v jednom brněnském orchestru. „Nechcete se mnou jet na výlet do Brna?“ nabídl jednou děvčatům. Maminka nic nenamítala a tak se Verunka, Alenka a strýc vydali do velkého města. „Jestlipak jste už byly někdy v zákulisí našeho divadla?“ zeptal se strýc. „Nebyly,“ přiznala Verunka. „Tak se tam pojdte podívat, stejně si musím něco vyřídit,“ navrhl strýc a vzal za kliku těžkých dveří. Děvčata se nestačila dívat. Vysoké chodby, starodávné osvětlení, spousta dveří, tlumený rozhovor, vzdálený zvuk klavíru... „Počkejte tady na mě, hned se vrátím,“ řekl najednou strýc a zmizel v tmavých dveřích. Holčičky zůstaly způsobně stát na chodbě. To strýcovo „hned“ se jim ale začalo brzy zdát dlouhé. Občas kolem nich prošel nějaký pán nebo paní a zvědavě si je prohlíželi. „Pojď pryč,“ navrhla po chvíli Alenka. „Ale strýc řekl, ať tu na něho počkáme,“ nesouhlasila Verunka. Minuty ubíhaly, ale strýc se nevracel. Ze dveří, kterými vešel, občas někdo vyšel, usmál se na čekající sestřičky, ale jinak se nedělo nic. „Půjdeme strýcovi naproti,“ rozhodla nakonec Verunka a rázně vzala za kliku dveří. Za dveřmi však byla malá chodba, z níž vedly několikaterý dveře. „Tak ne, raději na něho počkáme venku,“ couvla. Sestřičky se vzaly za ruce a zamířily k východu. „Jdeme dobře?“ zeptala se Alenka, když se již několikrát dostaly na stejně vypadající místo. „Já nevím,“ zněla odpověď. Alence vstoupily slzy do očí. Zabloudily. Co teď? Jak se dostat ven? „Tady jste,“ ozval se najednou za zády děvčátek známý hlas. „Strejdo,“ vykřikly obě a už se držely Láďovy ruky. Teď se určitě neztratí.

Ztratit se nemusíme jen někde v neznámém prostředí, „ztratit“ se můžeme i ve svém životě. Někdy si můžeme připadat ztracení, když nevíme, pro co se máme rozhodnout: raději sledovat v televizi oblíbený pořad nebo zanést nemocnému kamarádovi úkoly ze školy? Raději si uklidit svoje věci nebo na chvíli vyběhnout za kamarádem, který na mě čeká venku? Takové rozhodování nebývá moc jednoduché.

Jednoduché rozhodování neměli ani apoštolové. Rádi by lidem vyprávěli o Pánu Ježíši, ale nechali by je vojáci na pokoji? Co kdyby je chtěli také ukřižovat? A chtěli by vůbec lidé slyšet o Ježíšovi, když by je za to mohlo stihnout pronásledování a smrt? Nevěděli, co mají dělat. Pak jim Pán seslal Ducha svatého a oni získali odvahu, posilu i pomoc k hlásání evangelia všem lidem.

Ten samý Duch, který pomohl apoštolům, chce pomáhat i nám vybrat to nejlepší, když si nevíme s něčím rady. Je jistota, na kterou se můžeme ve svém rozhodování spolehnout.

Heslo: Duch svatý nám pomáhá na cestě životem.

Slavnost Nejsvětější Trojice – cyklus B

Dt 4, 32-34. 39-40; Řim 8, 14-17; Mt 28, 16-20

Pomůcky: stopa člověka, nejraději odlitek ze sádry nebo z bláta, případně alespoň otisk boty

Před svým nanebevstoupením dal Pán Ježíš apoštolům poslední pokyny, poslední ponaučení, poslední posláni. Mimo jiné je poslal „do celého světa“. Co měli dělat? (*Odpověď je v dnešním evangeliu.*) ... Ano. Měli jít ke všem národům, získávat učedníky, křtít je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učit je zachovávat všechno, co je učil Pán Ježíš. K tomu jim přislíbil, že s nimi (s námi) bude až do konce světa. Byl to jednoduchý úkol? Možná nám jeho obtížnost trochu osvětlí následující kamerunská pohádka.

Byl jeden otec a měl dva syny. Protože byl již starý, rozhodl se, že odevzdá jednomu ze svých synů celý svůj majetek. Jenže kterému? Oba měl stejně rád, oba mu připadali stejně dobří. Pak se rozhodl. Poslal je do světa s příkazem: „Vyjděte do kraje Bamileke a po návratu mi řeknete, co jste tam viděli a slyšeli. Cestou nechávejte stopy, abyste našli cestu domů. Až se vrátíte, rozhodnu, který z vás dostane můj majetek.“ Bratři se vydali na cestu. První z nich, Mbanga, svědomitě plnil otcovu vůli. Dělal cestou hluboké stopy a důkladně prohlížel vše, co bylo okolo. Druhý, Diedonne, se zdál lehkovážnější. Vesele šel a bezstarostně si prozpěvoval. Když přišli do nějaké vesnice, Mbanga byl tak unavený, že už neměl na nic sílu. Rychle se najedl a usnul. Zato Diedonne věnoval odpočinkový čas povídání, společnému zpěvu a dělení se s obyvateli vesnic o různé historky. Po mnoha měsících se bratři vrátili domů a povídali o cestě. Mbanga povídal o poznané zemi a nezapomněl zdůraznit, že jen on plnil svědomitě otcovu vůli, když nechával všude stopy, které jim umožnily vrátit se domů. Otec pozorně naslouchal, čeho dosáhli jeho synové. Pak se rozhodl vydat se s nimi do Bamileke sám a přesvědčit se, kdo z nich má dostat jeho majetek. Mbanga ukazoval stopy, které zanechával na zemi, zatímco Diedonne mlčel. Když přicházeli do vesnic, obyvatelé však poznávali jen Diedonna, který se se všemi znal. Proto i jeho otce srdečně vítali. Mbanga zůstal v pozadí. Když se vrátili domů, otec rozhodl, že majetek dostane Diedonne. „Jak to?“ nechápal Mbanga. „Vždyť jen já jsem precizně plnil tvůj úkol a zanechával stopy.“ „Protože své stopy jsi zanechal jen na zemi, zatímco tvůj bratr je nechal v lidských srdcích.“ Vysvětlil mu otec.

Podobně jako otec v našem příběhu, i Pán Ježíš poslal apoštoly, biskupy, kněze, ale i věřící, do celého světa „zanechávat stopy“ jeho

učení. Nemusí to být žádné viditelné stopy, žádná stavba křížů, dokonce možná ani velkolepých chrámů. Mnohem důležitější stopy Ježíšova učení mají zůstat v srdcích posluchačů. Mají to být stopy, které umožňují radostně přijmout do svého srdce samého Pána Boha.

Heslo: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium.“

Poznámka: Chceme-li udělat katechezi „akčnější“, je možno na závěr nechat dětem udělat vlastní stopy. Pomůcky pro tento případ: plech nebo jiná větší, ale nízká nádoba, v ní hadr na zem napuštěný vodou, čistý list papíru, suchá hadra na osušení botičky. Děti si dělají „vodový“ otisk vlastní nožičky. Pokud není venku blátivo, nemažou sebe ani kostelní dlažbu. Navíc jsou to stopy, které po zaschnutí nejsou moc patrné. Ani stopy zanechané v srdci nejsou hned na první pohled patrné.

Jiná verze pro Slavnost Nejsvětější Trojice – cyklus B

Dt 4, 32 – 34. 39 – 40; Řim 8, 14 – 17; Mt 28, 16 – 20

Pomůcky: neprůhledné skleničky od přesnídávky s cukrem, solí, kyselinou citronovou, jedlou sodou apod.

O čem si dnes budeme povídat? ... To je pro vás zatím tajemství. No vidíte! Teď jsem to prozradil. Budeme si totiž povídat o *tajemství*. Co je to tajemství? ... (Je to něco, co nevíme, čemu nerozumíme nebo nemůžeme rozumět, je to nějaká skutečnost, která nás přesahuje.) Čeho se týká dnešní tajemství, by mohl odhadovat jen ten, kdo dobře poslouchal všechna tři čtení. O čem byla? ... První čtení ze starého zákona nám připomínalo Boha – Hospodina, který vyvedl svůj lid z Egypta a činil mocné divy. Druhé čtení poukazovalo na Ducha svatého, který nás učí žít jako Boží děti. V evangeliu Pán Ježíš říká: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.“ Souhrnem: v dnešním čtení je řeč o jediném Bohu ve třech osobách. Pochopit, jak může být jediný Bůh ve třech osobách, je člověka přesahující tajemství. Pán Bůh není věc, kterou bychom mohli vysvětlit; je osobou, se kterou se můžeme setkávat a tak ho poznávat. Můžeme zakoušet jeho lásku, pomoc, oporu.

Je těžké vykládat o něm někomu, kdo jej nechce osobně poznat. Je to stejné, jako vykládat slepému o barvách. Jak si může představit barvy, které nikdy neviděl? Jak může někdo poznat Boha, jemuž

se vyhýbá? Barvy i Boha můžeme poznat jen na základě vlastních zkušeností. Pro ty, co nevědí, o čem je řeč, nejdou k ničemu přirovnat. Stejně jako třeba chutě. Ale to bychom si mohli ukázat. Pomůže mi někdo?

Zavoláme si dva pomocníky, kteří ještě nechodí ke svatému přijímání (!!!) Mám tady tři vzorky potravin. Když je tak vidíte z dálky (ukázat zavřené neprůhledné nádobky), nevíte, jaké jsou. Je to pro vás tajemství. Zjistit se to dá jen tím, že je zkusíte, ochutnáte. Na základě toho, že jste již jistě někdy něco takového chutnali, že s tím máte osobní zkušenost, dokážete říct, jaké to je. (Pokud jsou děti šikovné, nemusejí hned říkat, jakou má potravina chuť, ale „chutná jako...“ Uhádnout chuť mohou ostatní, opět na základě vlastní zkušenosti.)

Nabídne ochutnávku potravinářských vzorků.

Tak. Správně jste poznali: chuť sladká, slaná, kyselá – a? Co to mohlo být? ... Zvláštní chuť, s níž nemáme běžné zkušenosti.

Podobně je to s poznáváním Pána Boha. Na základě zkušeností s ním můžeme říci, jaký je. Kdysi vám maminka říkala: „Podívej se: To je sladké jako cukr, to je slané jako sůl, ...“ Později jsme všechny ty chutě začali používat. Solíme, sladíme...

Bůh pro nás stvořil celý svět, na nějž se můžeme dívat. Poslal k nám svého Syna, aby nás učil, vysvětloval. Přišel nám otevřít nebe. Duch svatý dává spojit všechny poznatky a využívat je pro život, abychom jednou mohli v tom nebi žít. Pokud nezakusíme tajemství Boží Trojice „na vlastní kůži“, zůstane pro nás jen „zavřenou krabičkou“, která náš život nijak neovlivní. A to je škoda, protože sám Bůh nás zve k poznávání.

Heslo: Tajemství Boží Trojice lze poznat jen ze zkušeností.

Slavnost Těla a Krve Páně – cyklus B

Ex 24, 3 – 8; Žid 9, 11 – 15; Mk 14, 12 – 16. 22 – 26

Pomůcky: batoh, poutnická hůl, ukazatele směru s nápisy: Egypt, zaslíbená země, pozemský život, Boží království

Blíží se doba prázdnin, se školou jezdíte na výlety, s rodiči se připravujete na dovolenou. Jistě víte, že na takovou cestu je potřeba se dobře připravit. A co teprve, když se člověk někam stěhuje! Dlouho dopředu se objednává stěhovací vůz, dlouho se balí všechny věci. Asi to bude tím, že věci ke stěhování máme mnoho. Když před více než

třemi tisíci lety odcházeli Izraelité z Egypta, jistě měli věci o mnoho méně. Nevíme, co všechno si balili, ale známe jejich poslední večeři před odchodem. Vzpomene si někdo z hodin náboženství, co tehdy jedli? ... Ano. Beránka, nekvašené chleby, zelené hořké byliny, víno s vodou. Pak se vydali na dlouhou cestu do země zaslíbené – do Kanaánu. *(Zavolat tři pomocníky. Jeden drží nápis Egypt, druhý směrovku Země zaslíbená. Třetí stojí uprostřed; má na zádech batoh, v ruce poutnickou hůl a je otočen směrem k zaslíbené zemi. Je třeba vybrat klidnější děti, protože budou muset strávit delší dobu v klidu a nerušit výklad. Na dobu výkladu si mohou sednout před ostatní na zem.)* Přesto, že Izraelité byli v Egyptě pouhými otroky, Pán Bůh si je vyvolil za svůj národ. Nic jim však nenařizoval. Chtěl, aby sami potvrdili, zda chtějí být jeho národem. Potvrzením měla být smlouva mezi Bohem a Izraelity. Být vyvoleným Božím národem zajišťovalo Izraelitům budoucnost. Znamenalo bezmeznou Boží pomoc a ochranu ve všech dobách. Kdo by takovou věc odmítal!

V dnešním prvním čtení jste mohli slyšet, jak takové uzavření Smlouvy mezi Bohem a člověkem vypadalo. Bylo zpečetěno krví obětních zvířat. Pro Izraelity bylo Boží vyvolení nesmírně důležité. Každý rok si připomínali Poslední večeři před vyjitím z Egypta, i Smlouvu, kterou uzavřeli s Hospodinem.

Pán Ježíš dal prastarému židovskému svátku nový rozměr. Při oslavě Poslední večeře vzal svůj kalich s vínem a řekl: „Toto je má krev smlouvy, která se prolévá za vás a za všechny...“ Uzavřel tehdy s lidmi novou smlouvu. Smlouvu, která se netýká jen Izraelitů, ale zahrnuje všechny lidi. Smlouvu, která zajišťuje novou budoucnost. Budoucnost v Božím království. Tuto Smlouvu pak zpečetil ještě svou vlastní krví vylitou za nás na kříži.

„Postavit“ pomocníky. První změni označení „Egypt“ za označení „pozemský život“. Druhý pomocník vymění svou tabuli za označení „Boží království“. Nová smlouva nám neusnadňuje hmatatelnou pozemskou cestu, ale očima neviditelnou cestu, po které jdeme do Božího království. Podobně jako Izraelité, i my křesťané si uzavření Nové smlouvy připomínáme. Ne jednou za rok, ale při každé mši svaté. Při ní také přijímáme posilu na cestu životem: samého dárce Smlouvy – živého Pána Ježíše pod způsobou chleba a vína.

Heslo: Pán Ježíš s námi uzavřel novou smlouvu a zpečetil ji svou krví. Nebo: „Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás...“, řekl Pán Ježíš.

Nejsvětějšího Srdce Ježíšova – cyklus B

Oz 11, 1. 3 - 4. 8c - 9; Ef 3, 8 - 12. 14 - 19; Jn 19, 31 - 37

Pomůcky: papírové nákresy několika známých informativních dopravních značek (např. označení pro občerstvení, čerpací stanici apod.), nástěnka, dvě stejná velká srdce, v jednom z nich naznačená rána po kopí, na větší kusy natrhané tmavé papíry, špendlíky, papírové modré paprsky a fixy, případně již nachystané popsané paprsky

Jsou krásné dny, blíží se prázdniny a mnoho z vás jistě jezdí s rodiči autem na výlety. A jak tak jedete, vidíte u silnice nejrůznější billboardy, reklamy, ale také dopravní značky. Znáte je? Já jsem si sem dnes několik přinesl. Můžeme si to vyzkoušet. (*Vytáhnout hodně známé značky a nechat děti vysvětlit, co znamenají.*) ...Výborně. Podle čeho jste právě tuto značku poznali? ... Ano. Je na ní malý symbol (*čerpací stanice, restaurace apod.*) Teď zde mám jiný symbol. (*Vytáhnout symbol srdce*). Co znamená takový symbol? ... Ano. Je to srdce; lidský orgán zajišťující oběhový systém, ale také symbol upřímné lásky, symbol nitra člověka, symbol duše.

Pán Bůh ze své veliké lásky a dobroty stvořil jednoho dne svět. Chtěl, aby se všichni lidé měli rádi. (*Přišpendlit srdce na nástěnku – může vykonat i pomocník.*) Jenže lidé často na Boha úplně zapomínali nebo naopak chtěli být jako on. Ve světě se množil hřích. (*Na papírové srdce na nástěnce špendlit „hříchy“ ve formě lístků popsaných konkrétními hříchy nebo jen tmavé natrhané kusy tmavého papíru.*) Ale Bůh přesto na své lidi nezanevřel. Proto poslal na svět svého Syna – Pána Ježíše, aby na sebe vzal všechny naše hříchy a vykoupil nás. A co udělali lidé? ... Část z toho jsme četli v dnešním evangeliu. Vzpomenete si ještě? ... Lidé ukřižovali Pána Ježíše a když zemřel, jeho srdce probodli kopím. (*Srdce na nástěnce překryt srdcem probodným.*) Dovedete si představit takovou nevděčnost? Když někdo ublíží někomu, koho máme rádi, chceme si to s ním co nejpřísněji vyřídit. Chceme mu dát co proto, aby si již příště nic takového nedovolil. Jenže tak jednáme my – lidé, nikoliv Bůh. Ježíšovo srdce zraněné kopím na kříži se stalo Pramenem lásky a milosti pro druhé lidi. Vyvěrá z něj nová lásky k nám, lidem, odpuštění, důvěra, naděje, víra (*špendlit paprsky směrem z rány na srdci*) a mnoho dalších milostí, které potřebujeme k tomu, abychom se jednou dostali do nebe a sešli se s Pánem Ježíšem na věčnosti.

Heslo: Srdce Ježíšovo je pramenem věčného života.

2. neděle v mezidobí – cyklus B

1 Sam 3, 3b - 10. 19; 1 Kor 6, 13c - 15a. 17 - 20; Jn 1, 35 - 42

Pomůcky: výklad jmen (lze najít na internetu nebo stručný výtah v metodice pro 5. třídu ZŠ – Společně vytváříme Boží království)

Už dlouho se zde v kostele scházíme na bohoslužbách, ale nejsem si zcela jist, zda se všichni známe. Co kdybychom dnes začali představováním? Stačí křestní jméno. Já se jmenuji ... A vy? (*Děti postupně říkají své jméno.*) Co myslíte, proč jsem se ptal na vaše jména? ... Protože – jak jste si asi všimli – v dnešním evangeliu se to jméno jen hemžilo. Evangelista Jan v něm představuje několika jmény Pána Ježíše a také jmenuje některé apoštoly, kteří se k němu přidali. Tak nejprve Ježíš. Jaká jména mu evangelista dává? ... Ano. Pán je zde nazýván *Beránek Boží* (tak ho nazval Jan Křtitel), učedníci ho oslovili *Rabi* (což je v hebrejštině Mistře), Ondřej ho pak svému bratru představil hebrejsky - Mesiáš, což je řecky Kristus, do češtiny přeložitelné jako Pomazaný. (Tak vida, kolika jazyky hned umíme oslovovat Pána Ježíše!)

Ale teď k učedníkům. Koho evangelista jmenuje? ... Ano. Kromě Jana Křtitele je to Ondřej, původní učedník Jana Křtitele a jeho bratr Šimon, kterému Pán dává nové jméno Kéfas, to je Petr – skála. Jméno je pro člověka velmi důležité.

1. verze: (je na ni potřeba dobře volit slova, aby „pokus vyšel“)

„Teď bych tady někoho potřeboval.“ (*Děti by měly zbystřit a zůstat na místě, event. se hlásit, event. všichni přiběhnout. Každopádně znejistí.*)

„Teď bych tady potřeboval Vojtu.“ (*Oslovené dítě by mělo přijít.*)

Vidíte, co znamená jméno? Jménem mohu někoho vyzvat ke spolupráci, k přijetí odměny apod. Když jsem nikoho neoslovil, byli jste na rozpacích. „Mám snad jít já nebo ne?“ napadlo vás asi. Jakmile jsem určil jméno, bylo vše hned jasné. Oslovený přišel, ostatní si nedělali zbytečné naděje.

Jiná, „jistější“ verze: Aniž byste si to uvědomovali, znáte to jistě ze školy: paní učitelka vás odvádí do šatny a na chodbě leží na zemi papírek. Paní učitelka řekne: „Seberte to někdo!“ Co se stane? ... Většinou vůbec nic. „Přece to paní učitelka neříkala mně,“ omlouvají se v duchu děti a jdou dál. Jiná situace vzniká, když se paní učitelka zastaví a nařídí: „Pavle, seber ten papír.“ Pavel se nemůže vymlou-

vat, že neví, kdo by to měl udělat. Podobně to asi znáte z domova. Když maminka zavolá, že *někdo* má jít udělat něco, do čeho se *nikomu* nechce, obvykle čeká docela dlouho. Vidíte, co znamená jméno? Jméno mohu někoho vyzvat ke spolupráci, k přijetí odměny apod.

Pokud znám něčí jméno, mohu s ním navázat vztah kamarádství, přátelství, nějakým způsobem k němu patřím... (V dřívějších dobách si dokonce lidé mysleli, že ten, kdo zná moje jméno, může mě ovládat. Jméno se hebrejsky řekne „shem“ – což možná znáte z pohádky: šemem se oživovala ohromná síla Golema. Jenže člověk není hliněné monstrum a tak to s tím ovládním není tak nebezpečné.) Ted' mě napadlo: kdo zná vaše jméno? ... (*Děti by měly jmenovat příbuzné, kamarády, lidi, s nimiž přicházejí do kontaktu.*) Naše jméno zná dobře také Pán Bůh. Poprvé každého z vás jménem oslovoval ústy kněze při křtu. Ve chvíli, kdy jste se stávali Jeho - tedy Božím dítětem. Tehdy, kdy jste většinou ještě neuměli mluvit a bylo vám úplně jedno, jak se jmenujete, protože jste byli malými miminky. Bůh už před tím znal Bůh vaše jméno a křtem jste k němu navíc začali patřit. Patřit k Bohu je pro člověka vždycky výhodné. Protože *kdo patří (k) Bohu*, o toho se Bůh stará, má ho rád, vede jej, chrání ho a opatruje. A toho bychom si měli vážit.

Na začátku kázání jste říkali svá jména. Vaši rodiče vám je vybrali možná ještě dřív, než jste se narodili podle toho, jaké jméno se jim líbilo; koho chtěli mít doma. Dnešní evangelium ukazuje, že jméno se dá i přeložit. Šimonovi Pán změnil jméno na Kéfas, to je Petr a o něco dále je napsáno, že Petr, to je skála. Podobně se dají přeložit i jiná jména. Zajímá vás, co v překladu znamená vaše jméno? Tak se to pojd'te dovědět. (*Dětem se rozdávají papírová srdíčka s jejich jménem a překladem. Zbude-li čas a dovolí-li to počet a věk dětí, na závěr se děti mohou představit znovu, tentokrát překlady svých jmen.*)

Heslo: Pán Bůh zná mé jméno.

3. neděle v mezidobí – cyklus B

Jon 3, 1-5.10; 1Kor 7, 29-31; Mk 1, 14-20

Pomůcky: bochník vypečeného chleba, dřevěný nebo umělohmotný nůž, nůž na chléb

Ted' jste dávali dobrý pozor na evangelium - musím vás pochválit. Ale kdo z vás si pamatuje, co jsme slyšeli v evangeliu minulý týden? ... Ano. K Pánu Ježíši se přidali první učedníci: dva, kteří původně pomá-

hali Janu Křtiteli; jeden z nich byl Ondřej a ten potom přivedl svého bratra Šimona, kterému dal Ježíš nové jméno – Petr. Dnešní evangelium jako by na to minulé navazovalo. Šimon a Ondřej se přidali k Pánu Ježíši, nově se připojili i bratři Jakub a Jan Zebedeovi. Je vidět, že Pán začíná své působení mezi lidmi – vybírá si první apoštoly, na nichž postaví církev. Ve svých kázáních upozorňuje lidi: „...Přiblížilo se Boží království. Čiňte pokání a věřte evangeliu.“ Možná bychom to mohli říct jinými slovy: „*Začalo to, co předpovídali proroci. Věřte radostné zprávě o vykoupení a změňte své jednání...*“ Co měli lidé vlastně dělat? Co znamená *změnit své chování*?... Polepšit se? - to by bylo málo. Polepšit se přece mohou i ti, kteří neznají Pána Ježíše. Jak podle dnešního evangelia *změnili své chování* apoštolové? ... Všechno zanechali a vydali se za Pánem. Šli za ním, aby poznali, jak žije, jak jedná, co říká... Aby se od něho co nejvíc naučili. Viděli v něm někoho, od koho se mohou naučit mnohem víc než od kohokoliv jiného. Měli pravdu. Pán Ježíš je sám Bůh. Má na vše mnohem lepší recept, mnohem lepší prostředky, mnohem lepší pomůcky, než jsou ty lidské. Rozdíl mezi tím, co děláme s Bohem a bez něj je někdy podobný rozdíl v činnosti, kterou dělají děti a činnosti, kterou dělají dospělí. Jinými slovy: Někdy si myslíme, že jednáme stejně jako dospělí a divíme se, že výsledek je úplně dětský. Že je to moc složité? Zkusíme si to ukázat na příkladu. Pomůžete mi? ... (*Jsou voláni dva pomocníci.*)

Mám zde dva pomocníky. Oba budou mít stejný úkol: ukrojit krajíc chleba. (*Oba dostávají bochník chleba, případně – máme-li jen jeden bochník, pracují postupně.*) Jenže první pomocník dostává na ukrojení umělohmotný (dětský) nůž. Takto často jedná člověk bez Boha. Snaží se dělat všechno svými lidskými silami, lidskými prostředky, které jsou značně nedokonalé. A výsledek? Spousta zbytečného pachtění, námahy... (*první pomocník se snaží ukrojit krajíc*). Pán Ježíš nám chce v našem životě pomáhat, radit, jako bychom využívali lepších prostředků. (*Druhý pomocník dostává do rukou nůž na chleba a krájí krajíc.*) Výsledek takového jednání je lepší. Ale ještě jedna věc: může krájet malé dítě chléb pořádným ostrým nožem? ... Nemůže. K takové práci musí být již větší, zkušenější. Maminka nebo tatínek, kteří svému dítěti nůž půjčí, musí dobře uvážit, zda je již dítě dost velké. Navíc mu také důvěřují, že bude s nožem dobře zacházet. Podobně je to u Boha. Ne každému dává stejné prostředky k dosažení cíle, nepomáhá ani všem ve stejnou dobu. Jako správný rodič rozlišuje, kdy a jak je potřeba pomoci.

Heslo: Změňme své chování a věřme Pánu Ježíši.

Jiná verze pro 3. neděli v mezidobí – cyklus B

Jon 3, 1-5.10; 1Kor 7, 29-31; Mk 1, 14-20

Pomůcky: označení pro čtyři apoštoly s nápisy jejich jmen (Ondřej, Petr, Jakub, Jan), event. židličky pro tolik dětí, kolik jich chceme zapojit do akce (nejsou nutné)

Teď jste dávali dobrý pozor na evangelium - musím vás pochválit. Ale kdo z vás si pamatuje, co jsme slyšeli v evangeliu minulý týden? ... Ano. Za Ježíšem přišli první učedníci: dva učedníci, kteří původně pomáhali Janu Křtiteli; jeden z nich byl Ondřej. Ten potom přivedl svého bratra Šimona, kterému dal Pán nové jméno – Petr. Dnešní evangelium jako by na to minulé navazovalo. Jak? ... Mohli bychom to zkusit zahrát. Chcete? Dobře. Ale budu potřebovat šikovné pomocníky, kteří dnes dobře poslouchali a pamatují si, co kdo dělal a říkal. *(Je vybrána šikovná postava představující Pána Ježíše, případně si tuto postavu ponechá kněz, aby mohl korigovat děj do správných kolejí. Dále jsou vybráni čtyři apoštolové, kteří dostávají své označení.)*

Kdo mluvil první v dnešním evangeliu? ... Co říkal? ... Ano. Byl to Pán Ježíš, který přišel do Galileje a kázal: „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Čiňte pokání a věřte evangeliu.“ Mohli bychom to říct jinými slovy? Jakými? ... Ano. Třeba: : „*Právě začíná to, co předpovídali proroci. Věřte radostné zprávě o vykoupení a změňte své jednání...*“ Co měli lidé vlastně dělat? Jak měli změnit své jednání?... To ukazuje biblický text hned v návaznosti. Co udělal Ježíš? ... Ano, uviděl Petra a Ondřeje (co právě dělali? – ukažte) a řekl jim: ... *(Pojďte za mnou.)* A Oni? ... Ano. Ihned všechno nechali a šli za ním. *(Vybrané děti „hrají“ co nejvíc samostatně.)* Potom uviděl Pán Ježíš ... *(koho?)* a řekl jim ... *(Co?)* A oni hned ... *(Co udělali?)* Z dalších textů víme, že tím to zdaleka neskončilo. Co se dělo dál? ... Postupem času zval Pán Ježíš i apoštolové další a další učedníky. *(Děti zvou další a další děti z lavic. Pokud se oslovené dítě stydí, lze okomentovat slovy: I tehdy někteří oslovení nepřišli... Někteří povolání sice přišli, ale ostýchali se nebo se z nejrůznějších příčin báli pozvat další lidi... Ježíšovo volání nešířili dál... apod.)* Lidé přicházeli k Ježíšovi a přiváděli další a další. Kamarádi své kamarády, sourozenci své sourozence, rodiče své děti, někdy děti své rodiče. Takto je tomu již 2000 let. Tak jako tehdy, i dnes volá Pán Ježíš další a další spolupracovníky, kteří k němu přivádějí další. Zavolal mě, volá každého z vás, kteří jste tady. Volá nás jménem (už při křtu) a vybízí ke spolupráci.

Heslo: Pán Ježíš volá i mě ke spolupráci.

4. neděle v mezidobí – cyklus B

Dt 18, 15 – 20; 1 Kor 7, 32 – 35; Mk 1, 21 – 28

Pomůcky: listy s nápisy typických vět pro jednotlivé profese – nemusí být

Chodíte do kostela, do náboženství, jistě mi tedy dokážete odpovědět na tak jednoduchou otázku, jakou vám nyní položím. Kdo je Pán Ježíš? ... Ano. Boží Syn. To dnes víme my; třeba podle toho, že za nás zemřel na kříži a třetího dne vstal z mrtvých. Současníci Pána Ježíše o něm ale tohle ještě nevěděli. Měli tedy vůbec nějakou možnost poznat, že je Boží Syn? ... Ano, dělal zázraky...*(jaké)*, ale nejen to. Dnešní evangelium nás upozorňuje ještě na něco, co již tehdy lidé velmi dobře vnímali. Co to bylo?... Ano. Učil jako někdo, kdo má moc. Úplně jinak, než všichni tehdejší židovští učitelé. Ti se vždy odvolávali na moudré učení nějakého svého předchůdce, předávali to, co se sami naučili a nepřinášeli nic nového. To Pán Ježíš nedělal. Představený program Božího království i svého nebeského Otce. Lidé tedy mohli poznat Pána podle způsobu jeho řeči.

Teď mě napadlo: dá se poznat podle způsobu řeči, kdo právě mluví? Jakou profesí se dotýčný člověk zabývá? Možná bychom si to mohli zkusit zahrát. *(Kazatel má v podstatě dvě možnosti: sám předvádět dětem typické věty jednotlivých profesí a děti hádají, kdo takto mluví nebo vybrat šikovné děti, které si věty vymyslí na základě zadané postavy a ostatním předvedou. Podle toho, pro kterou možnost se rozhodne, volá nebo nevolá pomocníky.)*

Příklady řeči:

- „Tak děti, otevřete si učebnice na straně 23 a uděláme si společně cvičení 6.“ (učitel-ka)
- „ Pěkně otevři pusinku, vyplázni jazyk a řekni: ÁÁ.“ (lékař/ka)
- „ Pojď mi pomoci utřít nádobí!“ (doma, maminka, taťka, sourozenec)
- „ Dobrý večer, vítám vás u dnešních zpráv.“ (hlasatel/ka)
- „ Jsme právě ve výšce 4 kilometrů a chystáme se na přistání.“ (letec, pilot v letadle)
- „ Dělá to 56 korun. Budete si přát ještě něco jiného?“ (prodáváč-ka)
- „ Postupte si, prosím, ještě dál do vozu!“ (řidič autobusu)
- „ Omlouvám se za přerušení výuky. Vyslechněte krátké hlášení.“ (hlasatel školního rozhlasu, může být i pan ředitel)
- „ Dovolte jízdenky, prosím.“ (průvodčí ve vlaku)

- „ Posadte se. Tak jak to chcete zkrátit?“ (holič, kadeřnice)
- „ Už máte vybráno? Co si dáte? A něco k pití?..“ (servírka, číšník v restauraci)
- „Tak jdem fírat.“ (havíř)
- „Jménem zákona, otevřete.“ (policie)

Všímejte si projevu lidí. Časem zjistíte, že slovní projevy se od sebe liší, i když lidé mluví stejným jazykem. Podobně to bylo i s Pánem Ježíšem. Mluvil stejným jazykem jako lidé kolem něho, a přece jinak než všichni tehdejší učitelé zákona. Podle jeho projevu mohli již tehdy lidé poznat, že je skutečný Boží Syn, zvláště když někdy svá slova potvrdil ještě zázrakem, jako v dnešním čtení. Tam jsme také slyšeli, že lidé „žasli nad jeho učením a zvěst o něm se rychle rozšířila po celé krajině“. Jsme i my ochotni „žasnout nad Ježíšovými slovy, žít podle nich a šířit je dál?

Heslo: Pán Ježíš učí jako ten, kdo má moc.

5. neděle v mezidobí – cyklus B

Job 7, 1 – 4. 6 – 7; 1 Kor 9, 16 – 19. 22 – 23; Mk 1, 29 – 39

Pomůcky: velký arch papíru a silný fix nebo tabule s křídou. Místo psaní můžeme symbolicky malovat nebo užít jako ilustraci hotové obrázky.

Máte ve škole rozvrh hodin? ... K čemu je? ... Mohli bychom si sestavit rozvrh celého dne? Připouštím, že bude trochu zjednodušený, protože by měl být společný nám všem.

(Kněz si připraví tabuli a zapisuje sám nebo si zavolá vhodného pomocníka.) Nadepisuje: „ráno“: Co většinou ráno děláme? ... Správně! Vstáváme. *(napíše).* Samozřejmě k tomu vstávání patří oblékání, ranní hygiena, někdo si zacvičí, posnídá, někdo stihne ještě sledovat televizi... To vše jsme shrnuli pod pojem „vstávání“. Ještě něco jsme tu nezmiňovali? ... Ano. K správnému vstávání nepatří jen probuzení těla, ale i probuzení duše – tedy ranní modlitba *(připsat)*

Nadepsat „dopoledne“. Tady bychom si to mohli rozdělit. Něco jiného děláme v neděli a něco jiného ve všední dny. Tak nejdřív ve všední dny. Co děláme většinou dopoledne? ... Ano. Pracujeme. *(napsat)* Rodiče většinou v práci, maminka někdy třeba doma při péči o malé dítě, školní děti mají svou práci ve škole. Proč rodiče chodí do práce? ... Ano. Aby si vydělali peníze. Vydělávají peníze tím, že dělají

něco, co je k prospěchu druhých. Lékař v práci léčí nemocné, listonoš roznáší dopisy, řidič autobusu vozí lidi, kteří někam jedou. Každý, kdo pracuje, dělá vlastně nějakou službu pro druhé. Děti se to ve škole teprve učí. Ale jistě mi dáte za pravdu, že i takové učení je někdy docela „těžká práce“ *(k slovu „pracujeme“ doplnit „pro druhé“)*. Ještě doplníme, co děláme obvykle v neděli dopoledne? ... Ano. Chodíme do kostela na mši svatou. *(zapsat)*

A co odpoledne? *(Nadepsat).* Končí škola, končí pracovní doba. Jdeme domů. Co obvykle děláme? ... Dobře. Shrňme to. Cestou se potkáváme s druhými lidmi. Někoho známe, zastavíme se s ním, sejdeme se, abychom si zahráli nějaké hry, proběhli se venku, šli do hudebky nebo nějakého kroužku. Ať je to ve všední den či v neděli, máme víc času na sebe, na své záliby i na druhé. Občas nás může někdo požádat o radu, tak si s ním povídáme, předáváme mu své zkušenosti, zkusíme poradit. To se vám už jistě každému stalo. *(čas pro sebe a pro druhé)* Doma je potřeba pomoci, pomáháme, hrajeme si, připravujeme se na příští den.

Přichází večer. *(nadepsat).* Den je u konce. Co většinou všichni děláme? ... Ano. Pomalu se připravujeme k spánku. *(Příprava k spánku).* Patří sem, podobně jako ráno jídlo, hygiena... Večer si máme udělat čas ještě na něco. Myslím, že už to tady někdo říkal. Co to je? ... Ano. Večer si máme vyhradit čas na modlitbu. *(připsat „večerní modlitba“)* Nyní můžeme v klidu spát.

Napišeme *noc – spánek.*

Proč jsme si to celé říkali? Protože dnešní evangelium je tak trochu představením denního rozvrhu Pána Ježíše. Že jste si toho nevšimli? Tak se na to podíváme.

Můžeme předpokládat, že Pán Ježíš ráno vstával, podobně jako my. Dnešní evangelium jej zachycuje ve chvíli, kdy jde ze synagógy. Židé chodili do synagógy v sobotu, podobně jako my chodíme v neděli do kostela. *(poukázat na shodu rozvrhu).* Co dělal Pán Ježíš dál? Setkal se s Petrovou příbuznou. Byla nemocná a potřebovala jeho pomoc. Uzdravovat sice neumíme, ale jistě bychom i v neděli pomohli podle svých možností tomu, kdo to potřebuje.

Večer byl pro Židy novým dnem. Zatímco v sobotu se dodržoval klid, nepracovalo se, podobně jako u nás v neděli, po západu slunce začínal nový den. Pracovní. Lidé se dověděli, že je Ježíš v Kafarnau a tak mu přinášeli nemocné a on je uzdravoval. Vlastně tady Pán Ježíš podle našich pravidel pracoval tak trochu přesčas, protože my se většinou večer ukládáme k spánku. To jistě udělal nakonec i Pán a lidé, kteří

byli s ním. Ti ho také ráno hledali. Kde ho našli? ... Ano. Na pustém místě, kde se modlil. *Poukázat na naši ranní modlitbu.* A apoštolové ho hned hnali do práce: „Všichni tě hledají.“ Naráželi na to, jak předešlý večer uzdravoval. „Má jít a pracovat! Uzdravovat!“ Mysleli si. Jenže Pán Ježíš je neposlechl. Co odpověděl? ... „Pojďme do okolních městeček, abych tam kázal, protože proto jsem přišel.“

Co to znamená? Že to večerní uzdravování nebylo vlastně Ježíšovo zaměstnání, jeho práce, tak jak si to lidé mysleli. Uzdravování nemocných byl Ježíšův čas pro druhé (*ukázat v našem rozvrhu na odpolední činnost*). „Hlavní Ježíšovou prací“ bylo hlásání Božího království. Proto přišel na svět.

Pán Ježíš nám má být vzorem v životních hodnotách. I pro nás by tedy mělo být nejdůležitější Boží království a pak teprve to, co druzí považují za naši práci.

Heslo: Hledejme nejprve Boží království.

Jiná verze pro 5. neděli v mezidobí – cyklus B (zpracováno pro malé děti)

Job 7, 1 – 4. 6 – 7; 1 Kor 9, 16 – 19. 22 – 23; Mk 1, 29 – 39

Pomůcky: maňásek holčičky skrytý v košíku s peřinkami

Na začátku si zazpíváme (nejraději) ukazovací písničku, např. Kdo stvořil. Písnička by měla vyjadřovat, že Pán Bůh může udělat všechno. Katecheta uvítá děti a podotkne, že dnes si vzal někoho na pomoc. Než ale „pomocníka“ vytáhne z košíku, ozve se zaplakaní. „Co to bylo? Slyšely jste to, děti, také?“ Zaplakaní se ozve znovu. V košíku najde katecheta uplakanou loutku. „Evičko, co se ti stalo? ... Bolí tě hlavička?...“ (Katecheta si s loutkou navlečenou na ruce a položenou v náručí povídá.) „Zdá se, že z pomoci dnes moc nebude. Evička (či jak se loutka jmenuje) je asi nemocná. Raději ji uložím do postýlky (*vykoná před zraky dětí*). Byly jste také někdy nemocné, děti?“ ... „A co vám bylo?“ ... „Co s vámi maminka dělala?“ ... Ano. Šli jste spolu k paní doktorce a ta vám předepsala léky. Doma vás maminka uložila do postýlky a dávala medicínku od paní doktorky. – A uzdravili jste se hned?“ ... „Ne? Za jak dlouho?“ ...

Pokračujeme dětským převyprávěním dnešního evangelia s důrazem na rychlé uzdravení jedné paní z Petrovy rodiny, která se tak moc uzdravila, že hned mohla vstát a starat se o Pána Ježíše a apoštolů.

Potom přinášeli Pánu ještě další nemocné a on je až dlouho do noci uzdravoval. Zvěst o Ježíšově přítomnosti se velmi rychle rozšířila. Brzy ráno už tam byli lidé zase. Jenže tam nebyl Pán Ježíš. Apoštolové ho hledali. Kde byl? Brzy ráno, ještě za tmy odešel na místo, kde nikdo nebyl a tam se v tichosti a klidu modlil. Tak ho našli apoštolové. „Pane, kde jsi? Všichni tě hledají!“ volali apoštolové. „Všichni mě hledají? Ale já jsem nepřišel jen léčit nemocné,“ řekl Pán Ježíš. „Přišel jsem hlavně kázat lidem o Bohu! Pojďme jinam, do okolních měst, kde to ještě neslyšeli!“ naléhal Pán na apoštolů. A odešel kázat do míst po celé Galileji.

Ti lidé se měli, řeknete si možná. Nemuseli být dlouho nemocní v posteli! Přinesli je za Pánem Ježíšem a on je hned uzdravil. Však se to také lidem líbilo! Proto jich za Ježíšem tolik chodilo. Jenže on říkal, že přišel hlavně kvůli něčemu jinému. Dávali jste pozor? Kvůli čemu? ... Ano. Přišel, aby je učil poznat Pána Boha. Přišel je pozvat do Božího království. Přišel jim ukázat cestu k Pánu Bohu!

Pro nemocné tělo máme mnoho lékařů, kteří nás léčí různými léky. Žádný z nich nám však neukazuje cestu do nebe ke svému Otci. Takovým lékařem byl jen Pán Ježíš.

Kdo je tatínek Pána Ježíše? ... Co může dělat Pán Bůh? ... Tak si to na závěr ještě zazpíváme (*píseň Kdo stvořil nebo obdobnou ukazovací písničku*).

6. neděle v mezidobí – cyklus B

Lv 13, 1 – 2. 45 – 46; 1 Kor 10, 31 – 11, 1; Mk 1, 40 – 45

Pomůcky: tác s vodou, event. zbytky sněhu

Tak jsem vám chtěl dnes donést něco, o čem si budeme povídat a nějak to dopadlo jinak, než jsem zamýšlel. Všechno, co zbylo z mé pomůcky, je tahle louže na tácu. Měl tam místo ní být sněhulák. Stavěli jste letos sněhuláka? ... A povedl se? ... Malá Karolínka také velmi ráda stavěla sněhuláka. Jenže když napadl ten pravý sníh, ze kterého se tak dobře stavějí sněhuláci, měla Karolínka teplotu a musela být doma. „Neboj, postavím ti toho nejhezčího sněhuláka, jakého jsi kdy měla,“ těšil Káju bráška Ondřej, „můžeš se na něj dívat aspoň z okna.“ Ondra dodržel slovo. Aby byl sněhulák „jako živý“ a nemusel stát na jednom místě, vystavěl ho Ondra na starých rozložitých bobech. Na hlavu mu nasadil pestrobarevný květináč, do rukou připevnil koště, na obli-

čejí mu z kousků uhlí a mrkví udělal usměvavý obličej. Když pak s hoto-
vým sněhulákem popojížděl před Kájíným oknem, tleskalo děvčátko
radostně rukama: „Je jako živý! Je jako živý!“ Nemohla se sněhuláka
vynadívát. Jen nerada se na mamincin pokyn vracela do postýlky. I pře-
sto, že měla ležet, co chvíli vstávala a sledovala nového kamaráda.
Na krajinu se pomalu snášel večer, přicházela noc. Celá vesnice usínala.
Karolínka, která se kvůli nemoci prospala ve dne, však vůbec nebyla una-
vená. Co dělá její sněhulák? Vzpomněla si najednou. Vyhlédla z okna.
Stál na místě, kde ho nechal Ondra a Karolínce připadal hrozně smutný
a opuštěný. Kdyby byl tady se mnou, jistě by mu bylo líp! Mohla bych
mu třeba povídat pohádku! Napadlo Káju. Potichoučku si přes pyžamko
natáhla tepláky a opatrně vyšla z domu. Zprvu jí byla zima, ale brzy se
zahřála tím, jak se snažila sněhuláka na bobech popotáhnout. Konečně
se to podařilo. Dostat ledového kamaráda až do pokojíčku byla sice velká
námaha, ale Kája to zvládla. Opatrně jej postavila k postýlce a vlezla si
pod peřinku. Ani mu nestačila povědět pohádku, a už tvrdě spala.
Ve snu si role obrátili. Sněhulák Karolínce povídal pohádky, a když je to
přestalo bavit, hráli si spolu na schovávanou. „Kde je? Kam se schoval?“
Posadila se ráno Karolínka na postýlce. Vedle ní byla veliká louže vody,
ve které se válelo koště a květináč. Sněhulák roztál. Děvčátku bylo
do pláče. Přece pro něj chtěla to nejlepší! Maminka to nechtěla pochopit.
Když o chvíli později vešla do pokojíčku, na Karolínku se moc zlobila.

Jistě se vám to už také stalo: chcete udělat dobro a dopadne to
přesně naopak... Bylo to možná podobně i v dnešním evangeliu.
Uzdravený malomocný jistě nechtěl Pánu Ježíši ublížit tím, že o tom
všude vypravoval. Malomocenství byla tehdy totiž velice ošklivá
a nakažlivá nemoc, na kterou se umíralo. Všichni se báli, aby se nena-
kazili a nemocnému se zdaleka vyhýbali. Ježíš se nemocnému nejen
nevyhnul, ale dokonce ho vyléčil. Nemocný mu byl jistě velice vděčný.
Možná ze samé radosti zapomněl, že mu Pán přikázal, že o tom nemá
nikde mluvit. Chtěl se přece jen s druhými podělit o svou radost. Proč
by to mělo být špatně? Říkal si možná. Pánu Ježíši však svým jedná-
ním zkomplikoval život. Nemohl veřejně chodit do měst a musel zůstat
na opuštěných místech. I tak ho všude lidé vyhledávali jako divo-
tvůrce a on nemohl svobodně působit jako hlasatel evangelia.

Jak to jen udělat, abychom nedostávali vynadáno za něco, co mys-
líme dobře? Učme se domýšlet důsledky svého jednání. Pán Bůh nám
na to dal svobodnou vůli. Ne abychom ji prosazovali vždy a za všech
okolností, ale abychom zbytečně neubližovali druhým.

Heslo: Nauč mě, Pane, správnému rozhodování.

7. neděle v mezidobí – cyklus B

Iz 43, 18 – 19. 21 – 22. 24b – 25; 2 Kor 1, 18 – 22; Mk 2, 1 – 12

Pomůcky: dlahy na horní i dolní končetiny, fixace (případně fixační
ortézy)

Jistě jste teď všichni dávali dobrý pozor a řeknete mi, které dvě
postavy v dnešním evangeliu byly nejdůležitější ... Správně. Pán Ježíš
a ochrnutý. Kdo je to *ochrnutý*? ... Ano. Ochrnutý je člověk, který
nemůže hýbat rukama, nohama, nemůže se posadit, postavit ani cho-
dit. Dokážeme si to vůbec představit? Možná by bylo lépe si to uká-
zat! Ale na to potřebuji pomocníky (*Vybrat z dětí vhodného pomoc-
níka a dlahami mu znehybnit ruku*). Ten, kdo má ochrnutou ruku,
nemůže s ní hýbat nejméně tak, jako teď můj pomocník. Co všechno
se nedá s takto znehybněnou rukou dělat? (Možná jste někdo měl ruku
v sádře a máte s tím vlastní zkušenosti.) ... Ano. Nemůže se najíst,
napít, učesat, umýt, obléct, pěkně psát (nějaký škrabopis by možná
našemu figurantovi šel, s opravdu nemocným by to bylo horší) (*Vše,
co děti navrhuji, může figurant zkusit předvést, aby ukázal, že děti mají
pravdu.*)

Teď si vyberu druhého pomocníka a než bude mít znehybněnou
nohu, můžete zatím vzpomínat, jaká činnost se dělá špatně s ochr-
nutou nohou. (*Fixaci končetiny může dělat kazatel nebo si zavolá dal-
šího spolehlivého pomocníka a tím se již uvolní pro rozhovor s dětmi.*)
Už víte, co nelze dělat jen s jednou nohou? ... Ano. Nelze utíkat, špatně
se sportuje, nejde hrát fotbal, košíkovou, tenis, ale nejde ani klečat,
nosit těžké věci, např. něco stěhovat, něco přeskakovat...
(*Pomocník může zkusit ukázat – pozor! Nesmí si vypomáhat fixova-
nou nohou, případně lze obě nohy ještě svázat.*)

Jak se máme chovat k lidem, kteří mají nemocné ruce, nohy – mají
třeba některou z končetin v sádře? ... Ano. Máme jim pomáhat.
Vidíme, že nemohou to či ono udělat, tak jim s tím pomůžeme, bereme
na ně ohled. (*Poděkovat pomocníkům za spolupráci a propustit je.*)

My máme naštěstí ruce i nohy zdravé. Přesto bychom si to někdy
rádi (ať už vědomě či nevědomě) s nemocnými vyměnili. Třeba tehdy,
když bychom měli klečat při modlitbě. Neklečíme. Proč? Protože se
nám jednoduše nechce, a stejně se to *nemusí*. A tak si to zjedno-
dušíme. Nebo máme někam mamince zaběhnout, něco vyřídít.
Máme přece zdravé nohy; tak v čem je problém? Nechce se nám.
Máme si hrát s nemocným sourozencem nějakou hru. Máme přece
zdravé ruce, jenže se nám právě nechce. Máme někomu něco vyří-

dit, vysvětlit, jít se omluvit. Máme přece zdravá ústa, tak proč je to pro nás těžké? ... Nechce se nám. A výsledek? I když jsme na pohled zdraví, jednáme, jako bychom byli nemocní. Tou nemocí je lenost, neochota, neposlušnost, netečnost (to je postoj: je mi to jedno). Nemoc duše. Pán Ježíš byl poslán, aby léčil i takové nemoci. Musíme však chtít vyléčit.

Už odedávna se říká: *Když někdo nechce, to je horší, než když nemůže. Když nemůže, má nemocné tělo. Když se mu nechce, je to většinou nemoc duše. Co je potřeba dřív uzdravit? Duši nebo tělo? ... Odpověď dává dnešní evangelium. Co řekl Pán Ježíš nejdřív nemocnému? ... Ano. Odpouštějí se ti hříchy. Nejdřív uzdravil duši. Teprve pak tělo.*

Heslo: Mít zdravou duši je důležitější než mít zdravé tělo. (Nejlepší je mít zdravé oboje.)

8. neděle v mezidobí – cyklus B

Oz 2, 16b. 17b. 21 – 22; 2 Kor 3, 1b – 6; Mk 2, 18 – 22

Pomůcky: nástěnka (lépe magnetická tabule), obrázek malého dítěte a dospělého člověka, obrázky předmětů používaných pouze dětmi (např. stavebnice kostek, plyšové zvířátko, dřevěná hračka na kolečkách atd.) a předmětů používaných pouze dospělými (např. moderní motocykl, sportovní auto, počítač, elektrické nářadí atd.), předměty užívané bez rozdílu věku (např. brýle, hrnek, talíř, jídlo..), nápis Pán Ježíš – ten přidáme na závěr k „nadčasovým“ věcem

V dnešním evangeliu přišli lidé za Pánem Ježíšem a ptali se: (*upraveno*) „Proč se tvoji učedníci nepostí, když druzí se postí?“ Proč dělají tohle a ne právě tohleto? Takové otázky jistě ze svého života znáte také. Proč děláš teď právě tohle, když jiní dělají tohle? Proč jdeš běhat po venku, když se máš učit? Proč se díváš na televizi, když máš psát úkoly do školy? ... atd.

A my se na všechny otázky snažíme odpovědět. „Jdu *ted'* na chvíli ven, *pak* se budu učit, protože toho na zítra moc nemáme. Dívám se *ted'* na televizi, protože úkoly *už* mám hotové...*Ted'* dělám tohle, potom budu dělat tamto... Jinými slovy: všechno *má svůj čas*. V evangeliu jakoby Pán Ježíš odpovídal tazatelům: (*upraveno*) *Ted'* se moji učedníci nepostí, protože jsem s nimi, budou se postit, až s nimi nebudu. Jak jsme již řekli, všechno v životě má svůj čas.

Můžeme si to ukázat na příkladech. Pomůže mi někdo? (*Vybrat jednoho, maximálně dva pomocníky, při zapojování většího počtu dětí vzniká chaos a uniká smysl aktivity. Ostatní děti pomocníkovi ze svých míst pomáhají slovně.*) Kněz je moderátorem. Na viditelné místo staví nástěnku.

Jak jsem již řekl: všechno má svůj čas. Nejlépe si to ukážeme na situaci malého dítěte a dospělého člověka. (*Na nástěnce je v levé horní polovině umístěn obrázek batolete, v levé dolní polovině obrázek dospělého.*) Každý z těchto dvou má jiné potřeby, jinak prožitý čas a tomu také odpovídají předměty, které užívají. (*Kněz postupně bere jednotlivé obrázky a pomocníci je přidělávají buď k dítěti nebo dospělému.*)... jsou ale věci, které může používat dospělý i dítě (*brýle – nemocné oči mohou mít děti i dospělí, hrnek – pijí z něho dospělí i děti – samozřejmě mimo malinkých, které by se polily*). Brýle, hrnek (a jistě bychom přišli i na další věci), užívají děti i dospělí. Připevníme je do odděleného prostoru na nástěnce vpravo. (*Propustíme pomocníky.*)

Z naší nástěnky vidíme, že náš život se vyvíjí a s ním odkládáme to, co už nepotřebujeme. V dětském věku je čas na hraní s plyšovým medvídkem, čas na hraní se stavebnicí atd. Jak člověk roste, některé věci odkládá. Místo plyšových medvídků a kostek přichází aktovka do školy, pouzdro a sešity. Ale i čas chození do školy a školních pomůcek jednou přejde a nastává čas dospělosti. Člověk odkládá nepotřebné a v jeho životě se objevují věci dospělých, v našem případě auto, motorka, elektrické nářadí a další. Nepotřebné se odkládá a nahrazuje potřebným. Jsou však i věci, které jsou nadčasové. Člověk je potřebuje celý život. V dětství, stejně jako v dospělosti. V našem případě jsou to věci, které máme v pravé části nástěnky. Provázejí nás celým životem a zkvalitňují ho. (Bez brýlí bychom špatně viděli, bez hrnku se špatně pije.) A nadčasové nejsou jen věci. Nadčasové jsou i *hodnoty* jako třeba láska, kamarádství, víra v Boha. Patří do věku dětského stejně jako do věku dospěláckého. Takovou *hodnotou*, která se neodkládá s věkem, je i Pán. Ježíš je tady pro lidi v každém věku: pro děti, pro rodiče i prarodiče. Je nadčasovou hodnotou, která nás provází celý život.

Heslo: Pán Ježíš je tady pro lidi v každém věku: pro děti, pro rodiče i prarodiče.

9. neděle v mezidobí – cyklus B

Dt 5, 12 – 15; 2Kor 4, 6 – 11; Mk 2, 23 – 3, 6 nebo Mk 2, 23 – 28

Pomůcky: svátečně nastrojený stolek s ubrusem a několika židlemi, dort (může být umělý, tj. nazdobená kulatá krabice, která se dá pak mnohokrát využít jinak), talířky, pohárky nebo skleničky apod. dle fantazie a možností

Kdo z vás dokáže vyjmenovat dny v týdnu? ... (*vyvolané dítě jmenuje nahlas dny*). Správně. Slyšeli jste všichni? V dnešním evangeliu se také mluvilo o nějakém dnu. Který to byl? ... Ano. Sobota. Kolikátý den v týdnu to je? ... Šestý. Jistě? A co když počítáme od neděle? (*Neděle, pondělí...*) Aha. To by byl sedmý den. A co kdybychom počítali od soboty? Který den by byl jako sedmý? ... Pátek. A když počítáme od pondělí? ... Neděle. Proč se ptám zrovna na *sedmý den*? Protože *sedmý den* má v Bibli zvláštní postavení. Je to den klidu, odpočinku, obnovení tělesných i duchovních sil. Je to den, který patří Bohu. Muslimové jej slaví v pátek, židé v sobotu, my křesťané v neděli, protože oslavujeme zmrtvýchvstání Pána Ježíše. Jak slavíme neděli? V čem se liší od ostatních dnů? ... Sedmý den byl vždy *den radosti*: den vysvobození izraelitů z egyptského otroctví, den zmrtvýchvstání Pána, den začátku jeho zjevování, den seslání Ducha svatého, den návštěv nemocných a opuštěných, dobrých skutků, oslav ...

Já zde mám takový svátečně nastrojený nedělní stůl. K pořádné oslavě ale přece něco chybí. Dokážete mi poradit? ... (*Děti jmenují různé věci, až přijdou na to, že oslava není jen o plném stole, ale také o lidech.*) Tak si představte takový nedělní stůl u vás doma. Koho byste sem posadili? ... (*Děti jmenují – vedeme je k tomu, aby pochopili, že pokud je rodina úplná, neobvyklá nepřítomnost jednoho z členů rodiny chybí.*)

V neděli máte sváteční oběd na prostřeném stole; bolestněji než kdy jindy vnímáte, když maminka nebo tatínek musí být v práci a nemohou s vámi jíst u stolu. Tím víc na ně myslíte. Ve všední den si na ně u oběda ani nevzpomenete...

U stolu se také setkává Boží rodina v neděli v kostele. Ten stůl se jmenuje obětní a setkávají se zde lidé z farnosti spolu navzájem, s knězem i s Pánem Ježíšem. Asi by vám připadalo *divné*, kdyby se tatínek nebo maminka v době nedělního oběda schovávali někde doma a neobědvali s vámi. (Samozřejmě pokud by pro to neměli velmi vážný důvod, jakým je třeba horečka, když je člověk nemocný.) Podobně je *divné*, když někdo patří do Boží rodiny a v neděli se neúčastní

bez zvláštního důvodu slavnosti kolem obětního stolu. Prostě tam chybí. A nejen druhým farníkům, ale také Pánu Ježíši.

Víte, kdo je to otrok? ... Ano. Je to člověk, který nemá moc lidských práv, musí stále pracovat a nikdy nesedí se svým pánem u hostiny. Když ještě Pán Ježíš žil na této zemi, mnoho lidí bylo otroky. Máme ještě dnes u nás otroky? ... Takové ty typické otroky ne. Ale mnoho lidí se vymlouvá, že v neděli **musí doma pracovat** a nemohou se tak zúčastnit hostiny se svým Pánem – Ježíšem u obětního stolu.

Nedělní bohoslužbou nás Pán nesvazuje, ale dává nám možnost setkat se s druhými křesťany a ve společenství s ním společně oslavovat. Podobně jako na oslavu, i na mši svatou jsme pozváni na určitý den a hodinu, abychom se mohli všichni společně sejít a slavit.

Heslo: Neděle je den Pána.

10. neděle v mezidobí – cyklus B

Gn 3, 9 – 15; 2Kor 4, 13 – 5, 1; Mk 3, 20 – 35

Pomůcky: tři velké hrací kostky, balicí papír připevněný na podložce, silný fix

Dnešní evangelium je pro nás trochu těžce pochopitelné. Pána Ježíš obvinili, že spolupracuje s ďáblem. Ale on se hájí: „Satan nikdy nebojuje proti sobě.“ (*srv.*) Čím bojuje satan? ... Zlem. Satan nikdy nepoužívá dobro. Nechce dobro člověka. Člověk, který dělá dobro, směřuje k Bohu, ne k satanovi. Kam směřujeme my?

Možná bychom si mohli to, co jsem právě říkal, trochu znázornit. Pomůže mi někdo? ... (*Zavolat dva pomocníky.*) Umíte házet hrací kostkou? A co je lepší: hodit víc nebo méně? Jistěže více. Kdo hodí více, vyhrává. Hodit víc je tedy pro hráče DOBRO. Zkuste si nyní hodit třemi kostkami a sečtete hozené body. Kdo vyhraje, postupuje. (*Výherce si může stejně zahrát s dalším přivolaným pomocníkem.*) Tak by se nyní mohli vystřídat všechny děti. (*Propustit pomocníky.*) K čemu bychom došli? Někdy se podaří vyhrát, jindy prohrát, někdy je to nerozhodně.

Podobně je to i v našem životě. Někdy boj o *dobro* prohráváme, jindy se nám daří *dobrem* vyhrávat. Je tady někdo, kdo stále vyhrává? ... Asi ne. Stejně jako bychom asi nenašli nikoho, kdo stále jen prohrává. Možná bychom se přiklonili k tomu, že je to jako tahle hra s kostkami: někdy vyhráváme (to znamená *děláme dobro*), jindy se

ale poddáme zlu a prohráváme. Jak potom vypadá naše cesta k Bohu? (*Otočit podložku s balicím papírem. Uprostřed se táhne vodorovná čára. Nahoře je nápis DOBRO, dole ZLO.*) Jak jsme již řekli, nikdo z nás asi stále nedělá jen dobro a nejde přímým směrem do nebe. (*naznačit směr nad papírem*) Nikdo také nedělá samé zlo. Jak tedy žijeme? Chvíli se přikláníme k dobru (*nakreslit*), chvíli ke zlu (*Nakreslit. Několikrát zopakujeme, na papíře vzniknou „zuby“.*) A výsledek? Vlastně jako bychom stáli na místě. Ale naším cílem není stát. Naším cílem je postupovat směrem k Pánu Bohu. To se lehko řekne, můžete namítnout, ale jak to udělat? Sami to nezvládneme. Ale máme vynikajícího pomocníka, řekl bych – přímo z rodiny. Nevěříte? Na konci dnešního evangelia říká Pán Ježíš lidem: „... Kdo dělá to, co chce Pán Bůh, je můj bratr a má sestra...“

Pán Ježíš nás nenechá v moci zla, ale jako dobrý bratr nám pomůže.

Heslo: „Kdo činí vůli Boží, je můj bratr a sestra,“ říká Pán Ježíš.

11. neděle v mezidobí – cyklus B

Ez 17, 22 – 24; 2Kor 5, 6 – 10; Mk 4, 26 – 34

Pomůcky: pšeničné a hořčičné zrna, klas

Blíží se doba dovolených, v mnoha rodinách jistě plánujete, jak ji letos strávíte, kam pojedete, když ne na dovolenou, tak aspoň na výlet. Co si takhle udělat výlet do *království*? ... Co myslíte, jak by mohlo vypadat takové království? ... A chtěli byste se jet do takového království podívat? ... Asi ano. Když se řekne *království*, většině z nás se vybaví pohádkově krásné království, kde dobro vítězí nad zlem, kde je všem dobře a když někdo někomu ublíží, je náležitě potrestán. Bohužel do pohádkového království si nemůžeme zajet na dovolenou. Můžeme se tedy ve svém životě vůbec setkat s nějakým královstvím? ... Ano. A dokonce máme být jeho součástí. Je to Boží království. Dnes nám jej v evangeliu představoval sám Pán Ježíš. Jak vypadá Boží království? ... To si nikdo neumíme plně představit. Pán Ježíš tedy přichází a představuje nám své království pomocí dvou podobností. K čemu ho přirovnává? ... K semenu (*ukázat*), které zaseto do půdy samo roste dál bez přičinění člověka a nese užitek (*ukázat klas*). Dále ho přirovnává k hořčičnému zrnku, které je sice (*takhle – ukázat*) maličké, ale když vyroste, je jako velký strom, do jehož větví usedají ptáci k odpočinku.

Jak tomu rozumět?

Někteří kladou počátek Božího království do doby blízko po stvoření světa, do ráje. Tam byli původně všichni, tedy Adam i Eva, svatí a Bohem povolání. Hřích však mnohé změnil a Bohem na Zemi zaseté semínko Božího království jako by usnulo. Pak přišel na zem Pán Ježíš. On, Král Božího království, přišel jako maličké obyčejné a nenápadné dítě. Přišel, aby vzkřísil semínko Božího království na Zemi. A ono začalo růst. Nezávisle na člověku, skryté před očima mnohých lidí. K Pánu Ježíši se přidávají učedníci, apoštolové, Pán dělá zázraky. Semínko Božího království roste a dává užitek.

Boží království, které zpočátku vypadalo nepatrně jako semínko hořčice, se během věku rozšířilo a dále roste do celého světa. Dostává netušené rozměry, poskytuje odpočinutí ve shonu dne, stín před žárem okolního světa, úkryt před zlem.

Co myslíte, dá se podívat do Božího království? Dá se tam dostat? ... Ano. Jednou bychom se tam měli všichni sejít u Boha. Ale Boží království je mnohem rozsáhlejší. Nezahrnuje jen věčnost, ale i náš dnešní svět. Je i zde na zemi. Nejezdí se do něj hlučnými auty po rozpálených silnicích, ale ztišením a klidným přiblížením se k Bohu i lidem. Protože kde je Bůh, je i Boží království. A Bůh je všude tam, kde je dobro.

A tak vám o letošní dovolené přeji nejen pěkný výlet k moři nebo po pamětihodnostech naší země, ale i ztišení a pěkný *duchovní* výlet do nitra vlastního srdce a k srdcím těch, s nimiž se setkáte a na nichž vám záleží.

Heslo: Hleďte nejprve Boží království a všechno, co k němu patří.

Poznámka: S maličkými dětmi můžeme za doprovodu tiché hudby předvést „růst malého semínka“. (Ze skrčené polohy ve dřepu se pomalu napřimují, „rozvíjí“, stoupají, spolu s mírným záklonem zvedají a rozevírají ruce do podoby velkého stromu.) *Vhodný slovní komentář.*

12. neděle v mezidobí – cyklus B

Job 38, 1. 8 – 11; 2 Kor 5, 14 – 17; Mk 4, 35 – 41

Pomůcky: modrý látkový kruh, event. zelená a hnědá látka, která představuje břeh

Prázdniny se blíží milovými kroky, s rodiči plánujete dovolenou, pobyt u moře nebo aspoň někde u jezera či rybníka. Zdá se, jako by

Na to dnešní evangelium tak trochu reagovalo. O čem bylo? ... (děti pomocí cílených otázek převypráví evangelium). Tak vidím, že jste dávali dobrý pozor. Převyprávění nám šlo, dalo by se to i zahrát? (Vybrat několik „živějších“ dětí a instruovat je nahlas tak, aby ostatní slyšeli, co se děje.):

Na zemi rozprostřená modrá kruhová látka představuje Geneza-
retske jezero. Ve skutečnosti bylo tak velké, že mu místní lidé přezdívali
Galilejské moře. Byl již večer, když apoštolové s Pánem Ježíšem
nasedli do loďky a vydali se na druhý břeh... My zde loďku nemáme,
ale můžeme ji vytvořit vlastními těly. *Děti si kleknou na modrou látku
a oběma rukama se chytí kolem krku svých sousedů*. Nyní zde máme
vámi utvořenou loďku. Už jste někdy plavali na klidné vodní hladině?
Loďka se jenom velmi mírně pohupuje... Jenže pak nastala velická
bouře s vichřicí. Ta háže loďkou z jedné strany na druhou a nabírá
vodu. Loďka praští a je nebezpečí, že se převrhne. *Děti zde už obvy-
kle instrukce nepotřebují. Rozkomíhají se tak, že ztratí stabilitu
a padají*. Naše loďka nabrala vodu a právě se potopila... nebyl v ní Pán
Ježíš. Naštěstí v evangelním příběhu to dopadlo trochu jinak. Jak? ...
Apoštolové vzbudili Pána Ježíše a on utišil bouři, která jim mohla zle
ublížit. Zachránil je. *Propustit pomocníky*.

Pán Ježíš byl pevnou oporou na rozbouřeném jezeře. Náš život se
dá také přirovnat k plavbě na jezeře. I pro nás platí evangelní věta:
„Přeplavme se na druhou stranu!“ Co je pro nás tou „druhou stranou“?
Kam máme směřovat? ... Ano. Celým svým životem máme směřovat
do nebe. A jistě mi dáte za pravdu, že naše *plavba životem* není vždy
klidná a přímočará směřující samým dobrem rovnou do nebe. Občas
loďkou našeho života zmítají všelijaké problémy, někdy i hříchy, se kterými
si nevíme rady. Co může být takovým problémem?... Problém pak
vyvolává strach ... Strach z nepochopení, trestu, posměchu...

Apoštolové ve strachu volali o pomoc Pána Ježíše. Jednejme také
tak. Nebojme se přizvat Pána Ježíše do svého života, volat jej na pomoc
ve svých potížích, abychom zbytečně nedopadli tak, jak nám to
před chvílí ukázali moji pomocníci. (Abychom se zbytečně „neváleli
na zemi“ – na dně svého života). Každý z nás může zažít utišení bouře
v sobě, v lidských vztazích, může sám poznat velkou moc Pána Ježíše
nad zlem.

Heslo: Pán Ježíš zachraňuje v problémech života.

13.neděle v mezidobí – cyklus B

Mdr 1, 13 – 15; 2, 25 – 27; 2 Kor 8, 7. 9. 13 – 15; Mk 5, 21 – 43
Pomůcky: bez pomůcek

V dnešním evangeliu jsme slyšeli vlastně dva příběhy. O čem? ...
Ano. O vzkříšení Jairovy dcery a o uzdravení nemocné ženy. Jde o dva
zázraky, které spolu na první pohled nemají nic společného, kromě
toho, že se udály v jednom městě a u obou byl přítomen Pán Ježíš.
Pokud jste ale pozorně poslouchali, jistě vám neuniklo, že v obou
vyprávěních se vyskytuje také nějaké číslo. Jaké? ... Ano. Bylo to
číslo dvanáct. Je zde někdo, kdo má dvanáct let? ... Pojď za mnou. Je
ti dvanáct let? ... A je to doba dlouhá nebo krátká? (Žiješ už na zemi
dlouho nebo krátce?) ... Docela dlouho, vid? Přeci nejsi žádné mimino.
Takhle asi byla stará Jairova dcera. Byl(a) jsi někdy nemocen(a)? ...
Jak dlouho? ... Zdálo se ti to dlouhé, když jsi ležel(a) v posteli, nebylo
ti dobře, měl(a) jsi všelijaké omezení? ... Žena v našem příběhu byla
nemocná dvanáct let. Celý tvůj život. To je velmi dlouho. (*propustit
pomocníka*)

V Bibli je číslo dvanáct vyjádřením plnosti. Když bylo apoštolů dva-
náct, byli „plní“, tedy byli *úplně všichni*. Jairově dcerce bylo dvanáct
a byla nemocná. Milující rodiče pro ni jistě udělali *úplně všechno*, co
mohli. Jenže nic nepomáhalo. Jak víme, její zdraví se horšilo až
k smrti.

Podobně tomu bylo s nemocnou ženou. Dvanáct let se léčila,
vydala *úplně všechno*, co měla za to, aby byla zdravá, ale nemoc se
horšila.

Z lidského hlediska ~~ani jedné nebylo pomoci~~. *Úplně všechny*
osvědčené rady a lékařské postupy v obou případech selhaly. Přece
zde zůstala jediná možnost, která se nakonec ukázala jako *plně*
zachraňující. Tou možností byla víra v Ježíšovu moc. Víra ženy, že když
se dotkne Ježíšova oděvu, uzdraví se; víra rodičů Jairových, že Ježíš
může zvrátit smrt v život. Jak ukazuje dnešní evangelium, úvaha ženy
i rodičů byla správná.

I my máme stejnou možnost. Můžeme a máme užívat víru v Ježíše,
protože On je ten, který má moc uzdravovat. Uzdravovat vše, na co
jsou léky neúčinné: náš smutek, nedokonalost, hříšnost, pošramocené
vztahy k druhým lidem.. A ~~ďává ještě něco víc~~. Pro uzdravenou ženu
i Jairovu dcerku začal uzdravením nový život. I nám Pán Ježíš nabízí
nový život. S ním zde na zemi i jednou po smrti v nebi.

Heslo: Pán Ježíš uzdravuje skrze víru.

14.neděle v mezidobí – cyklus B

Ez 2, 2 – 5; 2 Kor 12, 7 – 10; Mk 6, 1 – 6

Pomůcky: bez pomůcek

Poslouchali jste dobře dnešní evangelium? Pán Ježíš je v něm představován v trochu neobvyklé funkci. V jaké? ... Ano. Pán Ježíš vystupuje jako prorok. Co znamená být prorokem? Kdo je to prorok? ... Ano. Prorok třeba něco předpovídal: Když neuděláte to a to, bude následovat a to. Prorokům někdy Pán dával vidět do budoucnosti. Bylo by fajn mít takovou vlastnost? ... Byli proroci opravdu ctěni? ...

Zkuste si představit takové „prorokování“ dnes. Maminka vás pošle za bráchou: „Řekni mu, ať si jde okamžitě uklidit své věci nebo ... bude zle.“ Jdete, všechno bráchovi poctivě vyřídíte – a reakce? ... Řekne brácha: „Moc ti děkuji za upozornění, hned si to uklidím.“? Asi spíš odsekne: „Starej se o sebe.“ Nebo něco podobného.

A stejně to bylo s proroky. Lidé je často odháněli, pronásledovali, ba i trestali. Málokdy jim děkovali a ctili je. Přesto to s nimi proroci mysleli dobře. Dokázali byste být takovými proroky? ... Jestli si myslíte, že ano, pak si představte jinou situaci.

Protoci někdy chodívali do měst a napomínali lidi: „Zanechte už zla, dělejte dobro...“ Asi podobně by se to mohlo odehrát u vás ve třídě. Jistě tam máte někoho, kdo není zrovna moc oblíbený, komu se ostatní smějí a leccos mu provádějí. A vy samozřejmě víte, že je to špatně. Tak vystoupíte jako proroci. Postavíte se před třídu a řeknete: „Vaše jednání je špatné. Nechte ho už být. Dejte mu pokoj, bavte se s ním, pomáhejte mu...“ Budete k tomu mít odvalu? Vždyť v tu chvíli se vyčleňujete z třídního kolektivu na opačnou stranu.

Tak si představte, že byste se ho přede celou třídou zastali. Myslíte, že byste dokázali celou třídu přesvědčit, aby se dala na vaši stranu? Že by třeba řekli: „Máš pravdu, od teď se k němu budeme chovat všichni správně.“? A pokud by to řekli, udělají to nebo se spíš vy stane další terčem posměchu?

Proroci s podobnými reakcemi počítali. Přesto svůj úkol od Boha plnili a nenechali se odradit. Jednejme také tak.

Heslo: Tam, kde mě všichni znají, je těžké být prorokem.

Jiná verze pro 14.neděli v mezidobí – cyklus B

Ez 2, 2 – 5; 2 Kor 12, 7 – 10; Mk 6, 1 – 6

Pomůcky: tabule s křídou nebo balící papír se silným fixem

Kdo z vás by mi dokázal říci první větu z dnešního evangelia? ... Ano. Pán Ježíš šel do Nazareta. Jaký vztah měl k Nazaretu? ... Byl to jeho domov. Prožil tam dětství, do třiceti let tam byl tesařem, žili tam jeho příbuzní... Teď přišel už jako známá osobnost v doprovodu apoštolů a kázal v synagóze. Jak to Nazareťané přijali? ... Nepřijali. Přišel domů, do své vesnice, do rodiny, ale nezapadl tiše na „své místo“, kde by ho rádi viděli. Možná by mu odpustili, kdyby jen vyčníval. Mohli by ho obdivovat, možná by byli hrdí: „Ten, co dělá zázraky, je jeden z nás! Je od nás! My ho známe!“ Tak jako je tomu v dnešní době u známých osobností. Jenže Pán Ježíš není jen „nějaká známá osobnost“. Je Boží Syn, který má lidstvo přivést ke spáse. A tak klade na své posluchače nároky. Zasahuje jim do osobního života. Říká jim, že se mají změnit. Ale oni to nechápou: jakým právem to chce? Vždyť je jeden z nich...

Možná si teď někdo řekne: „Škoda, že jsem tehdy nežil mezi Nazaretskými. To já bych si Pána Ježíše jinak vážil!“

Dobře. Zkusíme si tedy celou pasáž převést do dnešní doby. Kam šel Pán Ježíš na počátku dnešního evangelia? Domů. V širším slova smyslu je domovem Pána Ježíše srdce pokřtěného člověka. Třeba právě tvoje srdce. *(Na tabuli nebo nástěnku načrtnout srdce jako rodinný domeček, případně mít náskres hotový na viditelné místo její připevnit.)* Ve tvém srdci má být Pán Ježíš doma. Doma se vším všudy. Nechová se tam jako upejpavá návštěva, kterou usadíš do vzorně uklizeného pokoje. Pán Ježíš klade nároky na víru. Klade nároky na náš vnitřní život. Na pořádek v duši člověka. Na pořádek v místech, která jsou tajná a před druhými přísně střežená. Vnáší světlo do nejtemnějších koutů srdce a radí, jak to uspořádat. Chápeš to? On přichází do tvého výsostného území, kam nikoho nepouštíš, do míst, kam se sám nerad vydáváš a chce, aby sis právě zde udělal pořádek. Klade na tebe nároky, jako tehdy na Nazareťany. Necháš si zasahovat Bohem do života?

Jenže přijetí Pána Ježíše do svého srdce je prostředek nutný ke spáse. Pán Ježíš je mostem ke spáse, která začíná v tajné hlubině tvého srdce. Uděláš si tam pořádek, aby měl most pevnou oporu? *(Dodat druhou část náskresu – most vedoucí ze srdce do nebe.)*

Heslo: Pán Ježíš chce přebývat v srdci pokřtěných.

15. neděle v mezidobí – cyklus B

Am 7, 12-15; Ef 1, 3-14 nebo kratší Ef 1, 3-10; Mk 6, 7-13

Pomůcky: bez pomůcek

Prázdniny jsou v plném proudu, jezdíme na dovolené, děti na tábory, poznáváme nové končiny, nové přátele, zvyky... Na takovou dovolenou je potřeba se dobře připravit. Co je nutné si sbalit? ... *(Pokud máme menší skupinu dětí, můžeme si zahrát hru Na dovolenou si vezmu – jeden něco řekne, druhý zopakuje a jednu věc přidá, další zopakuje poslední dvě a přidá další věc atd. Pokud máme větší společenství, vyvoláváme jednotlivé děti a necháme je jmenovat, co si s sebou berou na dovolenou, případně si přineseme velký batoh s již připravenými věcmi a „vybalujeme“. Na samém dně je pak nápis PÁN JEŽÍŠ, což použijeme až na samý závěr promluvy.)* Tak. Jsme sbaleni na dovolenou. Těšíme se, protože máme konečně vypadnout ze zaběhnutého stereotypu. Poslouchali jste dnešní evangelium? Tam také apoštolové měli „vypadnout ze zaběhnutého stereotypu“. Pán Ježíš je pěkně po dvou posílal k neznámým lidem. Jako by si měli na nečisto vyzkoušet poslání, které jednou budou plnit, až s nimi Pán Ježíš nebude. Už jste také někdy dostali nějaké poslání, třeba jít k cizím lidem a ... něco jim říkat nebo něco po nich chtít?

Na jednom táboře si to děti vyzkoušely. Jejich celotáborovým úkolem bylo poznávat způsob života řádu františkánů. Františkáni žili v chudobě a modlitbě, pracovali, aby měli obživu, a pokud nebyla práce, museli se pokořit a jít žebrať. „Ještě, že v dnešní době se už nemusí žebrať,“ konstatovaly děti, když se ve dveřích objevila paní kuchařka se smutným výrazem ve tváři: „Došla cibule. Ve zdejších obchodě ji nevedou, prý si ji máme někde vyprosit.“ Následovala situace podobná té z dnešního evangelia: děti byly rozděleny do skupin, řádně poučeny o cíli své mise a rozeslány do různých končin vesnice.

Když se po určené době skupinky vrátily, začala se na stole hromadit nejen cibule, ale i česnek, maliny a další zahrádkářské přebytky. Zároveň jeden táborník přes druhého vyprávěl své zážitky: od prvotní trémy ze setkání s neznámými lidmi, až po dojemné příběhy osamocенých lidí, kteří se po dlouhé době dočkali návštěvy v podobě táborových dětí. Tento druhotný výsledek dětské expedice vedoucím o dva dny později potvrdila i jedna z obyvatelk vesnice. Na pravidelném seniorském setkání obyvatel se nemluvilo o ničem jiném, než o dětech, které do mnoha domácností přinesly mladistvé vytržení ze smutného stereotypu.

I když nejsme na táboře, máme každý ve svém životě úkoly, které musíme plnit a při nichž se setkáváme s cizími lidmi. Mnohdy se na taková setkání dlouho dopředu připravujeme, balíme si věci (třeba na zahraniční dovolenou), jindy jsou to setkání nahodilá a bez přípravy. Jejich výsledek nezávisí ani tak na věcech, které máme s sebou, jako spíše na otevřenosti srdce našeho i těch, s nimiž se setkáváme.

A tak až se budeme balit na dovolenou, nezapomeňme si s sebou vzít také Ježíše a často si tam s ním povídejme. Protože On dokáže otevřít srdce naše i těch, s nimiž se setkáme. Jen tak můžeme dobře vykonat úkol, který nám svěřuje.

Heslo: Na dovolenou si nezapomeň vzít s sebou Pána Ježíše.

16. neděle v mezidobí – cyklus B

Jer 23, 1 – 6; Ef 2, 13 – 18; Mk 6, 30 – 34

Pomůcky: bez

Dnes mám pro vás jednu dobrou a jednu špatnou zprávu. Kterou chcete slyšet jako první? ... Tak ta špatná pro někoho asi je, že prázdniny jsou v polovině. A ta dobrá? No přece, že ještě je celý měsíc prázdnin před námi a můžeme jej naplno využít.

Těšili jste se na prázdniny? Proč? Proč se vůbec těší lidé na prázdniny a dovolené? ... Ano. Jistě nejeden z vás si koncem školního roku posteskl: „Už aby byly prázdniny, chci si odpočinout! Chci zapomenout na všední starosti!“ Chci si odpočinout! Odpočinout!!!! ... Pán Ježíš v dnešním evangeliu reaguje, jako bychom to říkali jemu: „Trochu si odpočiňte!“ Tedy ve čtení to neříká přímo nám, ale apoštolům, kteří přicházejí z cesty, na kterou je vyslal (viz evangelium minulé neděle). Asi byli hodně unavení; tak je bere s sebou na osamělé místo a vybízí k odpočinku.

Podobně jednáme o prázdninách i my. Za celý rok jsme přesyceni všelijakými úkoly, povinnostmi, toužíme být mimo školu, mimo domov, mimo lidi, se kterými jsme se celý rok museli stýkat. Často „utíkáme“ na klidnější místo, chodíme do přírody a toužíme po odpočinku. Milerádi obrazně řečeno *necháváme doma* všechny starosti, problémy a trampoty, a užíváme si dovolené. Jenže tady jsme u jádra věci: starosti, problémy a trampoty na nás doma poslušně čekají. A když se vrátíme, zase na nás „naskočí“ a my vzpomínáme, jak nám bez nich na prázdninách bylo fajn... Konstatujeme, že jsme vlastně tam, kde jsme byli před dovolenou.

Jde to udělat jinak? ... Návod jsme slyšeli v dnešním evangeliu (srv.): apoštolové se shromáždili u Ježíše, vyprávěli mu o všem, co mluvili a dělali... On naslouchal... a pak jim řekl: „Pojďte na pusté místo a odpočiňte si!“ Sám šel s nimi.

Teď můžete namítnout: „Mám jít za Ježíšem, všechno mu o sobě říct, On mě bude poslouchat. To si raději o problémech popovídám s kamarádkou!“ Jistě. Probrat starosti s přáteli jistě není od věci. Již samotné upřímné promluvení o starostech a problémech vede k jistému utřídění, bilancování. Jenže ruku na srdce: mají na vás vaši přátelé vždy čas a mají ho vždycky tolik, kolik potřebujete? Pán Ježíš na nás ten čas má vždycky. Dává nám jej tolik, kolik jej my sami potřebujeme a kolik jsme ochotni mu věnovat. Je tichým a spolehlivým posluchačem. A nejen to. Pomáhá nám náš problém vyřešit. Po našem „odchodu“ se nevěnuje svým zájmům a svému životu, jak to musí dělat i ten nejlepší kamarád, ale pokud mu to dovolíme, jde do řešení našich problémů s námi. Neřeší je za nás, ale „vede nás za ruku“, dodává sílu a odvahu podobně, jako když rodiče vedou své dítě temnou a nebezpečnou ulicí. Pokud se v této situaci ještě naučíme Ježíši naslouchat, pak jsme pro svůj letošní odpočinek udělali opravdu hodně.

Přeji vám, aby se vám o letošní dovolené podařilo aspoň trochu naplnit Pánovu výzvu: Odpočiňte si!

Heslo: Odpočiňte si!

17. neděle v mezidobí – cyklus B

2Král 4, 42-44; Ef 4, 1-6; Jn 6, 1-15

Pomůcky: 5 chlebů (stačí malé placky nebo bochánky, např. celozrnné bulky apod.), 2 ryby (např. z umělé hmoty nebo „trojrozměrné“ vytřížené z papíru s nalepenými šupinami)

Dávali jste pozor, o čem bylo dnešní evangelium? ... Ano. Velmi známé evangelium o rozmnožení pěti chlebů a dvou ryb. Proto jsem si také dnes přinesl tyto pomůcky. (*Ukázat.*) Proč dával Pán Ježíš lidem chléb? ... Ano. Protože měli hlad. Má nyní někdo z vás hlad? ... Tak budu podobně jako Pán Ježíš v dnešním evangeliu také rozdávat. (*Lámat chléb na kousky a volat jednotlivé děti, aby si pro ně přišly. Po rozdání všeho chleba pokračovat.*) Co myslíte, byli lidé rádi, že jim Pán Ježíš dává to, co právě tak moc potřebovali?... Jistě, že byli.

Dokonce ho za to chtěli prohlásit králem. Mnozí lidé by to jistě na jeho místě nadšeně brali. On však reagoval jinak. Jak? ... Pro nás lidi trochu nepochopitelně: odebral se na horu, kde byl úplně sám. Nechtěl se stát králem. On už přece králem byl! A ne ledajakým! Byl (a je) králem celého Božího království!

Dělá i dnes Pán Ježíš podobné zázraky? ... Někdo říká ano, někdo ne... Tak se na to „podíváme“ hlouběji. Existuje jedna modlitba, v níž také Pána Boha prosíme o chléb. Která to je? ... Otče náš. A co přesně tam říkáme? ... Správně: *chléb náš vezdejší, dej nám dnes*. Není ta prosba v naší zemi trochu zbytečná? Není. *Chléb* představuje všechno, co je důležité pro náš život. Stejně jako Pán vnímal, že lidé kolem něho mají hlad a potřebují se najíst, vnímá i naše obyčejné potřeby a reaguje na ně. Jak reagoval v evangeliu na to, že lidé mají hlad? ... Zapojil své učedníky. Nenechal je, aby jen přihlíželi. Měl pro ně velmi jednoduchý úkol: „*Ať se všichni posadí.*“ Lidé nemuseli *nic* dělat. Jen sedět a *chtít něco dostat. Očekávat něco*. To je velmi důležité: když chceme od Boha něco dostat, musíme to od Něj *s důvěrou očekávat. Chtít to dostat. Spolupracovat s Bohem*. Potom Ježíš sám rozdával dary. *Sám*. Už bez apoštolů, protože on sám je Dárce. Ale nedává proto, aby měli lidé pohodlný život, aby ti, kteří v něj věří dostali všechno a hned a bez námahy. Jeho pomoc je znamením. Má přivést člověka k pochopení, jak veliký a mocný je Bůh, a také že jde o mnohem víc než o pozemské potřeby.

Když rozdal všechno jídlo a všichni se nasýtli, zbylo ještě dvanáct košů zbytků... Pán dává i dnes mnohem více, než člověk potřebuje. Dává postupně, mnohdy nenápadně, kdy chce a kolik chce, právě to, co člověk zrovna *potřebuje*. Nemusí to být to, *co si myslíme, že právě potřebujeme*, ale to, *co opravdu potřebujeme*. Svatý Augustin kdysi řekl: „Bůh je dobrý, protože nám často nedává to, oč ho prosíme, aby nám pak mohl dát to, co skutečně potřebujeme.“

Při veškeré všemohoucnosti Pán nedělá všechno sám. Volá si apoštolů, volá si pomocníky. I my můžeme být takovými pomocníky. Že máme jen málo času, peněz, schopností, znalostí, zkušeností...? Pak jsme na tom podobně jako apoštolové. Vždyť ani ten chléb na rozmnožení nebyl jejich! A přesto dostali od Pána zásadní úkol: ať se lidé posadí (a čekají). Učme se tedy od Pána trpělivě očekávat pomoc a učme tomu i druhé.

Heslo: „Bůh je dobrý, protože nám často nedává to, oč ho prosíme, aby nám pak mohl dát to, co skutečně potřebujeme.“

18. neděle v mezidobí – cyklus B

Ex 16, 2-4. 12-15; Ef 4, 17. 20-24; Jn 6, 24-35

Pomůcky: různé druhy ovoce a zeleniny, ovesné vločky, vitamíny, doplňky zdravé výživy... (pokud tyto věci nemáme v reálné podobě, pak lze užít i reklamní letáky apod.)

O co měli zájem lidé v dnešním evangeliu? Co chtěli po Pánu Ježíši? ... Aby jim dal chléb. Co je to chléb? ... Ano. Chléb je jídlo. Máte doma chléb? ... A máte ho dost? ... Takže vy byste Pána o chléb prosit nemuseli. Tak mě napadá ... co vlastně rádi jíte? ... Vidím, že vaše chutě jsou docela rozdílné. Abychom se na něčem shodli, přinesl jsem si dnes nějaké ukázky jídla. Kdo má rád ...? (*ukazujeme vše, kromě vitamínů a doplňků zdravé výživy, protože o nich bude řeč později*). Před chvílí jste říkali, že máte rádi také dorty, čokoládu a různé sladkosti, ale ty jsem vám neukazoval. Proč asi? ... (*Směřujeme děti k odpovědi, že máme jíst zdravě.*) Proč máme jíst zdravě? ... Ano. Abychom nebyli nemocní, měli sílu, pěknou postavu... Co když ale nemáme po ruce hodně ovoce a potřebujeme vitamíny? ... Ano. Vitamíny se dají koupit v obchodě. (*ukázat*). Maminka by vám jistě řekla, na co který vitamín je. Kdo chce podávat velký výkon, tomu nepomohou jen vitamíny, ale kupuje si i všelijaké potravinové doplňky, které pomáhají tělu zvládnout to, co by jinak těžko samo zvládalo. Všechny ty vitamíny a doplňky stojí docela dost peněz, ale lidé je přesto kupují, protože věří, že jim prodlouží život, pomohou oddálit nemoci a leccos zvládnout. A teď si představte, že Pán Ježíš nabízí něco, co překonává všechny ty slibované účinky, a ještě k tomu nemusíme zaplatit ani korunu!

Už svým současníkům nabízel „chléb“, který neprodlužuje pozemský život, ale zaručuje život věčný. Nepřináší sílu pro snadné vítězství ve sportovní soutěži, ale nabízí sílu v boji proti zlu světa. Neslibuje zázračnou energii, se kterou můžeš vyniknout nad ostatní, ale dodá energii k vykročení z vlastního nitra k Bohu. Je to chléb, který nezahání hlad těla, ale spolehlivě již v malém množství vyživuje duši. To všechno nabízí Pán Ježíš jako DAR všem, kteří v něj uvěří. Co je to za „chléb“? Co je to za dar? ... Ano. Je to Ježíšovo tělo. Sám Pán ho lidem v dnešním evangeliu nabízel. Co odpověděli lidé na takovou nabídku? ... „Pane, dávej nám tento chléb stále!“ Jednejme také tak.

Heslo: Pane, dávej nám stále svůj chléb.

19. neděle v mezidobí – cyklus B

1Král 19, 4-8; Ef 4, 30-5, 2; Jn 6, 41-51

Pomůcky: bez pomůcek

Vím, že prázdniny jsou v plném proudu; ale přece: jestlipak si někdo z vás aspoň občas vzpomene na své spolužáky z náboženství?

Do jedné městské školy začal po prázdninách chodit do náboženství nový žák. „Moc tě tady vítám! Copak tě přimělo, abys za námi přišel? Přivedl tě někdo z dětí?“ šla mu s úsměvem vstříc paní katechetka, zatímco děti si nového spolužáka opovržlivě prohlíželi. Co tady chce ten kluk z děcáku? Chlapec se tiše usadil do poslední lavice a děti o něj po chvíli ztratily zájem. Ne tak paní učitelka. Po očku sledovala, jak nový žák se zájmem sleduje všechno, co říká. „Musím tě moc pochválit za to, jaks dával pozor,“ usmála se na chlapce po vyučování. „Chci se toho co nejvíc dovědět,“ odpověděl hoch. „Víte, já toho o Bohu moc nevím. Kdysi mě něco učila babička, ale už si to moc nepamatuju. Když babička umřela, byla doma nuda. Začal jsem chodit s klukama po venku. Zpočátku jsme občas někomu něco provedli, pak něco sebrali. Jenže toho bylo čím dál víc. Chtěl jsem přestat, ale kluci se mi smáli, že jsem strašpytel. Abych prý jim dokázal, že se nebojím, dostal jsem úkol. Měl jsem vykrást auto u restaurace. Úkol vypadal jednoduše. Na parkovišti stál auťák s pootevřeným okýnkem. Na zadním sedadle ležela kabelka. Moc jsem se nerozhlízel a strčil ruku dovnitř. Ze všeho, co se dělo potom, vím jen to, že najednou jsem seděl v policejním autě. Ukradená kabelka ležela na vedlejším sedadle a v prudké zatáčce z ní vypadla malá knížečka s nápisem Změň své nitro. Později jsem se dověděl, že jsem kradl v autě nějaké jeptišky. Skončil jsem v děcáku. Už jsem pak nikdy nekradl... Trochu jsem o té knížce přemýšlel. Babička kdysi říkala, že Bůh si lidi volá. Třeba mě tou knížkou taky volal. Co myslíte? Můžu sem chodit? Chci se toho o něm co nejvíc dovědět. Třeba se pak budu moct jednou setkat v nebi s babičkou.“

Tolik dnešní příběh. Chce nám ukázat, že i dnes si Pán Bůh k sobě přitahuje lidi. A to dokonce i ty, o kterých bychom to vůbec nepředpokládali. Někdy jakoby Pán házel přímo jakési „záchranné lano“ lidem, kteří se ocitají velmi daleko od něho. Na nich pak je, zda se toho lana chytanou a nechají se přitáhnout. Zdá se, že kluk z dnešního příběhu se *chytil*.

Týká se nás vůbec nějak dnešní evangelium? Jistě! Pokud máme to štěstí a už se *držíme lana, kterým nás Pán Bůh k sobě přitahuje,*

měli bychom se modlit za své spolužáky a kamarády, kteří se ještě *pevně nedrží*. A pokud se ani my *pevně nedržíme* Pána, prosme ho, abychom tu jeho pomocnou sílu opravdově pocítili.

Jak říká svatý Augustýn: „Nepřemýšlej, proč Bůh přitahuje toho a ne onoho. Máš pocit, že jsi dosud ty nebyl přitahován? Pros, abys byl!“

Heslo: „Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne můj Otec,“ říká Pán Ježíš.

Jiná verze pro 19. neděli v mezidobí – cyklus B

1Král 19, 4-8; Ef 4, 30-5, 2; Jn 6, 41-51

Pomůcky: bez pomůcek

Kdo z vás byl letos někde stanovat? ... Byl někdo na táboře pod stanem? ... Měli jste hezké počasí? ...

Děti na jednom táboře v jižních Čechách tak velké štěstí neměly. Jejich malé stanové městečko se rozprostíralo na lesní mýtině u starého mlýna. Bylo to nádherné místo. Daleko od silnice, uprostřed lesa. Klid přírody rušilo jen bublání nedalekého potůčku, který zásoboval táborovou umývárnu. Tekla tam sice jen studená voda, ale to dětem vůbec nevadilo. Hrály si na indiány, a těm přece také nikdo neohříval vodu na koupání. Asi v polovině pobytu se však podmínky ještě ztížily. Ochladilo se a z nebe začaly padat proudy vod. „Noční služba bude navíc hlídat výšku vody v potoce,“ nařídil hlavní táborový vedoucí při jednom večerním nástupu. „A to jako máme jít v noci až k vodě?“ ptal se Radek, který měl hlídat tábor od půlnoci. „No jistě. A kdyby se vám zdálo, že vody přibývá, tak mě hned vzbudte.“ V noci však přestalo pršet, a kluci se uklidnili. „Aspoň nemusíme hlídat vodu,“ uzavřel Radek, když přebral po předchozí hlídce službu a pohodlně se s Vládou uvelebil v hlídkovém stanu. Náročný den i pozdní noční hodina brzy udělaly své. Kluci usnuli. „Vzbudte se, vzbudte se,“ probudil je nepříjemný hlas cizího kluka. „Rychle vzbudte tábor! Nahoře nad vámi se protrhla hráz, musíte rychle pryč!“ Když viděl rozespale mžourající kluky, dodal: „Tak spěchejte, táta mě pro vás poslal! Mám vás přivést k nám!“ Volal a mířil k nejbližšímu stanu. „Vzbudte se! Voda! Voda!“ Během chvilky byl celý tábor na nohou, a o několik okamžiků později již všichni následovali Kamila do bezpečí jejich hájenky. Byli zachráněni.

V dnešním evangeliu se také mluvilo o záchraně, i když v trochu jiné podobě. Naší záchranou je Pán Ježíš. On je tím, koho poslal Bůh Otec, aby nás přivedl do bezpečí věčného života. Poslechněme tedy, co nám říká a využijme jeho nabídky.

Heslo: K Bohu se nelze dostat bez Pána Ježíše.

20. neděle v mezidobí – cyklus B

Př 9, 1-6; Ef 5, 15-20; Jn 6, 51-58

Pomůcky: krajíc chleba, event. různé druhy chleba a jedna hostie

Doufám, že jste dnes všichni snídali. Co jste měli? ... Někdo snídal koláče, někdo rohlík, někdo chléb. Já jsem si dnes také přinesl chléb – tedy krajíc chleba. Je na něm něco zvláštního? ... Normálně by člověk řekl: krajíc obyčejného chleba. Ale třeba paní prodavačka by řekla: krajíc *kmínového* chleba. Pekař by se zajímal, zda je *správně upečený* a má *správnou chuť*. Dietolog by se zajímal o jeho *složení*; kolik obsahuje mouky, kolik soli, mléka, vody, kvasnic a dalších přísad. Jiný odborník by dokázal spočítat, jaká je *výživná hodnota*; kolik má kalorií a jak dlouho musíme cvičit, aby po něm naše tělo nepřibralo. Jak vidíte, i na takový „obyčejný“ krajíc chleba se dá dívat z mnoha stránek. Nás většinou zajímá nejspíš jeho využití. K čemu je chléb? ... Samozřejmě: moudrý člověk ho využívá k jídlu.

O moudrosti se mluvilo i v dnešním prvním a druhém čtení. Mohli jsme slyšet slova jako: *Nechte dětinství! Chovejte se jako moudří! Nechovejte se nerozumě!* Na to navazuje v evangeliu Pán Ježíš: „*Já jsem chléb živý ... chléb, který sestoupil z nebe. Ne chléb, jako jedli naši otcové a zemřeli. Kdo jí tento chléb, bude živ na věky.*“ (srv.)

Tak vida! I z evangelia vysvítá, že není chléb jako chléb. „To znám“, usměje se paní prodavačka. Jen kolik druhů chleba se dá koupit v obchodě: (*pokud máme výběr, lze slova dokládat ukázkami*) chléb kmínový, podmáslový, slunečnicový, škvarkový..., pšeničný, žitný, grahamový..., selský, černý a nevím jaký ještě. Všechny tyto chleby mají za úkol nasycit tělo. Proč je jich tedy tolik? ... Protože lidé chtějí pro sebe a své tělo to nejlepší. A tak si kupují nejen chléb, který jim chutná, ale často i chléb, který obsahuje všelijaké přísady a minerály důležité pro zdraví. Jeden jediný chléb se ale od všech těchto zásadně liší. Je to chléb, o kterém se mluví v dnešním evangeliu. (*ukázat hostii*) Chléb, který dává jen Pán Ježíš. Viditelný chléb, Tělo Pána Ježíše,

keré můžeme získat jen na hostině s Pánem. Tento chléb nemá za úkol takové to běžné nasycení těla, když máme hlad; neobsahuje ani žádné prvky a minerály, které dělají naše tělo zdravější, a přece je to chléb ze všech chlebů nejhodnotnější. Co nám o něm říká Pán Ježíš?

- *kdo jí tento chléb, bude živ na věky,*
- *kdo jí tento chléb, toho vzkřísím v poslední den,*
- *kdo jí tento chléb, zůstává ve mně a já v něm,*
- *kdo jí tento chléb, bude mít život ze mne*

Je tedy moudré jíst tento chléb? Chceme žít na věky? Chceme být vzkříšeni v poslední den? Chceme mít podíl na životě samotného Pána Ježíše? Pak vzpomeňme na slova čtení: *Chovejte se jako moudří! Nechovejte se nerozumě!*

Heslo: Chovejte se jako moudří!

21. neděle v mezidobí – cyklus B

Joz 24, 1-2a. 15-17. 18b; Ef 5, 21- 32; Jn 6, 60-69

Pomůcky: bez pomůcek

I když se to někomu možná moc nelíbí, prázdniny se blíží ke konci a my začínáme přemýšlet, co nás čeká v novém školním roce.

„Měl by sis aspoň zopakovat nějaká anglická slovíčka,“ připomínala maminka Jakubovi. „Jistě jsi jich přes prázdniny hodně zapomněl.“ No ještě to tak, pomyslel si Jakub a začal s maminkou opatrně vyjednávat: „Mami, a co kdybych letos na angličtinu nechodil? Paní učitelka je moc přísná. Pořád musím dávat pozor, na co se ptá. Kolikrát jí ani nerozumím. Na všechno chce omluvenku.“ „To je moc dobře, aspoň se něco naučíš,“ nesouhlasila maminka. „Paní učitelka žila dlouho v Americe, nikdo jiný tak dobrý na angličtinu tady není. Ke komu bys chtěl chodit?“

Možná jste také tak někdy s maminkou smlouvali, a nemuselo to být ani o angličtině. Člověk se totiž velice rád vydává pohodlnější životní cestou, aby se nemusel příliš namáhat, aby mohl dělat jen to, co ho baví. Pak je ale dobré si uvědomit, čeho chci dosáhnout, co je mým cílem. Chci něčeho důležitého dosáhnout? Pak pro to budu muset něco udělat.

Za Pánem Ježíšem přicházelo mnoho lidí. Někteří jen proto, že chtěli vidět známou osobnost, že je *bavilo* poslouchat ho. Třeba doufali, že budou svědky nějakého zázraku. Běda však, když je poslou-

chání omrzelo a také žádný zázrak se nekonal. Odešli a hledali jinou zábavu. Někteří lidé zůstávali. Byli ochotni poslouchat Pána a uvažovat o jeho slovech. Byli dokonce považováni za učedníky. Jenže ne všemu rozuměli. „To jsou tvrdá slova!“ je slyšet jejich hlas v dnešním evangeliu. Jeho slova přijali rozumem, ale ne srdcem. A tam, kde rozum nestačil, nedokázali si poradit a opouštěli Ježíše. „I vy chcete odejít?“ ptal se Pán Ježíš apoštolů. Kdo a jak mu odpověděl? ... Ano. Odpověděl Petr: „Pane, ke komu bychom šli? ... My jsme uvěřili...“ Uvěřit neznamená rozumět. Uvěřit znamená přijmout. Proč přijmout *právě Ježíšova slova*? Protože žádnou lepší cestu neznáme. Neznáme nikoho jiného, kdo by nám stále znovu a znovu všechno odpouštěl, kdo by za naše hříchy zemřel na kříži a ještě nám nabízel věčný život.

Heslo: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života.“

22. neděle v mezidobí – cyklus B

Dt 4, 1-2. 6-8; Jak 1, 17-18. 21b-22. 27; Mk 7, 1-8. 14-15. 21-23

Pomůcky: očázený špinavý kotlík, hadřík a trošku vody

Jestlipak jste si všimli, co farizeové z dnešního evangelia vyčítali Ježíšovi a jeho služebníkům? ... Správně. Že si nemyjí ruce před jídlem. Poděkoval Pán Ježíš farizeům za upozornění? ... Ne. Dokonce se zdá, jakoby se učedníků zastával. Už vidím některé z vás zajásat: tak teď to mamka slyšela. „Už si nemusím umývat ruce! Žádné koupání! Žádné umývání nádobí! I Pán Ježíš proti tomu vystupuje!“ Tak jak to tedy je? Máme si mýt ruce před jídlem, koupat se a mýt nádobí nebo ne? ...

Než uděláme „zasvěcený“ závěr, podíváme se na celý problém očima lidí, kteří v Ježíšově době žili v Palestině. V průběhu dějin si izraelský národ vytvořil množství pravidel, která měla původně velmi dobrý účel. Jejich smyslem bylo mimo jiné dodržování zdravotnických a hygienických zásad, jako bylo např. mýt si ruce před jídlem, nedotýkat se mrtvol, nejíst maso určitých zvířat, nedotýkat se malomocného, koupat se... V době téměř neexistující zdravotnické péče to byla často jediná prevence proti šíření nakažlivých nemocí a tedy proti vymření celého národa. Závaznost a důležitost těmito předpisům dodával fakt, že byla zařazena mezi kultická ustanovení. Tedy, kdo je znal a zachovával, byl před Bohem čistý. Jinými slovy: Bůh s ním mohl být spokojen. Za časů Ježíšových bylo takových předpisů kolem 500. Jenže

některé byly už docela zdeformované a postrádaly svůj prvotní význam:^{+) ruce před jídlem stačilo „umýt“ jen prachem ze silnice, nádobí na jídlo stačilo mýt jen zvenku... Přesto na nich farizeové přísně lpěli a pohrdavě shlíželi na všechny lidi, kteří předpisy nedodržovali.}

Proč dodržovat taková nařízení? Jaký účel má mytí špinavého nádobí jenom zvenčí, jak si mohu umýt ruce špinavým prachem? Napadne nás logicky s odstupem času. Ano. Proč lpět na dodržování pravidla, které nemá smysl? To je pokrytectví!

Pán Ježíš neodmítá hygienická nařízení, ale snaží se obrátit pozornost farizeů právě k tomu pokrytectví. Oni, farizeové, kteří jsou pokládáni za vzory zbožnosti a náboženského života, lpí na mnohdy prázdňích nesmyslných obřadech, z nichž se už dávno vytratil Bůh. Lidské obřady, které měly původně podporovat a zkvalitňovat zbožnost, nabývají důležitosti nad zbožností. Člověk staví obecné veřejné mínění výše než zákony Boží a lidskými ustanoveními omlouvá porušování příkázání.

Když dnes mluvíme o té čistotě, vzal jsem s sebou i špinavý kotlík, který mi zbyl z jednoho tábora. Jenže vody na jeho umytí mám velmi málo. Kdo ví, jestli to vyjde na umytí zevnitř i z venku. Kterou částí mám začít? Je důležitější mít čistý kotlík zevnitř nebo zvenku? ... Že je důležitější mít kotlík čistý zevnitř? Vidíte. A tak je to i s námi. I my máme zevnějšek a vnitřek. Tělo a duši. Když jsme se na začátku ptali, jestli je dobré mýt si ruce před jídlem nebo není, můžeme teď uzavřít: jistěže je potřebné mýt si ruce před jídlem. Jenže člověk nemá jen tělo, ale má i duši, o kterou je potřeba pečovat. Podobně jako čistý kotlík zvenčí nenahradí čistý vnitřek, čisté ruce nikdy nenahradí čistou duši.

Heslo: Je lepší mít špinavé ruce než špinavou duši. (Je lepší mít špinavé ruce než špinavé srdce.)

^{+) Některé rituální prepisy časem ztratily svůj původní smysl a zůstal jen smysl kultický, pro nás často nepochopitelný.}

23. neděle v mezidobí – cyklus B (začátek školního roku)

Iz 34, 4-7a; Jak 2, 1-5; Mk 7, 31-37

Pomůcky: veliký kornout s bombóny

Tak nám zase začal nový školní rok. Kdopak z vás byl letos poprvé v nové škole? (Prvňáci, gymnáci, středoškoláci...) Dobře. A teď se

ptám úplně všech: komu se chtělo do školy? ... Proč vůbec chodíme do školy? ... Ano. Abychom se naučili číst, psát počítat, orientovali se v zeměpisu, dějepisu, přírodních vědách, světě počítačů a všem dalším. Je to důležité? ... Vidím, že odpověď na tuto otázku není tak jednoznačná. Představte si, že na jedné škole dostali všichni učitelé před začátkem školního roku písemný test. Byla na něm jediná otázka: *Jací žáci by měli vycházet z naší školy? Co by měli umět?* Učitelé se zamysleli a pak začali psát. Myslíte, že psali *matematiku, český jazyk, tělocvik* a další? Ne. Ani jeden nenapsal předmět, z něhož dává celý rok známky od jedničky do pětky. Na listech stálo: *pravdomluvnost, férovost, spravedlnost, správně se rozhodovat, vytvářet si správné životní zásady, umět si udělat odpovídající názor na věc, umět jednat přímo, stát za svým přesvědčením ...* chápete to? Je dobré umět číst, psát, počítat, ovládat přírodopis, zeměpis a další předměty, ale být pravdivým člověkem s dobrými vztahy k druhým je ještě mnohem důležitější.

Co myslíte, je lehké se naučit být upřímným, pravdomluvným, spravedlivým atd.? ... Není. Je to úkol na celý život. My, kteří věříme Pánu Bohu, ale máme jednu velikou výhodu. Na takové věci máme výborného **Učitele**, Pána Ježíše. On jediný nás to může doopravdy učít a naučit, protože pro něj není nic nemožné.

V dnešním evangeliu uzdravil hluchého a špatně mluvícího člověka. Potřebuje hluchý a špatně mluvící člověk slyšet a mluvit? ... No, možná kdyby žil sám na pustém ostrově, tak by to nepotřeboval. Jenže sluch a řeč jsou smysly, které potřebujeme ke komunikaci, k životu s druhými lidmi. Začleňujeme se s jejich pomocí správně do společenství. A to potřebuje každý člověk. Je dobré si to na začátku školního roku uvědomit. I my potřebujeme občas uzdravit sluch, abychom slyšeli *toho, koho* slyšet máme a *to, co* slyšet máme. Potřebujeme uzdravit řeč, abychom říkali *to, co* říkat máme. Jen tak se můžeme naučit to, co je v životě nejdůležitější: Mít rád Pána Boha i druhého člověka; mít vlastnosti, o jakých jsme mluvili na počátku.

Někde mají takový zvyk: na první školní den dostávají děti od rodičů veliký špičatý kornout. (*Zavoláme pomocníka, který jej přinese.*) Nebylo by lepší dostat třeba tužku nebo pastelky? Nebylo. Ten kornout není školní pomůckou. Má mnohem důležitější úkol. Jaký? ... Má dětem první den ve škole připomínat, že je rodiče mají rádi a nezmění to ani nějaká horší známka během roku. Nám bude dnes kornout připomínat, že Pán Ježíš nás má rád i tehdy, když se nám zrovna nedaří být takovými, jakými máme být.

Až si po mši budete brát z tohoto kornoutu cukrovinky vy, vzpomeňte si, že neumíme postavit kornout ve tvaru kužele na špici. Nevadí. K čemu to? Vždyť neumíme ani mnohem důležitější věci. Chodíme do školy, abychom se je naučili. Ty pro život nejdůležitější se pak můžeme učit od Pána Ježíše. On je nejlepší Učitel.

Heslo: Pán Ježíš je nejlepší učitel.

Poznámka: Následuje vysvětlení-podzimní aktivity při přinášení obětních darů. Vybrané děti mohou přinést obětní dary, ostatní např. zelené papírové listí z papírového stromu. (Strom roste Boží zásluhou. Bůh nám jej dal. My mu děkujeme za přírodu i za sebe navzájem, za vše, co nám dal, a odevzdáváme mu symbolický dar – lístečky ze stromu.) Lze vymyslet i jinou aktivitu. Přinášet lze srdíčka, papírové postavičky, domečky, zrna obilí apod. S úspěchem lze využít i symbol tématu roku, který vyhláší diecézní pan biskup.

24. neděle v mezidobí – cyklus B

Iz 50,5-9a; Jak 2,14-18; Mk 8,27-35

Pomůcky: uzavíratelná sklenička (např. od přesnídávky), baterka na svícení (tyto pomůcky se používají jako dekorace ve chvíli, kdy se o nich mluví)

Je už sice školní rok, ale já bych se přece jen rád dnes ještě vrátil do doby prázdnin.

Malý Petřík prožíval dovolenou s rodiči na dědečkově chatě uprostřed lesů. Rád chodil s tatínkem na houby, s babičkou na maliny a s maminkou k nedalekému lesnímu jezírku na koupání. Nejraději však měl podvečerní procházky do usínající přírody. Sice se trošku bál prodlužujících se stínů lesa, někdy se lekl přeběhnuvšího jelena nebo pronikavého zakřičení lesních ptáků, ale přesto stále znovu žadonil: „Dědo, kdy už zase půjdeme za světluškami?“ Ti maličcí broučci mu učarovali. Takoví malí, a jak dokáží ve tmě svítit! Nemohl se na ně vynadívát. „Jak to jen dělají? A to svítí i v zimě?“

„To je tak v přírodě zařízeno, že světlušky svítí. Ale přes zimu ne, to by umrzly,“ řekl dědeček, „však počkej, všechno se budete ve škole učit.“ Ve škole – hrklo v Petříkovi. Vždyť prázdniny už končí. Brzy nastane podzim, plískanice, bude brzy tma... Tmu Petřík zrovna rád neměl. „Co kdybych si těch světlušek nabral do sklenice, a až bude

doma tma, tak je vypustil?“ napadlo ho najednou. „Mohly by mi svítit. A aspoň by nepomrzly. Vlastně bych je zachránil.“ Zaradoval se nad svým nápadem a vypravil se za babičkou pro velkou zavírací sklenici.

„A na co ji potřebuješ?“ zajímala se babička. „Budu do ní chytat světlušky, vezmu si je domů a ony mi budou svítit,“ vysvětloval o překot babičce.

„A to by ti jich nebylo líto? Vždyť by ti všechny pomřely! Světlušky nemohou žít uzavřené v láhvi! Jsou doma v přírodě. Přece nejsi tak sobecký, abys jim přál smrt.“

S tím Petřík nepočítal. Sobeký – to přece není. „Ale já bych je půjčil na svícení i tatínkovi do sklepa!“ hájil se. „A mohly by lítat i v zimě!“

„Jenže světlušky nejsou žádné baterky na svícení. Jsou živí broučci. Kdybys je chtěl uchovat ve skleničce v takovém stavu, jako jsou teď, zničíš je. Žádný život nemůžeš dát do skleničky a zakonzervovat jako meruňky. Život je jako řeka. Nemůžeš ji zastavit v nějaké chvíli a představovat si, že bude stále stejná a nezměněná. Ani ty nejsi stále stejný. Rosteš, máš nové záliby, nová přání a sny, žiješ. Měníš se ty, mění se datum v kalendáři, mění se vše živé. Tak už to na světě chodí. Nejde to uchovat stále úplně stejné.“

V dnešním evangeliu jsme slyšeli slova Pána Ježíše: „Kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde...“ Petřík chtěl svým způsobem zachránit světlušky. Chtěl je dát do láhve. Co mu řekla babička? ... Ano. Že to nejde. Život se nedá zakonzervovat. Život je od toho životem, že je živý, pohyblivý, vyvíjí se. Od narození až do smrti. Jediný, kdo s naším životem může něco udělat, je Pán Ježíš. On nám může zachovat věčný život. Vlastními silami to udělat nemůžeme.

Heslo: „Kdo by si chtěl svůj život zachránit, ztratí ho.“

Jiná verze pro 24. neděli v mezidobí – cyklus B

Iz 50,5-9a; Jak 2,14-18; Mk 8,27-35

Pomůcky: bez pomůcek

Dnes začneme trochu netradičně. Potřebuji jednoho hodně odvážného pomocníka a samozřejmě spolupráci vás všech ostatních... Tak. Máme zde XY. Možná ho znáte, možná ne. Začneme tedy tím, co je na něm vidět na první pohled. Co vidíme? Koho máme před sebou? ... (Je třeba dbát na to, aby se mezi odpověďmi vyskytovaly jen údaje, které jsou viditelné.) Ano. Takhle XY vidí každý člověk. Tedy i ten, kdo

ho nezná. Ten, kdo ho zná, ví o něm víc. Ví, co má rád, co dělá, jaké má vlastnosti. *Jaký je tedy náš pomocník? ... (Pozorně vnímat reakce dětí, případně včas odpovědi ukončit. Pak poděkovat XY a propustit ho.)*

Moji otázku *Jaký je...* bych mohl převést i do slov, jaké užilo dnešní evangelium: *Za koho pokládáte XY? A vy byste mi mohli odpovědět úplně stejnými slovy jako jste to nyní udělali.* Jenže v dnešním evangeliu se Pán Ježíš neptal, jaký je ten nebo onen, neptal se na třetí osobu, ale na sebe: „Za koho *mne* lidé pokládají?“ Ptali jste se někdy někoho, za koho vás pokládá? Jak vás vidí? ... A zajímalo by vás to? ... Asi ano. Ale není běžné se takto někoho ptát. A veřejně už vůbec ne. Snad možná někde v ústraní a hodně dobrého kamaráda nebo kamarádky. Proč se běžně neptáme, když nás to zajímá? ... Možná máme trochu obavy z neupřímnosti nebo z toho, že bychom se mohli dovědět něco, co vlastně o sobě vůbec vědět nechceme. Ti, kteří nás nemají rádi, by nám mohli říct o nás něco nepěkného, ten, kdo si chce trochu „šplhnout“ zase něco přehnaně hezkého. Možná máme i podvědomý strach z toho, že bychom se pak museli chovat tak dobře, jak nás druzí vidí. Z hodnocení by pak plynul i nějaký závazek, nějaký způsob chování.

Všimněte si, že problém nastal i u apoštolů. Pán se jich ptal: „Za koho mě lidé pokládají?“ Vyjádřit mínění druhého nebylo těžké: „... Někteří za Jana Křtitele, jiní za Eliáše...“ I vy jistě často používáte, že ten a ten řekl o někom... Pán Ježíš ale otázku stupňuje: „A za koho mě pokládáte vy?“ Co kdyby vám Pán Ježíš položil takovou otázku? Asi byste si vzpomněli nejdříve na to, co se o něm říká, co jste se učili. Ale to byla odpověď už na tu první otázku: „Co o mně říkají...?“ Nynější otázka zněla jinak: „Za koho mě pokládáš ty? Kým jsem pro tebe?“ I apoštolové zaváhali s odpovědí. Až Petr řekl za všechny: „Ty jsi Mesiáš.“ Jenže s výrazem Mesiáš bylo spojeno i utrpení a smrt na kříži, jak Pán Ježíš vzápětí připomněl. „To ne, Pane, to se ti nesmí stát!“ nesouhlasil Petr. Jako by řekl: „Pane, já sice v tebe věřím, ale tohle od tebe беру a tohle ne... Tohle se mi nelíbí. To neodpovídá mým představám o tobě...“ Jenže druhého člověka nemůžeme sevřít do svých představ. A Pána Ježíše už vůbec ne.

Když mám někoho rád, přijímám ho celého, se vším všudy. Podobně to platí i o Pánu Ježíši. Ten, kdo má Pána Ježíše rád, nemůže brát jen to, co je mu na něm sympatické, ale bezvýhradně jej následuje svým životem. Kým je pro mě Pán Ježíš? Chci ho následovat?

Heslo: Kým je pro mě Pán Ježíš?

Jiná verze pro 24. neděli v mezidobí – cyklus B (zpracování pro malé děti)

Iz 50,5-9a; Jak 2,14-18; Mk 8,27-35

Pomůcky: bez pomůcek event. pokud je promluva pro malé děti, je vhodné druhou část, v níž vystupují dva sourozenci, zahrát s maňásky, kteří celou dobu „poslouchají spolu s dětmi promluvu a reagují na ni“

Přivítání dětí (pokud jsou tam malí, pak i jejich plyšáků a panenek, přivítání maňásků Evičky a Martínka).

Byly jste, děti, někdy na procházce? Třeba s maminkou, tatínkem? ... Co jste při té procházce dělali? ... Představte si, že Pán Ježíš také jednou takhle šel se svými apoštoly z jedné vesnice – jmenovala se Césarea Filipova. A jak to takhle bývá při dlouhé cestě, povídali si. Najednou se Pán Ježíš ptá apoštolů: „Poslyšte, za koho mě lidé pokládají?“ Jako by se zeptal: „Kým jsem pro lidi? Co o mně říkají?“ Apoštolové se zamysleli. Co už o Ježíši slyšeli?

Dokázali byste Pánu Ježíši odpovědět? Kdo to je Pán Ježíš? Co se o něm říká? ... Správně. Je to Boží Syn, syn Panny Marie, Vykupitel, Mesiáš. Někteří lidé v tehdejší době považovali Pána Ježíše za velmi významného člověka. Říkali: „To bude asi nějaký významný prorok, někdo veliký jako Jan Křtitel, nebo jako prorok Eliáš nebo jiní velcí proroci, o kterých jsme hodně slyšeli.“ „Dobře,“ řekl Pán Ježíš. „Už vím, za koho mě pokládají lidé. Ale teď by mě zajímalo, za koho mě pokládáte vy.“ Hm, to už je těžší. Za koho mě pokládáte vy. Kdo jsem pro vás? Co si o mně myslíte vy? Za koho mě považujete? To už nechtěl Pán Ježíš vědět, co se o něm říká. Chtěl vědět, co si o něm myslí ti, co ho znali nejlépe. Říkat někomu do očí, co si o něm myslím, není vůbec jednoduché. Apoštolové dlouho přemýšleli, a pak Petr říká za všechny: „Ty jsi Mesiáš.“ Ostatní možná kývali hlavou, že ano. Že s tím souhlasí.

Kdo je to Mesiáš? Mesiáš je člověk, na kterého Židé velice dlouho čekali. Podle jejich představ to měl být někdo, kdo přijde na tento svět, stane se králem všech Izraelitů, člověkem, který bude neskonale moudrý, dobrý, spravedlivý, když přijde, tak potom všem lidem na světě, a především židům, bude dobře. Byli přesvědčeni: „Ano, ano, Pane, ty jsi Mesiáš. Ty jsi ten, který měl přijít, s tebou nám bude dobře.“ „Dobře,“ říká Pán Ježíš, „zatím o tom nikomu nic neříkejte. A víte, že Mesiáš také bude muset mnoho trpět, lidé mu budou ubližovat, křivě proti němu svědčit a nakonec ho přibijí na kříž? Že zemře

bolestnou smrtí na kříži? Dají ho do hrobu a on po třech dnech vstane?" Apoštolové se zděsili: „Brr! To je hrozná smrt. Zemřít bolestnou smrtí na kříži? To tedy Pánu Ježíši nepřejí. Tohle že by si někdo dovolil?“ Petr si vzal Pána stranou a začal mu domlouvat: „To přece, Pane, ne, to se ti nikdy nesmí stát!“

Petr na jednu stranu věřil, že Pán Ježíš přišel na svět, aby lidi zachránil, ale uvěřit v to všechno, co s tím souviselo, to se bránil. Pán Ježíš mu říká: „No tohle, Petře, to mi ani neříkej. Já jsem přišel na svět proto, abych za všechny lidi zemřel, to všechno k tomu patří, bez toho to jinak nejde. A ten, kdo chce jít za mnou, ten mne musí následovat se vším všudy. Nemůže si vybrat jen něco. Když je potřeba, musí za mne třeba i zemřít.“

To, co bylo na pochopení těžké pro apoštoly, je těžké i pro nás. Z učení Pána Ježíše si nemůžeme vybrat jen to, co se nám líbí a ostatní odmítnout.

(Následující část pro malé zahrát s maňásky, pro větší stačí povídat, případně lze úplně vynechat.) Jednou byl v kostele jeden malý chlapec. Jmenoval se Kamil. Evangelium mu velice „vrtalo hlavou“. Když se chce dostat do nebe, tak má umřít za Pána Ježíše? A kdy? A jak? Hned, jakmile vyšel z kostela, obrátil se na svoji starší sestru Martu: „Jak to Pán Ježíš myslel, když říkal, že *kdo přijde o život pro něj, zachrání se?* Chci se také zachránit. To musím pro Pána Ježíše umřít?“ Marta se zamyslela. „No víš, v náboženství jsme se učili, že někde v Africe nebo v Asii misionáři umírají pro Pána Ježíše.“ „No jo, to se pak mohou dostat lehce do nebe. Ale já nejsem misionář!“

„Myslím, že i když za nikoho nepoložíš život, můžeš se dostat do nebe! Jsou přece svatí, kteří na misiích nezemřeli, ani tam nebyli, a přesto jsou v nebi. Ale jak to je, to se budeš muset zeptat mámy. Ona to jistě bude vědět a vysvětlí ti to.“

„Mami, jak je to s tou svatostí? Musím opravdu za někoho umřít, když se chci dostat do nebe?“ ptal se Kamil hned, jak přišli domů. „Víš, Kamile, člověk, který má rád Pána Ježíše, snaží se upřímně žít podle jeho vzoru a těší se na setkání s ním, takový člověk se jistě dostane do nebe. To je vlastně svatý,“ řekla maminka. „Slyšel jsi už přece, že papež prohlásil někoho nového za svatého. A nemusel zrovna zemřít jako mučedník. Naštěstí v dnešní době stále méně lidí umírá mučednickou smrtí. A to neznamená, že by ubývalo svatých. Co nejlépe dělej všechny své úkoly, snaž se dobře vypořádat, co druzí potřebují a pomoz jim, měj úctu ke starším lidem a ulehčuj jim život. To bude takové tvoje dávání života za druhé.“

Když máma skončila, Kamil se zamyslel. „Rozumím, mami. Už vím, že všechno dobré, co budu v životě dělat, mě může přiblížit k nebi. Budu se snažit to dodržet.“

Heslo: „Kdo chce přijít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.“

25. neděle v mezidobí – cyklus B

Mdr 2,12. 17-20; Jak 3,16-4,3; Mk 9,30-37

Pomůcky: židle

Tak jsme se tady po týdnu opět sešli. Děti, dospělí, malí, velcí. Ale hned ze začátku vám musím něco říct: potřebuji vaši pomoc. Mohl by za mnou, děti, přijít ten největší z vás? ... Pokud nevíte, kdo jste největší, může sem přijít i více dětí, porovnáme to tady. ... *(Dbejte na to, aby se konečně porovnávání dělo až před zraky účastníků, nikoliv někde v lavici. Pokud dopředu přijde jen jedno dítě, zpochybněte verdikt a zavolejte ještě další, celkem asi tři děti.)* Tak, kdopak je nejvyšší? ... Tak, máme vítěze. Nejvyšší je XY. Je dobré být nejvyšším? Má to nějaké výhody? ... A nevýhody? ... Ale já jsem se původně ptal na největšího, ne na nejvyššího. Je to stejné nebo není? ... Ano. Nejvyšší nemusí být vždy největší. V dnešním evangeliu se apoštolové přeli o to, kdo je mezi nimi největší. Podle čeho se určuje, kdo je veliký (největší) ve smyslu, v jakém mluví dnešní čtení? ... *(odpovědi dětí – např. Veliký je ten, kdo toho hodně umí, kdo má velkou moc, je významný, známý, kdo druhým hodně pomáhá...)* Je dobré být veliký (největší)? ... Jaké to má výhody? ... Nese to s sebou i nějaké zápory, povinnosti? ... A co myslíte? Jak je to správné podle Bible: máme chtít být vyvýšení, tedy největší nebo poníženi? Vyhrávat nebo prohrávat? ...

Odpověď není tak úplně na první pohled jednoznačná a lehká, jak by se zdálo. Komu z nás by se líbilo být odstrkovaným a ponížovaným mezi druhými, třeba mezi sourozenci nebo ve třídě mezi spolužáky? A prohrávat? Možná někdy, když hrajeme s někým hodně malým Člověče, nezlob se. To ho potom necháme vyhrát a s potěšením a pocitem vlastní převahy sledujeme jeho radost. O co tedy máme v životě usilovat?

Podívejme se dobře na svůj vzor – na Pána Ježíše. Ježíš neměl zálibu v ponížnosti a v nevýznamnosti jako takové a samu o sobě ji nikdy nenařizoval ani svým učedníkům. Měl „zálibu“ ve dvou věcech: v lásce

k lidem a v bezvýhradném plnění vůle svého Otce. Ale co to znamená pro náš život? Smíme být „velicí“ nebo musíme být „malí“? Sám Pán Ježíš nám v dnešním evangeliu odpovídá: „Kdo chce být mezi vámi veliký, buď služebník všech.“ Jak tomu rozumět? Mohli bychom si to předvést.

Máme tady tři pomocníky. Co byste museli udělat, abyste byli vyšší? ... Ted' hned. ... Ano. Nejrychlejší je vylézt na židli. Tady ji máte. (*Podat jednu židli.*) Můžete na ni vylézt. ... (*Máme děti k tomu, aby si na židli stouply všechny tři. To najednou nejde. Vždy se tam musí někdo dostat jako první a ten může pomoci nahoru dalším. Aby se tam udrželi všichni, musí si pomáhat, držet se. Upozornit na to přítomné.*) Viděli jste? Moji pomocníci nám teď předvedli v praxi slova Pána Ježíše. Ještě jednou si je zopakujeme: „Kdo chce být mezi vámi veliký...“ Pán Ježíš nezakazuje „být veliký“. Neříká: „Nesmíte být velicí...“, ale „kdo chce být veliký...“. Tedy můžeme se rozhodnout. Z druhé části věty víme, co má „veliký“ udělat. Co to je? ... Ano. Má být „služebníkem všech.“ Před chvílí nám to pomocníci ukázali. Ten, kdo byl „veliký“, tedy ten, kdo první vylezl na židli, pomohl ostatním, aby se tam dostali také. A potom se tam vzájemně snažili udržet.

Takhle by to mělo být i v životě. Touha po tom, aby člověk něco dokázal, aby „byl veliký“ a uznávaný je správná, pokud je zároveň touhou „být posledním“, tedy být pomocníkem všem, kteří to tak „daleko nedotáhli.“

Heslo: „Kdo chce být mezi vámi veliký, buď služebník všech.“

26. neděle v mezidobí – cyklus B

Nm 11, 25-29; Jak 5, 1-6; Mk 9,38-43. 45. 47-48

Pomůcky: obrázky ruky, nohy, oka

Máme zde někoho, kdo ještě nikdy nebyl nemocný? ... Nemáme. Tak to si jistě všichni dokážete představit tu otravu, když jste nemocní a pan doktor vám nařídí klid na lůžku a navíc třeba předepíše hořké a nepříjemné léky. A to všechno v době, kdy je venku tak krásně! V době, kdy jste s rodiči plánovali neobvyklý výlet. Proč vám to ten pan doktor udělal? Chtěl vám ublížit? ... Ne, chtěl vás vyléčit.

Komu z vás už trhali zub?... Jistě mi dáte za pravdu, že to nebylo nic příjemného. Proč to tedy lékař dělal? Chtěl vám ublížit? ... Ne. Chtěl vám pomoci.

Dnešní evangelium jde ještě dál. Dávali jste pozor, o čem mluví? ... Ano. O ruce, o noze, oku.... Ale to už je příliš! Napadne vás možná. Nelekejte se. Pán Ježíš nám nechce sebedméně ublížit. Ani mnoho současníků mu nerozumělo, a proto raději odcházeli. My jsme sem naopak přišli, abychom pochopili jeho slovo. Na vysvětlení ale budu potřebovat pomocníky. ... (*Zavoláme jednoho pomocníka a dáme mu obrázek ruky. Drží jej tak, aby na něj všichni ostatní viděli.*) K čemu máme ruce? Jak je můžeme využít? ... Ano. (*Můžeme všichni ukazovat to, co říkáme.*) Abychom mohli něco uchopit, vzít si, pracovat, psát..., **ale také** abychom mohli druhému rukama pomáhat: něco podat, přinést, pohladit, atd. Lze ruce zneužít? ... Ano. Když se jimi dělá zlo. Jak? ... Někomu ublížovat, brát si, co mi nepatří, atd. Pán Ježíš nás před zlem varuje. Rukama můžeme dělat spoustu věcí. Máme je však užívat jen k dobru. (*Propustit pomocníka.*)

(*Zavolat jiného pomocníka.*) Pán Ježíš však nemluvil jen o ruce. O čem ještě mluvil? ... Ano. O noze. (*Pomocník dostává obrázek nohy. Následují stejné otázky jako u používání rukou.*) K čemu máme nohy? Jak je můžeme využít? ... Ano. (*Můžeme všichni ukazovat to, co říkáme.*) Abychom mohli někam jít, pro něco jít, běhat, skákat, jezdit na kole, sportovat..., **ale také** abychom mohli druhého navštívit, přinést mu něco, doprovodit ho, atd. Lze nohy zneužít? ... Ano. Když se jimi dělá zlo. Jak? ... Někomu ublížovat, do něčeho kopat, od pomoci druhému utíkat, atd. Pán Ježíš nás před zlem varuje. Nohama můžeme dělat spoustu věcí. Máme je však užívat jen k dobru. (*Propustit pomocníka.*)

(*Zavolat jiného pomocníka.*) Ruce a nohy patří k „základní a samozřejmé výbavě“ lidského těla. Pán Ježíš však mluvil ještě o jedné samozřejmosti. Co to bylo? ... Ano. Oko. (*Pomocník dostává obrázek oka. Následují stejné otázky jako u předchozího.*) K čemu máme oči? Jak je můžeme využít? ... Ano. (*Můžeme všichni ukazovat to, co říkáme.*) Abychom dobře viděli, mohli číst, orientovat se lehce v prostoru, pozorovat druhé lidi, radovat se z krás přírody, ..., **ale také** abychom mohli vidět druhého a to, v čem potřebuje pomoci. Lze oči zneužít? ... Ano. Když se jimi dělá zlo. Jak? ... Když se dívám na to, co nemám, sleduji nevhodné filmy, obrázky, přehlížím druhého, schválně nevidím, že druhý potřebuje pomoc, dívám se na to, že někdo dělá zlo a nijak nezasáhnu, i když mohu, atd. Pán Ježíš nás před zlem varuje. Očima můžeme dělat spoustu věcí. Máme je však užívat jen k dobru. (*Propustit pomocníka.*)

Shrnutí. Pán Ježíš nás v dnešním evangeliu nabádá, abychom dobře rozlišovali skutečné hodnoty. K cestě do Božího království nám mohou

pomoci ruce, nohy i oči. Ale jen tehdy, když budou sloužit k dobru. Pokud by moje duše mohla utrpět úraz, mohu si říci: to si NEMUSÍM VZÍT, tam NEMUSÍM JÍT, to NEMUSÍM VIDĚT.

Heslo: Nenech se svádět ke hříchu tím, že všechno *musíš mít*, že všude *musíš být*, že všechno *musíš vidět*.

Nebo: Nemusíš všechno mít, nemusíš všude být, nemusíš všechno vidět.

27. neděle v mezidobí – cyklus B

Gn 2, 18-24; Žid 2, 9-11; Mk 10, 2-16 (Mk 10, 13 – 16)

Pomůcky: miminko nebo takto nastrojená panenka

Dávali jste pozor, o čem byla dnešní druhá část evangelia? ... Ano. O dětech. Lidé je přinášeli k Pánu Ježíši, ale učedníkům se to nelíbilo. Snad je dokonce odháněli. Jenže Pán se jich zastal. Bral je do náručí, vkládal na ně ruce a žehnal je. Navíc všem řekl, že kdo nebude jako dítě, nevejde do nebeského království. Jak tomu máme rozumět?

Na vysvětlení budu potřebovat pomocníka. (*Vybrat z dětí jednu starší dívčenko a dát jí do rukou „miminko“.*) Tak. V evangeliu nemáme napsáno, jak velké byly děti, které se dostaly k Ježíšovi, ale protože je rodiče přinášeli, mohlo jít klidně o třeba takovéto maličké děti. Je dobré být miminkem? Jaké to má výhody? ... (*Jí, spí, nemusí pomáhat, nic dělat...*). Má to nevýhody? (*Ničemu nerozumí, pláče a ruší tím druhé...*) Může nám být takové mimino v něčem vzorem, máme se mu něčím připodobnit, abychom se dostali do Božího království podle Ježíšových slov? ... Ano! A hned v několika vlastnostech. Psychologové, kteří se zabývají chováním lidí, tvrdí, že i to nejuplakanější miminko se nejrychleji zklidní v náruči své maminky a tatínka, kde se cítí v bezpečí. Pocit bezpečí a ochrany, to je to, co bychom se měli naučit. My už jsme sice poněkud větší a nikdo po nás nechce, abychom se zmenšovali, ale abychom se dokázali bez výhradně odevzdat do Boží náruče, do Jeho ochrany. Abychom tuto ochranu a bezpečí chtěli a také ji dokázali přijímat.

Může se takové mimino obejít bez někoho, kdo se o ně stará? ... Ne. Takové miminko je plně odkázáno na pomoc rodičů a vděčně ji přijímá. A to je druhá důležitá vlastnost v našem vztahu k Pánu Bohu. Člověk si nikdy sám nevystačí. Jsou problémy, nemoci a situace, s nimiž nám v životě žádný člověk nepomůže, i kdyby chtěl sebevíc. Mnohdy

může pomoci jen Bůh. Na člověku je, aby Boha o pomoc prosil a rád ji přijímal.

Možná se někomu zdá, že chtít mít nějaké vlastnosti jako mimino, je přece jen trošku moc. Také jsem v úvodu říkal, že nevíme, jak velké děti k Pánu Ježíši přinášeli. Možná tam dokonce pobíhaly malé děti, které rušily výklad, a starší lidé kvůli nim nic neslyšeli. A Pán Ježíš nás ještě vyzývá k jejich následování. Copak se máme také tak chovat? To jistě ne. Tak jak to Pán Ježíš mohl myslet? To si ukážeme dále. (*Propustit děvče a zavolat si dítě asi tak 2 leté, případně se obejít bez „rekvizity“.*)

Všimli jste si, jak děti v tomhle věku rádi pomáhají? Všechno chtějí dělat s dospělými, za pomoc neočekávají žádnou odměnu. Rády druhým poslouží, jsou velmi vnímavé k bolesti druhých, rády se modlí, jsou nadšené pro dobro. To všechno jsou vlastnosti, z nichž již mnoho dospělých „vyrostlo“. Jsou to ale vlastnosti, které jsou důležité pro Boží království. (*Propustit mrňouska.*)

Měli jsme zde dva zástupce dětské společnosti, o níž se mluvilo v dnešním evangeliu. Ještě si pamatujete, v čem nám mohou být vzorem? ... (*zopakovat podle minulých řádků*). Tak nezapomeňte ani slova Pána Ježíše: „... Kdo nepřijme Boží království jako dítě, nevejde do něho.“

Heslo: „Kdo nepřijme Boží království jako dítě, nevejde do něho.“

28. neděle v mezidobí – cyklus B

Mdr. 7, 7-11; Žid 4, 12-13; Mk 10, 17-30

Pomůcky: čtyři cihly zabalené do papíru

Dávali jste dobrý pozor, o čem bylo dnešní evangelium? ... Ano. O bohatém člověku. Byl ten muž *dobrým* člověkem? ... Byl. Když říkal, že přikázání Desatera dodržuje od dětství, jistě mluvil pravdu. Vždyť Pán Ježíš, který všechno věděl, na něj dokonce pohleděl s láskou. Jenže ten spravedlivý člověk tušil, že dodržování Přikázání k dokonalosti nestačí. Proto navštívil Ježíše. Co mu Pán doporučil? ... Ano. Aby vše, co má, prodal a rozdal chudým, a pak ho následoval.

Co znamená *být bohatým*? ... Je někdo z vás bohatý? ... Asi se nikdo z nás necítí být příliš majetným. A přece se nás všech dnešní evangelium týká také. Zeptám se jinak. Představte si, že by vás v noci vzbudil kůň a vzápětí by se rozlehl křik: „Hoří! Vezměte si rychle do rukou nej-

důležitější věci a utíkejte ven! Nic si nebalte! Není čas!“ Co byste rychle popadli? ... (*Důraz na to, že bereme věci, ne lidi. Ostatní členové rodiny běží také, ale nemáme možnost se s nimi domlouvat, co kdo vezme. Také nemáme nikde jistotu, že se pro zbytek věcí budeme moci někdy vrátit. Bereme tedy to, co je pro nás nejdůležitější, čeho bychom se neradi vzdávali.*) ... Někdo si s sebou bere mobil, jiný počítač, televizi, čokoládu, bombóny... Každý byste si vzali něco jiného, ale každý „své bohatství“. Každý člověk je svým způsobem bohatý. Každý má něco, na čem si zakládá, co má rád a čeho by se nerad vzdával. U muže z dnešního evangelia to asi bylo mnoho peněz a majetku, u nás je to třeba ten mobil nebo počítač nebo něco jiného. Ani apoštolové nebyli úplně nemajetní. Petr měl loď a sítě, apoštolové měli své domy, vinice, a přece je Pán Ježíš nevyzval, tak jako bohatého mládence, aby všechno rozdali. Jaký byl rozdíl mezi majetkem bohatého muže z evangelia a majetkem apoštolů? ... Ano. V tom, jak a k čemu svůj majetek užívali.

Mohli bychom si to názorně předvést, co říkáte? Ale budu k tomu potřebovat vaši pomoc. (*Zavolat dvě děti středního věku.*) Mám tady pro vás připraveno takové bohatství. (*Přinést čtyři cihly a položit před každé dítě dvě.*) Pod tímto „bohatstvím“ si můžete představit cokoli: mnoho peněz, výborné drahé auto, dokonalý počítač ... prostě cokoli. Důležité je, že dvě hromady bohatství jsou naprosto stejné. Důležité bude, jak s každou hromadou naložíme.

(*Prvnímu dítěti dáme cihly do náručí.*) XY nám představuje člověka, který si své bohatství velmi cení. Je rád, že ho má, proto jej drží blízko svého srdce, opatruje jej, důkladně pro sebe využívá a pozvolna se dostává do jeho zajetí. Má ho, musí se o něj starat. Už si nedovede život bez něj představit. (Takovým „bohatstvím“ může být mobilní telefon, za nějž utratíme hodně peněz, počítač, od něhož se nemůžeme odtrhnout, televize, jejíž program si nemůžeme nechat ujít...) Podíváme se, jak lze se stejným majetkem naložit jinak.

(*Obrátíme pozornost k druhému dítěti. Stojí u svého „bohatství“.*) NN má totéž bohatství. Ale není na něj tak hrdý. Majetek není cílem jeho snažení. Nenechává se jím ovládat. Neslouží mu. Nechová ho v náruči, ale využívá. K dobru svému i k dobru druhého. Umí se s ním podělit, umí jej odložit. Zatímco tíha starostí o bohatství XY táhne k zemi, NN pomocí svého bohatství vystupuje k Bohu. (*NN si stoupne na cihly.*)

Mít majetek není špatné, ale špatné je dávat přednost jeho hromadění před službou Bohu a bližním. Špatné je nechat se jím ovládat.

Heslo: Využívej rozumně svůj majetek.

29. neděle v mezidobí – cyklus B (zároveň Misijní neděle)

Iz 53, 10-11; Žid 4, 14-16; Mk 10, 35-45 (promluva stavěna na textu Mk 10, 32-41)

Pomůcky: cizojazyčný text ve zvětšené podobě nebo dobrá znalost ne moc rozšířeného cizího jazyka, případně domluva s někým, kdo takový jazyk ovládá

O čem bylo dnešní evangelium? Mohli bychom si to hned ukázat. (*Pronést větu cizím jazykem.*) Rozuměli jste mi dobře všichni? ... Asi ne. Tak o tom bylo dnešní evangelium. O nepochopení. Jako by v něm Pán Ježíš mluvil jiným jazykem a apoštolové také. Jdou společně do Jeruzaléma a Pán jim s těžkým srdcem vysvětluje, jak ho tam odsoudí k smrti, budou ho ponižovat a nakonec zabijí. A reakce apoštolů? Jakub a Jan ho žádají: „Udělej, abychom ve tvé slávě zasedli jeden po levici a druhý po tvé pravici.“ Každý myslí na něco úplně jiného. Pán Ježíš na svou smrt, oni na své slavné vládnutí.

Občas je to tak i v našem běžném životě. Při jednom fotbalovém zápase došlo k nehodě: tři hráči se rozběhli směrem k míči. Ve zlomku vteřiny první hráč míč odkopnul, druhý zakopl o jeho nohu a třetí padajícího nabral kopačkou přímo do obličeje. „Ale já jsem opravdu nechtěl, nemohl jsem již nic dělat,“ omlouval se smutně třetí hráč. „Určitě to udělal schválně,“ povídají si hráči stojící vedle. Jistě jste už někdy také něco takového zažili. Někomu se snažíte vysvětlit své jednání, ale on jako by vás neslyšel. Někomu sdělujete svůj smutek, své obavy, hledáte podporu a on myslí jen na své věci, jako by vás neslyšel. Jakobyste mluvili cizím jazykem. Takovým nepochopením se pak lidé vzájemně odcizují, přestávají si spolu povídat, vytváří se mezi nimi jakési neviditelné propasti a nepřekonatelné vzdálenosti.

Můžete mi namítnout, že si s každým na světě přece nemůžete povídat. To je jasné. Někteří lidé jsou nám opravdu vzdáleni. Třeba tím, že mluví jinou řečí, že žijí někde ve vzdálené zemi, mají jiný způsob života, barvu pleti atd. Jenže Pán Ježíš chce, aby si na světě všichni rozuměli a měli se rádi. Nejen s těmi, kteří jsou nám opravdu blízko, ale abychom se zajímali i o ty, kteří žijí daleko od nás. Abychom se o sebe vzájemně zajímali, abychom si vzájemně pomáhali. Již prvním apoštolům řekl: „Jděte do celého světa...“. Dodnes se lidé, kterým říkáme misionáři, vypravují do různých zemí světa, aby tam učili lidi znát Pána Ježíše a pomáhali jim v tom, co potřebují. Ne každý může být misionářem a jet do dalekých zemí, ale každý může být misionářem tam, kde žije: ve své rodině, ve škole, v zaměstnání. Jak? Tím, že

se za druhé **modlíme**, dokážeme si něco pro druhé **odříct**, pomáháme jim drobnými **službami**, jsme vynalézaví, **tvůřiví**, ve svém vztahu k druhým.

Heslo: Modlitba – Obětní dar – Služba – Tvořivost

(Heslo je psáno ve formě mostu, kde první písmena slov jsou zvětšena a napsána vedle sebe, zatímco zbytek písmen ze slov tvoří „podpěry mostu“. Při zveřejnění hesla upozorníme, že takto vlastně vytváříme „mosty“ mezi lidmi.)

Misijní neděle – 3. neděle v měsíci říjnu (Tuto mši svatou lze využít i k přijímání nových členů papežského misijního díla dětí (PMDD) do Klubka.)

Texty bohoslužby slova jsou vybrány z příslušné neděle nebo svátečního dne, v nichž se bohoslužba koná.

Pomůcky: Děti (mohou být i někteří dospělí) jsou oblečeny v oděvech připomínajících tradiční oděvy zemí celého světa. V souladu s typem oblečení je i účes a nalíčení tváře. Během přímluv jsou přinášeny netradiční „dary“, které jsou ukládány k obětnímu stolu.

Poznámka: Pokud jsou při bohoslužbě přijímány děti do Klubka, jsou připraveny i další pomůcky: pro každé dítě jedna svíce (děti si ji mohou předem vyrobit a ozdobit barevnými voskovými pláty), průkazka člena Klubka a „misijní pas“, zakládací listina Klubka

Náměty k promluvě: Lze využít autentické vyprávění člověka, který strávil nějaký čas na misiích, seznámit věřící s náplní práce misijních děl ČR, poukázat na materiály PMD ČR apod. Vhodné je též seznámit věřící s životem lidí v konkrétní misijní zemi. K tomuto účelu je možné využít zářijových čísel časopisu Duha nebo přímo materiálů PMD ČR.

Při využití předešlé promluvy:

Být misionářem ve svém okolí, to není úkol jen pro dospělé. Misionářem může a má být každý pokřtěný. Dokonce i děti. Ve více než 120 státech celého světa se proto děti sdružují do papežského misijního díla dětí, aby pomáhali svým vrstevníkům modlitbou, obětavostí, solidaritou a tvořivostí pod heslem „Děti pomáhají dětem“. PMDD je jednou ze čtyř částí Papežských misijních děl (PMD). PMD je celosvětová organizace se sídlem ve Vatikánu¹⁾. V České republice se děti zapojené do misijního díla mohou stát členy Klubka a spojit se tak s dalšími podobně zaměřenými dětmi.

Jiná možnost promluvy:

Misijní neděle nás zve k tomu, abychom mysleli víc na druhé. Když myslíme na druhé, vytváříme s nimi takový pomyslný most. Kde můžeme vidět most? ... Ano. Ve městě, v přírodě, mezi městy... Zkusíme třeba tu přírodu. Chodíte někdy do přírody? ... Rádi? ...

Malá Alenka také chodila do přírody. A ne sama. Nejraději šla s babičkou. Babička totiž znala spoustu stromů, kytiček, broučků a uměla o nich zajímavě vyprávět.

„Půjdeme se podívat i ke starému hradu?“ zeptala se jednou Alenka, když se ocitly nedaleko zříceniny ukryté v lese.

„Asi se tam dnes nedostaneme,“ odpověděla babička.

„A proč? Je tam vždycky tak hezky,“ opáčila zklamaně holčička.

„Víš, jak nedávno přelo? Voda prý shodila mostek, který vedl přes potok k hradu. Jiná cesta tam z této strany není.“

„Ale mohly bychom se tam jít podívat, třeba už to opravili!“ škemrala Alenka a vydala se napřed po známé cestě.

„Babi, babičko, pospěš! Je tu nový mostek ze dřeva!“ Jásalo děvčátko, zatímco babička přicházela. „Kdo to tu postavil?“

„Asi pan hajný. Je to takový dobrý pán.“

„To je opravdu moc hodný a je dobře, že umí stavět mosty!“

Myslím, že každý z vás už někdy nějaký most viděl. Je tu někdo, kdo neví, co je to most? ... K čemu je takový most? ... Správně. Vede třeba z jednoho kopce na druhý přes nějakou hlubokou řeku nebo propast. Spojuje dva kopce, dva břehy nebo třeba dvě části města, které jsou nějak oddělené. To všechno jsou mosty, které jsou vidět, po kterých se dá přejít nebo přejít. Jak už jsme na začátku řekli, existují i „mosty“ neviditelné. Vytváříme si je ke druhým lidem modlitbou, pomocí, obětí nebo třeba jen úsměvem nebo podáním ruky. Neviditelný most si můžeme budovat i k Pánu Bohu. Jak? Různě: modlitbou, odřeknutím si něčeho, dobrým skutkem, který děláme pro druhé; protože Pán Ježíš řekl: „Cokoliv jste udělali pro jednoho z mých bratří (tedy pro nějakého člověka), pro mne jste udělali.“

Věci, které nejsou tak úplně vidět (jako například náš neviditelný most), si lidé rádi představují pomocí symbolů. Představte si třeba let holubů, které někdo vypustí z přepravní klece. Vyletí ze země a do vzduchu svým letem nakreslí neviditelný most. Jejich let nám může být symbolem vztahů mezi lidmi, symbolem vztahů mezi člověkem a Bohem, symbolem oběti, kterou člověk přináší z lásky k Bohu.

Heslo: „Cokoliv jste udělali pro jednoho z mých bratří, pro mne jste udělali,“ říká Pán Ježíš.

Misijní přímluvy

- Přinášíme ti, Pane, **obilí**. Peče se z něj chléb, který denně jíme, a bychom neměli hlad. Prosíme tě, abychom si dokázali vážit tvého daru a nikdy jím neplýtvali.
- Přinášíme ti, Pane, **rýži**. V mnohých zemích je často jediným jídellem chudých lidí. Prosíme tě, aby žádné dítě na světě nikdy nemuselo umírat hladem.
- Přinášíme ti, Pane, **kukuřici**. Sytí se z ní lidé i zvířata. Prosíme tě za všechno živé, co dělá náš život krásnější.
- Přinášíme ti, Pane, **ovoce a zeleninu**. Jsou to plody této Země, na nichž máš svůj podíl. Vyrostly také díky práci lidí. Prosíme tě za všechny lidi, kteří pracují pro dobro druhých.
- Přinášíme ti, Pane, **vodu**, která je zdrojem života. Prosíme tě za všechny lidi, aby si dokázali vždy a za všech okolností vážit života svého i života svých bližních.
- Přinášíme ti, Pane, **písek**. Jeho zlatožlutá barva připomíná slunce a teplo. Prosíme tě, ochraňuj naši planetu a její bohatství.
- Přinášíme ti, pane, **léky**. V mnohých zemích je o ně velká nouze. Prosíme tě, dej, ať jsou spravedlivě rozdělovány: ať je jich dostatek pro ty, kteří je potřebují a ostatní aťsi jsou vědomi jejich hodnoty.
- Přinášíme ti, Pane, **aktovku**. Je symbolem školního vzdělání. Mnohé děti v chudých zemích nemají možnost učit se číst, psát a počítat. Prosíme tě za tyto děti.
- Přinášíme ti, pane, **glóbus**. Je na něm zobrazen celý svět, který jsi, pane, ve své lásce stvořil. Prosíme tě, aby si lidé více vážili Tvého díla a Tvé lásky a dokázali ji šířit mezi sebou navzájem.
- Přinášíme ti, Pane, **hračky**. Patří dětem a jejich hrám. Prosíme tě, aby si děti na celém světě mohli bezstarostně hrát a nemuseli se starat o věci, které patří do světa dospělých.
- Přinášíme ti, Pane, dětskou **zbraň**. Je symbolem války a násilí. Prosíme tě, aby se vládcové na celém světě dokázali domluvit na životě v míru a přátelské spolupráci.
- Přinášíme ti, Pane, **peníze**. Jsou důležité pro výstavbu škol, nemocnic a sirotčinců, stejně tak jako pro nákup jídla, léků a učebních pomůcek. Prosíme tě, aby se lidé naučili dobře se svými penězi hospodařit a podělit se o ně s těmi, kteří je opravdu potřebují pro záchranu svého života.
- Přináším ti, pane, **srdce**. Je symbolem lásky a přátelství. Dej, ať se mají lidé rádi i přes rozdílnou barvu kůže, odlišnou kulturu nebo náboženství.

- Přinášíme ti, pane, **chléb a víno**. Přijmi je jako obětní dary své farní rodiny. Ať jsou posilou k radostnému žití evangelia pro všechny, kteří je proměněné přijímají jako tvé Tělo a tvou Krev.

- 1) PMD – papežská misijní díla
PMDD – papežské misijní dílo dětí

30. neděle v mezidobí – cyklus B

Jer 31, 7-9; Žid 5, 1-6; Mk 10, 46-52

Pomůcky: lístky s pokyny pro pomocníky, šátek na oči

Dnešní evangelium patří k těm lépe zapamatovatelným, dějovým evangeliím. Jistě pro vás nebude problém mi ho zopakovat. Zkusí to někdo? ... Viděli jste někdy úplně slepého člověka? ... Jak se takový člověk orientuje? Jak ví, kam má nebo nemá jít? ... (*Má bílou hůl, kterou „ohmatává“ překážky kolem sebe nebo s ním jde vodící pes, případně jiný vidoucí člověk.*) Myslíte, že nám takový člověk může být v něčem vzorem? ... Asi ano, jinak by se o tom evangelium nezmiňovalo. Jak tomu tedy můžeme rozumět?

Žijeme (podobně jako slepý člověk z dnešního čtení) v běžném světě, setkáváme se s mnoha lidmi, s nimiž mluvíme, oni nám občas radí, my je o leccos prosíme. Protože jsme křesťané, setkáváme se také ve svém životě s Pánem Ježíšem. Mluvíme s ním ve svém srdci v modlitbě, on nám radí, my ho o leccos prosíme. Jenže Pána Ježíše (podobně jako slepý) vlastníma očima nevidíme. Teď se tedy dostáváme na stejnou rovinu jako Bartimaioš z evangelia. Zkusíme se s ním srovnat:

- Jako slepý Bartimaioš vím, že mi Pán může v čemkoliv pomoci. Dokážu k němu vytrvale volat (jako slepý Bartimaioš) nebo se dám umlčet od druhých, kteří mi volání k Pánu, tj. modlitbu, víru, chození do náboženství nebo do kostela rozmlouvají?
- Jdu k Pánu (jako slepý Bartimaioš), když mě volá? (Do kostela, k vykonání dobrého skutku apod.)
- Dokáži Pánu předkládat své prosby se stejnou vírou v jeho pomoc jako slepec? Opravdu věřím, že mi může pomoci a dokáži mu svůj život svěřit do rukou?
- Jak reaguji, když mi opravdu pomůže? Poděkuji a dál si žiji podle svého, nebo se přidám k němu (jako slepý) i za cenu posměchu nebo jiných obětí?

Některé otázky jsou pro nás možná hodně těžké. Nabízím vám tedy ještě jeden pohled. Na to ale potřebuji pomoc několika dobrovolníků. *(Vybrané menší dítě bude představovat Bartimaia, dostane šátek na oči a bude odvedeno mezi lavicemi dále od oltáře a svatostánku. Několik dalších dětí na trase směrem k oltáři dostane do rukou lístek s pokyny nebo tiché instrukce od kněze: mají se snažit k sobě zavolat „slepého“ a odvrátit ho tak od cesty k oltáři. Jen jeden odlišný hlas (tišší a kněze) vede „slepého“ správným směrem.)* Slepý Bartimaios šel za Ježíšem. Jako křesťané bychom měli mít stejnou cestu: jít za Ježíšem. Kudy? Sám Ježíš nás v našem životě „naviguje“. Mluví ale tiše, nevnucuje se. Dokážeme rozlišit jeho hlas mezi všemi ostatními, které k nám volají z reklam a plakátů, z úst lidí, kteří žijí kolem nás a zvou nás na nejrůznější věci, které nás naopak mnohdy odvádějí od Boha? Jít za Ježíšem zde v kostele představuje jít ke svatostánku. XY je na cestě. Dokáže rozlišit mezi mnoha hlasy, které ji k sobě zvou, právě tichý hlas, který ji vede ke svatostánku? ...

Vidíte, že cesta k Bohu není nijak snadná. Máme spoustu zálib, tužeb, kamarádů. To všechno je jistě dobré. Je jen potřeba dát si pozor na to, abychom v tom víru běžného života a povinností zaslechli i „navigaci“ Pána Ježíše a šli za ním.

Heslo: I když Pána nevidím, mohu se jím nechat vést.

31. neděle v mezidobí – cyklus B

Dt 6, 2-6; Žid 7, 23-28; Mk 12, 28b-34

Pomůcky: větší a menší pruh hnědého papíru (k vytvoření kříže), špendlíky, nástěnka

Dávali jste pozor při čtení dnešního evangelia? ... Na co se ptal jeden ze zákoníků Pána Ježíše? ... Ano. Ptal se, které přikázání je první ze všech. *Přikázání.* Už vám někdy někdo něco prikazoval? Kdo například? ... (Maminka, tatínek...). Je to vždycky příjemné, takové příkazy? ... (Ne.) Tak proč vám je rodiče dávají? Chtějí vás svými požadavky omezovat? ... Jistě ne. Rodiče vás mají rádi a svými příkazy a zákazy se vás snaží vychovávat tak, aby se z vás jednou stali dobří a spokojení lidé. Ty jejich zákazy a příkazy vám vymezují životní cestu, po které máte jít, abyste se něco naučili, abyste se uměli správně chovat a přitom se uchránili větších úrazů, tedy všelijakých průšvihů.

Podobně jedná Pán Bůh. Před více než třemi a půl tisíci lety dal lidem Desatero přikázání. Nechtěl nás tím omezovat, ale protože nás má rád, chce nám Přikázáními usnadnit cestu pozemským životem a dovést nás k sobě do nebe. Znáte vůbec ta přikázání? Kdo nám je řekne? ... Správně. Dnešní evangelium jakoby na takové vyjmenovávání Desatera navazovalo. Znalec Zákona se ptá Pána Ježíše: „Které přikázání je první?“ Tedy: které přikázání je nejdůležitější? Co odpověděl Pán Ježíš? ... *(Miluj Pána Boha z celého svého srdce, z celé duše, z celé mysli – tedy: Miluj Boha nade všechno a bližního jako sám sebe.)* Tato dvě přikázání v sobě zahrnují celé desatero.

Ale copak se dá přikázat, koho mám mít rád? Můžete mi namítnout. Odpovím také otázkou: Je těžké mít rád maminku, která mě milovala ještě před mým narozením, která o mě pečuje a má mne moc ráda? Musí mi někdo nařizovat, že ji mám mít rád? ... Nemusí! To je přece samozřejmost! Podobnou samozřejmostí by pro nás mělo být to, že vrátíme Bohu aspoň část lásky, kterou nás miluje on. Vždyť pro nás stvořil svět, poslal na něj Pána Ježíše, aby nás zachránil od věčné smrti, stará se o nás...

S tím „mít rád druhé lidi jako sám sebe“ to už bude horší. To se teprve musíme učit. Ale i tento požadavek se dá pochopit. Je to stejné, jako když mamka chce, abychom se s bráchou a sestrou měli rádi, abychom se nehádali a nebili. Proč? Protože pak nám všem bude lépe. Budeme žít klidněji a spokojeněji. V sourozencích, s nimiž jsme zadobře, pak můžeme získat dobrou oporu, pomoc, pochopení, když něco potřebujeme a nechceme s tím hned jít za mamkou. Podobně to funguje i v širším společenství lidí.

Dnešní odpověď Pána Ježíše si můžeme i graficky představit. Které je to nejdůležitější přikázání? ... Ano: Miluj Boha nade všechno. Nejdůležitější je tedy náš vztah k Bohu. Má být pevný, silný, opěrný. Jako trám, který je pevně vsazen do země a směřuje k Bohu. *(Můžeme si jej znázornit přišpendlením hnědého obdélníku svisle přes celou nástěnku.) Toto je první a nejdůležitější, proto jde o svislý a pevný sloup.* Ale Pán řekl, že toto přikázání je spojeno s druhým. Jak zní? ... Ano. Miluj bližního jako sám sebe. Bližní jsou lidé okolo nás. Po jedné i druhé straně. *(Ukážeme rozpažením rukou. Můžeme tedy přes svislý pruh přidat vodorovný – vznikne tvar kříže.)*

Je lehké plnit obě přikázání?... Není! Proto je vyjádřením obou kříž. Je symbolem obtíží, bolestí a utrpení, kterými musíme někdy procházet, když nás druzí nechápou a ubližují nám. Bez kříže by však

nebylo vzkříšení. Žijme tedy poctivě svůj kříž (vztah k Bohu i k lidem), abychom i my jednou mohli být vzkříšeni.

Vystavení symbolů kříže, které jsme v průběhu promluvy vytvořili.

Svátek Všech svatých – cyklus B (zpracování pro malé děti)

Zj 7, 2-4. 9-14; Jn 3, 1-3; Mt 5, 1-12a

Pomůcky: blok bílých kartonových lístků, krabice fixů, látkové červené srdce, větší modrá látka ve tvaru kola (plného kruhu), větší obrázky známých svatých (např. obrázky z kalendářů – Panna Maria, sv. Josef, sv. Anna, sv. František, sv. Václav, sv. Anežka apod.), svíce, zápalky

Vidím, že jste se pěkně pohodlně usadili a čekáte, co nového se dovíte. Jenže my dnes začneme trochu jinak. Úkolem. Každý z vás právě dostáváte malou kartičku a vybíráte si libovolnou fixku. Na kartičku napište své jméno. To, čímž vás oslovuje maminka. Kdo ještě neumí tak moc psát, jistě zde najde někoho, kdo mu to napíše. *(Ke splnění úkolu využíváme přítomnosti maminek, tatínků i starších dětí.)* Kartičku můžete také vyzdobit kytičkami, ptáčky nebo i jinak. Prostě tak, aby byla pěkná. *(Zatímco děti plní zadaný úkol, katecheta na zem rozprostírá modrou látku, doprostřed na ni červené látkové srdce, k vykrojenému okraji staví svíci.)* Tak. Kdo má svoji kartičku napsanou a ozdobenou, pojdte ji položit sem na červené srdce na zem. Pak se můžete opět posadit. ... *(Katecheta pomáhá s rozmístěním kartiček po látce, chválí výtvořky i jména.)* Vidím, že tady máme samá hezká jména: Vojtěch, Jiří... *(čte jména)*. Kdy jste taková pěkná jména dostali? ... Když jste se narodili?... A podle čeho vám rodiče taková jména dávali? ... *(Lze zavést rozhovor se staršími dětmi, které mnohdy vědí, že jméno mají stejné jako tatínek, dědeček, babička, maminka apod.)* Někdo má jméno po mamince nebo tatínkovi, jiný dostal jméno třeba podle toho, jaké jméno se právě mamince líbilo v kalendáři. Všichni však máte velice pěkná jména. Znáte někoho, kdo se jmenuje tak, jako vy? Máte třeba kamarádku nebo kamaráda, který se jmenuje stejně tak, jako vy? Kdo má takového kamaráda nebo kamarádku? ... *(Děti se hlásí, ptáme se jich na jméno jejich a jméno kamaráda nebo kamarádky, srovnáváme.)* Před chvílí jsme si říkali, že jména jste dostali, když jste se narodili. Ale o něco později vás rodiče přinesli ke křtu a zde jste získali ještě novou kamarádku nebo kama-

ráda. A ne ledajakého. Jsou to kamarádi, kteří jsou již v nebi. Mají stejné jméno jako vy. Jen před tím jménem se ještě říká slovo *svatý, svatá*. Znáte nějaká jména, před nimiž se toto slovo říká? ... Ano: svatá Maria, svatý Josef, svatý František ... Některé tady dokonce mám na obrázku. *(Katecheta ukazuje obrázky svatých, jmenuje je a pokládá na modrou látku kolem srdce)*. Tohle všechno jsou svatí, kteří jsou v nebi. A je jich tam mnohem více. Dokonce ani všechny neznáme jménem. Když ještě žili na zemi, byli velice hodní. Proto je Pán Bůh vzal po smrti k sobě do nebe. Některí mají stejné jméno jako my a od chvíle, kdy nás jejich jménem pokřtili, se za nás přimlouvají v nebi.

Rožnout připravenou svíčku.

Tak věříme, že za Vojtíška, který zde má kartičku, se v nebi přimlouvá *svatý Vojtěch*, za Markétku *svatá Markéta*... *(Katecheta bere do rukou jednotlivé lístečky z rudého látkového srdce, čte jména a spolu s dětmi dodávají příslušné jméno svatého.)*

Máme-li hodně času a jsou-li děti ještě pozorné, lze vložit: Ani my na naše nebeské kamarády nezapomínáme a zvláště o svátku Všech svatých na ně na všechny vzpomínáme, děkujeme jim a prosíme je o další přimluvu u Pána Boha. Víte, jakými slovy je prosíme? ... Ano. Říkáme: *oroduj za nás*. Můžeme to vyzkoušet: *Svatý Vojtěchu – oroduj za nás, svatá Markéto – oroduj za nás, ... (opět využíváme jmen, která děti napsaly). Konec vloženého.*

Nezapomeňte tedy: mimo kamarádů, se kterými se denně vidíte, hrajete si s nimi, pomáháte jim a oni vám, máte každý od křtu ještě jednoho kamaráda v nebi. Jmenuje se stejně jako vy a pomáhá vám dostat se k Pánu Bohu do nebe. Abyste nezapomněli jeho jméno, můžete si nyní každý vzít lísteček, který jste si na začátku napsali. Kdo chce, může si na něj ještě připsat slůvko *svatý* nebo *svatá*.

32. neděle v mezidobí – cyklus B

1 Král 17, 10-16; Žid 9, 24-28; Mk 12, 41-44

Pomůcky: dva stejné nafouknuté a zavázané papírové pytlíky (nebo dvě naprosto stejné krabice), v jednom čistě bílé papírky, v druhém malá srdíčka s nápisem *Dávejme s láskou*

Jak by se dal výstižně nazvat úryvek dnešního evangelia? ... *(Případnými doplňujícími otázkami směřujeme ke slovu DAR.)* Dary do chrámové pokladnice dávali všichni: boháči i chudá vdova. Kdo

dával víc? ... Správně. Boháči. Chudá vdova dala jen pár drobných mincí, což v tom množství bylo docela zanedbatelné. Nezasložili by si tedy boháči za větší dar také větší vděk? ... Podle lidských měřítek asi ano. Dali víc, za jejich peníze se dalo více pořídit. Pán Ježíš však hodnotil celou situaci jinak: nekáral boháče, protože dávat je vždy správné, ale přesto hodnotil dar vdovy mnohem výše. Hodnotil totiž dary podle jiných měřítek: podle srdce. Copak se dají dary hodnotit podle srdce?

Můžeme si to ukázat. Ale potřebuji na to dva pomocníky. (*Doporučuji vybrat „spolehlivé“ pomocníky, kteří opravdu udělají jen to, co se po nich bude požadovat a nebudou přehnaně zvědaví.*)

Mám tady dvě krabice. Co je v nich? To vám chci za chvíli ukázat. Jenže nevím, kterou mám dříve otevřít... poradíte mi? (*Každý pomocník dostane do rukou jednu krabici nebo sáček. Nehrká jimi, nezjišťuje předčasně obsah.*) Možná bychom je mohli otevřít podle toho, co je uvnitř. Ptáte se, co tam je? Dobrá, trochu vám to popíšu. (*Následující popis musí být plný citu. Dejte najevo, že je tam něco, na čem vám moc záleží, něco, k čemu máte vztah, co se vám líbí, co je důležité.*) To, co je ukryto v tomto sáčku, jsem nachystal pro vás a doufám, že vám tím udělám radost. Aspoň mně, když jsem to chystal a představoval si, jak vám to dávám, to radost dělalo. Na tento okamžik jsem se moc těšil. – Ale ještě vám dlužím říct, co je v druhém sáčku: (*co nejlhostejněji*) vlastně nic moc. Však uvidíte, že mám pravdu. **Tak kterou krabici otevřeme nejdřív? ...** (*Snad se nám záměr podařil a děti budou chtít otevřít první „opěvovanou“ krabici.*) Proč chcete otevřít nejdříve tuto krabici? Nejsou snad stejné? ... Máte pravdu. Na obsahu této krabice mně víc záleželo. Mám k němu větší vztah než k obsahu druhé krabice. Chci vám dát něco, co se mi líbí, co mě stálo nějaké úsilí.

Podobně to bylo s vdovou z dnešního evangelia. Dávala peníze jako druzí lidé. Pán Ježíš však věděl, že to, co dává, není něco, čeho se zbavuje ze svého přebytku, že to není něco, na čem by jí vůbec nezáleželo. Věděl, že to, co dává, se dotýká jí samé, že dává to, na čem jí opravdu záleží, co zabezpečuje její život. Proto hodnotil dar tak vysoce a dával ji apoštolům za vzor.

Minulý týden jsme si říkali, že máme mít rádi druhé lidi jako sami sebe. Tam, kde se lidé mají rádi, není měřítkem daru to, kolik peněz dar stál, ale to, zda jej dáváme proto, že druhého máme rádi a chceme mu udělat radost.

Já vám dnes chci také udělat radost. Proto nyní otevřu slibovanou krabici. Nejdříve tedy tu, kterou mám pro vás připravenou. Pojdte

za mnou! (*Otevřít první krabici a podělit děti jejím obsahem. „Pro pořádek“ pak otevřít i druhou.*)

Heslo: Dávejme s láskou.

Jiná verze pro 32. neděli v mezidobí – cyklus B

1 Král 17, 10-16; Žid 9, 24-28; Mk 12, 41-44

Pomůcky: bez pomůcek

Dávali jste pozor, o čem bylo dnešní evangelium? ... Správně. Jedna chudá vdova odevzdala do chrámové pokladnice pár drobných mincí. Přesto Pán Ježíš hodnotil její čin mnohem výše než dary boháčů. Ukazuje se zde, že i málo může mít někdy větší cenu než hodně.

Kdysi se povídala taková pohádka. Nedaleko sebe žil lev a myška. Myšce se statný lev velmi líbil, a tak se jednoho dne osmělila a přišla za ním: „Co myslíš, mohli bychom být kamarády? Já bych si to moc přála!“ „Už ať tě tu nevidím!“ rozkřikl se lev. „Kdo to kdy slyšel, aby se král zvířat – lev kamarádil s malou šedou myší? K čemu by mi takové kamarádství bylo? Copak bys se mnou mohla na lov?“ Myška se ustrašeně schovala, ale lva tak docela nezavrhl. Jednoho dne přišli zlí pytlačí. Ulovili statného lva, svázali mohutnými provazy a nachystali ho k odvozu do cizí neznámé země.

Když to myška uviděla, rozhodla se jednat. Potichu přiběhla a ostrými zoubky překousala jeden provaz po druhém. Lev byl opět volný. Teprve teď se uvědomil, že i malá šedá myška může udělat veliké věci.

Proč myška zachránila lva? ... Protože ho měla ráda, chtěla jej zachránit, pomoci mu. Nedávala mu žádný bohatý úlovek, ale to, co právě potřeboval: pomoc. Pomoc, která se nedá zvážit, změřit ani jinak vyjádřit penězi. Nevěděla, jestli jí lev za to bude mít rád; nečekala žádný vděk ani odměnu. Dávala podle svých možností, ale z lásky.

Asi málokdo z nás se považuje za boháče, který by mohl dávat druhým lidem drahé dary. Každý z nás však můžeme mnoho rozdávat: úsměv, pozdravení, pozornost, tiché naslouchání. Nejsou to hodnoty, které se dají změřit penězi. Ale dají se změřit láskou k druhému. A před týdnem jsme si říkali, že láska k Bohu a bližnímu je to největší přikázání, které máme dodržovat.

Heslo: Dávejme s láskou.

33. neděle v mezidobí – cyklus B

Dan 12, 1-3; Žid 10, 11-14. 18; Mk 13, 24-32

Pomůcky: asi tři svíčky - stačí třeba čajové „kalíšky“, zápalky

Dávali jste pozor, o čem bylo dnešní evangelium? ... Ano. O konci světa. Pán Ježíš nám připomíná, že konec světa určitě jednou nastane a máme na něj být připravení. Proč nám ale neřekne, kdy to bude, abychom se dobře nachystali? Na tuto otázku odpovídá samo evangelium. Jak? ... Ano: „...o tom dni a hodině nikdo neví...“. Je vůbec správné, že o tom nikdo neví? Třeba bychom se mohli lépe nachystat? ... Je jistě správné, že Pán Ježíš neudal žádné datum a hodinu. Buď bychom se zbytečně strachovali nebo žili naopak nevázaně s tím, že „však ještě konec světa nebude“. Jenže konec světa nemusí být totéž co konec mého života. To na něj mám být stále připraven! Po své smrti už totiž nebudu moci nic napravit, i kdyby svět trval dál.

Někteří starší lidé ve chvíli, kdy uslyší o smrti někoho známého, pokývají hlavou a podotknou: „Tak, už mu svíčka dohořela.“ Slyšeli jste to někdy? ... Svíce, a světlo vůbec, je od nepaměti symbolem života. Dokonce i svíce, které dáváme o svátku zemřelých na hroby, původně symbolizovaly věčný život. Svíci jako symbol života využijeme teď i k naší aktivitě. Pomůže mi někdo? (*Zavolat tři „živější“ pomocníky a do rukou jim dát rozžaté svíčky.*) Svíce, které máte v rukou, představují váš život. Je třeba ho chránit? ... Jistě! Zbytečně s ním nehazardovat, opatřovat své zdraví, léčit nemoce atd. O váš život by mělo jít právě vám. (*Pokud již sami pomocníci nezačali experimentovat, kolik plamen vydrží, může kněz přejít kolem a lehce fouknout. Hlídej si pomocníci plamen svého života?*) Plamen života může neplánovaně uhasit jakákoliv nehoda nebo nemoc. Ale ani když se o svůj život budete starat lidsky perfektně, nedokážete jeho plamen udržet stále. I tato svíčka jednou dohoří, přestože ji ochráníte před sfouknutím. Vyhořením však svíčka úplně nezmizí. Něco z ní zůstane: dým plamene a vůně, dokud se nerozplynou v prostoru, zbytek vosku. I život člověka po sobě zanechá stopy: lásku v srdcích těch, kteří ho znali, tělo, které bude uloženo do hrobu. Především však zůstane to nejdůležitější - duše člověka. Naše duše, moje duše, tvoje duše, která je stvořena pro věčný život s Pánem Ježíšem.

Cílem našeho života není smrt ani konec světa, ale život s Ježíšem. Život s tím, který mě má tak rád, že za mě položil svůj život na kříži.

Proto není důležité, myslet na konec světa. Mnohem důležitější je myslet na život s Pánem.

Heslo: „Nebe i země pominou, ale má slova nepomnou,“ řekl Pán Ježíš.

Jiná verze pro 33. neděli v mezidobí – cyklus B

Dan 12, 1-3; Žid 10, 11-14. 18; Mk 13, 24-32

Pomůcky: lano (když ne přímo horolezecké, aspoň tažné)

Víte, co jsem vám dnes přinesl? ... Ano. Lano. K čemu se dá využít takové lano? ... nebo třeba také jako lanové zábradlí někde na nebezpečných horských stezkách. O jedné vám totiž dnes chci vyprávět.

Malý Adam měl velmi rád přírodu. A ne ledajakou. Nejvíc ho lákala místa, kam se hned tak někdo nedostal. Však ho tatínek, ochránář a člen horské služby, často brávil na výlety, při nichž by slabším povahám tuhla krev v žilách. „Zítřka bych se měl jít podívat na Vlčí skálu,“ oznámil jednoho večera tatínek. „A nezal bys mě s sebou?“ žadonil Adam. „Máme podzimní prázdniny. Tati, vem mě s sebou!“ „Ale nebude to žádná vycházka pro ufnukance,“ varoval syna otec. „To nevádí, však já to zvládnou, uvidíš!“ sliboval Adam a maminka jen pokrčila rameny. Svě dva chlapy dobře znala a věřila jim.

Cesta na Vlčí skálu opravdu nebyla žádnou nedělní procházkou. Spadané listí spolu s mlhou a drobným mžením udělaly klouzačku na beztak už nebezpečné cestě po dřevěných žebřících nad hlubokými stržemi a propastmi. Bylo potřeba jít velmi, velmi opatrně, chtěl-li člověk dojít bez úhony ke svému cíli.

Náš život občas bývá také přirovnáván k cestě. Pomyslně se na ni vydáváme v okamžiku narození. Za její časný cíl bývá považována smrt. Mezi těmito dvěma mezníky jdeme každý svou vlastní životní cestou. Když jsme dětmi, doprovázejí nás rodiče svými radami, později jdeme sami. Rodiče vám jistě potvrdí, že cesta životem mnohdy není různou bezstarostnou procházkou. Celý život musíme dávat pozor, abychom neuklouzli do zla, které by nás vzdálilo od cesty k Bohu, po níž jako křesťané chceme a máme jít. Ať jdeme životem rychle nebo se jen loudáme, máme přesně vymezený čas: od zrození do smrti. Smrt je okamžikem setkání s Pánem tváří v tvář. Nikdo z nás neví, kdy a kde to bude. Jistě však na cestě, která vede k věčnému cíli, k věčnému

životu s Ježíšem. Snažme se tedy, abychom nikdy nebyli mimo tuto cestu. Abychom se s Pánem neminuli.

A jak to dopadlo s Adamem? Někdy musel uznat, že cesta je opravdu hodně nebezpečná a nejrady by se vrátil. „Neboj se, když je po cestě škaredě, nahoře bývá pěkně. Možná nás čeká skvělý výhled,“ dodával mu tatínek odvalu. A tak Adam opatrně kladl jednu nohu vedle druhé. A vyplatilo se. Všechno nakonec dopadlo tak, jak tatínek předpověděl. Výhled z vysoké skály stál opravdu za námahu.

A my? Věčný život s Pánem Ježíšem také stojí za námahu.

Heslo: „Nebe i země pomínou, ale má slova nepomínou,“ řekl Pán Ježíš.

34. neděle v mezidobí – cyklus B (Ježíše Krále)

Dan 7, 13-14; Zj 1, 5-8; Jan 18, 33b-37

Pomůcky: bez pomůcek

Kdo z vás si zapamatoval první otázku z dnešního evangelia? ... Správně: Pilát se ptal Ježíše: „Ty jsi židovský král?“ Co chtěl asi Pilát slyšet? ... Ano. Chtěl slyšet ANO nebo NE. Žádné takové to „Já nevím, možná.“ Chtěl jasnou odpověď. Na mnoho důležitých otázek z našeho života lze odpovědět jen ANO – NE. Tak se třeba zeptám: (*kněz se otočí na konkrétní dítě*) „Jsi Lakatošová?“ (*Odpověď dítěte. ANO – NE. Stejnou otázku lze položit několika dětem.*) A teď změna: „Jsi Plevová?“ (*Otázky dostávají stejné děti. Po celou dobu mohou být v lavicích, ale pro větší přehlednost je lze zavolat před lavice.*) Všimněte si, že odpovědi byly jasné. ANO – NE.

Podobně je to s adresou. Bydlíš (*uvést adresu*)? ... Nikdo trvale nebydlí na dvou adresách. Maximálně tak může být dlouho někde na návštěvě, ale opravdový domov má jen jeden. (Může se sice přestěhovat, ale i tak má jen jeden domov. Sice jinde, ale zase jen jeden.)

Když máme domov, patříme do nějaké rodiny a máme v ní i určitý řád (eventuálně trvalý chaos, který se ale také stává zvláštním řádem). V každé rodině platí určitá pravidla. Např. do kdy smíš být venku, do kdy se smíš dívat na televizi, kdy si píšeš úkoly, jaké známky ve škole ti ještě projdou a kdy už se stávají problémem... U vás je to tak, u sousedů to může být jinak. Ale pro tebe je závazné to, jak je to u vás doma.

Za pravidla je v domácnosti někdo odpovědný. I když se třeba na všem společně domlouváte, jistě je někdo, kdo má přece jen to „poslední slovo“. Je tam někdo, ke komu máš důvěru, komu se svěříš, když je nejhůř. Tvůj domov je zázemí, bezpečí, ale máš v něm i povinnosti (být doma včas, uklízet, poslouchat, pomáhat...)

To všechno, co jsme si nyní řekli o domově, platí i pro Boží království, o kterém se dnes mluví v evangeliu. Stejně jako bydlíme na nějaké adrese a patříme do nějaké rodiny, musíme se rozhodnout, zda chceme žít v Božím království a patřit do Boží rodiny. Jako se nebydlí ve dveřích, ale uvnitř domu (v nejhorším na ulici), tak patříme do Božího království nebo nepatříme. Platí zde to už vzpomínané ANO – NE.

Stejně jako v rodině, i v Božím království (Boží rodině) platí nějaká pravidla. Jaká? ... Ano. Jsou obsažena v Desateru a v Horském kázání (Osmeru blahoslavenství). Mluví o tom, že je lépe být chudý, než krást, je lépe být mírným, než tím, kdo každému nadává a ubližuje, je lépe být tichým, než neústupně se hádajícím... jistě to znáte.

Jako v rodině, i zde máme někoho, komu se můžeme vždy bez obav svěřit, kdo nás podrží, když je zle. Správní rodiče za své děti všechno neřeší. Dohlížejí na ně, ale nechají je řešit věci samostatně. Aspoň ty, které vyřešit mohou. Stejně je to s Pánem Ježíšem. Neřeší za nás všechno, ale doprovází nás a zasahuje, pokud je to potřeba. Je dobré naučit se ho poslouchat v hlasu svědomí.

Mrzí vás, že všichni nepatří do Božího království? To nevadí. Vaše rodina také není zrovna největší.

Mrzí vás, že vaši spolužáci příliš nepřejí Božímu království a koukají na vás někdy divně, když se k němu hlásíte? I to se dá srovnat s vaší rodinou: Jste si jisti, že vaše rodina se všem líbí? Že na ni nekouká někdo divně? ... Ale to, že se někdo na vás divně kouká, to vám přece nebrání ve vaší rodině žít, mít ji rád a snažit se, aby vám v ní bylo dobře.

A že Boží království nemá přesnou adresu? Pán Ježíš přece říká Pilátovi: „Mé království není z tohoto světa.“ A to je moc velká výhoda, protože Boží království pro nás je už nyní a bude i na věčnosti. „Adresa“ Božího království pro nás bude platit i po naší smrti! Tak si jí važme.

Heslo: Boží království není z tohoto světa.

Návrh pro adventní aktivity

(*další lze získat z materiálů diecézních katechetických středisek nebo z knížky Dopisy Jiřímu*)

Adventní lucerničky:

Týden před začátkem doby adventní je třeba vysvětlit dětem, že od první neděle adventní budou na začátku každé mše svaté přicházet v průvodu s rozžatými adventními lucerničkami k oltáři, aby všem připomněli, že se blíží doba, kdy si připomínáme zrození Světla světa – Pána Ježíše. Lidé v kostele tuto skutečnost vědí. Je třeba ji nenásilně připomenout i těm, kteří do kostela nechodí. Máme k tomu nyní jedinečnou příležitost: vyrobit si svou vlastní lucerničku a přinášet ji na každou mši svatou.

1. Putující Panna Maria

Pomůcky: ikona Panny Marie, „sešit návštěv“, nákresy domečků, v kostele nástěnka s nápisem Betlém, špendlíky

Vysvětlení: Panna Maria se svatým Josefem se na narození malého Ježíše dlouho připravovali. Těsně před jeho narozením však museli putovat dlouhou cestou do Betléma, aby se podle císařského nařízení dali zapsat při sčítání lidu. Navštívili mnoho domů, než konečně přišla událost Vánoce... Letos Panna Maria může navštívit i váš dům.

Provedení: Během celého adventu „putuje“ ikona Panny Marie po rodinách. Spolu s ní putuje sešit, nákres domečků a návod na provedení aktivity. V praxi vše probíhá tak, že rodina, v níž je ten den Panna Maria, se večer sejde, místo s ikonou vyzdobí, společně se pomodlí (nejlépe Růžencem – podle možností). Do „knihy návštěv“ zapíše poznatky ze své návštěvy, může dodat obrázek nebo fotografii. Ponechá si jeden domeček. Všechno ostatní druhého dne předá další věřící rodině, o které ví, že „putování Panny Marie“ spolehlivě vykoná tak, aby se Panna Maria během adventu objevila v co největším počtu rodin.

Domeček, který si rodina po návštěvě Panny Marie ponechala doma, je třeba vybarvit, co nejdříve přinést do kostela a umístit na nástěnku, aby bylo zřejmé, kde všude již ikonu měli a kam by třeba ještě mohla být dodána.

„Návštěvní kniha“ bude ve vánoční době vystavena u Betléma k nahlédnutí.

2. Dárek pro Ježíše

Pomůcky: jehličnatý stromeček (nebo alespoň nakreslený na baličím papíře), krabičky od zápalek zabalené jako dárky, lístky s úkoly, háčky na zavěšení

Vysvětlení: Těšíme se na Vánoce, těšíme se na dárky... Ale co jsou Vánoce? Jsou to svátky Ježíšova narození. Neměl by tedy dostávat

dárky právě on? Ježíš však nestojí o drahé peněžité dary, ale chce, abychom se především my sami stali lepšími, nebyli závislí na spoustě věcí, které nás obklopují, pomáhali druhým, zlepšili si vztahy s druhými lidmi... Dárky pro Ježíše budou tou nejhezčí ozdobou našeho vánočního stromu zde v kostele.

Provedení: Každou mši svatou v době adventní si děti (nebo i dospělí – pak je vhodné viditelně označit krabičky s úkoly pro dospělé a pro děti) berou z košíku pod stromečkem „dárek“. Uvnitř něho naleznou úkol, který vyplní. Po splnění úkolu je třeba krabičku opět zabalit, přinést do kostela a pomocí háčku na věšení ozdob ji zavěsit na stromeček.

OBSAH

Úvod	3
Cyklus A	
23. neděle v mezidobí, začátek školního roku	
Nebud' lhostejný ke zlu.	6
„Kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, jsem já uprostřed nich,“ říká Pán.	8
24. neděle v mezidobí	
Odpuštění osvobozuje duši.	9
Kdo ze srdce neodpustí svému bratru, tomu ani Nebeský Otec nemůže odpustit.	10
25. neděle v mezidobí	
O kolik převyšují nebesa zemi, o tolik se liší Boží chování od lidského.	11
Nenechej se ovládnout závistí.	13
26. neděle v mezidobí	
Rozhoduj se pro dobro nejen slovem, ale i skutkem.	14
27. neděle v mezidobí	
„Já jsem vás vyvolil, abyste přinášeli ovoce,“ říká Pán Ježíš.	16
Kámen, který stavitelé zavrhli, stal se kamenem nárožním.	17
28. neděle v mezidobí	
Mše svatá je předzvěstí věčné hostiny v nebi.	18
29. neděle v mezidobí	
Modli se a pracuj.	20
30. neděle v mezidobí	
Miluj Pána Boha celým svým srdcem, duší i myslí a bližního jako sám sebe.	21
Misijní neděle	
Pane Bože, prosíme tě, za lidi na celém světě.	22
31. neděle v mezidobí	
Kdo se povyšuje, bude ponížen.	25
Hledej Boží obraz v hloubce svého nitra.	27
32. neděle v mezidobí	
Bud' stále připraven na příchod Pána Ježíše.	28
33. neděle v mezidobí	
Využívej své hřivny pro dobro druhých.	30
Neděle Krista – Krále	
Nauč mě, Pane, vidět v druhých tebe.	31
Cyklus B	
1. neděle adventní	
Bděte!	35

2. neděle adventní	Ukazuj svým životem směr cesty k Pánu Ježíši.	36
3. neděle adventní	Celý náš život je přípravou na setkání s Pánem Ježíšem.	37
4. neděle adventní	ANO	39
Vánoce:	O Vánocích slavíme narozeniny Pána Ježíše.	40
2. neděle po Narození Páně	Boha nikdy nikdo neviděl: proto poslal svého Syna Ježíše, aby nám o něm vypověděl (vydal svědectví).	41
Slavnost Zjevení Páně	K + M + B	43
Neděle Křtu Páně	„Ty jsi můj milovaný syn (dcera), v tobě mám zalíbení.“	45
Slavnost Uvedení Páně do chrámu	Je pro mě Pán Ježíš světlem, které osvěcuje můj život?	46
1. neděle postní	Připrav svou duši na oslavu Velikonoc.	48
2. neděle postní	Pokus se napravit svůj pohled na druhého.	52
3. neděle postní	Kostel je náš druhý domov.	58
4. neděle postní	Jednej tak, aby ses za své činy nemusel stydět.	61
5. neděle postní	Díky Ježíšově smrti a zmrtvýchvstání se můžeme s Pánem blíže setkat.	64
Květná neděle	Pán Ježíš nám svou smrtí na kříži a zmrtvýchvstáním otevřel cestu do nebe.	65
Neděle Zmrtvýchvstání	Smrtí život nekončí. Aleluja! Pán Ježíš vstal z mrtvých.	66 67
2. neděle velikonoční	„Nebojte se! Pokoj vám!“	70
První svaté přijímání	Místo setkávání s Pánem Ježíšem ve svátostech.	71
3. neděle velikonoční	Budme dobrými svědky. Nebo: „Vy jste toho svědky.“	74
4. neděle velikonoční	„Já jsem dobrý pastýř,“ říká Pán Ježíš.	78
5. neděle velikonoční	„Já jsem pravý vinný kmen,“ říká Pán Ježíš. Zůstaňme v trvalém spojení s Pánem Ježíšem.	81 82
6. neděle velikonoční	„Zůstaňte v mé lásce,“ říká Pán Ježíš	84
7. neděle velikonoční	Napravujeme každodenně svoji duši podle Ježíšova vzoru. Žijme ve světě, ale ne ze světa.	87 88
Neděle Soslání Ducha svatého	Přijměme Ducha svatého do svého života. Duch svatý nám pomáhá na cestě životem.	91 92
Neděle Nejsvětější Trojice	„Jděte do celého světa a hlásejte evangelium.“ Tajemství Boží Trojice lze poznat jen ze zkušeností.	94 95
Slavnost Těla a Krve Páně	Pán Ježíš s námi uzavřel novou smlouvu a zpečetil ji svou krví. „Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás...“ řekl Pán Ježíš.	96
Nejsvětějšího Srdce Ježíšova	Srdce Ježíšovo je pramenem věčného života.	98
2. neděle v mezidobí	Pán Bůh zná mé jméno.	99
3. neděle v mezidobí	Změňte své chování a věřte Pánu Ježíši. Pán Ježíš volá i mě ke spolupráci.	100 102
4. neděle v mezidobí	Pán Ježíš učí jako ten, kdo má moc.	103
5. neděle v mezidobí	Hledejte nejprve Boží království.	104
6. neděle v mezidobí	Nauč mě, Pane, správnému rozhodování.	107
7. neděle v mezidobí	Mít zdravou duši je důležitější než mít zdravé tělo.	109
8. neděle v mezidobí	Pán Ježíš je tady pro všechny: pro děti i dospělé.	110
9. neděle v mezidobí	Neděle je den Pána.	112
10. neděle v mezidobí	„Kdo činí vůli Boží, je můj bratr a sestra,“ říká Pán Ježíš.	113
11. neděle v mezidobí	Hledejte nejprve Boží království a všechno, co k němu patří.	114
12. neděle v mezidobí	Pán Ježíš zachraňuje v problémech života.	115
13. neděle v mezidobí	Pán Ježíš uzdravuje skrze víru.	117
14. neděle v mezidobí	Tam, kde mě všichni znají, je těžké být prorokem. Pán Ježíš chce přebývat v srdci pokřtěných.	118 119

15. neděle v mezidobí	Na dovolenou si nezapomeň vzít s sebou Pána Ježíše.	120
16. neděle v mezidobí	Odpočiňte si!	121
17. neděle v mezidobí	„Bůh je dobrý, protože nám často nedává to, oč ho prosíme, aby nám pak mohl dát to, co skutečně potřebujeme.“	122
18. neděle v mezidobí	Pane, dávej nám stále svůj chléb.	124
19. neděle v mezidobí	„Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřítáhne můj Otec,“ říká Pán Ježíš. K Bohu se nelze dostat bez Pána Ježíše.	125 126
20. neděle v mezidobí	Chovejte se jako moudří!	127
21. neděle v mezidobí	„Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života.“	128
22. neděle v mezidobí	Je lepší mít špinavé ruce než špinavou duši.	129
23. neděle v mezidobí	Pán Ježíš je nejlepší učitel.	130
24. neděle v mezidobí	„Kdo by si chtěl svůj život zachránit, ztratí ho.“ Kým je pro mě Pán Ježíš? „Kdo chce přijít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.“	132 133 135
25. neděle v mezidobí	„Kdo chce být mezi vámi veliký, buď služebník všech.“	137
26. neděle v mezidobí	Nenech se svádět ke hříchu tím, že všechno <i>musíš mít</i> , že všude <i>musíš být</i> , že všechno <i>musíš vidět</i> . Nebo: Nemusíš všechno mít, nemusíš všude být, nemusíš všechno vidět.	138
27. neděle v mezidobí	„Kdo nepřijme Boží království jako dítě, nevejde do něho.“	140
28. neděle v mezidobí	Využívej rozumně svůj majetek.	141
29. neděle v mezidobí	Modlitba – Obětní dar – Služba – Tvořivost „Cokoliv jste udělali pro jednoho z mých bratří, pro mne jste udělali,“ říká Pán Ježíš.	143 145
30. neděle v mezidobí	I když Pána nevidím, mohu se jím nechat vést.	147
31. neděle v mezidobí	<i>Vystavení symbolů kříže, které jsme v průběhu promluvy vytvořili.</i>	148

32. neděle v mezidobí	Dávejme s láskou.	151
33. neděle v mezidobí	„Nebe i země pomínou, ale má slova nepominou,“ řekl Pán Ježíš.	154
34. neděle v mezidobí	Boží království není z tohoto světa.	156
Obsah		161
Rejstřík		166

REJSTŘÍK

Matoušova evangelia

<i>Mt 1, 18-25 ... Vánoce</i>	40
<i>Mt 2, 1-12 ... Slavnost Zjevení Páně</i>	43
<i>Mt 5, 1-12a ... Všech svatých (B)</i>	150
<i>Mt 18, 15-20 ... 23. neděle v mezidobí (A)</i>	6
<i>Mt 18, 21-35 ... 24. neděle v mezidobí (A)</i>	9
<i>Mt 20, 1-16a ... 25. neděle v mezidobí (A)</i>	11
<i>Mt 21, 28-32 ... 26. neděle v mezidobí (A)</i>	14
<i>Mt 21, 33-43 ... 27. neděle v mezidobí (A)</i>	16
<i>Mt 22, 1-14 ... 28. neděle v mezidobí (A)</i>	18
<i>Mt 22, 15-21 ... 29. neděle v mezidobí (A)</i>	20
<i>Mt 22, 34-40 ... 30. neděle v mezidobí (A)</i>	21
<i>Mt 23, 1-21 ... 31. neděle v mezidobí (A)</i>	25
<i>Mt 25, 1-13 ... 32. neděle v mezidobí (A)</i>	28
<i>Mt 25, 14-30 ... 33. neděle v mezidobí (A)</i>	30
<i>Mt 25, 31-46 ... 34. neděle v mezidobí (A)</i>	31
<i>Mt 28, 16-20 ... Slavnost Nejsvětější Trojice</i>	94

Markova evangelia

<i>Mk 1, 1-8 ... 2. neděle adventní (B)</i>	36
<i>Mk 1, 12-15 ... 1. neděle postní (B)</i>	48
<i>Mk 1, 6b-11 ... Neděle Křtu Páně</i>	45
<i>Mk 1, 14-20 ... 3. neděle v mezidobí (B)</i>	100
<i>Mk 1, 21-28 ... 4. neděle v mezidobí (B)</i>	103
<i>Mk 1, 29-39 ... 5. neděle v mezidobí (B)</i>	104
<i>Mk 1, 40-45 ... 6. neděle v mezidobí (B)</i>	107
<i>Mk 2, 1-12 ... 7. neděle v mezidobí (B)</i>	109
<i>Mk 2, 18-22 ... 8. neděle v mezidobí (B)</i>	110
<i>Mk 2, 23-3, 6 ... 9. neděle v mezidobí (B)</i>	112
<i>Mk 3, 20-35 ... 10. neděle v mezidobí (B)</i>	113
<i>Mk 4, 26-34 ... 11. neděle v mezidobí (B)</i>	114
<i>Mk 4, 35-41 ... 12. neděle v mezidobí (B)</i>	115
<i>Mk 5, 21-43 ... 13. neděle v mezidobí (B)</i>	117
<i>Mk 6, 1-6 ... 14. neděle v mezidobí (B)</i>	118
<i>Mk 6, 7-13 ... 15. neděle v mezidobí (B)</i>	120
<i>Mk 6, 30-34 ... 16. neděle v mezidobí (B)</i>	121
<i>Mk 7, 1-8. 14-15. 21-23 ... 22. neděle v mezidobí (B)</i>	129
<i>Mk 7, 31-37 ... 23. neděle v mezidobí (B)</i>	130
<i>Mk 8, 27-35 ... 24. neděle v mezidobí (B)</i>	132
<i>Mk 9, 2-10 ... 2. neděle postní (B)</i>	52
<i>Mk 9, 30-37 ... 25. neděle v mezidobí (B)</i>	137

<i>Mk 9, 38-43, 45, 47-48 ... 26. neděle v mezidobí (B)</i>	138
<i>Mk 10, 2-16 ... 27. neděle v mezidobí (B)</i>	140
<i>Mk 10, 17-30 ... 28. neděle v mezidobí (B)</i>	141
<i>Mk 10, 35-45 ... 29. neděle v mezidobí (B)</i>	143
<i>Mk 10, 46-52 ... 30. neděle v mezidobí (B)</i>	147
<i>Mk 12, 28b-34 ... 31. neděle v mezidobí (B)</i>	148
<i>Mk 12, 41-44 ... 32. neděle v mezidobí (B)</i>	151
<i>Mk 13, 24-32 ... 33. neděle v mezidobí (B)</i>	154
<i>Mk 13, 33-37 ... 1. neděle adventní (B)</i>	35
<i>Mk 14, 12-16, 22-26 ... Slavnost Těla a Krve Páně (B)</i>	96
<i>Mk 15, 1-39 ... Květná neděle (B)</i>	65

Lukášova evangelia

<i>Lk 1, 26-38 ... 4. neděle adventní (B)</i>	39
<i>Lk 2, 22-32 ... Slavnost Uvedení Páně do chrámu (B)</i>	46
<i>Lk 24, 35-48 ... 3. neděle velikonoční (B)</i>	74

Janova evangelia

<i>Jn 1, 1-18 ... 2. neděle po Narození Páně (B)</i>	41
<i>Jn 1, 6-8. 19-28 ... 3. neděle adventní (B)</i>	37
<i>Jn 1, 35-42 ... 2. neděle v mezidobí (B)</i>	99
<i>Jn 2, 13-25 ... 3. neděle postní (B)</i>	58
<i>Jn 3, 14-21 ... 4. neděle postní (B)</i>	61
<i>Jn 6, 1-15 ... 17. neděle v mezidobí (B)</i>	122
<i>Jn 6, 24-35 ... 18. neděle v mezidobí (B)</i>	124
<i>Jn 6, 41-51 ... 19. neděle v mezidobí (B)</i>	125
<i>Jn 6, 51-58 ... 20. neděle v mezidobí (B)</i>	127
<i>Jn 6, 60-69 ... 21. neděle v mezidobí (B)</i>	128
<i>Jn 10, 11-18 ... 4. neděle velikonoční (B)</i>	78
<i>Jn 12, 20-33 ... 5. neděle postní (B)</i>	64
<i>Jn 15, 1-8 ... 5. neděle velikonoční (B)</i>	81
<i>Jn 15, 9-17 ... 6. neděle velikonoční (B)</i>	84
<i>Jn 17, 11b-19 ... 7. neděle velikonoční (B)</i>	87
<i>Jn 18, 33b-37 ... 34. neděle v mezidobí (B)</i>	156
<i>Jn 19, 31-37 ... Nejsvětějšího srdce Ježíšova (B)</i>	98
<i>Jn 20, 1-9 ... Neděle velikonoční (B)</i>	67
<i>Jn 20, 19-23 ... Slavnost Seslání Ducha svatého (B)</i>	91
<i>Jn 20, 19-31 ... 2. neděle velikonoční (B)</i>	70

POUŽITÁ LITERATURA

Katechismus katolické církve
Nedělní a sváteční misálek
Nový biblický slovník, ed. Návrat domů, Praha 1996
www.bible.net
www.knihovna.net
www.pastorace.cz

POZNÁMKA VYDAVATELE

Knížka *Nebraňte dětem přicházet* je koncipována tak, aby se dala využít buď pro celý školní rok nebo pro celý liturgický rok. Z počátku tedy najdete katecheze, které se vztahují k evangeliím čteným na počátku školního roku. V boholužbách ji pak můžete používat až do června, dokonce dále přes celé prázdniny. Kniha zde však nekončí. Pro ty, kteří ji chtějí využít na celý liturgický rok, pokračuje až do slavnosti Ježíše Krista Krále.

Vydal: © Jiří Brauner – Kartuziánské nakladatelství, Brno 2008
Typografická úprava: Grafické sdružení Jonatán, Brno, www.jonatan.us
Napsala: © Mgr. Jana Zehnalová
Kresba na obálce: © Mgr. Veronika Zehnalová
Náklad 1000 ks
Cena 165 Kč